

Прозрочивание

^(e)Прозрочивание! = anticipacionem / ~~xx~~ xv } med.

R. xxiv, 341.

т. 102

позепokoяя - quietissimus

Але ти, ген сүб табые ^варади, бодре моего посе-
покагни РЗ. I пар. 22, 9.

(erit vis quietissimus)

Дуя: бодре мурі бодро спокojны, бо го успокojе, оде воект-
непаяжациот

6073

Przepełudni = meridianus

Ne * bodzet ~~X~~ se baer... od strali... y ~~z~~
dyabla przepełudnego Fl. 90, 6.

(ab... daemonio meridianno, Put; od... dyabla
pełudnego)

Przepołudnica

[?]
podbiekij   *pransia*

Neu pransae Lamiae, przepoludnicze, vivum
puerum extrahit aluo XV ex. GlKórn II 213

Prepotudica

Prepotuthmyra = putana | 1466 | R. xxii, 16.

rp. 213 ~~Fallere~~ vult hodie si qua ~~fefellit~~ heri
decipere ~~(scilicet gl. putana prepotuthmyra)~~

Fallere vult hodie si qua ~~fefellit~~ heri.

Thaida, gl. meretricem, si quis amat, sua, sensu, credit amare.

Thays amore caret, munus amantis amat

preputudnie, d. 10

preputudnye muletra

PrFil V, 9.

~~Litt. XVI VII~~

~~Pr. sr. st. p. 809.~~

Brückn Prfil 5 9

w XV p. post.

verte: 1/276

prepomagac

~~prepomagamias, ac~~

prepomagac, percellere

XV ex. PrFil V, 26.

~~iaj n 2036 J. Garl. comp. v.~~

~~Pr. ir. st. p. str. 26~~

Brückner Prfil 5 26 kon XV

999

Przepomagai się-

przepomagały się -

convalescebant 1476 Kapit. III, 108.

vacillavit potacral sya
consummata sunt ^{maciej} z sya **Krzepic**

Polkowski Katalog Rękopisów

Kapit. Krak. № 150 w. ~~108~~ 1476

1200 1202 myślo przygodny cz

53

Præpomaganie

Præpomaganie ~~is~~ = vincere | 1466 | R. α XII, 14.

op. 174

superare	honor	superare	vicium	retinet
		præpomaganie	verecundicum	
		nye	vituperarium	
vincere	posse decus	vincere	crimen	habet

Si tamen omnem decus sit laus

Prepomoc

Prepomozone = victa } 1466 } R. XXII, 16.

rp 219

~~Abilit que calor~~							
~~superata~~							
~~sc. feda~~	sc. ipa	recedit	fortitudo	exsecuta	id est,		ventu ^{or}
esurie		a ventre	odesha	mor			claudit
prepomozone		odydre					stular
victa fame	natura	fugit	vis	arida	favces	obserat	

Victa fame, gl. superata esurie prepomozone, natura fugit

1466 R XXII 16

Przepombe

Przepomoszkesch = vinceris / 1448 / R. xxiv, 353.

Preponōc = vinco

Preponere qo

vicerit eum

~~ca~~ 1461-67. Sermon. 98. v.

Si autem fortior illo superveniens vicerit eum, preponere qo, universa eius arma auferet, in quibus confidebat

(Luc 11, 22)

Przepomóc - vincere

Zlecę przed tobą czynił yesm, by Horawyon
w molwach twych y przepomogl, gdy esie
שָׁחַח פִּדְוֹ 50, 5.

(ut iustificeris in sermonibus tuis
et vincas cum indicaris, Pl: y premo-
szesz, gdy cze sędzć) .

Przeponosc = vinco

Nyethelko nyeprzygiaczeł przeponozon
bywa myczem, ale y postuzenym. ~~X¹~~ XV ^{p. post.}

R. T X L I. (non semper gladio sed saepe servitio
vincitur inimicus)

Przepowiadacz

Ad hoc respondetur, quod profeta proprie dicitur predicator, przepowiadacz, futurorum a procul et for, faris XV p. post.

GlDom 42

Prepowiadać

A prestonca srp gest sošthy žan
s dostogrich ludry byl narodryl tego
dla, isbicz on prafdo preponedal
byl

žn 11 v

Przepowiadac

Przepowiedac = praedicare

~~Przepowiedac... Bonitianus... gest d'gij (sc. in. Jana) on bitTH f go. d'p'ew.
cipu... vanyer karal, tes, dia i yz'ec~~

~~Boze slovo prepojedagoc' Gn. gl. 42, a. Gest on
vart Krenyngansk' prepojedal byl Gn. 178, b.~~

~~Gesty gim on bit karal y tere o badre prepo-
jedal Gn. 181, b.~~

Prepoviadać

A tako včer on (sc. sv. Jan) ...

gest cy jim on bil kazal y tese
o bodre prepovedal

Gn 181v

Preponiadać

Portavit autem nomen Christi...
in ore per predicacionem bose
slono preponedagjer

Ev. gl. 42a

Przepowiadać

Ta postawon iesm crol od niego
na Syon gore swętej jego, przepowiadaj
karm jego (~~praedicans proceptum eius,~~

Int: przepowiadaj ~~o~~ ~~przekazanie~~ jego)

Fl 2,6

Przepowiadac = praedicare

Ja posłanym iestem evob... przepowadaię
Karniego V. l. 2, 6 (praedicans praeeptum)

Przepowiadać = pronuntiare

Nine przepowiadacz będący dywii twoje A. 70, 18.

(pronuntiabo mirabilia tua, Plu: przepo-
wiedacz będący dywii twoje)

Przepowiadać ~~Przepowiedać~~

Przepowiedasz będą żywy
Psalm 70, 18.

~~Psalm 70, 18.~~

Prepowiadać - wygłoszenia

Prepowyadaya, (was. kal.: prepovyesz)
dices (adnuntians ab exordio novissimum et
ab initio quae necdum facta sunt, dicens:
Consilium meum stabit, et omnis voluntas
mea fiet Is 46, 10) МРКҮ̄

Uy: Który opowiadać epiewu ostatnia, niez, az porozkento,
co sie jezure me stato, - nowrac: Rada moja stas
bedric i stamie si, wygotka wola moja

Przepowiadać = annuntiare

Przepowiadające między poganymi dzieła
tego Fl. 104, 1.

(annuntiate inter gentes opera eius, Put: po-
wyjadające wszystkie dzieła jego)

Przepowiadać
Przepowiedać

pte bo prebitly nico nyj

~~Przepowiadali = medica baw~~ ^{XVim.} (R. XXIV, 74.)

~~zag. w 1897 k. 61~~

~~Pr. Kap. Szw. I 37.~~

Rozpr. 22 / str. 74 pocz. w. XV

Quanto autem eis precipiebat ut tacerent, tanto magis
plus predicabant prepowiadali (Marc 7, 36)

Wij: tym więcej rozstawiali

o Przepowiadac
e repowiedac

Si quis loquitur ⁿ Aex ktho casre
ⁿ bove sslowo albo
prepowijeda (I Petr 4, 11)

Sp. y 1, 88, 1/2 XV w.

XV med. SKJ I 88

(si quis loquitur quasi sermones dei I Petr 4, 11)

przepowieda i

przepowieda jako słowa rzeczk boza yacz kto

1449 R. XXV 165

acz kitho casze bozse szlowo albo

sp. h. v. r. przepowieda - si quis loquitur SKJ 88

si quis loquitur quasi sermones dei [Petr 4, 11]

Przepowiadać

Przepowiedać

Tyśz szyna borego w koscyelce offyce,
rowala... y slychalaśz przepowyedayacz
z bawyerne nasche Naw. 30.

697

Змею убитая!

Panyc wargi moie otworz)

a wsta moia bawo z zmeju-

wybac ~~na~~ chwala z twista
a

▲ M.W. 106.b-107.a.

Przepowiadać
Preprowiedać = praedico

Wanaście apostołów sobie wybiorę ...
a by po mojej śmierci moje oświecenie,
moje umęczenie przepowiedali [ut per
universam terram incarnationem meam
mundo predicent atque passionem]

Romu. 171.

Przypowiadać,

Prepoviedac = annunciare

Stowo Boie stało sie nad Janem,
synem Zacharyaszowem, na panny, aby
krcił i karał i prepowiedał wieść
odkupienia [ut baptizans et predicans
solacium redemptionis annuntiaret] Rom.
175.

Com XXX

Przepowiadać

Przepowiadać = annuciare

I przeszedł w rylt ko krolestwo okolo
Jordanu a przepowiadał wiechę od-
kupienia Róm. 175.

Przepowiadać

Przepowiedać = praedicare

Tako tu mieszkał nietelko [pro: nie-
kielko] dni albo chwil, a przepowiedał
wiarę Jezus Christusową [et per tempus
aliquid manens predicavit ibi fidem Jesu
Christi] Rom. 233.

Vita 143

Przepowiadać

Przepowiadać = praedicare

Ku pokucie napominal ty, które
krocit... przepowiadając krest odpus-
zczenia grzechow [predicans futurum
baptismum in remissionem peccatorum]
Rozm. 175.

Przepowiadając
Przepowiedać = predicare

Wziął Jezus na wrytą pasemkę wyprędk
... przepowiadając królestwo niebieskie
[predicavit Dei regnum] Rzym. 216.

Przepowiadać

Prepoviedac = praedicare

Wrogę święty Jan wiele Faryzeuszów i
Saduceuszów, idąc ku krzyżu, powołał
im karać, a przepowiadał krzyż pokuty
Rozm. 188. [praedicans baptismum poeniten-
tiae in remissionem peccatorum] Rozm. 177.

Luc 3, 3

Przekazywać
Przepowiadać = predicare

Ty dzisiajście apostołowie k sobie
wezwał Jezus i postawił je przepowiadać
królestwo niebieskie [ad predicandum
dei regnum per mundum desti-
nati] Rom. 202

Vita 132

Przepowiadanie
Przepowiadac = praedicare

- Bog... posłał mię, abych przepowiedział potęgę wroemu światu [deus... me de-
stinavit, ut ego penitentiam cunctis
predicarem] Rorun. 193.

Przepowiadać
Przepowiadać - praedicare

Idź do Egiptu, do tego miasta, przepo-
wiedzajcie ewangelję - [iunxit eum, ut eius
evangelium sibi predicaret] Rom. 229

Przepowiadać

Przepowiadać = evangelizare

Duch święty nade mną, prosto i re mię
(nuzę) pomazał, przepowiadać postać mię
ubogiem [evangelizare pauperibus misit me]

Rom., 250.

Luc 4, 18

Przepowiadać

Przepowiadać: praedicare

Duch święty nade mną przeto: ie... potężmie...

przepowiadać: jestem odpuszczenie [praedicare
captivis remissionem] Rom. 250-251.

Luc 4, 19

Przepowiadanie
Praeposiedac = praedico

Miły Jezus schoarit... worytkę, gablej: kas-
siemię, nauczając w synagogach a prze-
powiedając ewanclję królestwa niebieskiego

[et praedicans evangelium regni] Rom. 262.

Mat 4, 23

Przepowiedzi
Præpovedæ = prædico

Przepowiedajcie, iż się przybliża
królestwo niebieskie [prædicate, dicentes:
quia appropinquavit regnum coelorum] Rom.

308.

Mat 10, 7

Przepowiadać

Przepowiadać ewangeliją = ewangelizować

Ubożem ewangeliją przepowiadają [pauperes
evangelizantur] Rom. 315.

Mat 11, 5

Przepowiadać
Przepowiedać

Miły Jezu... pociągł rozmaite nauki pre-
powiedać Róm. 461.

Przepowiadanie
Præpoviedac = prædico

A będzie przepowiedana ta ewangelja
Krolestwa niebieskiego po wsremu świecie
[Et prædicabitur hoc Evangelium regni
in universo orbe] Rom. 487.

Mat 24, 14

Przepowiadać,
Przepowiedać = praedico

Tako sta ista dva apostoly natych.
miast sredwzy i nalerli wszyto
(wysoko!) tako, jako przepowiedal su
misly Jesus [Hi duo discipuli statim
abierunt, Jesus ut praedixerat cuncta
reppererunt] Rom. 528.

Презговардаѝ

Презговардаѝ = praedicens

(sc. Sybilla)
O bozremy vmperevu gerly ona Przedkimo vele
lata byla prezgovarada Gn. 5, a.

Радероміадаі

Во радероміадаі туду

Нтам радероміадаі

В Ахатку Делуку,

... the srya nam zyavlyo

1453 R. ~~XIV~~. 209.

Przepowiadać
Przepowiedać

Complethna y osthaterna godryna, Anao swyath,
tha, myalass weszle, gdyz weszle-przez xba-
wierzela swego Jesussa mylego nawedzenie/mya-
la, kthoresz przedtem oyzrom swyathem przepo-
wyedala. MW. 103 a.

Przeprowadzi
~~S, M, P.~~

Przeprowadzi i zrekrymowane

bycz

prezidiere

^{Wex.}

PrFil.V.21.

~~199. N 2036 z. Garl. czyp. v.~~

~~Pr. sr. st. p. sr. 21.~~

Brückner Prfil 5 21 kon XV

822

Stomirek

Przepowiadać
Przewiedać

To jest, dzieci, o nimie wszyscy pro-
rocy przepowiedali [hic est... prophe-
ticus puer nobis natus] Rom. 67.

Przepowiadać
Inepowiedać

§ 27 pak... ja? przepowiadać gosem adwiedym
przyrodzonego i przycho-dzącego krola Rom. 88.

Przepowiadac'
Przepowiedac = nuntio

Mysimy widzieli tę gwiazdę, świecąca-
się, narodzenie tego, dzieciątha prze-
powiedając [nos eandem vidimus stel-
lam coruscantem, ortum huius pueri
mundo nuntiantem] Rom. 95.

Psychaviastoid
Przepowiedać = praedico

Toi' jest ten pan, toi' jest to, dieciastho.
o nimie nam przepowiedaly Sybiline
wirre [de quo nobis predixerunt car:
mina Sibille] Rom. 95.

Przenosić
Przepowiadać = praedice

Tacy byli też miedzy innymi (gemmy), i
przychodzące rzeczy przepowiedali [erant
in eis qui futura praedicerent] Rom. 184.

Przepowiadać
Przepowiedać

Już wiem naprawdę, że wszystko, co
przepowiedano o miłym Jezusowi, jest sym-
bolem, [jest prawdziwo] [nunc de vero
scio, quod universa vera sunt que dicta
sunt de pio Jesu, dei filio] Róm. 232.

Przepowiedać Przepowiadać

Mojżesz a prorokowie są przepowiedali o tej męce
iomem smartwych wstaniu. Rozm. 845.

Przepowiadac'
Przepowiedac

O jego męce rozmaite proroctwa przepowie:
dana, pręci Ewangelisci opisali to Rom. 650.

Przepowiadac
Przepowiedac

~~Si~~ Si socius indebite et inordinate a suo magistro
discesserit... et cum suo magistro rationem non fecerit,
magister omnis debet post ipsum indicere *al. przepowiedacz.*
Si propterea reuerens fuerit, debet penari duobus talentis cese.

Przepowiedacz indicere

~~1457. no 327~~ MMAe. VII. № 327

143

Kodeks dyplom. Krak.

Mon. Medii Aevi T. VII

Prosepowiadae
Prosepowiadae sic

Procuratorem attemptavit al. prosepowedal srej

Dominus
Michael

1476

~~AGZ~~
~~AGZ~~. XIX. 171.

Ryedy attemptavit terminum aduersus
principium al. powodowy dominum Bartholomeum
... et predictus Bartholomeus neque per se
neque per suum procuratorem attemptavit
al. prosepowedal srej neque eundem Michaelem
proclamavit
ostkazie
sre
zawadzomil srejcedit

Przepowiadac
Przepowiedac sis

Domine index,

Attempo terminum alias przepowiadam
ssye super... Johannem

1487 1192 xix 250

duólet

Przepowiadai sig

Attempto terminum ^{ab.} przepowiedam 1842

7
1486 } AGZ.
~~1486~~ } XIX. 250.

~~Prenunciatio~~ Przepowiadanie

prenunciatio przepowiadanie,

xv^o post.)

~~12° ut~~ JH. 12, 143.

Przepowiadanie
Przepowiedanie = relatio

Jesus na wrytkę niemię wyznał...
ryniąc wyelęhą cuda... ktzneri są
dostojne przepowiedania na wrytkh
świat [plurima miracula relatione
digna] Rom. 216.

Przepowiadanie

Przepowiedanie = praedictio

Merowie Niniwscy ... są czynili pokutę
w przepowiedaniu Jonaszowem [^apenitentiam
egerunt ad praedicationem Jonae] Rom. 304.

Luc 11, 32

Przepowiadanie
Przepowiedanie = sermones

Kto koli was nie przyjmie, a nie będzie
słuchać waszego przepowiadania, wyrzucimy
z domu albo z miasta, strzemiście proch z
waszych nog [et quicumque non receperit vos,
neque audierit sermones vestros, excutite foras
de domo vel civitate, excutite pulverem de pedi-
bus vestris]. Rom. 309.

Mat 10, 14

przepowiadnik cf.

Przepowiednik

Przepowiedać v. Przepowiadać

Przepowiednica

Nowey przepowiedniere = nove praeconia 1744

R. xxiii, 309.

In cuius nunc praeconia
 linguam solvat ecclesia,
 Novae praeconis gloriam
 Promat sperando veniam

Przepowiedanie cf.

Przepowiedanie

Przepowiednik
Przepowiadnik = ewangelizans

Gospodin da slovo przepowadnicom Fl. 67, 12.
(evangelizantibus) Pub: przepowzed-
nykom)

Преповідачъ-евангелизас

Вагда слово

Преповідачъ Коріі пус. 67, 12.

Full

~~67.12.~~

Знаповідник.

До прапора поведемусь
Там прапора поведуть
О жодячій дорозі,
С півням виходять,
Твоє серце нам згадало

7453 R. ~~XXV~~. 209.

Prepowiedrieć

Nicolaus attemptavit terminum
primum al. prepowyedrzał sa isupet
Michaelem

1436 782 XIII 12

Przepowiedzioci = pronuntiare

Przepowe ydzuk / moy moluep Awydz J. 118, 1/2
(Pronuntiare / ~~lingua~~ f. Sub: *prepopawye)

Jys: Kiechay mój jeryk opiewa twoz mowz,
bo werystkie twoze nekary soz stusane

Przepowiedzi = supra dicere

Tako jakoz wszystko yvse przepowiediano
jest, aby trocyca i czczona bota S. Ath. 25

(supra dictum est.)

sim. Put

nieznan

W jednoczy a jednocz we trocyry

Przepowiedzieć

Pane varghy moze roztvorz, gl. otworz
(aperies), a usta moya zjawio, gl. przepo-
wedzoo (aⁿnuntiabit) faloo ^{twyoo} twoo KartSwidz
twoo

^{twoo}yo
(Domine, labia mea aperies, et os meum annuntiabit
laudem tuam Psal 50, 17)

Tys: stworzyc moje wargi, Panie, a usta me bedo, glosic
twoj chwalc

Przepowiedzieć = annuncio

Pane ~~wasz~~ ~~gł~~ ~~moje~~ ~~roztwo~~ ~~stwo~~ ~~a~~
usta moja zjawią, przepowiedzą fałsz
twoje. ^{XIV} Mac. Dod. Kart. Swidz.

Przepowiedzi - praedixere

~~Gen grob tego męża bożego, gen bit. przepo-
wiedział ta słowa, gen roz usłyszał nad ołtarzem
Betelckim BZ IX Reg. 23, 17. Richlo napelny 148
reer, i óż mowyl a przepowiedzał słowem bożim
przeciw ołtarzu, gen gest w Betel BZ III Reg. 13, 32.
(geni praedixit)~~

Tys: Bo na pewno spełni się ta zapowiedź,
którą Jahwe ogłosił w wyroku na ten
ołtarz

Tyż: bo zapewne przyjęcie słowa, które ^{50^{ty}} ~~przepowiedział~~
słowem pańskim przeciw ołtarzowi

Przepowiedzi

Przepowiedzi = dices (dicens).

was. lub. ^{dices} : przepowiedzi

1471

(adnuntians ab exordio novissimum et ab initio
quae necdum facta sunt, dicens: Consilium
meum stabit et omnis voluntas mea fiet

Is 46,10)
Znaj: który opowiadał przepowiednie ostatnią rzecz, a z początku kulta,
co się jeszcze nie stało, mówiąc: Rada moja stać
Is. 46,10 będzie i stanie się, wszystko wola moja

Przepowiednie -

Przez tharadosz, yaresz tedy myala, kiedy yesz (nie)
~~Yesz~~ yego madhka przede worchem
szwyathem preyawyla, yscry bylo od
boga cyera przepowjedziano ? Now. 55.

Przepowiedzié

To poselstwo... nies ku niebieskie [j]
driewicy...; pohlęknąwszy przepowiedr
ie jej niebieskie prądzenie Rom. 47.

Trzy powiadzieć: praedicare

Joze^{ph}... przy^{sch}red^o jednego du^ha, co mi^o a^o
dwad^vad^ves^oa a trzy du^hy jak^o podob^vuz tego
ju^oko an^oio^ol^o y^oem^o przy^epow^eied^oz^o [et a^oetas
solo^o flie viginti tres transiit ut angelus
pred^oixerat] Rom. 90.

Przepowiedzi = praedico

Owa jestem wam to wszystko przepo-
wiedział [ecce, praedixi vobis] Rom. 483.

Prepowiadać = annuntio

Ten ci mnie oświ, iże z onego [']

weźmie i powie wam [ille me clarifi-
cabit, quia de meo accipiet, et annuntia-
bit vobis] Róm. 572.

Jo 16, 14

Fys: on mnie oświ, ponieważ z mojego weźmie
i wam objawi

Prepowiedzieć

Gest grob tego mędra boszego,
jen bil... powonyedrał ta słowa
(praedixit verba haec), ceszesz
uczynyl nad oltarem Betelskim

BZ IV Rep 23, 17

Fys: ~~to~~ co powonyedrał a Judy i zapowonyedrał te sprawy,
które ty wykonujesz nad grobowcem w Betel

Prepowiedziei = dico

Uciesz się duch święty... wyprawi wam
wszystki uczytki, a kolwiek wam powie:
dial [suggeret vobis omnia, quaecumque
dixero vobis] Rom. 565.

Jo 14, 26

Tys: przypomni wam wszystkie, a wam powie: a kolwiek wam powie:
Znij: - - - - -

Prepowiedzieć = dico

Atte wam preto mawię, iż kiedy przyjdzie temu cras, rozpaństwocie się, iżem wam to powiadział? [ut, cum venerit hora, eorum remissce mini, quia ego dixi vobis] Qom. 581.

Jo 16, 4

Grammatica. dixit
Fys: abyscie... pamiętali o tym, iż ja wam to powiadziałem

Luj: abyscie... wspomnieli mi to, iżem ja wam powiadził

Prepowiedzi

hemu Kai fanowi nie odpowiedział? ...

Odpowiada Rabanus, że po raz pierwszy
nowy, który Jesuś stał przydługiego przepowie-
dział Rom. 795.

Prepowiedrić

Veniens Ananya ... kineto reginalis predixit
al. prepowyedral, quia Luce de Bukowe
... uxorem suam insequens in via et strata
libera ipsam dehonestavit iuxta suam
voluntatem et sibi marcam recepit

1443 AG2 XI 223

Prepowiedricé

Nicolaus... actor attemptavit
terminum primum al. preponye-
dral sa super Michaelem Warraba

1436 Ag 2 XIII 12

Porępowiedzie' cf. Przypowiedzie'

Przepowiescić

Magnif. ^{iewo} Raphael... condemnavit nobilem
Annam... in termino concitatorio alias
na przepowyszczonym roche

1490 482 MAX 284

v. Inyproiescić

Przepowieść 'parabola'

parabola, gathka... albo przepowieszcz

c. 1500 Et. ~~1500~~ 80

Przepowiać ~~na~~ fo

Stanislaus... contumax)

(in termino concitato ~~ad~~ ad acta ^{al.} ~~na~~ na przepowzwanem,
contra... episcopum Cracouiensem pro contentis in libro,
prout se inscripsit pro florenis Ungaricalibus

1441 Słupsk

~~Hotel II № 2908~~

~~737~~

~~1441~~

Przept

ref

przept nita phuratis?

1437 | Wisl. №228.

mitum pro victum

De Cange

KATAL REKOP. Bibl, Jag

№ 228 Isnàcensis, r 1437

609

Prepor

sref prepor - nita

~~Arch. xiv. 494, n. 1455.~~

61455. JA. 14. 494.

nita sref prepor

Przepióra?

Oprzepony? ca 1450 R. Fil. IV 578.

Przeper

Pila przeper XV p. post. GlDom 92

1. 'pila'
2. ball

maie filar_

zenda² - pila portis
mosciny
stepka

zob. 374
R XXIII (279)

Rat. cur. Vlad.
Joz. p. 530 C
(r. 1418)

Prepor^{st.}

pitta, -um, see putens
dōt, ianna, cysterna, studia

pita, prepor

ca 1500 Erz ~~Stow~~ 80

more to Pica Pica ed. Du Cange - hak wojenny domisorenia
musōns

pita - stad

Preprasać

Sulek preprasać Grotz trzemi gorionami
pres posla, ne bilo roku z na they dredine
zma Grotz polpointy goriony
1400 Flube 26 99.

Preparati

Sulek preparat Górk Szreni grzywami 1400
Hub. 26. 99. ^(Górk) Szachua w Szrywanu w dzedzine
dwadzesera latk, a w tych lezech przybka
dwema grzywoma (?) ac preparata 1405 Hub. 118.

Sul 27ª thakoosz ery vbodny slyachykury alybo kinylere
crustakosor [opewny ~~summye~~ pyenyadzi na, gednayo
2. nymy]

Smępaszac

10d

vrządnykow abe sądzy składają na nye pozwy
a dawająz gym reky; [prześ vbestwe vbawszy
sya grez gych] ^(z. woznyh) pyenyadzny gotowymy przepra-
szają. [Dla ktorey chytroszczy chczen, aby od-
tychmyast nasze vbestwe nye zdradzone, ale
kteri gedno the sluszebnyk vczyny, tedi gymy
licze ma bycz przeszzone a gymyenyw wszythco
na nas ma bycz wzate. Tasz tesz wynę przepad-
nye, gdyby kogo pozwal kromye przykazanya na-
szego sądzy.

(et in idem pauperes milites seu villani. Dział, 15^a
sepissime de certa summa pecunie cum eisdem
component)

Πορεπρασαῑ κωγο - componere cum aliquo

Убоство, вбавиу 1/3 грое гуче. пречисаднај гобасиу тѹ
Πορεπρασαῑ, Діаф. 15.

Przeprawic

678 Tako mu pomozi bog | fwanti †
Jacomø¹⁾ [Jan po|fall. dowancen-

cza²⁾ abimu | dwojë con przepra-
wil. | prze|przewo|z affobÿ (!) trze-
dze | wffzøl.]

1711 Posu nr 678

Piek vj m 1740

diublet

~~Preprawić~~

~~Tau poslal do Winccnera, abim u dwaje con:
preprawił pisei poremok a stoby kresne to wzdł
4411 pisek. № 1440.~~

1477 Pom nr 678

Przeprawić - traducere

Y przeydł przez brod Jaboath.

A przeprawyw wosisko, erzo gymyal, y ostal
Sam Bz Gen. 32, 23.

(sc. Jakob) (traductisque omnibus, quare
ad se pertinebat, mansit solus)

6075

Preprawić

O kloni lup Vagerech na mę szalował, o them
on mnys preprawił prwey, nyerli bil czas

dacz)

Do kazn. ~~et~~ hwa 1484 K. M. ⁰² III nr 546

Przeprawić

domini, ego ideo recepi, quia falsum mel
habuerunt, sic me ~~alio~~ przeprawily, quili-
bet ex ipsis suum collum redimendo

XV(?) Raf Reg 40

Lakrocrymoki 15, f. 641 - brade informaczi z jankiego crasu

Preparaci kogo preciw domu

Przy kardem gresie jad ~~djabl~~ ^{v secretum} ~~ni~~ ^{secretum} ~~nie~~ ^{v secretum} ~~re~~ ^{secretum} ~~nem~~ ^{secretum}
^{secretum} ^{badrze} ~~seren~~ ^{badrze} ~~bydnie~~ ^{badrze} ~~wlan~~ ... Ten si jad preparaci
lain preciw Ablowi ... Babilonjamy preciw
Danielowi. Ten tej jad preparaci iy dowie
preciw Jesuowi Rom. 798.

Przeprawie ?

Iste homo fuit sibi datus illesus sive
non vulneratus ad tuum forticinium, sed
tu tua vlg. prze ~~Pr~~prawom, quod ipsum
in trunco vulnerasti..., ob hoc tu dampnum
percepisti 1387 TPaw III 4106

Przeprawny lub Przeprawnie

441. Tako nam pomozi bog yfwanti | †
iacofmi przitem bili yze [Bar | wy-
cupil. membranø ot Bolika an | mi-
moto berze fnego przeprawne¹ |
penandze] — — — *Alii in testimo-*
nium: iaco to fwaczimi |

1400 Prou m 44

Piek v̄ m 40

~~Przeprawaję~~

dublet

Bar wykupił membranę ot Bolska, an mimo to
bese s nego przeprawne penandze ~~1400~~ ^{VI} ¹³ ~~1400~~ ~~1400~~

1400 Pom nr 447

Przeprawy cf. Przeprawnie

Piek VI 13

Proseprawy - verissimus

Boycze 148 pana, a slávieye geně s' zvirzeho-
nim y prosepráviim skyorecem BZ Jos. 24, 14.
(servite ei perfecto corde)

6076

Przeprosić

Ta (se. dziewczyna) ... przyszła z Noemy skraja
moabytskiego a przeproszyła (rogavit),
aby kłosi zebrała, gdyż ostawać
chodzący za zenci

Bz Ruth 2, 7

Proreprosić - impetrare
cumque verbis multis rogaret Raquel Tobiam ←
Gdyż Raquel wyelym słow swego zpeya, ab i lu
dluzey ostal, proreprosiyer nykake nye moql, pole-
cyl genu sarq sarq dzewki Bz Tob. 10, 10.
Fet ille eum nulla ratione vellet audire

5077

~~proszę, si, si~~
przeprósić się

Chroem do krybye pocrthy nosy or,
aby sya dala przeprósić

De moste w. 150

~~MOKY. I. 185, 150.~~

~~De. p. sm. 150~~

Przeprósio - reconciliare

Bractwa ... mają być takimi takimi
swych własnych (reconciliatione fore crystal prym vacai)
z rok spowiedaczki [przed tym] prze.
proszyszki bliźnich ^{z mi} i mi być
zjednawszy (*reconciliando se proximis*)
Req.

1484 Papst IX 713

Przeprawić

837. Tako gim pomozi¹⁾ bog ý fwanti † |
ýako wawrzinecz. przeprawił Martý |
fwe szoftri. oyeý maczerzifzno dwe-
ma | grziwnoma.

1411 Pozu no 837

JP XXVII 166

Przeprósić

Tako gim pomozi¹⁾ bog ý fwanti †
ýako wawrzinecz przeproszil Marty
fwe szoftri oyeý maczerzifzno dwema
grziwnoma.

1411 JP XXXVII 166

Przeprasie!

1409 Cars 342

- a) Jakom yor Kathuszy zaplaczył jeyh
dredzi [brak 2-3 kta], aym yessm yel przeprasie!
- b) Jan Kath... przeprasie! za yey wójce kżemny-
maczce kopa ami
- c) Jakom yor zaplaczył Kathuszy, aym yey
Jan przeprasie! za yey wójce.
- d) Jan Kathuszy [7] za yey wójce do szyc wczaynyh.

1409 Cars. Wolff 7

Przeprawić

754 (244) Tako gemu pomozi bog |
yfwanti † iaco Andrzej | zabil gego
kmezza, ẏ | ẏego zoni przeprafil. |

1405 Poan nr 754

Pich VI nr 825

Prepositio

Testis Johannes subagaronis contra Kmettonem
Petrum de Bisreno, Boguslaus gladifer, Rota [Sicut
iste duobus bobus petivit dominum Johannem
prepositum] (d.)

1388 T. Paus III 779

przeprósic

Człzo mi | micolaÿ dal novem
[marcas] scotos et sex mensuras |
avene to mø przeprofil. izelfzma)
[nol] nan | nezałoual.

1393 Koscian nr 61
L. 1548

Preprosić

nozem scotos et sex mensuras arene)
Czerzo mi Nicolay dal ~~IX scolas~~ Ho mi preprosić,
iżekau ^{sz} nan ne zaloual

1393, I. eksz. II, 1548.

przeprosić

Item alia rota:

CzŹo micolaŹeui^{a)} | pobrano Bidla
to neomø^{a)} viñø

Lampach^{b)}: JacoŹto nezałoual prze-
profil | Wiffemi^{b)} *toŹ*

a) *L. 1548*: izezm, micolayevi, ne s

b)-b) *L. opuszcza.*

1393 RoŹcian nr 61

Preprosić

Yako wemi y swatozimi, issre gawriabowseri
preprosiłi poltrecey grivnami Ondreyo.

1384 Hube 26 70

Prepositio

Sicut scimus et testamur, quia Bartholomaeus
convenit, quod dicitur ~~est~~ vulgari ter prepositio,
Johannem duodecim capris et media sexagesimo

1397 Row IV

no 355

sim. 1400 Hube fol 83

sim.

Przeprosio

B. coram dominis ad iudicium veniens, ~~reca~~
cognoscit, quod K. K. et M. plscatos ha-
buit ~~przepraszil~~ pro dotalicio materno
cum XC mar^{eis}, in quibus pecuniis eisdem
dominis possessionem dare debet tenendam
a festo Nativitatis ad aliud festum Nativ^{itatis}.
et hoc facere debet, quousque dictas
XC mar^{cas} persolvat 1400 HubeSad 93

Preproci

Iste duobus locis petivit Johannem preproci 1388
Ipsa III, No 779. Gawrialowski preproci
paltzerey greionami Ondreya 1394 Hube 70.

Bartholomaeus conventi vlg. preproci Johannaem
XII capite et uedia sexagena 1397 Ipsa IV, No 355.

Timi penandri ^{orini} Coslawskiego o hō zaslawę
preproci 1398 Hube 76. 94.
to genus ~~preproci~~ zaplaciano

moie ~~preproci~~ orini

przeprosić

Tako mi etc. ifz to fwaczø ifz kri-
fztkã fzaø^{recept}la v̄mikolewich rankom
VII firdunkof |, a on ge ne pzre-
profzil

a) L. 2091: Ratay.

1398 Kościan m 37

Preprosić.

401. Sic me | Deus adiuuat et sancta crux,
Jaco fwathczimi Jaco | Laurencius
ne przeprofil Andream viginti gros-
sis | potem iaco go włódze dobil

1399 Pozu w 401
Lekn: w 3039

Prozepposic' = placare

Fideiussores... placaverunt, ^{vlo.} ~~partes~~

prozepposili dominum Msciskoneum ... pro
eadem fideiussoria centum ~~sed~~ ^{sed} ~~aginta~~ ^{aginta} marca

1400 AKG. VIII 23 ~~83~~ 83 rum

Przeprósic

502 *Presentes sic iurabunt*: Tako gim |
pomozi bog yfwanti † iaco | przitem
bili yfz [Jacub neprze|manczil Jan-
drzeyu cudanu¹) | trzech krziwen
a trzech volow | alego fwø volø
przeprofil | — — —

1401 Pan m 502
Piek vī m 130

Preprosici

Jacoma Boguwa ne preprosivil dwema
corcrem [a] rzi za spat 1403 km. I m. 310.

Praprosić

751. Tako gim pomozi bog | yfwanti †
iaco przitem | bili, iaco Jacub.
Welzin|fki, przeprofil . Derfka |
Swancinfkego [v] ofma¹) | krziwen,
cztirimu dal | acztirimu nedal. | }

1404 Pozn m 751

Piek vi m 703

Preprosić

610 Jaco przitem bili kedi Bninszi¹⁾ |
chceli prawo Tarnowskego kme- |
czem ofladzicz a oni nezdayødz |
prawa przeprøszil gich dwe|mana-
czema krz. wen *Alii in testimonium*

1407 Pan m 610
Piek v̄ m 1130

Przeprasie

Jaco Michal wysnal naq Swęskowy przed prawem y

przeprasil go trzemi gramami. A naq tin na

Swęcek ^{je}rsich poliozow nyo dal.

1425 Pyadr nr 427

sim. 1437 AYZ XH 17

sim.

preprosci

petitionalis preprosci
1437 AGZ. XII. 17.
~~Arch. B. XII.~~

Ihuat astitit primum terminum die et super
Troba ... pro eo quia Maxim homini eiusdem
Ihuath archonato porcum ... videnter accepisti, unde
in totidem ipsum dampnificasti. Item pro eo, sicut ipsum
Ihuath petisti al. preprosci pro duobus simulato-ibus, pro
eisdem decem sexagenas dare debuisti, unde easdem videnter
Archiwum bernardyńskie. T. XII tenes et non solvas

Najd. zapiski sadów hal

R 1437

str 17

sim. ib. 22 74

Przeprosić

846. (194 r. 1448) Jacom ya przeprosyl Jana korczem zitho (!) zaspasz yzaplaczil. — Jacom ya przitem byl Micolay przeprosyl Jana korczem zytha zaszpasz yzaplaczil. — Jaco ya to wem.

1448 Zap Warsz nr 846

Preprosić

1152. (857) jako myne grzegorz nyprzeprosyl (!) hossmya
groschy hothy trzy grgyvni hokore (!) pyotr zaloval.

1462 Zap Wanz nr 1152

Preprosić

ex concordia preprossyla

1388-1430 Arch Jer Crac III t 242, 60

T Cr. 3b 242/60.

Preprozrenie
(Michael... nec non Nicolaus...)

XXX) fideiusserunt ~~Thomasonem~~ de carceribus
Thomasonem ^{de Schenke} ~~de~~ na proprozrenye, quem sta-
luere in presencia dei capitanei per octo
dies sunt astricti 1400 Spaw. III, N° 4904.

quod si non fecerint, dicti fideiussores decem marcas
soluere sunt astricti.

Przewodzący

które można czytać sławiasz)

√ A W nycbo narz przewodzący ^{Wetp} R. XIX, 82.

Ciście przez thwe unaprenye ...

daysre nom drysya zaplakoinye

Przeprowadzić 'perducere'

perducere, przeprowadzić

cał 500 Err. ~~Sioux~~ 80

Przeprzeć

Aquisivit super eadem domina Hanka vel
przeprzal yφ 1393 Leksz I nr 1611

+

Preporoc

Item idem debet litteras ponere
ibidem, utrum preporoc Jam-
szewo de Scora cuncto etc.

1393 Lelusz I

nr. 1612

+

Przeprzeć

Jan Sczidniczsky przeprzal litteras
et privilegia Peschonisse 1394

Leksz I nr 1792

+

Przeprzeó

Prebrać

przeprzeó

217. Jako fwanthoflaf pom(o)gl pert-
roui | praua ogego fina ý obracza
ýneprzebrał | tego fchanfzepna rze-
cza ani tego vfzitek ma

1397 Pozn nr 217

Lehu I nr 2396

* może przeprzeó

Przeprzeć

In judicio demonstravit wlg przepisał
1397 Leksz I nr 2310

+

Przeprzeć

Et si przeprzi Manca Jacobum 1399 Leksz I
nr 3073

f

Przeprzeć

Littera est reiudicata wlg przeprzan 1400

Leksz II nr 2583

Προεπεισ = convincere

Convicit vulgariter προεπεισ judicialiter
literam ipsius Οργανισμ. adjud. cationis
1400 Bill Wars 1860 III 81.

Przeprec'

Subiudex recognovit, quod
Stanslaus esset actor et
convicit vlg. przeprec'

judicialiter literam ipsius
Oganosae adjudicatoriam
1400. Bibl. Warsz. 1860 III 81

Przeprzeć = acquirere iudicialiter

Quod si... Swanthoslaus iudiciali-
ter aquisiverit aliquid, vlg. przeprzei
Pampickski..., ipse Adlarth... in aliis
hereditatibus debet sibi adimplere

1401 KsZ Pozn nr 571

Przeprzeć - peragere

Petrassius et Johannes... manserunt
penas erga Johannem... quod per-
egerunt literam vlg. przeprzał

+

1401 Ks2 Pozn nr 781

Precepta

1124 2502

Aquisivit super eadem d. uina Hanka vel
precepta 40 1393 Lektor. I, N° 1611. Jan
Teridniczsky precepta litteras et privilegia
Peschonisse 1394 ~~L.~~ ib. N° 1792. In iudicio
demonstravit wlg. precepta ~~L.~~ 1397 ob. N° 2310.
Et si precepta Hanka Jacobum 1399 ib. N° 3073.
differa est re iudicata wlg. precepta 1400 Lektor. II,
N° 2583. Marcin precepta • tan chas ob vino-
vatheco erloveka 1401 Hube 26. 116. Nicolaus peregit
wlg. precepta sua littera litteram Laborowski 1401 Pick. N° 134. di-
litteram vietam wlg. precepta 1406 ib. N° 1103. Ipsum iure
devicit, id est precepta 1423 Spaw. VII, N° 3415.

Porębski

J. Bilantę przesłał.

1405, Piek. Kościel. 271-2.

Przepneć -
Preparari seducere - convincere

Ustawiamy, aby uszedeu sędra... wytrudueq... uze edal, ...
aby uszy sedownye był preparatki dzieł. 48.

stijam enj dwid, dowodry

Porępczei

M. niye wierzynęł Romanowi gwałtem porępcza-
nego w panerdzetantk grziwen... na gradze

1408, Pięk. ~~1408~~ 265?

Prepreeci

Jau o shi corindă oth Falautki wortal, ere 94
wanral ne prepreeaw go prawem 1426 R. A. D. nr. 2426.

Резерви

Кв длевсковану чак на война гчада, нче
препарату задна вина, зимчануна брис. 19.

Przeprzeć

Derzco super Jarochnam
aguisivit vlg. przeprzeć

1404 W. Z. Pozn. nr 1856

+

przeprzeć

Jaco Barthofzeui dzieci prawo Czir-
pali | akto ge wczem przeprzal to
gich ope|cadnik placzil

Piek. 949.

1405 Koscian nr 278

Ony wszytchzy take czynyazci, tą vinną naya
byez potapyeny.

/35/. O dzieczkowanv zemyan.

/A/le vbestwo ezastekroca naczyak y szkedy
nyemale esyrpya przeto, ysze nye pedlug
sprawiedlywesczy ale wyaczey wsperi swą noca
vkarvyaz, kv dzieczkowanv yake na woyną gya-
da, na the nyemayaz przyzwolenyą ed sądszey ny
przeparwszy sadną vinną ziemyanyna albe gego
knyecsa, drapystwo czynyaz. Przeto cheseny,
aby sądzaz abe' pedsadek kv dzieczkowanv nye

Przepis

38a

y wiaczey dziedzyn rozgranyczylby. Tecz na wżac
dwie syekyrze y dwa rydla. Wozny aczby wydal
gynaczey przysyga swiathkon, nysz yake ny bę-
dze przykazane, aczby byl sadownye dekenan, te-
di ma bycz sleszon a gyny nyaste tego postawyon.
/117/. Sadza nye ma zdacz kromye powoda.

/V/stawiamy, aby nygeden sadza any stares-
ta sady czynyacy, nyszadnego nasza e kterake-
ly rzecz nye zdal, kromye strony sapyerese abe
powoda, alyszby sadownye byl przeparth.

Dzial. 48

Przeprzeć

z

Marcin przeprzal o tan chasbφ vinovateco
czloveka 1401 Hube Zb 116

Przeprzeć

Nicolaus peregit wlg. przeprzał sua litera
literam Zborowski 1401 Piek nr 134

Przeprzeć

Yako Bogusz wszyõl gwałtem mego czlowyeka
przeprzanego z wynamy z prawa

1423 Pyzdr nr 733

Przeprzeć

88. (115^v) aczby Jan przeprzal tedi ymage — — statuere.

14242ay Warszawa nr 88

+

Przeprzeć

~~Przeprzeć~~. Iakom ya o thφ
crziwdφ oth Falanthi wsztal, eze mφ wanzal,
ne przeprzaw prawem . Iako ya tho wem, eze
Ian o thφ crziwdφ oth Falanthi wsztal, eze
gy wanzal, ne przeprzaw⁹⁶⁾ prawem

1426 KsMaz II nr 2426

+

~~Porzeprzei~~

S. Ieram vietam vobg. porzeprzani coram iudicio monstravit
1406_E Diek. Koci. (No 1103.) 310)

Jacom przy tem bil ... kedi Iacob Bilant ϕ
przeprzal, isz mu ne mal w tey dziedzine
vadzicz i gemu w r ϕ k ϕ slubil

Piek VII

(Kościan 1405)nr 950

Jacom przy tem bil ... kedi Iacob Bilanta
Adama Bilant ϕ przeprzal, isz mu ne mal w
tey dziedzine vadzicz i gemu w r ϕ k ϕ slubil

Kościan 1405 nr 280.

Przeprzeć

Literam victam wlg. przeprzani 1406 Piek

~~XXXXXX~~ nr 1103 k'o. 310

wram judicio monstravit

przeprząc^{e/1}

Jacom przitem bil, kedi Jacob
Bilanta Adama Bilantó przeprzał |
ifzmu nemal wtey dziedzine vadzicz |
igemu wróko [ranczil] flubil.

*Martinus presens fuit et alii in
testimonium.*

1416 Kościan nr 588

Ineprec'

Nobilis Wyemyra... - condem-
navit nobilem Petrum...

ut aittacio carit: ---- tu sibi
recepisti epum -- et duas pe-
lliceas... nullam habens ad ip-
sum causam al. wyemy nec
ipsum iure vicus al. nye
preparschy et in totidem ip-
sum dampnificasti. AFZ XII 393
1464

Przepneć

495. (536) Octore gymene zophia name zalowala thom ya
pirwey cupyl nisli ona prawem (!) przeprzala. — Jakom ya przythem
byl octore gymene zophia na marczina zalowala tho on pirvey
cupil nisli ona prawem przeprzala.

1437 Zap Wansz nr 495

Preprie'

Proiciam Iudici VI scotos sub mensam,
acz nye preprie

1438, AGZ XI.
~~Arch. B. 145.~~

7 1438

Dixit dominus Fredricus: prouiciam
iudici sex scotos sub mensam,
ausi nuyē preproie 1438 ABZ
XI 145

Prepozici

Essz nya thy wpiral w xagy srylaas, ne pre-
pozaw yas nullo iure

1443 Sym Lad. 140

+

Przepnieć

3071. (306) Jakom ya nyewyodl gwaltem wosznego y prą-
wyedlnika nagymyeny markowo wydziénye czynącz sszamopyath
kthore gymyeny lezi navaschyech(!) onego prawem nyepre-
przawschi anym go vschkodzil Jako pyacznaczcze koop pol-
groschkow Thako my pomozi boog y szwanthi etc.

1472 Zapława nr 3071

przeprzać

Przeprzeć

Jaco to fwatczø Jaco micolay nýe |
vifzepnøl rofmanovi gwałtem | prze-
przanego wpanczdzefzanth | grziwen
wpoznanu^{a)} nagrodze etc.

a) Piek. 1271: w Poznaniu.

1408 Kościan nr 370

przeprzać

Jacom przitem bil *Et testes alii*
secundum formam: | kedi Jacub
Bilanta Adama bilantø | przeprzal
ifz mu nemal wtey dzedzi|ne va-
dzicz igemu wrøkø flubil

Piek. 950.

1405 Kościan nr 280

o przepisie

nec ipsum iure vincens alia nyc-
preparacy 1464 AGZ. XII. 393
; Arch. B. VIII.

Archiwum bernardyńskie. T. XII

Najd. zapiski sądów hal

R 1464

str 393

815

~~g. b. m. f. o. s. z.~~
Prezeprzei

Et idem Johannes dicit roram iudicio:
domina Sandochua, ego paratus sum
respondere, prout me citasti; et postea
dedit ipsi Sandochue terminum per
ministerialem iudicem Johannes, quod
non deberet de iure recedere ax
by sye szamno prezeprzala.

1453 AGZ. XIII. 321.

~~Archiwum bernardyńskie. I. XIIII~~

Zap. sądów przem i przeworsk

R 1453

str 321

373

Przeprzeć
Przeprzeć

convicta i.e. superata preparata prawem

3.

Art Cel 3

+ Art del uie ue.

57

Stown. Tac. pol. cel.

~~1464~~
Przepis
Barbara (pseudonym) Petrus
in centum marc. dampni alia
skodi pręparthey.

... in LX marc. dampni alia
skodi iure acquisitis alia pra-
vem pręparthey.

1464 AGZ. XVI. 18
; ~~ArchB. XVI.~~

Archiwum bernardyńskie. T. XVI

Zap. sądów Sanoczych

K. 1464 str. 18

Przeprzeć = iure lucrari

Tamque istos equos iure iam lucratus est,
alias przeprzeć

1464 Przeprzeć. 76

lucror - rephing

Przepis

2994. (126). Jakom ya vrzandv kxazaczego nablysskocz napyanowo nyewdl(!) anym gey myerzał(!) ssamotrzczech gwalthem kthora blysskocz nanye spadła pogotarcze szmarley rączy gych prawem nyeprzeprzawszy anym gich vschkoził ya ko pyacz koopp Thako.

1470 Zap Wawa nr 2994

Przepis

5d

wkładamy, aby kaszdy ryczerz albo prosti slach-
czycz pod swa choragwą stal, aby gdy przydą wal-
ky, wmyalby swe myesczecz pod choragwą odzer-
szecz kv obronyenyv swej choragwie. Paknyali
odtychmyast ktorego tako nyeposlusznego nam wy-
dadzą, przez naszego komornyka, pod ktorego cho-
ragwą myalby stacz, tedy konye tego ryczerza
albo slachczicza przydawamy podkomorzemu.

/12/. Vynny na bycz dan za rąką dlvsznykowy.

(G)dy geden drugiego przeprze sadownye^va zda-
dzą gy vynnego bandz o dlug abo o ktorakole rzec-
ten od sądv nye ma odstapycz, alysz dosycz

Dział. 8

HKP_r IV

13(5)

Sul 22(4)

Przeprzeć

Ipsum iure devicit id est przeprzal 1423

TPaw VII nr 3415

Smypned

6a

wezyny; ale yszc nyektorzy swą wfałnoścą abo
też dla nyedostatku, zdany przed sądem, dosycz
nyewczynywszy przez odehodzą, przeto chcemy, a-
by tacy za te nyszadney wyny nys podyal, ale gdy
badą przeparczy sądownye, mayą bycz dany za rąką.
Paknyaly z yaczstwa wczekną, tegdy yszc od yacz-
stwa badą wyrwolony; ale o dlag nyczs, wyiawszy
o złodzeystwo, s te yaczstwa nys nogą bycz prozny.

/13/. O dzeczkwanyv wynach./

9/ /0/ saciady nyektory vrząd chcemy poloszycz
dla wbstwa naszych poddanych, bo nawczili sya

~~Dział. 8-9~~

Przepredzić = antecedere

atque hinc usque, hinc usque prae.

predycti y ktore maszly.

owoli, wolali ^{XVp. post.} R. XXIV. 94.

Pet Zac F. 6513 okładka

Br. Kaz śrw str 57

(turbae autem, quae praecedebant et quae
seguebantur, clamabant Rozpr 24 94

Mat 219
3241

Mat 21, 8

Przeprzenie

O którego na mój tytułek Scepiana Olsza[m] ~~...~~
zaluze, tego nemá w mey wsi, ani byl po-
przeprzeniu 1409 Ko.M. I ar. 1371.

+

Prepusi

Joannes Albertus... Catharinae... 3000 florenos in auro...
super teloneo regio. aquatico in
Prepusi in scribit.

(1493) xvi in. Matr. III ~~Suppl~~ nr 235

by nie narva mesec. ?

przepusta

To błogosławienie leży na cziropieniu, kto
* ija chce sziace dobrze, ma wjedzeck, exe na
~~na~~ troya ma sija ogladacz, bi schewschad
cziropjal, kaszda przeckiwnosck, albo od boga,
ijaco niemocxi, niessboze, przepusti na szdro-
wyo, na gijnieniu

XV R. XXII, 23 ~~17~~.
med.

Przepraszam - permithere

O panie bore, nie przepraszaj tego, ^(absoluta) abity,
panie bore, zapamiętaj sprawiedliwego
i niesprawiedliwym BZ Gen. 18, 25. ~~Przepraszam~~
~~nie przepraszaj nigdy w twym imieniu albo~~
~~w twym słowie panować ib. Job. 4, 14.~~

5078

Bst: nie dopuść do tego, aby
mój: nieś to daleko bezcie od ciebie

Prepurrerai

Nye prepurreray = absit a te

(absit a te, ut rem hanc facias et occidas iustum
cum impio Gen 18.25)

1471

MPKJ.V.19

Gen. XVIII

Bf: nie dopuśc do tego

P r z e p u s z c z a ć - permittere

Pisze nye przepuszczay nygdi w twem smislu
albo w twem slovye panowacz (superbiam
numquam... dominari permittas)

BZ Tob 4,14

-----132d

pogego szmyerczy szynowy
gego tego wyaczey czyrpy-
ecz nyechczą Any przepus-
czycz rzekacz

A^(uz) /22/ gemv tho nasz ocz-
czecz /23/ przyyaczyelsz-
kye prze/24/puszczal^v, ale

my nyech/25/czemy wyaczey
any /26/ daley przepuszcz-

acz^vmo/27/galy ony to sp-
rawnye /28/ czynycz czyly
nyemogą /29/ gdysz gych

przodkowye /30/ tho czyr-
pyely daleko /31/ wyaczey

nyszly rok y /1/ dzyen a-
lbo o to czo gest zapra

OrtOssol 74,4,w.21-31

^v(si faverent) ^{llac} ^{proprietat} 75,1,w.1

^v(faver non vellent. Ortllac 101: przepuszczycz)

Przepuszczal

-----132d

pogego szmyerczy szynowy
 gego tego wyaczy czyrpy-
 ecz nychczą Any przepus-
 czycz rzekacz

A /22/ gemv tho nasz ocz-
 czecz /23/ przyaczyelsz-
 kye prze/24/puszczal ale
 my nych/25/czemy wyaczy
 any /26/ daley przepuszcz-
acz mo/27/galy ony to sp-
 rawnye /28/ czynycz czyly
 nyemogą /29/ gdysz gych
 przodkowy /30/ tho czyr-
 pyely daleko /31/ wyaczy
 nyszly rok y /1/ dzien a-
 lbo o to czo gest zapra

 Ortössol 74,4,w.21-31 -

75,1,w.1

Przepuszczać

Prepussorae - poltariae

At New York the name of the prepussorae prepussorae, also my Daley legs are cheremy prepussorae Oct. Mac. 100.

Preperuraci

Nye preperurays = negant / 1866 / R. xxii, 15.

Cum viscera tentat vincitur

et cursum viscera rupta negant, gl. recusant

nye preperurays

Przepuszcac-

Mozy myly panye,

Nye przepuszcay mye wlyorky zatrace,
nya, alye my rzeer: owo ya shwoye zba,
myenye Naw. 90.

Prepuscrac

~~prepuscrac, prepusca, prepuscae~~

yako vyše podrovy prepuscra

Quantum validudo permittit

JA. IV. 92

~~Col. Poln. Gl. ca 4500 f. 6~~

136

Przepuszczać = facio

Miłujcie nieprzyjaciół wasze... abyście byli
synowie ojca waszego niebieskiego, który słońce
swoje przepuszcza wchodzić i na złe i na
dobre [qui solem suum priri facit super bonos
et malos] Rorm. 270.

Prepuszczać = sine

Bieda wam, licemiernicy... bo przykacie
krolestwo niebieskie przed ludem a sami
też nie wchodzić... ani tych prepuszcza-
cie wchodzić, którzy by chcieli wchodzić [vos
enim non intratis, nec introeuntes simi-
tis intrare] Rom. 461.

Prepuszerać

Drugie ji w tem pomawiali, aby on był
skarica rabona, a rekac, iie prepuszera
młodym niciaastam shodrić na sobę
Rom. 714.

Przeprawić kogo żywo być (acc. cum inf.)

Odpowiedział im Pilat...: Wszakże wy to przynosi-
dziecie z waszego państwa, i do dzieja... nie prze-
prawić żywo być na ziemi Rzym. 870.

2
Prepusserae

Несслучаясь, препусераясь = surda... aure
1400 R. XII, 15.

Supplicat ille nimis mutusque timore
silendo, tucior et surda preterit, *prepusera,
aure minus (gl. pertransit)

Przepuszczać

Tego dla ja ciębie proszę, nie daj
mu tak rychto umrzeć, ~~Rorm 145~~
nie przepuszczaj nań śmierci

Rorm 145

Przepuszczać

Prze

~~od~~puszcz (~~prze~~) nam nasze winy,

yako y my) ^{prze} ~~od~~puszczamy (~~prze~~)

naszym winowaycom) ~~of ca xv~~ bicz 6

✓ (Djcz 1-4. 6-9. 11. 14-8: odpuszcami)

Przepuszczać

Boże... nie moja, ale twa stań się wola...

Wtem nas naucza naszą wolę karać a na
boga przepuszczać Róm. 597.

Przepisować

Michał^v miał być w sławie, a nie miał przepisywać,
ani pisać, ani przedawać, ale sobie k. sław
1441) Hpp. II, N° 2972.

Jeżeli takie godniano było między Michałem a między
Elżbietą, która o zastawie w łodzi, iże v

zap. przepisai jej do swojego sławu.

przepuszczac

Nicolaus nichil debet destruere
in eadem scultecia, nec piscinas
rumpere vlg. przepuszczac

1449 DokMyp III 313.

Przepuszcza c'
Przepuszczenia

(var. lib. sp.: przepuszczonego)

Przepuszczonego & probatissimus

(septem milia talentorum argenti probatissimi ad de-
aurandos parietes templi I Par 29,4)

1471, MPKJ. V, 48

I Par. **XXIX**

Pl: srebro oczyszczonego

Prepussceni

Prepussceni foras foras=
pussceni
seriim sine permissione.

XV p. pr. R. XXV, 241.

Przejęcie

-----49d
/5/ DAley poszłaly /6/ prz-
yszasznyczy /7/ do maydbor-
ku thymy/8/ szłowy Starego
dawnego /9/ obyaczay naschy
woy/10/thowye albo szandze
wy/11/byerayą przyszyaszny
/12/ky ku lawyczy na pra/13/
wye szyedzecz Sprzepu/14/s-
czenym v naszego krola /15/
pana Szwyeczenym v/16/bogy-
ch y bogathych ysz /17/ ny-
kth gynako moze pa/18/myąt-
ącz A gdysz podług /19/ wa-
szego pyszanyą przy/20/sza-
sznyczy mayą wyb/21/racz
gyne przyszasznyky-----

OrtOssol 39,3,w.5-21

sim. OrtPenc 44

v (de concessio)

Препускание

Нойтовье ... пыбырага прысыааа ныкы ...
с препусканием ... прола пана.

Ord. Kat. 135

~~12 X 1/2 Ber. ex 156~~

Przepunieremie - contentio

Nakry wyzthowye albo sradye wybieraya przyrzayanniky
sz przepunieronym narzedo pana krola Ork. Mac. 44.

Przepuszczenie

A także przepuszczeniem Bożym od-
stąpili anieli od Jezusa Chrysta Rzym. 195.

Preperereute

Prepererenum = parendi | 1466 | R. xxii, 16.

Et cadit a tritu dura farina meo. fferrea
parendi, s prepererenum, castigo tubera morsu

donk. preenti

Prepuszenie

Prepuszenia boga = flante deo

~~13.~~ (flante deo perisse et spiritu irae eius esse
consumptos Job 4, 9)

1471 \ MPKJ. V. 59

Job. IV BT: et quiesce boga ou ginie

Przepuszczenie

yesly dy sie przigodilo, yesly *myktorych
s towarzisow s przepuszczenia boskiego
byl nyemosen..., thedy... mystronye maye,
dacz dosthathele onemu nyemosenemu

1491 RK 7 f VII 57

Przepuszczenie

(Wierzą w... grzechom)

przepuszczenie) (wierzą 1. 4-8. 11. 14. 16-8. 20: v

~~gl. ca. XV Pa. m. i. T. 18 318~~

(credo in... remissionem peccatorum) forę 19

v. odpuszczenie, 1, 6, 8, 14, 17

3: rozdźwięk #

~~odpuszczenie 1, 5, 7, 16, 18~~

~~przepuszczenie odpuszczenie 11~~

v. Odpuszczenie

nad od gl. prze z XV ex. a. XV in.

P r z e p u s z c z e n i e - remissio

A tak bódze, ze gdisz[bódze] milosciwe, to iest
pyóczidzessyóót lat przepvszczenie, przidze^v, slozo^p
bódze lossovi rosdzal

^v (cum iubilaeus, id est quingagesimus annus remissio-
nis, advenerit)

BZ Num 36,4

Preparowanie - remissio

~~Bóże matkowie, to jest pędziłeś lat~~
~~preparowanie przed Bk Num. 86, 4. Wala~~
~~preparowania (... czerz bódreś słowa zakonu ~~BE~~~~
Deut. 31, 10. na sypota stanowe)

Po siedmiu latach ✓

✓ (anno remissionis)

6079

Prepuszerenie

fons sanguinis prepusze-
nye

~~42110~~ JA. 12, 145.

XV p. post.

przepuścić

~~1420~~ ^{videlicet} *Przebieg ipsius diuclit al. przepuścić*

1420 Ziemi Krak I

diuello - rozdzielai gwałtownie

Ziems. Krak. Księga I rok 1420

by mi ssp p. II

806

Przepuszcic

~~Przyje... wczyn nad sawsky twornu
posluzona przykazaw y od racheby ¹⁷mygdly
na weky byer oddokronu przepuszczy
(Domine... fac me tuis semper inharrere
mandatis et a te nunquam separari
permittas.)~~ ^{Mora XII: przepuszcza VIII s.}
1424 Mora 3 s. 66; sim. ^{VI}Mora 6

Przeprawić = consuetore

W sercu jest gest on b.t... /gastach przeprawić
polażyl (pro: przeprawił polażyl) Gm. 3, a.

Tenczi jest on dnyza wzywil ... tako słowny, v

Przepuścić

Frater, sine eiciam,)

~~Przepuścić~~
~~Przepuścić~~ acy vixvca, # festucam de oculo
 tuo (Luc 6, 42)

sine eiciam) R. xxiv, 74
 xv in.

Jag. nr. 1297 k 50

Pr. Kar. sm. I 37.

Rozpr. 24 str. 74 pocz. w. XV

1298

Wuj: dopuść że wytracę idę z dnia twego

Przepuścić = pernitto

A uerzn mō zawrky twemu posluszeniu przy
karaw y od czebye miydy na wety bycz
odperonu przepuścić Mac. Dod. 66.

Przepuścić

Wczyn myś nyad twym poszlusznym przy-
kaszany y od czyebye nigdy odlanczo-
nym przyepuszcz nya wyekky, numquam
separari permittas in perpétuum

ca 1431 Msza XII s. 223

Przepis

Przepis przepuszczenia mi przewieszony przez 1441/1
Hpp. II, № 2978. proszkowa y okazał mi gos-
poda;

Przepuścić - permittere

Geden drugiego po mynieniu trzech latk w pokoyu...
Syedycer ma przepuścić^v Sul. 86. ~~Tho wyaz~~
~~dopiero mynyoz ma byc przepuścić.~~

v (permittere... sedere)

^P
Czrepscicé
Fidelis autem est deus, qui

non perietur, nje scrijpij albo nje
prepuserij, vos temptari
supra id, quod potestis (I Cor
10, 13)

XV med. a $\frac{2y}{n}$ I 105, ~~IV~~ ~~IV~~

P r z e p u ś c i ć - d i m i t t e r e

Nye przepuszczyl czyesm (non dimisi) syó
gey dotknócz

BZ Gen 20,6

BZ: nie dopuscilem. alys wyprzedis jej konywde. Unj ts.

P r z e p u ś c i ć - dimittere

A wszakosz nye przepuszczyl gest (non dimi-
sit) gemu tego bog, abi myó vskodzyl

BZ Gen 31,7

list: bog krocil siebie od karmy

P r z e p u ś c i ć - concedere

Iedno nam przepvszcz (ut... concedas) przecz

BZ Deut 2,28

P r z e p u ś c i ć - pati

Syrocze y wdowye przepvszcz (patieris) wzóócz

BZ Deut 24,19

P r z e p u ś c i ć - dimittere

Przepuszcz (dimitte) myś, acz przedś przez
twój zemyś

BZ Jud 11,17

Ps: pozwól mi przejść przez twój kraj

P r z e p u ś c i ć - dimittere

Gensze y on slowi israhelskimy wzgardzil
nye przepuszczocz (non dimisit) gemu przedz
przes swe myedze

BZ Jud 11,20

Bł: odmówił prawa przejścia przez swój kraj

P r z e p u ś c i ć - d i m i t t e r e

Przepuszcz (dimitte) my, acz dwa myesyócza

*chodzo po gorach

BZ Jud 11,37

BT's puść mi, na dwa miesiące, a ja udam się na górę

Prepućie - pati, diu blere

A uye prepućie e lagy uer (uoceri non faciam)
nogy Trahela s tey zemye Br. II par. 33, 8.

~~Talucerna uye prepućie (non patitur) durre
gydz do egumnosy ib. Job. 4, 11. Or slowi itahel.~~

~~Skiny wgardit, uye prepućie (non dimittit)
gema przed przes swe myede ib. Judic. 11, 20.~~

~~Prepućie myć, acz przed przes daw zemye ib. 11, 17.~~

~~Prepućie ny, acz dwa myćora chodit po gorach ib. 11, 37.~~

6082

Pr: nie dopuszcz, by moza irraditōn ustypitō od tej rēni

P r z e p u ś c i ć - dimittere

Case to czynić przed wydeklaracją miły Tiszi?
Zaly ge przepuszczó (dimittent) narodowe?
Taly swo obyati napelnýš genego dnya?

BZ Neh 4,2

Wuj: czy ten dopuszczony narodowie
Ab: zali im ujdzie pstatem

P r z e p u ś c i ć - p a t i

Bo ialmuszna ot wszelkego grzechu y od smyer-
(non patietur)
cy zbawya a nye przepuscy/dusze gydz do cyem-
noscy

BZ Tob 4,11

BT: nie pozwól wejść do ciemności

-----115b

a nyechczely on /27/ tego
zaplaczycz albo /28/ nyc-
chczaly mv tego /29/ prz-
epuszczycz przyrodzo/30/ny
placzycz tedy mo/31/ga
gego dzyedzyczstwo /1/

Podnym prawem doby/2/cz y
sprawa oszyescz y za/3/
lowacz nayn o then dlu/4/
g ynako go nyemoga /5/

przysznacz ^{v (consentire. Ort hac 90:}

dopuszczyc

a by szwe dzedzyczstwo
przedal podlug prawego
prawa may

OrtOssol 67,4,w.26-31 -

~~68,1,w.1-5~~

Interpuscie

-----132c

/10/ Gdy czlowyek /11/
czyrpyal rok /12/ y dzen
y daleko wya/13/czey Az
wodą zryny /14/ czyeklą
przesz gego dom /15/ a
naprzeczyw temv ny/16/gdy
przed prawem mo/17/wyl az
y vmarl pdge/18/go szmye-
rczy szynowy /19/ gego
tego wyaczey czyr/20/pye-
cz nyechczą Any /21/ prz-
epuszczycz rzekacz

A gemv tho nasz oczczecz
przyyaczyelszkye przepus-
czal ale my nyechczemy
wyaczey any daley przepu-
szczacz

OrtOssol 74,4,w.10-21

sim. OrtOssol 100.101

Przepuszcic

Porępicieci - dozwolici

~~Acz yemu kto nam wycecz porępicieci porępicieci, abe
mog~~

Woda ciekła z rynnę czego wycygała porępicieci dom; wycygała
czego wycygała tego wycygała nie chura, any porępicieci
Ort. Mac. 100.

Prepušić

synowye yego wyacriy thego crypuyer
nyechera any prepušicyer a nekaz
acz yemu the nasz veryeer prepu-
oral pryacryelsky Ost Mac 100 (d)

abcćdefghchijklmnoprstuwzzz

Przepuścić = sino venire

*Sinite parvulos, forte pusexere, venire ad
me. XV. Pr. Fil. I. 204.*

(Marc 10, 14) p. post.

~~Przybor. Urywek kazania dla młodych
(w. XV) PR. FIL. t. I, str. 204~~

Przepuścić = permissio

Nowyasta mystateczna stara, bi przepusoryl
zakon^v, dostoyna, by zywo po grzebyenya. ~~XXV~~
R. TS. XLIII.
p. post.

i (si lex permitteret)

Przepuścić = fixere
(jine modo Mat 3,15)

przepuszc nymy, bo takto słusza

masz napelnyer wszelkua spraa.

nyedlyroses / ~~xx. xx / P xxiv, 26~~

Eu Zam 300

Zam. Q. M 1119

Br. Kaz śrw 1 str 59

Rozpr 24 86 kon XV

3761

Prepuścić

prossa ca aby mya myepose =
pusseyl & ham poyca.
(oc. do piekna)

~~1011~~ XV ex. R. ~~XXV~~, 2 di 3.

Przepuścić = permittere

Przepuścim li tę dziewczę ... tak is'cie
chadzić ... [w] wiedriem nowy dyeraj

[Si permittimus illam sic pertransire...
novus induetur vitae modus] Rom. 27.

Prepus'ic' - permi'ttere

Stworzycielu moj, prosz siebie, a by nie
prepus'ic' siata mego i, dziewictwa
poruszy' (nec meam virgin'itatem per-
mittas violari.] Rom. 36.

Prepus'ici' = sinere

Anna... prouta jego, by jej [sc. Marji]
prepus'ici' tu byc', do czasu [ut pau
si bi permanere per tempus sinat
aliquid] Rom. 58.

Przepuścić = permitto

Oni sli duchowie poręgli prosić mi tego Jesusa
rekać: kiedyżi nas stąd wyę drasz, przepuści
nam, abychmy mogli w ty niefore wnidz' a ta=
mo sie tairé [hinc si tu nos ejicis, permitte
nos intrare porcos istos, et in eis utrumque
latitare] Rohn. 292.

Prepusi'ci'

Baczy tu pakamianienie (!) niawier-
nego Judasza, wie prepusi'ci' sobie nogi
umywa'ci, a wszakoż sie nie chcia'ł usmie-
rzy'ci Rom. 534.

Prepušćić

Pre jeho kařn (kassa) prepušćići
im przez odejć Pozn. 634.

Prepuścić

[Krotka] musiał paść, ale pre wigora i
tradycyjną- mękę nie prepuścili jego nie-
mie dopaść ci, który powoz dierigli
Rorus. 653.

Prepuścić

Czemu to Bóg prepuścić, ić nawięzany mie-
dry jego swoleniki tako upadł, naprawny
jego? Rom. 692.

Prepuscié

Mily sbawitel prepuscié naučitelnu gre-
sye, sri Piotrowi Rom. 693.

Przepuścić

Ta ista dwa świadki krywa niczad
Przepuszczono mowie od Boga Rom. 719.

Prepusić

Ta ista dwa świadki... mogli rzeć i prawdę...

Orędo... prepusićeni mowić Rom. 719.

Przepisać!

Żydowie... roznali je jemu winy dawali... Pilot...
o trzech spytał bardzo pilnie, ile sie bat, ...
aby przepisać? kogo krolom być mimo (ryma)
cesara Rom. 792.

Przepuścić
przepuszczon

O tem, iże miły Jesus nieprzepuszczon, aby [w] swem odzieniu szedł, wktore sie był pobiczowaniu ob[li]ekł, ale zdarto (starto) sniego. Rozm. 827.

Przepuścić -

Vezin to bog nad Ionató a to przepuszcz (et
haec addat)

BZ I Reg 20,13

*Woj: i to uiech przyzywie
Bst: niechaj mi jakowe to rto uozymie i tamto dostanie*

Propositiō

~~##.~~
Propositiō = et hoc addat

1471, MPKJ.V, 40

(haec faciat mihi deus et haec addat, si non magister
militiae fueris coram me omni tempore pro Joab
II Reg 19, 13)

~~II Reg. XIX~~ (bedrout u. uusia na rucste wdsen zamiat Joaba
Bf: nich mi bog to ucyni i tanto doznaci, jerdli ty uic)

Przepuścić - apponere

Czyż wazowały porzuczy bog albo
wyprzepuścić, aby lubywały wry
był uerzce? Pul. 76. 7.

∨ (non apponet, Fl: ne przilozi)

Pul!

76. 7.

DT: czy... już nie będzie fastki
był: czy nie przyda, aby przere był fastka

Przepuścić

Thv wyzyc dopyro wynycz ma
bycz przeproszon (recedere permit-
tatur, Dział 62: wolno mone przez gudz)

Sul 61

a b c ć d e f g h c h i j k l ł m n ó p r s ś t u w z ź ż

Przepuścić = dimitto

Dimitte, przepuszcz, nechay, eos, gl. solutos, qui contracti sunt, liberos (71 58, 6)

~~przepuścić~~ przepuszcz nechay; dimitte eos ~~306 (1) 57~~

~~74~~ XV ~~17~~ T 308.

p. ps.

~~Spr 1, 308; I pol. XV~~

Quous.

of: wypuścić wolno uciążliwych 161
wuj: wypuścić niewolę uciążliwych wolno

Prepusiic

Prepusur, unyechay = dimittite

(dimittite eos qui contracti sunt liberos Jo 58.6)

1471

MS. J. V. 96

Pl: wypuscié wolno uciśnionych

P r z e p u ś c i ć - d i m i t t e r e

Kako ya wasz przepuszczycó (ego dimittam)
y wasze maludkye

BZ Ex 10,10

Ed: was i wasze dzieci wypustek

Prorepusie' - diuittare

Jestli potom nye b'edze tobye k' mysly.
Prorepusie' w'olnye, aui qey moir b'edze
poredac za pyenyb're Bz. Deut. 21, 14. ~~Zaly~~
~~Cetolo cring' p'zed wyalykosey' m'oly Zi'zi?~~
~~Zaly qe p'zefawez' narodowe? ib. Neh. 4, 2.~~
~~Prorepusie' (m'isil) mysy, a iam u'hanil' was mego~~
~~w'rocenya. ib. 2, 6.~~

V (dimittes)

6081

Przepuścić

~~Non obsecramus - prostratus~~

Prorepuseris & dimittam, v (var. lib.: prorepuseris)

~~Ps. prorepuseris~~

(dirumpam eos de brachiis vestris et dimittam
animas, quas vos capitis.) Ered. 13, 20)
animas ad volandum

1471

Ps. duxte proes vos nullone expuatore na voluosi

P r z e p u ś c i ć - mittere

Szlyvbylem przed krolyovim oblyczim y prze-
puscyl (misit) myó

BZ Neh 2,6

Przepuścić

Marja poręta... narzekać... : Bieda mnie,
smadzi jego ani umarłego wierz ani mił-
przepuścić, abych ji mogła wiereć Roman.

697.

Prepusi'e

Wiewica Bogodaniona przyta ku domu
Annarown (annasowa)... a nie była prepusowa
na, ale promotnie wyprzedzona domu. 739.

Przepuścić

1506

Tako mÿ | pomofzy bog etc. yfzem
bÿl flofzon | prawã Nÿemocã, oth-
boga przepu | fczona, anÿefefmiflo-
nã [ftr] ftenczafz, | kyedÿm mÿal
roku [pro] patrzacz | (138v) fpanem
barthofchem sponÿecza ow | Ja-
ftad (!) yokopcze | — — —

1428 Poznań nr 1506

P r z e p u ś c i ć - immittere

Przetosz bōdziesz slvzicz nyeprzyaczelovi swemv
gegosz przepvsici (immittet) na czō bog

BZ Deut 28,48

BF: ktorz jakos wasta na ciekre

Przepuścić - mittere, inducere,

Owa. Doer ia przepuścić ^(inducam) ~~weyete zlego na Jeruzalem.~~
~~Brz 14 Reg. 21, 12. Uciec do bog nad Jonat'a do pro-~~
~~puścić / et haec addat / ib. 1 Reg. 20, 18. Przepuścić~~
~~(Dimittere / qđ wolny, ani gey moir b'żreć / p'wadac~~
~~za p'wadac / ib. Saut 21, 14. Taly go przepuścić~~

6080

Br: oto ja sprowadzam zagłada, na J.

Przepuszcic'

(was. lub. sp: nyc przepuszcyl)

Nad namq namy prepaerit & circa eum faceret

cum reversus esset rex Sennacherib fugiens a
Judaea plagam, quam circa eum fecerat deus propter
blasphemiam suam Tob 1, 21)

1471 MPKJ. V. 55

Bf: gdy po swej wieciee powrocil z Judai w dzien sady, ktory wyka
;) nad na wim krot wielk za jego przestepstwa

Przepuszcic

Josephuserit na nye = fecit illis

(fecit illis monstra et consumpsit illos in flamma
ignis Eccles 45, 24)

1471

MPB.V. 50

Eccles. 45

Pl: cudownie i prawnie podobny do przepuszczenia ognia

Przepuszczenie

Przepuszcza ± dabo (war. lub.: przepuszczim)

~~B przepuszczim~~

(ecce ego dabo in populum istum ruinas Jer 6.21)

1471, MPKJ.V, 28

Bf: oto ja kładę na drodze temu ludowi potrzaski

Prepusi'ic' = mitto

Christus... by mógł na was prepusi'ic' ogniowe
wzrè, jako w syni' waszem namiastkom, i
(ich) to przeciw jemu mowił Rom. 628.

Przepusci

Præputerit = statuit

(propter quod statuit dominus deus noster
verbum suum, quod locutus est ad nos Bar 2.1)

1471

MPKJ. V. 102

Ed: wypisał pan slowo swoje, ktore wypowiedzial preciu nam

Przepuścić

Prze

~~odpuszczać (prze)~~

~~gl. cc. xv~~ ojcz 6

nam nasze winy,

jakobyśmy przepraszały
naszym wynowaczom

v (Ojcz 1-9. 11. 14. 16-8: odpuszczaj, 10. 15: oppuszczaj)
odpuszczaj)

Przepuścić

prze- dopisane nad: odprzez nam Dja. 6.
(i nad: odprzezamy)

P r z e p u ś c i ć - dimittere

Naleszonily bódó w poszczot tego myasta So-
domi pyóczdzesyót sprawyedliwich, ya gym
przepuszczó (dimittam) wszem prze tó pyócz-
dzesyót sprawyedlywich

BZ Gen 18,26

Prepusci - parere

Item hoc precepto non obligabantur mulieres, quibus
dominus

~~prepusci~~^{scit} ~~scyl~~ - pepererat

et hoc precepto noluit astringere propter eorum in-
firmitatem et fragilitatem

~~XIV~~ XIV, SKYV 270
(med.)

Preparatio - dimittere, abrotare

~~Haec cum preparatis unam partem super arenam
sprayed with B&C per. 18, 26. Mercurio est
modesta nara proed pauca boque narium, ab
nem bit preparati ostendi (et dimitterentur
nobis reliquias etc. I Edr. 9, 8.~~

6683

Wij: folij nam rostratus ostendi

B&C: pro + rostratus et jaleu pro to, ee potest ut nam gartles oca-
Lony

Przepuścić

Przepuścić mrye = faue } 1466 } R. xxii, 15.

gl. parce michi,
Ergo faue, przepuścić mrye, servicio me
redde tuo

Prepuścić - parco

Własnemu synu swemu nie prepuścić
Bóg, ale za nas za wszystkie podał
[proprio Filio suo non peperit, sed pro
nobis omnibus tradidit illum] Rom. 8:32.

Bd; własnego syna nie odstąpił

Prepusiic = amittere

Ne prepusit (orationibus multum affligebat
Gn. gl. 165, a.

Quarto magnificatus fuit in austeritate, quia legitur
de eo, quod corpus suum ieiuniis et vigiliis et
orationibus multum affligebat ysecr on sve * orato
gest nodzil a gego urole ne prepuscil gest

Przepuścić = permittere

(wielekroć Zawisza i jego spadkobiercy

Staw ten) permittant alias przepuściera. (1419)

1598 Kod Wp. V 276.

(i woda na Lutoguiewy się wyleje,
a owi ryby na spławach wyłowisz,
zapłaca za to jekus grzywnas)

v. Spuszczenie

2 rejestra

Prepuscić = resolvere

dictus Abraham

Stagnum $\left\{ \dots \text{quolibet quarto anno} \dots \text{resolvere} \neq \right.$
vlgariter prepuscić ^{et asperum fodere} — Vel post exitum aque ad
duas hebdomadas piscabit. (1429) 1620 Kod Nr. V
(478.

V potest

Prepusic' fe

quia tu eandem familiam iterato
direxisti de domo tua super domum
ipsius violenter et bona sua Telect
fecisti recipere violenter et piscinam
ipsius perfodere alias prepusic' . . .

~~Arch. B. XV.~~

~~Arch. B. XV.~~

1457 AGZ. XV. 10

Archiwum bernardyńskie. T. XV

Zap. sądów LwoWskich

R 1457. str 10.

przepuścić ~~po po~~

Johannes... in eadem scultecia

przeinaś dres perfodit a. przecopal y
przepuszczy L. 1496 | App. IX, № 1213.

vnam funditus et duas mediocriter

271

STAR. Prawa pols pomn, T 9

Piekos. Akta sadu leńs.

w grod. Goleskim r. 1496 № 1213

Przepuścić

Przepuszczoney banda, = conflentur

B. id.

(et de eruditis nunt, ut conflentur et
eligantur et dealbentur usque ad tem-
pus praefinitum Dan 11, 35)

1421

MPKJ.V.208

Wuj: aby być wyprawieni i wybrani i wybieleni

Bł. z uszczęśliwieniem nieletorych, polsz, by id ocyścić, wyprawienie i wybielenie

Præpositi

Præpositus = confla

(aurum tuum et argentum tuum

~~Præpositus~~ confla Eccles 28, 29)

1471

M.F.S. 1471

Eccles. 28

M: scribitur turpe i Holo uocens Turcis

P r z e p u ś c i ć

przepuszczony

Przepuszczonego (war. kal.: przepuszczanego)
probatissimi (septem milia talentorum argenti
probatissimi ad deaurandos parietes templi
I Par 29,4)

MPKJRp V k. 34 v

6f: srebra oczyszczonych.

Prepusici

O Klope oborne Stijwonek na Wocecha zalowal,
Lego yemu ocreoz yego ne prepuserit ~~P. M. G.~~ 1425
Ks. St. II nr. 1760.

Przepytai.

~~Pr~~ Przepytai = investigate

1471 MPKJ.V. 39

(et non ideo, ut investigaret et exploraret civitatem
et everteret eam, misit David servos suos ad te?
II Reg 10.3)

TX

II Reg. X. Wj: aly wyspiedzowal i wypatrowal miasto nie poznai
Bl: a moze racnj Dawid wyslal chuzi swe do ciebra po to, aly miasto doklad

Przepytywac'

Przepythawam [precontor gadam ditzq (leg. ss.)

ca 1455 I.A. XIV 492.

Procratiat

procrati

Sanitatem corporis sui et labor id est procratiat. au-
te procratiat.
Tic nos. qui. predicamus.

debemus procratiat, scilicet
penitendo

ca 1500 R XL VIII 370

Preteritane 'labor'

Sanitatem corporis sui est

labor, id ^{est} preteritane, ante prandium.
Sic nos, qui predicamus, debemus preter (biae),
sicut penitent.

ca 1500 R XL VIII 370

thp Chart no 2394
s. 289

Przeradny

Uzre Xpus bog przed wydzieniem

~~Przeradny~~ od czlowieczego wczed bryka

Przeradnego przedau yest Publ. 54, arg.

ores. wczednik prwadny

Publ ~~54~~

~~Przewadzić.~~

~~Brückner Kaz. Srw. 3.~~

~~Rozpr. 25, str. 187~~

unde canitur vulgariter

~~przewadzycza, iunochu,~~

~~teowanje ajeno ^{pro ono} lyexko~~

~~* wychowanje baszpan~~

~~panna polyexka w~~

~~myana ale potaray byc~~

~~byla domowa.~~

~~De si. 1. 198. 12. 73~~

161

Przerazic

Przerazy / 1448 / R. xxiv, 354.

szereg, p. 1448

Прокератиѡ = penetrare

Penetrare] *прокератиѡ

~~112~~ XV R. XLVII, 359.
p. pr.

 Preradišie.

Preradišy sa žimoči barmaye
qyuo ^{x)} liška rychorayye.

XV p. post.

XIV, 201.

~~x) preradišie~~

~~xx) a'ouo~~

~~abcćdefghijklmnooprstuwzz~~

~~Wiersze o~~

Przeradycze iu nochu kowanye
ayono lyczko wychowane
kksadacz panna polyczu ru.
myena ale patrzay bycz byla
domowa.

~~Brückner Kaz. Ś. w. 3.~~

~~Wiersze o
malca'stwie~~

~~Rozpr. Tom 25 str. 198~~

~~Pet. Łac I F №497~~

~~Świętokrzyski w XV~~

XV, R. XXV, 198.

p. post.

2

3044

Inveniri -

prezentuje. presentie pro die
na zylit.

~~Boleser a placr wyprawoio mego~~

~~od cesbys pres two semperu roshy =~~

~~prony...~~ [ysr] duschay may pseneryer

ma [An forte] - $\sqrt{\text{Dolorem et plerictum miti}}$
annuncias mee a te per mortem
tuam separacionis $\frac{1}{2}$ et gladium
doloris, qui animam meam perforavit

~~XV~~ xv xxy v 260
med.

Luc 2.35: et tuam ipsius animam perforavit gladius

Frerazic

Frerazic = penetrabilis

(ad dexteram enim et ad laevam penetrabilis 71 (4.3))

1471

1471

Woj: praisjest sie

BB: bo sie rozprostnieciot na prawo i lewo

Przerarowac'

(var. lub sp.: przerarowana),

Przerarowana & stragulatalem

(stragulatalem vestem fecit sibi, byssum et purpura
indumentum eius Prov 31.22)

~~Przerarowana~~

~~(Vulg. stragulatalem vestem fecit sibi Prov 31.22)~~

1471

MPKJ: V, 70

Prov. XXI

Wry: olivis spongia colie

Bl: sporządza sobie okrycia, jej szaty z purpurą, białoniu

Przerwasia!

przekazaci,
przekazani
do wyzsi,

~~Przerwasia, ac~~

amor animam penetrat

~~Kazania Macieja z Racięza~~

~~Odpis Jana z Ruszozy r 1475~~
przerwasia.

~~Kazania Macieja z Racięza~~

~~Odpis Jana z Ruszozy r 147~~

~~Pol. 1, 123, k. 106.~~

~~Brackner Kaz. Br. w 3~~

~~Bozpr. 25, str. 12~~

28

1475, R. XXV, 148.

Przerawicze

17 otemu nam smutek, gdi

ta panna wyesele a *przerasseni* Monanu (pro. to prera-
żeniu tkania) wycernye wresyeni R. XII, 74.

ca 1500

Przerabie' cf. Przerabie'

Przełęba cf. Przyłęba

Prerebic'

" -- pro eo quod stans cum ipso in terminis
pro graniciis excisit sibi rubetha et gayum
ipsum

~~excisit~~

alias "prerambil"
inter Skunce et Polayonice -- "

v. 1428, Arch. Ter. Croac. CXCVI 266, 26

28 APkr, Terr. Croac. 196, s. 266, rap. nr 26;

9. III 266, 26

Prerequisit

Iterum secundo agit, quia scidisti mihi etiam in obligatione
mea... in Froski pl.

Prerequisitibus secundis 1437 Ks. Martii

nr. 2719.

Przerębic

v Sciverunt ^{sibi} gazyum ab. przerębyli 1467) Hpp. II,
No 3864.

Quia familia tua... in possessionati... equitaverunt
in gazyum ipsius... et v

Przerąbić

Przerąbić: praecidere

- Jozef... dať sčudre svojemu sľuie
drewie, aby je nariasť rovnú podľa
miary... Ten istý nie rozmýšľal, aby sa
przerábi ono drevo i ukroci je [Sed
praecidit ille ligna nimis accurata]
Rom. 11f.

przerębia

Jaco Marczyn¹ nye dal czagnacz na |
Jezerze pana [Gwronfkj²ego] [Ger-
laffina]³ [an⁴y tamo | XVI] XVI
[przelamby] {[przelam]} [przeramly]⁴
et⁵ XXV loketh [na yego] [Sze]czy
nacze⁶ ryb⁷akow⁷ an⁸y | tamo yego
ludzy⁹ by⁹ly⁹ an¹⁰y yego ff¹⁰ecz an¹⁰y |
tego vzytek¹¹ m¹¹yal

4) przeramly

1422 Kościan^w 955

Przerębla

Quando Nicolaus venator egit contra Przedwozium
o dwie kopce przeramblu et pro octo magnis sedi-
Przedwoz receptis ^[i] terminum ^{super quidam Jacobum} pro pueris 1424
Paw. VII. № 3526. Nicolaus venator e. Severat
Przedwozium pro duobus capitis parvis pre-
rambli et octo magnis 1424 ib. № 3508.

cf. Przerębla

Przerębi

Quemadmodum... Nicolaus venator citauerat
Przedwogium pro duobus capetibus przeram-
bli et octo magnis, hoc de bona voluntate
receperunt super amicos ad concordandum

1424 TPaw VII nr 3608

3608

Przerębel

Jakom yw Stachmij, ~~honu gregorius~~
~~ny w rabysewa~~ mys byl, nye depthal
any Hlochyk w stawye... anym gey do prze-
rambly Hlokl szyla g haltem
1467 April. III, 20.

cf. Przerębel

Przerębił

1451

Taco mam (!) | pomofz bog etc.
Jaco to fwacza Jfze [pana] | paný
febronya Swým fzynem Szmacje-
yem | Skrąpyewa nevrabyła [ ] pol-
torafta prze | rabli [ ] przezefcztir,
dww zaclathnu ydwu | branynu, ...
gwaltowne wedwunafcze Szoberow |
nich awofzmidzefanth podleifchil (!)
ynevilovi, ^(sta) rib {narczeline} taco do-
brich iaco dwadzefcza grziwen yed-
no | tu gdziezey [[podano] {wfdano}
nawedercow y vidzerzala trzi lata |
dobrowolno nawedercow — — —

1435 Poznań no 1451

Proxerably = lamina

~~cum eisdem sociis in~~

→ Iniecit se violenter ⁱⁱⁱ in eundem lacum suum et ve-
natus est ^{*ipsum violenter vel. oborpe} in eodem tricens laminae alias
proxerably et occupavit eum in piscibus

XV Rom Hist. II 88

Matthias ... iohes ... Metheum ... pro eo, quia ipse ... →

^{Præcipue}
Incræbl latinula

latinula } præcrabl

ca 1500 Erz ~~Sto~~ 80

Prozentrabl. Prozentrabl

Przerobici

Domini... heredes de Tuboorsko... recesserunt... Tobestas...
agros dictos Larry,

Quos ~~agros~~ elaboraverunt ab. przerobyly

cives. opidani de Tuboorsko et suburbani dicti
opidi

1458. ^{agz. XI,}
~~act. R. 433.~~ 433.

cf. Laz „przygotowani grunt pod uprawę,
ryciniję i wysejście las”

Przerodnij(?) 'congermanus'

congermanus al. przerodny

Hoziet.^{Rp} (Term) Posn. 1481 ~~154~~ 154

Przerodni

v. Przyrodni

Koziet. Rp. Terr. Cosm. 1481 f. 154

1
Przerowa = signaculum

Idem Petrus Signaculum, przerowa dictum, propinqua
reum Thagnuscheuro

Nicolai ... debet...

Mon. Jur. vi
1432 ~~Mon. Mon.~~ 79

tenere et gravioribus terminare debent et racione huiusmo-
di Petrus... in silva... impedire non debet, sed ipsam totam
Nicolaus possidet, que etiam mensurari non debet

Przerowa

Petrus A granicie sua, que debet sippare circa

przerowa superius eodem fluvio cum ambabus
rippis debet uti... et fusi

Mon. Jul. vī
14 32 ~~Mar. 79~~

Pozzerowa

De equario Pozzerowa 1436 A.H.H. III, 140.

Inerowa

Miczek... de cleynodio Inerowa

1436 Wolff Zap. 4

Inerowa

Florianus... de armis Inerowa

1454 Wolff Zap. 24

Imcrowa

Petrus de Rosehere de armis Imcrowy

1462. Wölff. Zap. 44

Izerowo

*contra arma vult clenodia Jassyna
et Izerowo*

1478 Wolff Zap. 113

Przerwa

nad przerwą,

✓

→ superius fossae alias nad przerwą,

^{XVIII}
(1447) Arch Staw II 177

~~Kopia o XVIII W.~~

✓ Et re graniticae, quae stat sine fluvium..., trans-
ierunt per fluvium et vadunt... usque ad viam,
quae vadit →

Przerwać 'interrumpere'

interrumpere $\sqrt{\hspace{1cm}}$ przerwać

ca 1500 Erz ~~Stow~~ 80

Porrewai tie

que

infra decursum trium annorum

si piscina Porrewalabi tra et Trarcho
restaurat. 1470. AGZ. XII, 353.

propriis pecuniis, extunc recepta demissione...
posterioris piscinarum ad Michaelen devolueret

Prerogac sic

nr 257

Hoc etiam interdicto, quod si infra annos
quatuor ipsam piscinam tempore aliquo videnter
rumpi alias prerogac sua contigeret, et tunc
Iuanses suis propriis expensis et impensis et simi-
liter post unam demissionem abique Andree adiu-
torio restaurare alias zasta vice debet

1471. A 92 XVIII 36

Przeruak!

~~Przeruak, e, a~~

Ut senes et debiles, qui iam onera penitentie portare non
possunt ~~listi~~ sunt similes equis

~~destructis, przeruakym.~~

in equitando, 1475, R. XXV, 129.

qui postea ponuntur
ad trahendos currus

~~Brückner Kaz. 1773~~

~~Rozyr. 25, str. 100~~

~~Let. 1, 125, R. 118.~~

~~Kozania Macieja z Busiaza~~

~~odpis Jana z Busiaza 1475~~

Przewac' f. Przewipas

Pzerwai' cf. Pzerwipes

przerwanie

Si Goldaer dampnum in ruina piscine
alia przerwanym reciperet, et tunc
aliam emissionem spectare debet
~~ita, quod et integro hoc dampnum et~~
~~reciperi debet.~~ 1474 AGZ. XII. 356
; Arch. B. XII,

Archiwum bernardyńskie. T. XII

Najd zapiski sądów hal.

K 1474

str 356

760

bot. 'Potentilla tormentilla Schok'

Przerwypas = potentilla Tormentilla

przerwypas = tormentilla

4094.

~~1468~~ / Pol. nr. 4094
ca 1465

4094

BOST. Symb r. 1468

czy Przewipap bot. Potentilla tormentilla Schreb.

Przewipap = Potentilla Tormentilla

przewipap = tormentilla

5705.

1419 / Rod. nr.

sim. 1437 ib. nr 2824

1491 ib. nr 11028

XV ex. & LIII 60.

5105

Przerwiśp cy Przerwiśp bot. *Potentilla tormentilla*
Schott
lep: *przerwi* l. = *pl. Potentilla Tormentilla*
przerwy pōmp ~~z~~ bistorta ~~z~~ *Root. n.*

9658.

XVI w.

ROST. Symb. w. XV!

9658

PRZERWIĘP

Tormentela, id est przerwypap

XV ex. G1Lek 52

Przerwiŝka

Filipendula Gundran, ~~na~~ ~~libra~~: Przerwiŝka.

2 p. xv. R. LIII 66

~~Tormentilla przerwiŝka contra morbum qd
dicitur Spasmy mel purum alias traxer. ex. xv (3)
tormentilla przerwiŝka. ex. xv (2) i l. 60~~

R. d. I 173 Tormentilla Tormentilla Schrad.

" I 188 Filipendula spiraea

Przerwisko

Dominus abbas...

✓ Vyslam perfodere d. prekopac istac, ubi hodie
vocatur przerwisko, (1490) 1636 Tyn. 538.
et Vysla debet granicies limitare ad hoc loco.
ubi incipiet ipsam perfodere... usque ad infra
eundo ad Powotowice usque ad lacum

Przerzycie

4 -- talem concordiam pro lacu dicto Kobylecole et pro fossione atterius lacus alias, ~~fossio~~ at (przerzycie inter ipsorum habentes
(przerzycie) mutuo inter se ipsos fecisse recognoverunt --

(przerzycie, przekopanie)

v. 1459 Arch. Terr. Crac. XV 40, 24 /

APK. Terr. Crac. 15, 2. 40, 24, nr. 24;

TCr. 15 p. 40/24.

Przełęcz

z quo fluvio vadunt iniquia grami-
simum per ripam insule usque
ad silvam abas lang. ditam pre-
tyche eiusdem przełęcz, a quo
vadunt limites per fluvium Drnaysen
suum

Arch. B. IV.
1486 AGZ. IV 199

Archiwum bernardyńskie T. IV

DYPLOMATARYUSZ

R 1486 str 199

40

Przerzee

A wier seu gisti Doliwa Vagancerky poddal 14
tym gistim rŕeaymam firvey movonim, qdi bŕ
gich ne vŕizival na ten czen przerzeeroni 1402
Merk. 117. Jaiom ya Shourkovi ne mal grotzy
vrozier mimo przerzeerony rok 1416 Czrs. 81.

Przerzec

~~Przerzec mi = predestinatus est,~~

~~in. xv; R. xxiv, 61.~~

~~Jan. nr. 1619. Mar. 2 Grodz 4.40~~

~~Pr. Kaz. sow. I 88 24~~

xv in.

Rozpr. 24 str. 61 pocz. w. XV) 5

Qui fuerunt predestinati ad infernum
poterunt saluari et ergo qui fuerunt
predestinati ad regnum celorum po-
terunt dampnari. Et hoc est contra
multos phariseos qui dicunt quod
quisque est predestinatus
ad infernum necessarie debet
dampnari et ergo qui predestinatus
est ad regnum celorum salvabitur

~~PRZERZECZONY~~ PRZERZEC

Qui fuerunt predestinati ad infernum, poterunt
salvari et ergo qui fuerunt predestinati, przerze-
czeni, ad regnum celorum, poterunt dampnari

ini v SSp
20 RXXIV 61

XV in. GlKazB II 83

Preneč

My zaprawda pnenecson, predidus Johannes,
obyeczogem y slubogem * naszo * vyaro

ca 1428 PFI 482

Przerzec-

Przekōze przedni o wymownego ne wy-
kupilibichō [predicas] - co 1428, Pr. S. 1, 482.
My zapwda przerrecō obycunem y slub-
gem [predicus] - 482. Promissus przerrecro-
nye - 491.

14 6 8

Przerzec

Suszka... podał ymyenye wytow-
stwo... Obrachthovy, przerzeczone.
mv cuszanyerzovy

nr 142/
1432 Ks. N. Warsz I 29

Proveree

↓ Provereeone, proepisane = Premissum 1484 / R. xxiii, 307.

^{o.p.} Domine deus, nescio loqui, quod premissum
triplex a designat sanctam trinitatem
|Ts:| X^hra

o o o domine deus,

Przerzecz - praedicore

Na wyjeździe na swem łaku, jako jest przerzeczono,
ma mieć dozwycul. 105. Dzedziuj, mając mieć

y też wstragnąć obyczajem ^{57.} ~~przerzeczonym~~
My wykładamy ~~przerzeczone~~ ^(praedictos villanos) wyjeżdżając ^{62.}
zapłaceni ~~przerzeczonego~~ ^{praedicta} konia ~~przerzeczonym~~
Nagrodowy bier skarane 39. ~~przerzeczony~~ ^{prze}
ważony nie mając bier ~~przerzeczony~~ 105.

Nie powynon był... ~~przerzeczonym~~ ^{strogin}
synom ~~przerzeczony~~ ^{daż.} 75 - praedictis -
kedi zaradki ~~przerzeczony~~ ^{obozczenie} dawności
prze smudoż ~~przerzeczony~~ 44 - allegatem -

Prerex

Zawady gym obresenye dawnoscy prae
smuda prereseony (tunc obstabit eis
exceptio praescriptionis) sul 44

Prerac

Maya mycz (sc. driedliny) y tez oragnici
obycajem preracsonym (ut superius est
descriptum) sul 57

Príemec

Brana rodny... *keszdey szestne cztirdesocy
goyoyen zaplocyz mayz... acz wyelka bode
zynyena, yako pramesono (ut praefertur)

Sul 57

Preroc

Nye powynen byl (sc. oiec) .. ~~pr~~ przeroco-
nym swogim synom ^(praedictis filiis suis) $\vee$ co sly dziz dzedzin-
ney ... ale an do smyery swy w gynie-
ny swem ... ma panowar ... dawry tylio
przerocnym synom ^(praedictis suis pueris) $\vee$ swim ... porak sul

75-76

Przemec

Bidlo rogathe i nyerogathe domu
przenesonego (domus praedictae)... ku they
tho wdowye offsheyky ma slushec . s
khoridze tho przeniezony prirodzeny
(dicti cognati) nye mayan bicz vcranstny-
zi sul 105.

Prerzec

Item byatha y dnyz prerzeczonych (quibus
supra) ustawylismy, ze...: wdowa... na wyter-
nje na swem tako, jako jest prerzeczono
(sic ut praedicitur)..., na mycz dozycz

Sul 105

^{Præter}
Præteritum

Propter quod, Præteritum
præteritione,

et deus exaltavit illum (Phil 2.8)

$\frac{1}{4}$ 1:80, $\frac{1}{2}$ XVW.

XV med 180.

Przerzeć - memorare

A Górz przyjeżdża do Prages... ma przy sobie dziesięć lyber srebra... wydzierza go pewnego gymnazjum Gabelum, którego pokolenia, potrzebniejszego, dał mu to przerzezione srebro BZ Job. 1, 17.

pod zapysem

(memoratum pondus
argenti.)

5084

-----32d

/28/ Synowye mayaly ta /29/
kye dobre prawo ku prze/30/
rzeczoney Sbrogy yku o/31/
dzyenyv abo brath tego /32/
vmarlego czy czo yest pra-
wo /33/ NA to my przyaszaz-
ny/1/czy Smaydburku mowy/2/
my prawo Tego vmarlego /3/
dzyewka zbroją tho gest /4/
harnasz Jako gesth klobu/5/
czek panczerz polplaczye /6/
sczyt tarczą myecz gego /7/
lepsy kon oszyodlany

y gego powszednye odzyen-
ye mą wszancz brath

OrtoSSol 32,1, w.28-33 -

Prerec

in
Datec 31 32,2, w.1-7

Prevec

a gdy by v they dryewky byly drycery
synowye mayaly thako dobre prwo
kw prevecrony srbovy ... yako brath
thego vmarlego Ost Mac 31(d)

-----33a
y /8/ gego powszednye odz-
ye/9/nye mą wszancz brath
/10/ tego vmarlego a dzye
czy /11/ tego vmarlego dzy-
ewky /12/ Synowye nyžadne
pra/13/wo ku przerzeczonym
rze/14/czam maya podlug
pra/15/wa prawo maya etc
/16/ Pytalysczye nasz /17/
Gdy by yedne/18/mv vidano
prawo /19/ czo by nyelubyl
a nygo /20/ chce myecz
zaprawo a /21/ rzecze pan-
ye woycze day /22/ my na
poradzenye

OrtOssol 32,2,w.7-22

114 Ostro- 32 -

Przebiec

-----38a
albo jako kto/29/ry wielk-
yerz od radzecz /30/ y lep-
szych myesczan ra/31/da y
przyszwolelym /32/ gest po-
stawyon y wywolan /1/ Jaw-
no Czynyly tesz tho ktore
/2/ szbranye Szarnaszem y
sgy/3/ną bronyą na przeczy-
wko /4/ radzczam Then tesz
ma po/5/kupycz myesczyky
wielky/6/erz podlug przerz-
eczonego /7/ vstawyenyą Sp-
rawa /8/ DAley gdy by cz/9/
lowyek byl ra/10/dzczą y
przyszagl-----

Przerzec

OrtOssol 34,2,w.28-32 -

sin. OltMac 35

34,3,w.1-10

Preence

then ma pokopyer myeszky wyelkizer
podlug preenceczonego ustawycenya
szprawa. Ost Mac 35 (d)

-----46a
mozely myasto /10/ szwą py-
ączącą szwą rze/11/cz szw-
yathczycz a szwym /12/ Swy-
adecztwem swą rzecz /13/
szyszkąc czyly czo gest
pra/14/wo naprzeczywko te-
mv /15/ Rzekly przerzeczo-
ny opa/16/wczyczy Gdy przy-
szaszny/17/czy Stara dwa
nyemye/18/ly swey pyeczący
agey /19/ gescze mayą a ff-
szythky /20/ rzeczy czo ko-
ly przed ny/21/my są dzya-
ly szye y ge/22/scze szye
dzeyą Bada /23/ pocz-
wyerdzony-----

OrtOssol 37,4,w.9-23

Przenec
OrtOssol 41 : rekly panowye opawny

-----70a
towaryszką onago /7/ gego
nyemocznego a py/8/tał go
przed thymy to /9/ ludzyny
sznaly szye te/10/go doro-
wanya y zaw/11/yaszanya
gesoze Jako szo/12/bye th-
ym yawnym prze/13/rzeczonym
pyszmem sa/14/pyszaly Tedy
rzeki ten /15/nyemoczny
czlowyek /16/ thak Sznan
nego da/17/rv yzawyaszanyv
sto/18/bą yako stoy pyszano
/19/ wthem the yawnem /20/
zapyszanyv Tedy lepak

Inverec

OrtOssol 48,4,w.6-20

sin OrtOssol 59

Preroc

y opythal yego pred... ludym znaly
sye yevre thego darovanya ...

yako srobye zapysraly tym preroc-
ronym yawnym pyszmem Ost Mar 59d

-----80a
yako szyć pr/9/zednymy dz-
yalo Czy/10/ly ~~sk~~ czy tho
mayą dacz /11/ popyszacz
czo zaluyą /12/ y czo ten
przerzeczony /13/ rzecznyk
atanye wysz/14/nanye y vw-
laczanye /15/ y szromocze-
nye przepa/16/dl Sprawa ma-
ydbor /17/ NA to my przy-
szasz/18/nyczy zmaydbor/19/
ku od powyeda/20/my y pra-
wo mowy/21/my napyrwey st-
rofu/22/gely kto ortel w-
szande /23/ to ma woyth
szwyedzenym przyszasznycz-
ym popyszacz

Przewal

Ort Mel 66

OrtOssol 53,3,w.8-23

Precece

ija sranam zem ya nyemyal szwyeh
pyenyady... a wszya₂lem f... XXI
grywyen ... y stho racy₂ryeh szkorek
thym ya prececeone pyathmaszrye
grywyen ryzkal Ort Mac 47(g)

Пренеє

Іва пренеєрна нывыста ма тэго
стайаєго гымьеня ео гьє адумаєло
од гьє дывєрѣєрѣ прѣѣєр Ort Mac 107 (st)

Ort Ossol 78, 4:

Іа прѣєрєєєє нывыєєє

Preence

a preto prosyemy wasz o nauka...

co then prenerony nermyk o thakye

wysranje y wlaeranye y szromowenye

prepadl Ort Mac 66 (g)

Przelec

~~Hausz Gory Wolff f. 1)~~
Jakub: nemal oth pana Paska yu
przelec, alysz by yem u przenieczone xxx
grzeintem ----

1411 Cars. 3444 f. 1

pod sun.

~~przerzeczony~~ /
~~przerzeczony, c, d:~~

przerzeczono mu
prefato 1460, PrFil.V, 38.

~~jęg N 1943~~ s. 118

~~Pr. w. st. p 88 38.~~

Brückner PrFil 5 38 r 1460. 155 17

Quam eundem villam prefato domino

P. ... resignamus

Publice recognoscentes profiteamur, quod...
villam ... vendidimus nobili viro P. ...

quod dum nos contig

Smentec

Foc-

74

-----
przed sądem sobie rzecznyka zrządził, czsoby
gogo rzecz przewiedl.

/19/. O rozgodzenyv sadzy.

/I/sze roznagicsi sądze roznagicsze ortel
wydawaya, a rzeczy czastokrecs podlug swey wo-
ley rozsądsaya, przeto chczem, aby sadza geden
pewny osobny a wybrany byl w Kracowie a drugi
w Sadonyrzv; a gdi ny w ktorą zenyą przerzeczono
na wgodzeny, tedi sądza y podsadek tego powia-
tv na naszem dwerze mayą bycs vstawycznye, necs
sądow y rzeczy przed nany wyznawayanec.

• • •
Dział. 11

~~Smerczony~~

100 -
(kandem questionem)

8a

rzeczy dziedzienne dalej trzech nysdział roku nys
naya dacz. Ale gdy bądza szaleba o dziedzina, ted
sadsa abo pdsądek przerseczoną ^{szaleba} przed na
ny na wypowiedzess, a ny s zyszerstwem naszego
dwory tą ysta rzecz rozgodziny, procs bysny bi-
li nyektoryn nagabanyu pyliny ogarnyany, tedy
szessey abo przynamnyey cztyrzon kv sadsy y pds
sądkowy poleczyny, którzy taką rzecz dziedzinną
pedlug sprawedywosczy rozgodzą.

/20/. W kaszdem powyaczse na bycz sadsa./

12/ /V/stawyany, abı kaszdy wogewoda nyal swego
Dział. 11-12

Yedno kopie, a waznym albo podinognatem namonyel
piewizobry. -----53d

bitae 47; thym
ya pwanecane
pyathnasinge gnywien zyskal

Przerzec

yse /17/ ya nyemyal szwych
pye/18/nadzy |gedno kopa|ws-
zya/19/leszm **warsz** **a** podz-
wy/20/gnałem **albo** wowych py
/21/anadzy yedna ydwadze/22/
sczyą grzywyen a od ged/23/
nego czlowyeka trzystha /24/
byelycz y stho zagecnych
/25/ szkorek |Sthymy ya pr-
ze/26/rzeczonymy pyathnas-
cze /27/ grzywnamy zyszkal
Rze/28/kl pyotr Smyeszly
/29/ szyą puszczycz nawarszą
/30/ y nadrugogo czlowyeka

vkogo myenysz yszesz wszy-
al szkorky przerzeczone ty

OrtOssol 41,2,w.16-30

Viz ty mi ja przerzeczone piewnascie gnywien
zyskal

per prescriptionem directam legitime
excluditur

~~Prerogativa~~

36a

oskonala przyczyna, dla ktoreyby dawnosca byc
mogla, tedy tako zawieszka, przerwana
dawnosca na milczec.

/111/. O dawnoscy lotrowskycy y zlodzeyskycy.

/G/dysz zlodzeystwo abo zboy dla wyny abo
myrczy vstawyoney podlug zaslugy przez sła
udzy bywa zatayono, tako, ysze zlosca takich
losnykow na vananye rychlo nye mosze przydz, a
dy kto naprzeczywko gym chce czinic, tedy
saczy dawnosca, chcza, odbywacz; przeto aby sja
Dzial.45

obeszczenya y syedlenya, nysz drwgy, a tako ow
rospuszczony y tess nyedbayący dla polepszenya
y zbdowanya dzal przez przyaczele vloszony,
wzrzveza, a to po dlvgem czasye, dla ktorego o-
byczaya domownyk czastekroc odtrący są od bv-
dowanya y polepszenya swego gymyenia. Przeto my
chcząc ten obyczay zatraczyez, wstawyamy, aby
gdy bracza abo przyaczele blysszy abo daleczy
rozdzelayą są, a wtem dzale bądą myeszkaez
przez trzy lyata y trzy myesyące w mylczenyv
a przed sadem tego nye wzrvszaly, wygawszy

yszby chczał wykupies do trzydziesczy lyath, | te-
dy takye dziedzyny przedane abe zastawione po-
dlug dawnosczy lyat przerzeczonych mayą zostacz
v tego, konv przedany abe zastawiony.

/123/. Twardescz statuth.

/A/ ta statuta chczen, aby myali necz na
wieky od lyath bessego naredzenya tyssyacza
cztyrseth esterdzessczy syednego lyata.

/124/. O wziaczv konv abe wolew gnaltownye.

/A/cz konv kenye abe wely, skot y gynsze
bydle abe gynsze rzeczy kterekele badz zledzey-

/T/ess wstawiamy, acz który ryczerz albo slyachczyez s tego swyata szcedlby mającz syny y dziewczky, tedy bracza swe syestry mają za nasz wydacz s posagem zwyklym. Paklyby synow nye myai gedno dziewczky, tedy na dziewczky na pascz gynyneye wsszystko oczeczowskye. A aczby bracza strygeczna gynyneye otrzymacz ehczely, tedy panosstwo podlyg samnyenya dzadzyesstwo na oschaczowacz, a od dnya schaczynky przerzeczona bracza ^(diki traktacz) strygeczna syestram przez rok pyenyadze gotowe podlyg

schaczynkv zaplaczycz maya, a gestly w rok sa-
 placzycz sanyeschkaya, tedy dzewky wyecznye
 dsyedzyczstwo osyagna.

/164/. O roku wielkego dlugv zaplaty.

/G/dysz wieliky swar czastokrees o /czasky/
 wieliky dlvd /s/ pyenyadzy 67/ bywa, yako o
 szesczdzyessyath, o trajssta albo / wyaczey, ta-
 ke wieliky dlug na czas krothky trudno mosze
 bycz zaplaczon, s lasky vstawyamy, aby na kazdy
 tydzien rok zaplaty byl poloszon: o pyrwy rok
 pewne nyedzele, o drvgy rok drugye nyedzelye.

~~Præterea~~
Præterea

pro eadem vassalitate servicii alias
o præterea magno silentium
habere debet.

1474 Aº 2 X̄IX 14

. Spithco .. palatinus Beckensis recognovit,
quia generosum ... Iohannem ... de
vassalitate servicii ... demisit ... Dominus
Spithco suis successoribus pro eadem
vassalitate servicii al. o præterea
magno silentium habere debet

Prerrec

Volalby... smerer ymer ^{...} podyocet, nisty taka
stora sprosna... gego czeocy *nagabayocera, od
prerreczonego Jana czipecer. 1474 Tab. 54.

iana

Prozec

Quam cremacionem dict. feni alias kethore
shenye prozecronego ssyanija Petrus mini-
steriali in tempore et hora obduxit
(1471) 1475 AGZ XV 181

Przerzee - memorate

(pian)
(Przerzee, kabbuzi z przerzeonych [pian] wady
maja daczyn onem kabbuzi ołowi przerzeone-
mu do ktorego byo schadzaya

Reg.
1484 Rof. IX § 18

(offerant insuper de dida pecunie
ecclesie memorate)

Przerzec

Que (sc. pecora) in prefato monte, na ^xprze-
rzechoney, pascebantur

XV p.post. RRp XXV 181

k. 291r

Przerzek

Ter rex przerzekomni dal. strova
dobra y krolustwo cuidam dilecto
ex xv MPK. II, 316.

Fego kesa przerzekomnego ^s ~~przerka~~ (!)...
bily kesa tres philosophomego λ
ex xv ib. B. 17.

Ter rex przerekoni, pro craso
Qui rex vdesit et comit sua bona
ad rependum cuidam annis

Pravenec

Tęgo też pravenecznego * węższa .gdi ten
raz był u. takim szmatku y nędzi

były też tres philosophowe
XV ex. ПРК] II 317

Prerzec
(Prerzekony)

Ustawiamy, aby ożenek mających syny,
po śmierci żony wtóra, poważ,
nie powynien był... prerzekonym
swogim synom (predictis suis filiis)
cząsery daer dreolkinney Jul 75

Przerzeczony

In prefato monte na przerzeczoney

XV p.post. R XXV 181

tylko w rkp k. 291r

Prerrec

p. 215 ks KWars I

Prerrecrony

Veniens suszka ad banitum
iudicium podal zmyernye voj-
towstho tako dlugo zrothko,
yako szam myal, obrachthovy
prerrecronemv susznyemovy

1732 JP XXXV. 35

= ks KWars I nr 142

Przeżył

Przeżyczone

Tego dla, ess [pro: gystx] czlowyck badze
zaturyerdxon ku prawu o przeżyczone
necny, nye moga, sxya, panowye podya, cz
tego gymyenyx.   Drob. Kal. 291

~~u⁷ x¹ s¹ k¹ b¹ e¹ x¹ 291~~

Prevec
Preveczomy

I thymy ya preveczomemi pyathna-
sere grywnamy xysxhal.

Out. Kal. 139

~~11 2 11 Litzb. xii 139~~

Przebieg
Przebiegomy

Dziesięć tego omarłego... ny żadne prawo
ku przebiegomy m. niecam maja.
Ost. Kat. 196

~~II 1/2 IV S. k. ber. c. XII 196~~

Przemysław
Przemczomy

Gdyby v... drzewy były drzewy, ...
mają by... prawo ku przemczomnej
srogoty².

Out. Kad. 195

~~II $\frac{7}{2}$ XI Haber. cxi 195~~

Wzrost. na tę grze[?]re(ecz)owa, rzecz (i) odpuwie-
danike)

-----87d

Tedy rzekl /29/ tego gos-
czyą rzecznyk /30/ Panye
woycze y wyer/31/ny przy-
szasznyczy Tho /32/ wamy
szwyathczą a /33/ wyrzekk-
nycze my pra/34/wo Gdy ta
pany wysz/1/nalą tho Slu-
byenye /2/ przed gayonym
szandem /3/ maly ona thy-
ch pyena/4/dzyę dacz czyly
nyemą /5/ czyly czo gest
prawo Na /6/ tha przeszrz-
ona rzecz od/7/powyedamy
przyszasz/8/nyczy Skrakowa
mowy/9/my ortel

OrtOssol 56,3,w.28-34 -

56,4,w.1-9

OrtOssol 71: preezywna
reiz

29

Przewec

Przezec
przerzeczony

U-

1353. (181) yakom ya nyevygechal samosyothm sgymyenia
smossen naymyenye domanyewo kxandza Bysskupa possnanskye (!)
naląky possyeczenye ny ~~ke~~ wynossylem Syana Brzemyun²
sludzmy pothla possw przerzeczonymyey (!) sląky kxądza Bysku-
povey tham nadomanyvye (!) Thako my Bog pomozy.

1472 Zap. Warsz nr 1353

Prerec

Prerecromy -

✓

prerecromy (sic) Maarey Quot

zostanya sobye quath hisa 1463 R. XXII 382.

--- nerecromy Maarey Quot --- ib.

~~MAAREY~~

~~RECEIVED~~

~~13/10/13~~

Præfatus

Præfatus = præfatus

Myślący

A præfator my præfatus papyer
... ustanawiaemy aby każdego kthonego-
koliby ^{tych} przygodziło w then zakon
przytaczę, yezche... przed gieb przytaczim,
takychtho mayat... rozpytacki... yesthlyby
sye chazyeli poddacki pod posluschenyethmo
præfatornego kościoła rzymskiego

1484 Reg. ~~15~~ 705-6

De fide catholica et de obedientia
circa prefatam ecclesiam diligentibus
examinationi subdantur

-----28c
/22/ NA to my przyszasz/23/
nyczy szmaydburkv /24/ mow-
ymy prawo Tego dla /25/ e-
sz czlowyiek badze zatw/26/
yerdzon kuprawu o prze/27/
rzeczone rzeczy anyemo/28/
gą szyą panowye spraw/29/
nye podyącz tego gymye/30/
nyą ale tho ma gyego /31/
zoną albo przyrodzony /32/
albo on komv tego przy/33/
yaye oszyescz ytesz szwe
/34/ gydąceze gymyenyne moze
/1/ Wywyescz ydacz szobyę
/2/ przywyescz wgyne prawo
OrtOssol 30,2,w.22-34 -

Prze
sim Jntthe 28

30,3,w.1-2

-----54a
/31/ vkogo myenysz yszesz
w/32/szyał szkorky przerze-
czone /33/ ty Mykolay rze-
kl pvsczą /1/ Sye a tako
zobostronu pu/2/sczyly sz-
ye na thych lu/3/dzy wysz-
nanye Tedy wysz/4/nał war-
sz ysz mykolay /5/ wszął
myech pyenadzy /6/ gedna y-
dwa dzyesczya /7/ grzywyen
y vczynyl /8/ my zanye do-
szycz anye /9/ dawam mv sz-
adney wi/10/ny Tego pyotr
warszo/11/wy nyechczal wy-
erzycz

a lysz by natho przyszgal
OrtOssol 41,2,w.31-33 -
41,3,w.1-11

Przewal

Ort Mei 47 sim

Prerec

prereczony

yako my pry them byly kyedy jednase
prereczony yednaly Shicolayh s Radonyh
s Maseym (!) s Lmoszol

1474 Zap Wanz nr 1383

Przerzecz

^xWzdobyć gidy

Ne ^xoptymal na ten ^xchem przerzeczko.
ni, ~~1402~~ Math. 117.

XV in.

^xtedy są podane pod wszystkie swe hymene, ^xgac
coli ozo ma

R XXIV 61

Przerzec

Ideo propter quod, et deus exaltavit illum
prze które rzeczy przezrzeczone yest bog
w serczech wyernych powyssil gy XV p.post.

G1Dom 52

(Phnt 2, 9)

Prerzec

prerzeczony

4

1552. (99) yakom ya Rany nyeszadal gvalthem themv myko-
layevy prerzeczonyemv narinku wtarczyny thako my pomozy
bog. — yako ya (.o) tho vyem.

1483 Zap Warsz nr 1552

Przerzekac

~~pp~~

~~przypowyadacz (!) albo przerzekacz predicere~~

ca 1455 JA. XIV, 492

~~414~~

~~ARCHTOMXIV str. 492t ok. r. 1455~~

Przekazy

Zastawiamy dziedzini nasze... takym [y]
włoszeniu... asby przekouczre, predictas,
dziedzini o <d> wymowyowego [s. Jane]
ne wykupilibichom..., tedy... moze do-
browolne namienone penqdue u sydlow...
na c2 ("najsć") w 1428 F1 i 482

Przerzazana
Przerzazac

Przerzazana = precisa

~~Przerzazana of thacra a. of thacra~~

(praecisa est velut a texente vita mea
Is 38, 12)

spraudi. lib.:

1471

MPKJ.V, 93

przerzazana of thacra^{vel} of thacra - precisa B.
ib. 93

Przeważnie cf. Przeważnie

Przeznaczowi
Przeznaczowi

przeznaczowacz - preputare J.A. XIV, 491.
a 1455

~~398~~

~~ARCHTOM XIV str. 491 ok. r. 1455~~

Pozetkacowac' cf. Pozetkacowac'

Przerznięcie^{o c}

Attulit litteram scissam a. przerznięny [pierwotnie
ksto: z przysnyenym] 1446 AGZ. XI, 270.

georgius... attulit litteram scissam
(prerznanie z przysnyenym...)

al. przerznięny... ut de registro

et de adis terrestribus deplanaretur
1446. AGZ XI 270

Przes v. przez

Presadxaic

v

aurifabro, qui anulum reformabat domino
principi alias presadxaic cum diamanto
Thablyce, (...) dedi $1\frac{1}{2}$ florenum

quem habuit dominus princeps &
domine regine Polonie
1500 249. Bud. 29

Prasa drici

Prasachadrona = transclabitus

benevolentis vir, qui confidit in domino..., et est
quasi lignum, quod transplantetur super aquas
fol. 2 x rpe

1471

res. luti: transclabitus prasachadrona

gr 27, 8

lych: luti pila dura, luti prasachadronis nec volens

Przesadzić się - transplantor

Jesus... rekt?... Reki by'cie temu drzewu: nagle
wywróć się z korzeniem, przesadzić się w morze,
a snoby wam było porobusno [dicetis huic
arbori moro: evadicare, et transplantare in
mare; et obediet vobis] Rom. 398.

Przesądzać

Iaco praue zandzilismi i przesandali to
zito wynach dwadzescza cop, X siliginis
et X tritici 1396 PKKr 245

czyli o w', dohledni' ayo! na stwore
zdory

(z bronow)

Przeschnaj - arefieri

Drugiego muezdzera sadmi naruzye dzen przeschna-
 gest ^{*}zemij (V!) BZ Gen. 8, 14. A Gditz la stroca
 trwala za trzydziesty dny, przeschnali (defecerunt)
 cysternij b. Judoz 7, 11.

zromadzenie wod

V arefiate est terra

(chity 0)

lych: onisa (ten)

5085

Precept

Debita

preceptor

(precepto?)

Libera esse volumus / a ^{*} precep / c. 1229 / P. Rom. 35.
 (nive a certellano) et a
 familia ducis et ab omni contumacia
 suam.

Insuper quoque, que spectant ad cen-
 sum monialium predictorum ab omni
 exactione 5

4;

ben. sep, bref 'dentura 2 very, oppland, podstel u
 ranni

u nos 'vonna dervone subdervone v rloin,
 brilub, quod gustannis fumento solvelub'

1. v
Przebieg - powstanie

Zaczynał się od gęst, która przez powro-
dek desk od węgla aż do węgla przesycałaby
Bz Ek. 36, 33. ~~Ranmyra tato bode, aby~~
~~liczbi estiracal drecyftkow nje przesycałaby~~
qui... od angulum perveniret

Uzł: ei do wje dotleodni 5088
nje: pueludnie

2. Przebieg (Przebiegnaj) - excedere

Ran myra safo bode, aby lrebi ertiozech
dzeryotkow nye przebiegnajli Bk deut. 25, 3.

ut... non excedat

przebieg, przebiegnaj

dzeryotkow... nie przebiegnaj
more: imy-

Cf. Przebiegnaj

5087

3.

Przysiac

(inne wzmianki)

absolute

maj. 3. p.

Przenia

1292. (118) — — et per que loca qua alias kadj cum testibus
 przeydze yprzeszysche thadj granicies debet facere cum officio
 alias s vrzadem — — Kadim szedl thadj naprawo Chlebowske
 a nalewo woliczkye. — yako ya tho wyem esz kadj pakosch sedl
 abo nalewo abo naprawo thadj (gy) ma granycze sipacz.

1468 Zap W arsz nr 1292

v udelni D

(Pravici) pravica.

musylo mo zhego
pravicye

R. XXV. 199.

XV p. bok.

~~Благодаря каз. Служб.
Розр. т. 2 стр. 114~~

(Przeziąść) bronni

przeziąść (przeziąść ^{por.)} przesednouti

przeziąść komu w gardle się złapać ^{w gardle} ~~nie może~~ ^{Przeziąść}
weo oportebat eum ¹⁴⁵⁻¹⁹¹

evomere muszyło mu

go przeszszor

~~Kazania Piotra z Miłosławia~~

~~Opis Mikolajazeta Radomiá r. 1438~~

~~Let. i. 298. k. 126~~

→ 1466, R. XXV, 139.

bet., fil. 8

[wybit jel pod jejsidni]

272

quadrages per nudo

✓

Prosesiedelny = transellaris

Item accepit duo frena, cingulum trans-
sellarum alias prosesyedelni et strep^{strenu}um cum
strepeto. 1449 Dyn ^{Wal.} ~~Konice~~. 46
(¹⁰⁰⁰ 0)

Президение - Трансмиграция

Трансмиграция - президение, пре-
наличие 1474 МРК. II, 323.

И в в единственном числе, что интерпретируется
трансмиграция президение, пре-наличие,
quia

(unus est angelus belial et duo in civitate
belial, cui nomen sarabeth dicitur 1,26)

ни о менаи ны

Presiedici

10

v

qui sunt

Translocati, abbas presydeny

1468 | MMAe. XIII. 483 str 201

Quod domini nros decanus dudus lunethoni-
bus, 9

Voluntate de hoc anno indulget de
MON. med. aevi hist T 13 str 463 ^{deonna}
ACTA capitul. T 1) 7. 1468

129

Prosesiedlic' = proelocare (perlocare)

cum presenti

[...] et Edificia habuit proelocare alias prosesiedlic
omni sine dilacione

1441 Dym Broc. 248

„Doy dreimane ... moy li medto v pepe vy-
padluel jmenovone z pedzo urbenne ne
odhyie?”

(? belrub ib.)

przesiek

~~przesiek, u:~~

przesiek ascia PrFil.V,29.

~~Pr. 80. 81. p. 82. 2 g~~

~~Pr. 80. 81. p. 82. 2 g~~

XV 6-10-1883

Brückner Prfil 5 29 r 1483

Mer. 0

Mer., fil 0

1156

Przetiek.

v

Przetiekal = avia.

→ W sekirze y prosece vruvilo yq v. 737.

Joas w leveth dres schivani virbliti nego w
ton istne, 5

ni seuri et scie deiserunt eum

Arzniek - ascia

U

Лечебное средство в порошке

40. Pul. 73,7.

(n. tritum)

Ullrich: mit Beil n. Act

Apel: Koper ... **Pul**

wore: Koper ... **73,7.**

Rad.: Koper ...

~~Przebieg~~
Przebieg

[= W przebiegu]
W przebiegu (= in aetia)

bat. op. 2 x
(cor. lat. 0)

1471, MPKJ. V. 65

Pb. LXXIII 17

Przesiek 'ascia'

U

ascia est instrumentum carpentarij, ein
barte oder holzsege, przesyek

c. 1500 Erz. ~~Stow~~ 80

Plerie 'solidus'

ascia fons 'nichiera domine, kyjón'
↓
lren - kyjón identich

Przesieka = angariae

Crevod, slad, preseca

1214 Cod. Sil. VII 109

Codex Diplomaticus hiberniae, Dublin 1857

Repertorium zur irischen Geschichte. d. Grünhagen

Przesieka

pariumi

Strosa, preseca

1214 Cod Sic. VII 107, 109

Przebieka

rymion, pominon

v

10

(mee

ire rogantur

In przebieka, quod est incipio numerum (1228)
M.M. III, 17.

longitudines, ut ipse... nec custodiam, que
hodie dicitur, solvantur in

Piekos. KODEKS DYPL M. p. T. I.

str. 17

Rok 1228 c. p. i. i.

2

Presieka

Ad presecas et edificanda castra non procedant

1259 Haec. 102

deus, Urkunden sammlg (1021 III)

concessimus etiam, ut... non solvant (n.
abbati et frater domini sancti Vincentii)
sed presecas

porianon^u

Presieka

→ Sind von Kriegszügen, Grenzbefestigungen
(presere) ... befreit

1247 Cod. Sil. VII 288

2 felugy facitly migre

Presicka

U

De silva nostra... inter lbanowo et preseccam
sita

1230 lod. ~~fil.~~ 3

declinans centum quinquaginta mannos,
mepos de silva nostra ad nos pertinet,
inter lbanowo et preseccam

nižne

Prześcieka

Zwischen dem Grenzwege (prześcieka) und dem
böhmischen Grenzpfade

1228 lod Sil. VII 172

u wstojhoi

presiecka

miejcie

v

silvam, que vocatur Rudno, in quantitate
quingyaginta mansorum magnorum, que
est sita iuxta montana Bohemia inter
preszecam et semitam, que vadit ad
ipsos montes,

ca 1270 Ks Henr 19 v.

presekka

mitzice

v

Domine, avus tuus et pater dederunt
inter semitam Bohemie et presekam
nigram silvam claustro de Heinrichow.

ca 1270 Ks Henr 21v

przesieka

unijice

v

Hic idem Martinus mensuravit silvas
claustri a prescripta semita Bohemie
usque ad preseecam, quod dicitur
in Tetunico hach. 1.

1.

ca 1270 Ks Henr 22v.

presieka

uzyne

v

Hsta prescripta preseca in diebus antiquis
et etiam tunc temporis cum hec ugerentur,
circuibat totam Terram Zlesie. Unde duces
antiqui nulli omnino in hac preseca
permiserunt quicquam secare et hec est ratio,
quare tunc temporis non est longius mensuratum,
nisi ad metas huius presece.

2.

ca 1270 Ks Honor 22v.

presiccia

uigine

v

1.

dicens, quia milites in circuitu secant
et delent ipsam presecam.

3.

... ca 1270 Ks Henr 22v.

sed cum vidit Johannes inde et rebelle
conspicere, respondit et dixit: Domine, ego per-
nent univem milites in circuitu, helentes here-
→

Im autem illidem spiritibus et destructores
villarum multiplicarentur, Johannes ^{villanus} vis-
it eosdem rusticos ^{vil-} durch den hoch vilvas
delere et hoc fecit me presumptione ~~est~~
dicere, quod →

↳ non abbat's missione

→ abbat's misse ipsam presenciam.

przesieka ✓

domine, epo fui riant universi milites in
ciruitu.

habentes hereditates iuxta ipsam
presecam.

4.

ca 1270 Ks Henr 22 v.

medice

Przesieka ?

v

ex alia vero parte hodie

↳ A media przesieka^x usque burgam

1342 pod sil. ix 243

^x refere hód yday zel. przesieka

Prosewka

Bohemia

prosewka

v

Pratum prosewka: 1469 / Hpp. II, N° 8947.

↑

→ Item pratum pines quorum et... pratum

vicarius et curatus... heredes de lichen
habet dimissionem bonorum hereditarium
... uider se factore recognoverunt... quinquag
stedie ... sub nitro et, pod lungen. →

Grzesieka

nie widać

... slaus Grzeszeka salicida habet ius
1424 Lib. ius nr 3649

Prosesi" of. Prosesi,sc'

1. Przesiegac:

Przesaga = perdingit
R. xxv f. 44.

~~Sept. 1 2 2 4, 29~~ ^{xv} b. work.

~~Pr. Kar. 8 x 10. I. 88 f.~~
puzen 'dziejni', 'dziejni'

~~Recept. 1/2, 1/4, XV~~

bet., fil 8

Przebiegai

Ne prostragay miedz = ne attingas terminus^o
 R. XXIV, 349. XV med.

Prov 23, 10

gonyau 'doblyci', donizyei; tei donizyei peltopa'
 miejica, pytyci, pemuera'

of. Przebiegai
lych: nie blych; prauie nadyl di'abel, nim. Reap.
 ne attingas periculorum terminos et regnum
 pupillorum ne uideas

Rech. nie pemuera; prauie dzedawczyt
 nowa: nie pemuera; wlas; uicied

3. ginezyngiz

Præstigeat.

~~Præstigeat.~~

lin. den. præstigeat, (syn. medicum, edimms, præstigeat)
goykyton, melonit, nadzwezy, obly

precipit præstigeat

cy fiet

XV med.

~~Brückner Kaz śrw 3.~~

(Invenit)

~~Bozpr. 25, str. 151~~

~~pozawa w XV~~

~~Præstigeat. 475. 477.~~

pot. XV, R. XXV; 151.

ben. in ginezyngiz
in ginezyngiz in dolo

pot., file 8

818

Przyjęcie

ku praw

waet. 3. q. u.

goiz woyth albo puzryar myry syedra
ku praw a radu ne gajz ... ale thia-
ku puzer gajnego radu przed mymy
syje prawowanu ... a woyth then
ku praw mye puzrya galv. morely
szwyadeerttwo yego radu syje
osrtthaeer Ort Mae 59 (g)

Wentzi ku prawu 'wosyine' i kulowai, puzre-
hai, iobowis ywai nio docegi, wolonue z dajzi dyga.
Plomol 48, 2: puzrya galv. iebwji fubdiji
U' Przyjęcie

Prezignac'

Ran myara ta to bōke, abij
liesbi cztinech odesyōtkow nye pre-
syōgnōhi (ut... non excedant)

132 Dent 25, 3

Proesitai

v

Proesita = affligit (ipsum) cor-
pus per immoderatos labores

in. xv (R. xxiv, 68.)

~~zag. m. 1619 mac. 2 Groc. 4. 269~~

Pr. Kar. s. m. I 31.

Rozpr. 24 str 38 pocz. w. XV

628

feb.

PRZESILAĆ

Quando aliquis corpus suum per abstinencias
et immoderatos labores affligit ,przesila,
ipsum ab omni opere bono elongat

J 55hp

122 RXXIV 68

5 egzempli wariantów

XV in. GlKazB II 107

Przesilnie - fortissime 'męśnie', dzielnie
Pierwotny - robustissimus 'odwrotnie'

~~Podkreślenie w lud węgry a foresplni Bł. Gen. 18, 18.~~

Obroczniwy są, przesylne są brali (fortissime
resistissent) Bł. Jos. 8, 20.

Jedi męrowe ..., etovis to gonili rozve ...
nye mofter daley ... verer... 5088
patem T

Myk: męśnie
clitgredi piewylice

Rad. imy

nowe imy
stliwi: Kępa (męśnie, wlewie, odwrotnie, dzielnie)

przesilny mowi

i.pl.m.

Przesilny

Wszystkò woyskò obronyl przecyw Jerusalemu,
z innymi wyznaczeni
wzów radò... z przesylniny mójny (cum...

viris fortissimis), abi zaczwyrdzily ...
zrzodla[la] studnycz

BZ II Par 32,3

lento cum p[ro]p[ri]et[ar]iis v[er]is v[er]is p[ro]p[ri]et[ar]iis
v[er]is : p[ro]p[ri]et[ar]iis v[er]is
v[er]is : p[ro]p[ri]et[ar]iis v[er]is
v[er]is : p[ro]p[ri]et[ar]iis v[er]is
v[er]is : p[ro]p[ri]et[ar]iis v[er]is
v[er]is : p[ro]p[ri]et[ar]iis v[er]is

puszty mar ~ mury, forty,
ac.pl.m.
wiehoda

Przesilny

(uua (schil))

centurioniy

(n. holo)

Poiów... przesylne mósze... posadzily gy na
krolewskem stolczu

(fortissimos viros)

BZ II Par 23,20

cladpaska: puznylne
nove: wiehoda

Alloch: die huffender
dra'mmer

lych: wiec co mowiczone

And. rokurta i puznylne i ty, lch'y perwet
(nad holl)

przesilny mow

n.pl.m.

Przesilny

To uczynily cy ~~xxx~~ trsyje mōszowye prze-
sylny (robustissimi)

BZ I Par 11,19

nowe : bobakowic

Albisch : die drei
Helden

chudyma : pčeritřn

był : to myziki byz kerdno mowci

kerd. : zycene

pehryng, moty, may (v sensie julem)
v.sg.m.

Przesilny

Przesilni boze..., yzali ^{grzesnego}prze iednego
tway gnyew przecziwko wszitkim, zanye-
czy* syõ ?

(fortissime)

BZ Num 16,22

lednarka: puznyly

nowe iney

bych i nymowizy

Rudr. ins

fabry, mowiny

ac.sg.f.

Przesilny

Wzwyedzeli wszitkich zemy ludze przesil-
nò ròkò bozò (fortissimam domini manum)

BZ Jos 4,25

wone : pabryne

chwymelki : p'enzlow

lych : p'encow

Redh. : mowine

~ *lardo nly, uili*

n.sg.f.

Przesilny

Tedi syō potem stalo, ysze syō roznyemogl
sin macyezze czeladney, a bila na nyem
przesylna nyemocz (languor fortissimus)

BZ III Reg 17,17

claduerla: puznylne

uare imj:

lych: lardo uili

Porozumny - fortissimus, robustissimus.

Jedni są potężni słabo, yż są różnorodni siłą,
mające ciekawość, a bota na nich przeszyła
nycmow. BZ III Reg. 17, 17. Przesłani bore....
yżali pre jednego gresnego twój gnyew pre-
erwko wrótkim, zanyewi są? it. Num. 16, 22.
Wzwyedzeli wrótkich zemy ludze przesłani
ręki bory it. Jos. 4, 25. To uerinyły cy traye up-
srowye przesłany it. I Par. 11, 19. Poizw... pre-
slyne mōre... posadzily cy na krolewckem stolem
it. II Par. 23, 20. ~~Wzów radę... z przesłaniem mōrny.~~
Wrótkę wojskę obracy przesłany Jerusalemu, wzów
radę... z przesłaniem mōrny it. 32, 3.
wypisane

6089

2
purgator

quas tricenas marcas inseruit
super tota mediocitate ville Szeszanyra di-

visionis esse ^{et} cum preszolyky ad mediocitatem
ville spectantibus, et cum tota curia

1466 Reg. XII 375

Przeskożyc

Przeskożyc = Transilvania

~~B. przeskożyc~~

1471

MFBJ. V. 41

war. lub. przeskożycem

(in deo meo Transilvaniam nunciam)

~~II Reg. XIII, 30~~

or. kapit.: przieskożycem

Freshkovyč

Proskozerit = prosilivit^u

1471

MPSJ. 7/78

omnipotens sermo tuus de caelo...
in mediam exterminii terram pro-
siliuit

hej! slovo... u porroder
stracnoj země jazykocnylo

Sap. 18, 15

*Przeskoczyć
przeskoczyło*

bo gdy są związali tako trudno i twardo jego święte ręce i za^a barki ji ciągnęli wysprz tako (818) usilnie i tako twardo, iże sie najego święte ręce skora i mięso przeskoczyło azewszech świętych paznokciow krew wyrzuciła sie jako cewkami a też kiedy już tako poczęt wiązać a podan w ręce tym niewiernym katom, bieżawszy jeden i przyniosł ty istne powrozy, ktoremi mi[ty] Jesus był wybił skościoła żydy targujące, bo są chwalili (!) ty istne powrozy, dopiro ji tako twardo wiązali, ażedo kości rospadło sie na jego świętych rękę mięso. Rozm. 817 – 818.

Przeskoczyc ~~to~~

Stanislaus penam binam XV doto Johanni
et iudicio tantum

pro duobus vlnenibus przeskoczono 1417 Supp. III, No 305.
per iuramentum incurrit

STAR. PRAW POLS. pomn, T 7

Ulan Inscriptiones clenodales

ex libris iud Crac. rok 1417 No 305.

67

Przeskora = opprobrium

Przeskora obprobriis. I¹/₂ XV R XXII 334.

cf. Przeskora

Przeskórka = opprobrium

Przeskórka obprobria. I XV R XXII 334.

magis ledunt obprobria ab amicis
quam ab inimicis

pre/la my

pre/la my

R2X11 19

6.248 (dot)

Prześci-

~~prześci-~~

prześci-^{id est}
prehabitaum i. presumpsta - ca 1428, Fil. t. 1.
494 Super premissis nat. przesłane - 494.

glossy okolo r 1428

MAL. Zab j polsk. №2503 Bibl Jag

Prace Fil. t. 1 str. 494

688

Przełana^ć

przełana - premissa

C1455. JA.14.489.

156

~~WARSZAWA, dnia 1809 ok. r. 1455~~

#p restac

prayeriana nyer

prermissa res 1488-9

1488 PrFil V 39

~~2050 XVI No 1488~~

~~Pr. 80. St. p. St. 39.~~

Brückner Prfil 5 39 r 1488 1600

prayer

Prześlać

vykrotil preslat } predestina^{ut}vit
14MMPKy̅ 12G

Quos autem predestina vit, hos
et vocavit

Rom 8, 30

kuj: a klone
pre nacziny

Przesław

(omarslego)

Przesław skina onego thokrola
inteligitun duska adamowa yaku
bila ~~omarslego~~ ma myjessne potapnyne
janselama ex xv mPKy. ii, 317.

(yako yton szyn)

praesentia

Elegit ille, gl. sc. salvandus
proserlamy, bonum, tenebras colit
ille, gl. sc. damnandus, draconum

1466 R Rp XXII 18

k. 248 dat

Przesłanie

Erunt ordinata prius quam mundus esset,
hic tangitur predestinatio przesłanye dei
XV p.post. GlKörn II 190

Præstantie

Præstantie

Præstantie = fatum | 1466 | R. xxii, 20.

Ne sis securus velut ex falo
periturus, amate fatum,
præstantie, nequit esse ratum

...

K. 270

Przeistawny

Przeistawne plemya = inclita proles; 1244 / R. xxiii, 205.

(Israel es tu rex Davidis et inclita
proles)

Przesławny - Jesus... pokłócił.
Wówczas pisał świętemo aniel Gabriel,
pokrępył, cz by a rękonoś:

O królu przesławny jako szej

boży sz smerory 145! Mł Dod. 105.

Przewodny

Królestwo ^a przewodni jest a 4yelyki
(clarissimus)

Prz I. Mach. 2, 17

princeps et clarissimus et
magnus est es

2 Przesławny.

8

O miłoszyna o dobrothliwa

o przesiawna p̄amo (o clemens,
o pia, o dulcis virgo Maria)

~~c. 1450 (11. XII. 1450)~~

Sulveleg 8.

1-2. złotyka
3-12. 14-15:)

war. of. sŁodki.

Przesławny

Naprzesslawnieissa Panno, pomoz Imrze,

swemu chudemu sluze XV ex. GlKórn II 206

pueritiam

U naxo qyee son dien pueritiam
a pueritiam

B2 Lev 23, 21

et uocatus hunc diem

celerrimum atque sanctissimum

in 23, 27

prebendam

Oron ossni bode
prebendam & presbyteri

Rebo 23, 36

L 88 Num 28, 25
28, 35

est celeberrimus etque sanctissimus

juerlamy

Toer só dnyomye bori, iess to
nasonyee juerlamye y juer-
snyote

Bldev 23, 37

atque sanctissimas
quas vocabitis celeberrimas

Przedstawny - celeberrimus

Osmego dnia, ięure iest przedstawni, wreszkego
drala nye erinure w nyem PR Num. 29, 35. Aka
Zawycere ten dzieu przedstawni i. b. Lev. 23, 21.
Jacz sę dyowye bosi, ięurto narowycere.
~~przedstawny y przedwyde i. b. 23, 37~~

qui est celeberrimus

5090

~~12r~~
Porostawny

Porostawne = celebrandum 1471

MPKJ. V. 27

dies quoque septimus celeberrimus
et sanctus est vobis

12r

Num. XXVIII, 25

4

Przesławny

Dziewica błogosławiona Marja na to wszystko trudne i barzo przykre wiązanie stała żalściwem sercem patrzący, jakoby (821) to sama ona powiadała (!) swej przesławnej słudze świętej Brygidzie tako rzekący:
Rozm. 820-821.

Przesławny

O dziewice (dzyewiczą) przesławna, matko smętnych
macior, tenci nikakiej niewidzimi sie, by twoj syn był
a moj mistrz miły, boć on był prześwietlszy słońca,
aten ci jest trędowaty, wszytkich szkaradszy; Rozm. 841.

Przesłuchana^y

Pro triplici pena przesłuchana

1453 Tym Proc. 288

~~Triplicem penam przesłuchana ... debet
reformare~~

Sim. ib.

Porostany - salsissimus

Polokojny⁵⁷ Rybenow⁵⁸ y Gadow⁵⁹ dalem... myedre
Cenereth ar do worra p⁶⁰u⁶¹sernego, klones rest
porostone BZ Dec. 3, 17.

Quid est salsissimum

6091

Pressusma^y = praevaricatio

, ex recognitione ipsius,
Mathias ∇ tenetur $\overline{\text{VII}}$ $\frac{1}{2}$ grossos fene proze-
sluschna, quod $\frac{1}{2}$ iuger in tempore non ex-
coluit

1446 Tym. Sgd. 160

Prozesus^{us} = praevanica

Triplicem proeslus hne

1459 Tyn Lad. 159

nie ma więcej lektor

procr tuerunt

Quando aliquis kmethe alicui kmethe-
thoni vel mulieri, vel famulo alicuius,
pellenti pecora ad forestam, repercutit
al. odep moye, talis licet penam
procr tuerunt, et utique debet solvere
oborac co 1500 Aktr V 297.

Przesłużny

pr

Quando aliquis kmetho absque voluntate domini recedit de labore diei, ille pagabit penam przesłużną et econverso diem laborare ipsum oportebit ex integro.

XV, ArchKPr.V. 296. ~~296~~

ca 1500

~~Arch. Kom. pr. V. 296. Balzer Pr.
Maz. Pot. Lat. Q II 274~~

24

Przesłuszny

porogabit planum przesłuszny

już w SSp
de AKP_v 296

ca 1500^m Jur Mas II 71
= AKP_v V

prestatione^{ay}

Cum ... Stanislaus ... proposuit super ...
Nicolaum ... pro fideiussione ordinis
terrestriis, pro homine Andree, fabro..., de
ortu pro decem grossis census et p^{re}ter-
s^{er}uone

1472 Tymsol 155

Proceduræ^z

De medio manso ab eo exiens pro media
sexagena recessus alias rstanego et pro pena
magna et trino proceduræ 1461 Tym^{Fol.}~~1461~~.8

Protestus² apud ipsum super $\frac{1}{2}$ mansum
reidebat et quod sibi duas penes magnas,
sex parvas)

(Triplicem [penam] protestus chne

1459 Sym Proc. ~~1459~~ 292

Poresusne^{ry} .

solvere... triplicem poresusne

Warn. 1428-55 Bibl Warsz 1858 IV 641

Przesluszna^y = praevanictio

Pro triplici pena przesluschna ... et
triplicem penam przesluschna
1448 Tym Sad. 159
1453

Proxessus^y = praevanatio

[~~Martinus kmeto~~] tenetur ^{sibi} solvere ... tripli-
cem proxessus^y per viii $\frac{1}{2}$ grossos

1448 Tyn Lad. 159

Protestusna^{ay} = poena inobedientiae
Johannes ... in re suo docuit contra Petrum

W Super duabus penis inobediencie, alias pre-
sluschne

1448 Tymbrac. 266

W Chinovshi fideiussorem Amethonis Sqg de
a Johanne euntis pro et

Prozesdusme^z = prevaricatio

→ Ipse Johannes docuit pro pena unisoni et

Proz. duplici prevaricatione, alias prozeslusch-

ne

1447 Tym Izd. 159

Nobilis Johannes Bissokinshi docuit iure
suo contra nobilem Gerlaum Suszinski, fidei-
iussorem iuris terrestris, pro honore Petro
de Craplino eunte ad aliam Craplino Jacobi,
qui fideiussisset id, pro quo iure doceret,
et

Przesluszna^y

Mathias ex recognitione ^{ipsius} tenetur vii $\frac{1}{2}$
grossum pene przesluszna, quod $\frac{1}{2}$ iuger in
tempore non excoluit 1446 Tym ^{Wol.} ~~Wol.~~ 83

Proceslusene^{ff} = praevanictio

prefati Petri,

Jacobus kmeto :: huit in iudicio triplices
tres sexagenas et binam proceslusene

1445 Tyme Lad. 159

~~Przesłuryc~~ ~~Heres de Mladovicze recogno~~
~~Post, quia bona stat... sibi...~~
624... que bona nobil. ~~Andreas Ludgerius~~
heres eorundem bonorum perservaverit
atque przesluril byl ob hoc, quia in
bello anno proxime preterito Glorie
erga Ungaros absens fuerit... ^{ciotem}
Andree... vendidit 1475 **SAGZ. XVIII. 95**
~~ARCH. XVIII.~~

Archiwum bernardyńskie T. XVIII

Zap. sądów Przemyskich

R 1475. str 95.

126

Przesłużyć

ni- 625

que bona... Onysym heres eorundem bono-
rum perserviverit alias byl przesluzil ob
hoc, quia in bello anno prot. preterito steric
erga Ungaros absens fuit

1475 A 92 XVIII 95

Przesłuchać - audire

Także małego, jako wielkiego przesłucha (Bz. deut. 1, 17.
(ita parvum audietis ut magnum)...
co stąd Gosi jest

6092

Przemys of Poznań

1438 R XXII 351

prosobena (?)

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Przesowek? Przekowka?

De quibus arvis... alium na przesowere... vendidit 1488
Hpp. II, № 2752. a może jui terenowa
marena ufarma

Petrus de Bandconicze unam
aream... et octo arvos agrorum, de
quibus arvis unum na *plossyace
a elbrzi, alium na rocznem lyessye, alium
na przesowere, alium na dlugem
dzelye... vendidit

Przespac'

Si... pars respondens, super quam proclamata
est violencia, testimonium... habuerit septem
virorum, quia non est deprehensa in irruencia
domus neque proclamata est, et cum hec
vulnera pars querulans pernoctavit et
przespata, extunc met septimus ip [...]
ipsam partem querulantem debet evadere.

ca 1477 Ort WpM 13

Przespał się - vigilare.

יעלי

Noe, przespał się z onego napycha, y wrzyedzał,
erso genuu syn Jeruzyl tego mnyeyony BZ Gen. 9, 24.

y orchl

Evigilans autem Noe ex vino

5093

Przesprawiedliwy - rectissimus, justissimus

Nie jest inny bog, jako bog przesprawiedliwego
Bz. Deut. 33, 26. Dal David Ornanowy za myserce
Szesc set zawazi zlota wazy przesprawiedliwego ib.
I Par. 21, 25.

non est deus alius ut deus rectissimus
dedit ergo David Ornan
pro loco siclos auri iudicissimi ponderis
sescentos

6004

Przesłai = cesare

Przesłalo brzd senyee Fl. 105, 30 (cesavit
quassatio).

S. Pul

жестай

Дорожные 2 ные быосе
жестай ВЕ Гунд, 2

prestač

Wpuszczył gołbca, alii
rozrywał, yssli wodi prestači
na zemny

BB Jan 8, 8

престас'

Попросице јана, али престали
грамониче башу а градошче

BZ Ex 9, 28

prestaci

Fossil iest za lud, a sama prestaci

B2 Nam 16, 48

practae

Dosyer gest yuzr, practae nola
tra!

Bz I Par 21,15

prestaí

Az prestanje nama od lyvoda

BZ I Par. 21, 22

Arrestac' - deficere.

U me przestala z ulicy ucy lichwa
Pud. 54, 11.

V (H: me dostawalo)

~~Put~~

~~64. 11.~~

Przestac = quiescere

Przestacz kaszimi w szem dnom suplim
kaszim od zeme Fl. 73,9 (quiescere faciamus
omnes dies festos dei a terras).

Lin. Pub

Prrestai

Tho teiz vstavuenyje yuz prrestalo, bo yuz o them
gynoko wyrzney geth vstavu[0]no Jul. 68.

Prześlaci - cennare

Gpi przesłanym albo przemyną, dycentyamer lyađ,
yemra myleremye ma bierz wlozono Jul. 110. ~~+~~
~~Gazekoby klyanthi. Do myasta wonidze, thedi ma [bye]~~
~~przeitano ołh barye tham sluzbi 5.~~

Prerestac

Prerestac - quiescere

14H MKJ V 110

Os 1,4

Prześlaci - cessare

Prześlacz kaze z ludzki pamyczek (cessare faciam
ex hominibus memoriam) Pub. Sent. 38.

Przesłai

Na (pro: ne) cheral gest kawrana o badze /s/rze/staw
byl Gn. 180, b.

przestać

Dobry i wcinke i mowa sie na-
wodza, bi dobrinai biti, slozi swęj
przetawski

1/2 XV R. XXII, 246.

Prześcić? . Inestępić?

Sextum peccatum est contra Spiritum
Sanctum finalis penitencia, id est
nie prześcąz grzechu usz do
szmyrczy

XV med. ~~Waltknie Wrocław 255 v~~

Wrocław 94

Zaswyd 134

Prrestai'

maaz nyemoglo plawo prrestaaax.

Aleksy w. 145

пестеро

A good pesterals myn
rusnyemya, otstopyl bog
ot Abrahama

Is Gen 17, 22

fenestasi

Atas ... studiyo' wadi ziny, aly
nasitremi fenestali semuanya suco
B2 Hum 20,6

~~9/9~~ ~~Wij~~ ~~nam~~ ~~duch~~ ~~10/10~~ ~~10/10~~ ~~10/10~~
Przeważajcie /

~~Modlitwa~~ ~~nauc~~ | Wyekuyści nam pa | nye, twego

szmylo | wanya vszici pomoci; gimisz pomoczamy, y †

angelskich vcziciele ~~sz~~ † nye przestac pomoci | ~~126~~ ad prace

~~10 1~~
~~Thocnerista~~ boga | naszego Amen |

20j. N. W. 1356, 146a.

~~prześcaci~~

~~prześcaci prawa~~

1488 PrFil.V.,39.

~~Pr. s. st. p. 88 39~~

~~Pr. s. st. p. 88 39~~

Brückner Prfil 5 39 r 1488

Brückner Prfil 5 39 r 1488

1592

Przebrać = cessare

Li istni... przujeli Mojzeszowy księgi
i rakon piemie rydowskiej, wszakoż
modł batwańskich nie przestali
[nec tamen cessabant ab ydolatria]

Rom. 245.

Prestać tego

O Judaszu, ... prestań twego tego umytku
Rom. 535.

Prestaci -

Tego psalmu spyjal napoly
Atu y pnestal - 1457 Mac Dod. 105.

Przeć

Jesus... [tego psalmu spytał] napoty, a to
[pro: tu] je przećat Rom. 599.

prestaí

Godrekoly klyanthy do myasta
muidze, thedi ma (bye) prestauro
oth borej them sluzsbi Sal 5

juerai

W tem srednem dnyu juerai
ode usogo drala swego, asozz bit
dralal

RZ Gen 2, 3

pueritiam

Pueritiam perit ad dānos offyeronānyo
(cessatum est a numeribus offerendis)

B2 Ex 36,6

Prestań od czego

O lichotny Judaszu, jako nie presta-
niesz od twego złego umysłu, wi drząc
taką (!) łaskę Twego pana i misira
Romu. 530.

præterea

Dico præterea quam ad præterea
(non est aversus ab ora)

B2 IV Dico 23, 26

Przystać - desinare
(Fl: 20slan)

Przystać od gzyerwa
y orla z y roz yez dze
Pud. 36.8.

~~Pal~~ J. S.

puestai'

U puestaly só dzelacz Myarka

B2 Jan 11, 8

Fructae

Fructulae pyrita bivaer zensha
nyemocr (derivant fruct. mulieria)

B2 Gen 18, 11

Przeistai - cessare ~~in transit.~~
Dzien srodmi przestanyetia oraz PR Ek. 34, 21.
Niez przestanye rana od lyuda ¹² PR I Par. 21, 22. Zalyw ti roczera
krolyow? przestan (quiesce), auz nye zabyit ycebye i b. II Par. 25, 16.
Danyer qest, yuz, przestan rōha twa! i b. I Par. 21, 15. Nye pre-
slal pan od gnyewu (non est aversus ab ira) i b. 14 Reg. 23, 25.
Przestalo qest od darow offyrowanye (cessatum est a mune-
ribus offerendis) i b. Ex. 26, 6. Przestala qey bita biwacz-
zenska nyemoz (desierant fieri muliebria) i b. Gen. 18, 11.
Plaizem zemdley, przestaly bily (silaiscent) i b. Judith 7, 22.
Otworz... sludnyf wodi riewey, aby naisereni przestali semra-
nya swego i b. Num. 20, 6. Przestaw wisokony dzalaw,
wrocyt syf do myasta i b. III Reg. 15, 21.

6095

przebieg

Przebieg wirusowego zapalenia,
urozył się do mykty

B2 III Ref 15, 21

Protesta: - cessare

Agdiss forestal mowjor ta doura.

dyz I Mod. 2, 23

Præstac'

~~II~~
Præstalo wræcæ = de ferbuerat (indignatio)

~~Præstalo wræcæ~~

1471, MPB.J. V, 67

II

Esth. II

Prześta:

A gdy przesłał mowycę, szell
do szymona.

Ev. ex. XV OF XIII 306

Przestac

1156

Taco mu pomoz bog' etc. yacom bil
wpoz | elstwe *Presbiter iuret*: oth-
mýcolaya byale | go zmalichzeki-
rek. dothomiława zwe | lkyzekirek
aby yegø pøl plozý zefczy | zagonow
ne orał aon nechczal przeftacz |
yzaoralle *Alii testes*: yaco to swa-
cza | — — —

1423 Pozn nr 1156

Prześcić

prześcić

Et ait Ihesus: Sine modo, sic enim decet³ nos
adimplere omnem iusticiam

XV med. Gł Wroc 52v

Wuj.: zamięchaj

(Mat 3, 15)

przestac'

Lacznie ze sz chęcią a miłosierzą,
a nigdy przestacz nię misty podluk
potrzebi

72 XV R. XVII, 239.

Prestać Nie mogli go wygarecy narycz

a wrocy Nye chereby prestać

Meby w. 200

Presta'

Prestanysch = ti desieris

1471

MPKJ. V. 186

Is 58,9

presta

A góira on to moryl, at porye
gemor: talyer di sacra knyow?
Prestan, acz nye salyio, cyelye

32 II Par 25, 16

a b c ć d e f g h c h i j k l ł m n ñ o p r s ś t u w z ź

Przestać = desero, cesso

~~przestawiać~~ przestanyesly; et desieris .i. cessaueris digittum
extendere. ~~307(8) b. a.~~

$I \frac{1}{2}$ XV Spr. I 308.

~~Spr 1, 308; I poł. XV~~

Prestaci - desistere

prestaci - desistere

$\frac{1}{2} \overline{XV} \text{ SKY } \overline{V} 270.$

Przestać

Hec autem, ex quo, yakosz, intraui,
non cessauit, nye przestala, osculari
pedes meos, oleo caput meum non vnxi-
sti, nye pomaszczylesz 1456 ZabUPozn

Przestac'

Przestac' = intermitted

1471, MPKJ.V, 44

~~xv, 21~~

III Reg. XV, 21

Prestaci

~~XXVII~~

Acz aye przesłany = to perseverance

1471

MPKJ:V/49

~~XXI~~

I Par. XVIII, 7

Przełtać

Przełtać = intermisja

1471, MPKJ. 3-60

II Par. XVI, 15

Pręstać 'desistere'

desistere, pręstać

c. 1500 Etz. ~~Stok~~ 80

Fraxini

Fraxato : intermixtum

1471 / MPKJ.V.52

[Esdr. IV, 24

Przestać 'desistere'

nieprzestanie (non desistit)

gl. XV Pamolit. XXVIII 307.

Ex.

Pręstać

Pręstać - abstarę

J.A. XIV, 492.

abstarę dalyko bycz oth *poczynstego
*czyła, pręstać, cthdalyacz ssa,
pręstawacz

Prerāc

Prerāly - recipiscant

14MPKY 131

(adungc' sig')

119m 2,26

recipiscant a diaboli laqueis

Præstai'

præstai = oleum (oleum)

1471, MPKJ. V, 45

~~145~~

IV Reg. IV, 16

Préstac

Préstalo gycū - stēlit

1471MPKγ̄ 113

uštac' sig
uštac'

Jonas 1, 15

prestat' Agdian iuss p'or v'ndrony
dym polanyu a dim

Placem zondrony, prestaty City
(Siluissent)

- B2 Judith 7, 22
1

Престати cessare

непрестатье - nolite cessare

1/2 XV SV V 277.

Заметка.

Политическое мероприятие.

XV р. пост. R. 21. 265.

Przeistai

Anna, na swych modlythwach nize
prestawaczy, wrywała boga wszech-
mogącego Rozm. 6.

Prestać = cesso

Calowaniaś mi nie dat, ^(a ta) jakom sredit
w ten dom, tako nieprestajećy calowata
moje nogi [osculum mihi non dedisti: haec
autem, ex quo intravit, non cessavit osculari
pedes meos] Rom. 320.

Prześcáć

Ta krami nieprześcájącej potarata moje nogi
a włosy nie rata [haec autem lacrymis rigavit
pedes meos, et capillis suis tersit] Rom. 320.

Prze stać

Stać nieprze stać^x - persevero

A gdyż są oni stać nieprze stać pytali
jego, wznosząc się miły Jezus rzekł [cum
ergo perseverarent interrogantes eum, exiit se,
et dixit eis] Rom. 465.

Przełai, przestaję

Ty słowa i romanse dziewczyna moja bez
wzry narzekala ale do dnia nie przesta-
jacy Rom. 741.

Preestac!
~~*preestac!*~~
911

Desine preestac

~~Brückner Kaz Erw 3~~

~~Rozpr 25 str 183~~

R. XXV, 182.

2866

~~*© cat. 444. h. 206*~~
perh

Przestać

Cum iam quintus annus transiret, quieuit
terra, przestala, a preliis

XV p.post. RRp XXV 182

k. 324r

Przestać

Cumque sic mundus amonitus a peccatis
suis non desisteret, nye przestal, misit deus
filium suum

XV p.post. RRp XXV 183

k. 329v

Przestać

Item omnes histrionēs, fistulatores nisi
promittant illud de³istere przestacz

XV p.post. RRp XXV 183

k. 343r

Przestawać.

Gdyż są żydowie tako wołali nieprzestając: Rozm. 842.

Przestac = competo

prestoij
(competit)

ca 1461-67. Serm. 90. r.

~~1424
108~~ ~~IV Ans. 8. 90. r.~~

~~Sermones r. 1461-67
Kapit. Krak. № 1424/108 Ans. karta~~

23

Przełacie' cf. Przesłajac'

przesłajac'

Tęda to czalo czojé kazanya nyepresłajal

Ref. Apr. 5, 319.

~~201. 919.~~

Przestajac'

ne deficiatis¹⁾

Gl. 3 se. a bonis."

nije stajati albo nije
przestajati dobre
rzijmijet

Szy, i, iij, 'h xlv.

Przoslajaci

Yako koluyek prawo w wyzadyto, yez ony nye shaya s= prawie
poruyezayaykon wylyzovayek, wredyk ony nye poyvthaya
shwego oblyezayay (pro: oblyezayay) Ost. Mac. 43.

Protestajai - prohibori
Isse wri sthka

2. * Szaradnosz How ⁽⁴²⁾ *er snothlivyer* ludzy dostajnye ma
byer wyarowana, a gunko nyerly bayanye (metu)
masy nyepi drudy oth katorz przelajz (a talibus
prohibentur) Sul. 48. , pue thog dity kthole ...
dayalby ---, replaczi

Dist 38: ad dobyer ludzy mays, byer orsrey-
ky addalony

Quandogue aliqui a talibus prohibentur

Przetajac'

Przetajacz - demittere

J.A. XIV, 492.

Demittereoczynacz, przetajacz

~~Przesłajac~~ ?
Przesłajac?

(=przesłajac?)
przesłajacz - resipiscencia.
resipiscencia

c 1455. JA.14.496.

~~1455~~

748

~~ARCHTOMXIV str. 496r~~

Prześlanie

remota et cessante
qualitate difficultate

W oddaliwszy wythka, trudnosza a przestaniem
wzry w theem trudnoszy cessante difficultate,
thytto eralo a spelna na razkayemstwa
wroczymz mayz Jul. 31.

Wstałymy iści Grotto necci dla cządzamya
wra, nthe szanodze prano wry alybo wysz-
myzam thymzre myjenya cyym sra myspra-
midliwe ... a iez poczadzamy,

Przeſtanie

przeſtaniem^c ceſſante'

alyes podziem

oſtatek gymyenia ku bliſſim przyrodzonym
przeſtaniem wszego przekaſz u ſpacz yma. Sul. 40-41

(^cſpaci)

✓(ceſſante quolibet impediemento)

Prześcianice

Gymnae (Gr. Γυμνασιον)

[Παιδαγωγία, gymnasia (syn. bożny od weku)ch czasow]

Przes prześcianice' zawsze se poradza. XIV Poc. 232.
(Prześcianica) Ek.

Przełanie-

Sluzba moją naprzek vslawicna doska.
nalaż przez przełanież p̄ano moją namiley.
szęca 1428 Prof. I, 480.

287

Przestanie

Może chwala przes przestania nasz rozum y myśl czego
spewa R. ~~100~~, 100. XXV 220
ca 1440

Przeście

przeprzešana
Sine intermissione orate

(I Thes 5, 17)

XV med. Głw noc 37r

Pnestanie

50hr dulcis noster celestis pater videns
nos in solo huius vite ^(pnyphynozishi) circumfluenti-
bus undique ^{velny} procellis agitari vocat nos
sine pnejtana intermissione ad portum salutis

XV med. Gf Wroc 50r

~~Prexstanie~~

Prexstanie

instancie xxvijnoy przey przey stonija.

Przy 1, 64, 1/2 XV w.

instancia, gl. id est perseverantia,
que nec una hora remittitur,
mea quotidiana (II Cor 11, 28)

Poreclauic - cessatio

Matka gego pores poreclanya plakala (flebat) ^{igitur unde} _{quis} irreme-
dialibus laerionis / BZ Tob. 10, 4.

6036

Przestanie

Quod incessanter, bez przestanya,
osculabatur pedes eius, ~~capillis suis~~
extergebat et vngento pervngebat, po-
~~mazovala~~ 1456 ZabUPozn 116

(duc 7,38)

Præstantie

Præsent præstantia = abique intermissione

1471, MPKJ.

annonam quædam constituit et sine
intermissione, quæ et dabatur ei a rege
per singulos dies omnibus
diebus vitæ suæ

IV Reg. XV, 30

Prestantie

#

Frequencia taciturnitas bez prestantia coram ^[Ku nam]

^[s]
spychy. (#)

#

~~Be frequentialium bez prestantia domo~~

~~spychy.~~

1471. MPKJ:V/91

lene corne, frequenta taciturnitas,
ut memoria tui sit

Is 23,96

Przeżycie

Trwam w szalosci bez przestawia. ex. XV
Lab. 445.

Preestanie = interpretatio

nb.

przeestanya

line interpretatione

$\frac{1424}{108}$

207 Mns. K. 315 v.

ca 1461-67. Sermon. 315. v.

Sermones r. 1461-67

415

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Przeżycie cf. Nieprzeżycie

Bez
Prestanku

Bez prestanku, bez vgaschenya = inextinguibiliter
1466 R. xxii, 10.

Inextinguibiliter les vgaschenya, les
prestanku

Vide ne te pungat serpens, quem vo-
cant situlam, qui quos ~~serpit~~ ferit dydropi-
cos reddit et facit inextinguibiliter,
les vgaschenya, les prestanku, sibirandos

Przełan' nataloria, natatorium'

nataloria vel natatorium, przełan

c. 7500 Etz. ~~Sto~~ 80

cf. Przystan'

Præstark

Præstark = opprobriis ^b ~~p. 147~~ M. P. K. J. V. 104.
(Var. kul.: proziktrosery)

(in idolis tuis ... polluta es ... ,
propterea dedi te opprobrium gentibus
et irrisionem universis terris

Ezech 22, 9)

v. proziktrosery

Huj.: relictionem

Prrestarraly

Prrestarraly = grandevus

Unj. letin

1471 \ MPKJ. V. 33

Grandevos ^{est} idem ~~idem~~ magne etatis
prrestarraly (caecidit de sella re-
trosum... et fractis cervicibus,
modicus est; senex enim erat vir
et grandaeus

~~Reg. IV 18~~

Przestarzeć się ~~Fh. 17, 4~~ = inveterasci

Sinowe czudzi przestarzeli są se Fh. 17, 49.

filii alieni inveterati sunt

174: zastarzał się

Proximasque - inveteratus esse
Proximasque sa. sive Prof. 17, 49.

Przestawie' of.

Przestawoty

Przestarczyk[?] = *M. Veronica officinalis* L.
przestarczyk = *x costaria*
14605

Row - n. 3489.

cf. Przestarczyk

Przestarczyk lesny

3489

Przeława p.², 2

ultra interpositionem alia za przeława, curie
surovogaie existentes (1371) MMAe. X. 254.

Piekos. KODEKS DYPLOM. p.t. III

str. 254

Rok ~~1371~~ c. przed.

303

Preštava

addimus ^{di} prefato danylo ad curiam
episcopi Iaderensis predictam terram
et bona nostra, monasteria videlicet
et curias nostras infrascriptas ultra
interpositionem al. za preštava curie
Lissoyere existentes, quorum quidem
monasteriorum (primum) (1371) MM Ae 7254
Szymyocⁿcor, aliud Dymna,
sed cum Hehoros nuncupatur

prestavac

Ony... pyenyady na tyoty a ne
zapysy davac nye predstavaly

Sul 79

dare non cessabit

Prrestawac' = deficio

Cum continuatione nunquam deficiens prrestawac'
omserkana ne prrestawayper. c. 1450 Gr Fil. IV
576.

Opis 43: mye p... 48a

/31/ Starego daw/32/nego o-
byczaią /1/ Wnaszem myescz-
ye Rad/2/czcze roczne wyby-
eraly /3/ przyszasznyky A
kako/4/koly prawo y waszche
/5/ navczenye gym wzya/6/w-
ylo ysz ony nyemą/7/ya spr-
awa przyszaszny/8/kow wybr-
acz any gych /9/ szandycz
wszdy [ony p/10/rzestawaya
swego oby/11/czaya przysza-
sznyky rocz/12/ne wybyera-
ya a chcza /13/ by vnych
pryszasznyczy /14/ prawo
braly

OrtOssol 38,3,w.31-32 -

38,4,w.1-14

Przedstawic
Vony <nie> przedstawaya

Przesławai

Przesławai = desinas

1471 MPKJ. V, 162

me desinas ab homine iniquitate

Job 39, 36

Przesławai - cesare
(wszystek)

Cerkew, narotyna, tyud, gospodna chwalycz
nye przeslawayof pub. 117, arg.

LS cyermy smekom rozdresiony

Przestawac'

Wzywam onych, ktorzy ko shoby ve
dnye y w noyy nye przestawaya wo,
laer Naw. 40.

Przestawać

Oportet, ~~potrzebno~~ gest, semper orare,
et numquam deficere, a nigdy nje przestawa-
ly XV p.post. GlDom 58

(Luc 18,1)

Przestawać

Amor nunquam tepescit nye przestawa

XV p.post. GlKórń II 190

przestawiać

Tho thy są narby drehowne, ktho-
re, gdy będą othnasz vednye y vno-
cny nieprzestawayasz wypelnione
y wodzyen szadny nasz namyonowane,
ona zaplata nam oth pana boza
będzye zaplaczona.

~~Ex. XV~~ 1409 Spr. I, 144.

Przestawać

Przestawać - abstinere

ca 1455 J.A. XIV, 492.

abstinere dalycho tyer otk *po-
cryatkego *cryala, przestacz,
otk dalyacz sra, przestawać

porostawka

1937 Rocznik XVI 66

Item St V Scutelle Stannee et 1
pauca al. porostawka et 2 fellaria

Przerlawki - cessare
(on 2)

Przenyadzy na bytky. Dawacz nye przestawaly
Jul. 79. Gdikalie ^{nieka} gminyena. ot syostr. okupyonni
magan bier, tegdi. magan bier gotkawimy puz-
nyadimy. Zaplawona, nuncye przestawaly ^{guzer} p
elbo oddatpynocz sklad kony (cessante campo-
sitiane equorum) 107. (154yerrepicz, Gidla
albo gyncchich mazi.

p (leg. przestawijęc)

Przestęp. Przestępc

Przedpaez-

~~przebieg paez~~ ~~przebieg paez~~
przebieg paez - ca 1428, Popul. I 486

glossy okolo r 1428

MAL. Zab. j. polsk. №2503 Bibl Jag

Prace Fil. t. 1 str. 486

188

Prześląpacz

prześląpacz - prevaricator

ca/455. JA.14.494.

637

Przestępcy = transgredi

Galylei przestępcy perki, quia

iam descenderant de

mala vita ad bonam iam. xv. R. xxix, 65.

~~Jag. nr. 1019 Mar. 2 Grad, K. 139~~

~~Pbr. Kar. 5¹ I 28~~

139.

Rozpr. 2⁴ str. 5 pocz. w. 4V 417

PRZESTĄPAJĄCY

Galylei ,przestōpayōczy, quia iam descende-
rant de mala vita ad bonam

.i. m. v. S. S. t. p.
de R. XXIV. 65

XVin. GlKazB. II 94.

Prześcypać = praevanicare

(praevanicantes)

Prześcypać drewno (w myślni) (pro w myślni) gęsi
worytki grzebane srome Fl. 118, 119, & praevanicantes
reputari / w myślni gęsi
~~Prześcypać drewno Fl. 118, 158.1~~ sim. put

Woj. porytatem za przestypce

Bl: jak tużle oceniało worytki ziemskich grzeźników

Przestępca - praevicarius

Wydział grom przestępcy (praevicari-
cantes) i wydział grom, yszc molw two-
gud ne strzegly so

Fl 118, 158, sim. Put

Bf: widziałem przestępców i wstrząsnie ogarnęły, wuj ks.

Prześcaci

(war. lub. rp.: gressycz)
Grzeschacz, ~~Prześciam pacz~~ = prevaricari
1471

noli prevaricari in amicum pecuniam
differentem, Ecclus 7.20)
neque fratrem... auto spreveris)

m. cz. noli prevaricari. ne trāies

groszaci. przekroczeni przepisów religijno-obyczaj. greszyci

Ecclus, VII 19: nie wykroczyj przeciw przyjacielowi i wlekiemu
BT: nie kradnij służb rzetelnie pracującego z pietyzmem

Prrestapaci' = praeteres-

Ipse vobis regnum iel daj[te]ie dieris iue...
ode vnege rielu a prestapacie sad a mitosic
Bozq [et praeteritis iudicium et caritatem
Dei] Rom. 306 -

knj's susstacis, et, pomipacie spm uieklivic

Protesto, pae

Proximus ego

et dyabolum vincamus)

√ Debemus ieiunare, et non interire ~~sed~~ ~~atque~~ ~~id~~
 ore protesti payder fin] xv] R. xxiv, 63.

Pręstyżanie

et increpavit filios Israel de magnitudine pre-
(pręstapana)
variacionis ✓

XV med. Gł Wroc 8A v

Prześlapanie - praevariatio

czynności prześlapania ✓
nycenazralesm Pat. 100, 4.

✓ (praevariationes, Pl: nieprawda)

~~Pat! 100. 4.~~

Wyj: czynności prześlapania miały w znaczeniu
Pl: w znaczeniu będą miały prześlapanie

pręstapic

Interdiximus circa collum, ~~vide~~
~~liat~~ ~~Pręstapic~~, quod nullus
transiret vlg. pręstapic per
istas Gladogone, nec cum porzonia,
nec cum falcastro

(1359) XVI DokMp IV 115

Prześląć = transgredi

Mezq albo

Granyerq polowryb yez gym, geytre na
prześlą pyq) Fil. 103, 10, sim. Put

(non transgredientur)

Wuj: założył ten, którego nie prześlą i nie wróca się pokryci Tieni

Preskapić
✓ portransibit ~~ut~~ ^{vlq.} preskthopi

ca 1420) R. xxiv, 86.
~~in tolerancia~~

~~zag. nr. 1299. R. 100~~

Bn. Kar. Iw. I. 49.

Tercia vestis erit subtilitas vlq. lekciozoz, quia tunc
homo in momento oculi) V quamlibet materiam
duram, scilicet fer- Rozpr. 24 str. 86 pocz. w. XV
rum vel lapidem

in deo meo transgrediam munice Paul 17, 20) 17
BF: dricki mojemu bogu paca mui preskapić) 17

Przeistąpic - transcendere.

Zapraszamy lud, aby znax nye cheryely przeistąpic
granycy. V Bk. 2x. 19, 21. Wydział, takow nye cyerow may
~~Raquel zaprosyła, zezor zaprosyła Gite prze-~~
~~stąpic. Przeistąpic przeistąpic. 14, 17.~~

V (ne forte relit transcendere
terminos), abi wydzely pana

5037

by: oświadczył ludowi, by nie redział przeistąpic granic, aby widzieć pana

Przestąpić

Przestąpić - excedere

Uł każdego policzka

(pro tho)

Jako schalenie polyczkowaniai themej policzkiwanemu
tyle, ilekrocz przestąpił, albo dopuścił sygn^v...
zaplać ier Sub. 102.

v (quotiens excesserit)

Przestąpić - ingredere

Gdiesz przestąpiła przez próg
domowi (cumque... ingredere tur
limen domus), nalyarla ano
dtecoó vmarlo

BZ III Reg 14.17

inf. gdy wstępowała na próg domu. Bł: wchodziła na próg domu

Преступи'-

Азъ быхъ яа влыеркы затраченыа
преступыла, а yeserebych yedna pya.,
sha rosthala, thy... mozesch nye vi,
vvaer prav. 91.

Przestąpić - praevaticari

(znódrzemy bódó, do yódó syó nye
wisznayó sloszi swidi a zlego
swoego nye wspomyonó, gimze to
przestópilli só (quibus praevaticati
sunt^v) przeciwko mnie

BZ Lev 26, 40

Wuj; nieprawości..., którzy wystąpili przeciwko mnie i postępowali na przeciw
BZ: zdradę, którą popełnili w dzień kłótni

Przesłanie

(war. lub. sp.: przesłanie) - k. 25r

Przesłanie tebie i prevaricati sunt

(donec confiteantur iniquitates suas et maiorum suorum, quibus prevaricati sunt in me Lev 16, 40)

1471 MPKJ. V. 24

LEV. XLVI

Ps: wtedy uważaj przesłanie swoje i syna ojca,
to jest zstąpi, którym przesłanie wziętych imię

Przełapie
Przełapie!

Do wyem. i'ze (pre)stę i'wider przełapie 12

(praevanians praevanica beris) a prze-
(step)ozb naturalen cyb
DZ Sg. 48,8

wyf: wyszkujze cyfry i'wider i'wider naturalen cis
Bf: wiedzialen jak bardzo jestis wierolomny

-----51a
tedy mogą /20/ ony dobrze
na prawy /21/ szyedzyecz
potrzebvgely /22/ woyth al-
bo Szandzą y /23/ kasze a
nyetrzebą gym /24/ tego my-
szkacz przetho /25/ acz th-
owarzysz szyedzy /26/ wyą-
czthwye Tesh gdy/27/by prz-
yszasznyk prze/28/czywko
raczczam nycz /29/ gynego
przestapyl, ge/30/dno tho
czo mowyl /31/ waszą rzecz
awy by/32/sczye proszyly
to ysz by /33/ wasz przyp-
rawye Szo/1/stawyono-----

Przestąpić

OrtOssol 40,1,w.19-33 -
sim. OrtMac 45 40,2,w.1

v (quod... aliud non fecisset adversus
consules)

-----57d
/19/ gdy nayda kradzesz al
/20/bo roszboy wgego zam
/21/kv czosz szam knyemv
/22/ klucz noszy Nyszly by
/23/ takye male rzeczy al-
bo /24/ male ydrobne rze-
czy /25/ byly ysz ge mv no-
szo/26/no oknem wrzvczycz
/27/ zatho moze na krzyszv
/28/ praw bycz jako ęeth
/29/ praw podlug prawa /30/
Przesthapyly /kto /31/ prze-
czywko racz/32/czam albo
przeciwy/1/ko myesczkyey
vffale. v(exedit)

od tego mogą raczcie wsz-
andz wyną podlug myłosczy

OrtOssol 43,1,w.19-32. -sim.ib

sim. OrtThac 49. 43,2,w.1

sim. OrtOssol 13,4. 14,1. 43,2. OrtThac 50

Przestąpić

Instalacje

Instalacje by kto przeczywo racceam ...
od tego mogą raccece urrandz pyna!
podlug... wfally myserkyey.

Ort. Kat. 183

~~17⁷ 11¹ 12² ber. 183~~

-----4c
/1/ Pytalysczye nasz o pra
/2/wo Szaluge szyą pyotr
/3/ na andrzeją ysz gy ch-
cze /4/ wygnacz szdomv prz-
ed czasem /7/ Daley gdy cz-
lowyek by /8/ ozalowan o
glową albo /9/ o szmyertel-
ne rany /13/ Pytalysczye O
prawo /14/ kthora rzecz ma
bycz go/15/racza swana a
kkako yą /16/ mayą poszna-
cz /20/ Daley przestapyły
ktho /21/ przeczywko Racz-
czam al/22/bo przeczywko w-
chwale /23/ myeszczkyey

Przestępcy

OrtOssol 13,4,w.1-23

Porettapic

Porettapic ly ktho naposevrioko vayeram, noqa,
vayera sr nyego wryacz. Vol. Mac. 50

-----58b

Tedy gy /18/ maya ffoldrow-
acz po/19/dług prawego pra-
wa /20/ Przestapyly kto /21/
na przeczyw/22/ko raczczy
albo na/23/przeczywko myas-
tv mo/24/gą raczcze sznye-
go wz/25/ąndz podług mylos-
czy /26/ myesczyky wyelky-
erz /27/ a tho gest szvffa-
ly a /28/ nyetrzebą gym o
tho /29/ nyszky czynycz
/30/ DAley pytalysz/31/cz-
ye ktho mye/32/szky wyelk-
yerz /1/ Ma placycz na
then dzyen

Jako zan szlubyono

OrtOssol 43,2,w.17-32 -
43,3,w.1

Przestapic

-----4d
De previso aut insi/25/gn-
ito alias ovznaczo/26/nem
consule et iurato /27/ Da-
ley bandzyely kto /28/ wyb-
ran raczcza albo przy/29/
szasznykyem y postawy/30/
on a bandzely then vz/31/
naczon /4/ Przestapyly kt-
ho prze/5/czywko raczczam
albo prze/6/czywko vchwale
myesczkey /7/ Moga raczcze
wszancz gy De transgressio-
ne lau/9/date pene alias
wyelkrzv /10/ Daley przes-
tapy ktho /11/ myesczky
wyelkyerz

Przestapic

OrtOssol 13,4,w.24-31 -
14,1,w.4-11

-----124a

Agdy by gedna stroną sz-
nych

szlo/17/wye geden wysznal

szę /18/ tego przed szan-

dem vczy/19/nka albo prz-

ed szyedza/20/czą radą

szam szwimy /21/ vsthy

szwym rzecznyk/22/yem al-

bo czo gesth o /23/ tho

prawo podlug pra /24/ BA-

ndze⁽⁶⁾ ktho na/25/leszyon

wnye/26/malszenstewye, /27/

szlowye ysz przestapy /28/

stadlo malzenszkye^v/29/

bandz masz bandz nye/30/

wyasta^{v(ortfluc 96: bandryely lillo}

a gdy nayne Strzega

OrtOssol 71,2,w.16-30

nyo malzenszthwa)

Przestapie

Przebieg

Bandze ktho nalezyon w nyemal-
xensteurye, xlowye yoxi przestapy stadlo
malxenszkye... a gdy nayn stręga

Ord. Br. V. 371

~~Ord. Br. V. 371~~

Pręsta pić

Pręsta pić iście V irritum fecistis

14 H M PKy V 116

vos autem recessistis de via et scandalizastis pluri-
mos in lege, irritum fecistis pactum Levi (Mat 2, 8)

(war. l. b: wniwec rusylysczye iut pręsta pić) ~~irritum~~
~~fecistis B~~

i. b. ~~116, 17~~ 117

wnj: wniwec obróciłicie pręsta pić Lewiego

Bf: zerwaliście pręsta pić Lewiego

Przestąpić - praevatico

* Przestąpiły prevaricatis (war.
kal.: przestępna prevaricata; ani-
ma, si praevaticans caeremonias per er-
rorem... peccaverit, offeret pro delicto
suo arietem Lev 5, 15)

MPKJ V 21

m. ca. praevaticans przestupiec

MPKJ Rp V k. 24r

kuje: jeżeli kto zignoruje, przestąpi i omyślnie ustąpi u byłych mecz. litwie or panu
poświęcone
Bł: jeżeli kto popełni nieuczciwość i zignoruje przez nieuczciwość przysiężoną
jść sobie stępn poświęcone dla zdrowia

Pręsta, pić

Źre bracya... nye gmesza smyertelnye, gdy
czo pręsta, pya, napręczyw they regule

1484 Reg. 723

Przestąpić

Pater tuus et mater tua peccit te per nos,
ut dimittas nobis, qui comisimus inter nos
przestapylyszmy

XV p.post. RRp XXV 173

k. 13v

Przestąpić

(Spow 5: ożom "sgresszył przestampyanca")
Kaid se teze, izem przestąpił (dżessqnerorq borq
karn. ~~in. xv. list. list. Nr 1681.~~

Spow 2.

sgresszył przestampyanca ib. 5.

Przestąpić - praevaticari

Synowie izraelski *przestąpili
(praevaticati sunt) ^{mandatum} przykazań
oszobywszy sobie zaklęcze

BZ Jos 7.1

Bf: domścili się przestępstwem na rzecz obciążonych klętwą.
wuj: przestąpili przykazanie

Przestąpić - praevaticari

Przeszłyście przikazanie
boże (praevaticati estis)

BZ I Reg 14.33

praestypic

Praestampily sexie = praevariati estis

1471 MPKJ: Vj 37

nuntiaverunt autem Sauli dicentes, quod populus
peccasset domino comedens cum sanguine. Qui
ait: Praevariati estis I Reg 14, 33)

I Reg XIV

BF: postpuejis hanc abrie

Przestąpić

Przeło yszte przestąpił (praevari-
^{mandatum domini} catus sit) boste przikazanye... a
nye strzeżl jego

BZ I Par 10, 13

Bł. na skutek własnego przekonania, które popełnił wzgl. Jahwe, przeciw słowu Jahwe.
Wuj: przestąpił nakaz pana (którego nie strzeżl)

Przestąpić - transgredi

Wście przestąpiły boże przy-
kazanie (pro. przykazanie, vos
transgressi estis)

Psł I Esdr 10.10

Psł: wście popełnili przestępstwo
wsi: wście wstąpiłi i pojsłicie żony wce

Przełazić - transgredi

Gdzie przełaził się me przika-
tanie (cum transgressi fueritis),
ia was rozprostę między gynn-
lyvd.

BZ Mel 1.8

Woj: gdy zjrzemcie. Bł, jeśli w się opowiadacie

Przeŝtaŝi (prorokowanie) = solvere.

Kto przeŝtaŝi jedno ŝtych najmniejszych
prorokowanie, aby naucał ludzi, najmniejsze
[pro: najmniejszy] ludzie wezwan w królestwie
niebieskim [qui ergo solverit unum de
mandatis istis minimis, et docuerit sic
homines, minimus vocabitur in regno coe-
lorum] Rom. 266.

v (leg. rjednat-li-by)

39b

tedy /6/ straczył głową s-
wą ale/7/zy na radczach
czo chcą /8/ sznym vdzal-
acz a szgedn/9/aly bytho
kthory przy/10/szaszny cz-
lowyek a wysz/11/na ly tho
przed oszyad/12/la rada.
Tedy ten prze/13/stapyl
swa przysagą^v a /14/ gest
krzywo przyszasczą /15/ y
straczył czescz y głową
/16/ swą a leszy to namyes
/17/czkyey mylosczy kako
ch/18/czą

sznym vczynycz

OrtOssol 35,1,w.5-18, siu.
OrtShac 36

^v(inramentium suum... fregit)

Przestąpić?

Przełupić

wyprawa by to przed rozpadem rada, tedy
ten przełupił swa przysięga i gest krywo-
prysięzca

~~112 XI~~ Cor. Urteł 120

Poresta pic

Then they porosthapul swas praysaga dot.
Mac. 86.

wyjawyłyby kthony przysag[aj]ły ra-
dycera taka tagemna rada myesz-
orka, kthoraw gest zapowiedziana
wszawyacz, a wysz/13/nal-
ly-by tho przed szyć/14/
dzaczą rada, ten gest prze
/15/stapyl swą przyszaga^v
a /16/ gest krzywo przysz-
ąsczą a /17/ nyegest dost-
ogen radczczą /18/ bycz A-
le wyawyly ktori /19/ mye-
szczanyn pospolny cz/20/lo-
wyek myeszczą tagem/21/na
radą ku kthoryey on /22/
byl przyswan wysznali /23/
to tedy pokupycz ma y /24/
przepadl trzy Slowanszky
/25/ grzywny<sup>v (sum in fregit
iuramentum)</sup>

Przebieg

OrtOssol 35,3,w.12-25, sym. Ort-
shac 37, sym. ortosol 52,2

Purusha

Then yesth purusha siva purusha,
a yesth karyaparyaya sra Vol-Mac-27.

-----77d
/6/ y tego nayn vczynku
/7/ dokonacz posznaly szye
/8/ on tego czo nayn zalo
/9/wano a byl by przy/10/
szaszny woyth Tedy gest/11/
przestapyl szwą przy/12/
szagą y gest krzywo p/13/
rzychaszczą y straczyl /14/
szwe prawo y stolecz /15/
woythowszky a nyegest /16/
dostogen wnyem wya/17/czey
bycz a then pan /18/^{poth} czyyą
moczą the by bylo woythow-
stwo

Przestapie

Ort0ssol 52,2,w.6-18

map p

Prestápic

Gosna by syc on tego, ero nain xalowano,
... tedy gest prestápyl swa prysra-
ga y gest krywopny sraxera y straxyl
... ~~tolec prythowsky.~~

Ort. Kat. 211

~~11⁷/₂ 11 Silber. CXI 211~~

Przestąpić - praevaticari

Sgrzeszył jest lud izraelskiy a
przestąpili s^o (praevaticatus est)
s^o mów^o m^o

Bz Jos 7.11

137. Hamali przyniesse
kry: przestąpił przyniesse moje

Przestąpić - praevaticari

Ktorez kole w tem grzesze naleston
bódze, spalon bódze ..., bo gest prze-
stąpił (^{pactum dominii} praevaticatus est) smowó
bozó

BZ Jos 7, 15

Bł. przestąpił przysiężenie Jahwe
wuj: przestąpił przysiężenie pańskie

~~Præteritæ - præteritæ; præteritæ~~

~~Ultimæ gest. Saul. præteritæ. præteritæ bonæ firi~~
~~scaramæ BZ I par. 10, 13. ^{præteritæ} præteritæ gloriæ~~
paua bona suæ, a præteritæ suæ gest. ^v
BZ IV Reg. 18, 12.

v (prætergressi sunt)
^{actum eius}

6098

BZ: prætergressi sunt præteritæ
Wij: prætergressi sunt præteritæ

~~Trans~~ Prestapic' = transgredi

Nijest podobno ten slub prestapic'
[Transgredi vel violare non licet illud
solum] Rom. 26.

Przełamanie ślubu = votum infringere

Przymuszają mnie abych ten ślub i to
obietnicę przełamam [votum hoc infringere...
compellor] Rom. 36.

Dusił niewiastę, która była matką i siostrą
przełamania. ib. 714

Przestąpić - praevanitari

Przestąpił na swem ślybysie
(praevanitatus est) Moab to Isra-
helu po tem czasie, gdziś był
iwsz wmarł Achab

BZ IV Reg 1.1

BT: zbuntował się Moab przeciw Izraelowi
Moab zbuntował się Izraelowi po śmierci Achaba

Przestąpić

przeszlepic' ~~przeszlepic'~~ - transgredi ~~przeszlepic'~~

(transgredi)

patky ktho thq uehwalan przestampier ~~przeszlepic'~~..., taky
przestampiera (kawan ma biez Sub. 89.

Przestąpić - spernere

Sam wydzisz, kalcokz myś... Ra-
quel zaprzisyoł, gęgot zaprzis-
yótenya przestopyot (spernere)
nye mogó

BZ Tob 9.5

Bf: nie mogą wykretnie przeciw jego przysiędze
Wuj: zaprzysiężeniem jego wżardzić nie mogą

-----4d
De previso aut insi/25/gn-
ito alias ovznaczo/26/nem
consule et iurato /27/ Da-
ley bandzyely kto /28/ wyb-
ran raczcza albo przy/29/
szasznykyem y postawy/30/
on a bandzely then vz/31/
naczon /4/ Przeszapyly kt-
ho prze/5/czywko raczczam
albo prze/6/czywko vchwale
myesczkey /7/ Moga raczcze
wszancz gy De transgressio-
ne lau/9/date pene alias
wyelkrzv /10/ Daley Przes-
tapy ktho /11/ myesczky
wyelkyerz *<placit na ten dzien, jako*
tau slubiono, to matzce moga, na niu
OrtOssol ~~13,4,w.24-31~~ *- bnae >*
14,1,w.4-11

slu. OrtMac 50

Przeszapylic

Prześlą piśmie

Sic et

~~(Prześlą piśmie) non bonum~~

~~non licet non s. sed quidem~~

~~transitus de mala vita ad~~

bonam in R. XXIV, 64.

~~Jeg. nr. 1619. t. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.~~

Pr. Kaz. str. I 29

gl. XVII. quibus transitus

Rozpr. 2⁴ str. 64 pocz. w. XV

404

PRZESTAPIENIE

Sic et mors bonorum non dicitur mors, sed
quidam ,przesthōpene, de mala vita ad bonam

*juis SSp
de RXXIVG4.*

XVin.GlKazB·II 93

Przeſtopienie

Factum est ergo post quadri<n>gentos annos et
*przeſtopena,
LXXX transgressionis, Israel de Egypto

XV̄ med. Gł Wroc 47v

Prześcąpienie = excessus

Ya gęm rzekł w przest[ę]p[ie]ni^u mojem:
współki człowieka przez J. 115, 2.

V (in excessu. Pub: 10 wystopyenym)

Paraf.: w zabrypieniu i francusku, zob. jego kowi. Psal 30, 1. 23
Bd: u swym loku. Waj: u rad wycentu, Leop. u wyjeccu

Prześlą piśmie.

Przechow prześlą piśmie podobnie
excessus efficienter.

1440 R. XIV. 242.

Przesłapienie

Przesłapienie = prevaricatio 1444 R. xxiii, 301.

Преступление - violatio

Gyrisza thakarr

(in violationem, Dria 37: o gualth)

Wyna za prestupnye vstavlyenya nam sra

Dostav ma Jul. 46.

Poresta piemie - excessus

Pakli pred sandem ostaryu syam) o yesch w ten czas)

✓ O to ^{idze} poresta piemie, bandede ostaryu,

Sub. 97. sprawyedlyph syam nye voriny

✓ (pro eodem excessu)

Præstatio, pœnitentiæ - prævaricatio

k. 30

Eorum prævaricationum quædam
præstipponitur 1453 R. XLVII, 350.

Et ideo novi testamenti mediator est, ut morte intercedente in redemptionem eorum prævaricationum, quædam (pro quibus?) præstipponitur, que erant sub priori testamento, re promissionem accipient (Hebr 9.15)

Woj: na odkupienie występow tyś... obrotu, w r. 15

~~Præstapreare - prævaricatio, prævaricatio.~~
~~Lexique est hæc verba, quæ est bogely~~
~~paua boge, inobediencia, præ gibe præstap~~
~~preuere. Ps. I. Scilicet 7, 4. Placuit præstapreare~~
~~gibe. b. 10, 6. Kloraukoly dulla lakym pokar-~~
~~meu bi est pokalala, præstapreum wyuna~~
~~bydrye. Ps. Lev. 7, 18. Rika lakem & krypust~~
~~y w lodarow bita w tem pposu præstapreum~~
~~b. I. Scilicet 7, 3.~~

V (prævaricationis rea erit)

5099

Prześlapienie - praevaticatio

Testy starye swyadek l'zivi prze-
cziw czlowyeko, wynyo gy prześl-
pyenim, zapowjedzenim (accusans
eum praevaticationis), staryeta oba...
przed panem

BZ Deut 19.16

Przestąpienie - transgressio

Roka takecz s ksydystot y wlo-
darzow bila w tem pyowem
przestopyenyu (in transgressionem
hac prima)

BZ I Esdr 9.2

Prześcapienie - transgressio

Seszli syf ku mnze wstici, gisz
syf bogely para boga... pre gich
prześcapienye (pro transgressionem
eorum), gisz przisly bily z idorstwa

BZ I Esdr 9,4

RF: kbrny z powodu tego wiarobowstwa wygnanciu kbrali sm g r i b boga

Przestąpienie - transgressio

Plakal (sc. Eздраk) przestąpienia
gich (transgressionem eorum),
którzy z idocztwa ^[a] przistly

BJE I Esdr 10, 6

BJE succidit eis et iniquitatem iniquitatum

Prześlizgnięcia

Gdyby ^{maż} albo żona małżeńscy na ^a prześlizgnięciu
małżeństwu, ^{wał} wówczas jeżeli żona ze ^a innym
^a mężem albo ^a żona z ^a innym, ^a przebywał, co ^a się
mało ^a o ^a ^{wyprzed} ^a. Ord. Mac 95, sim. ib. 96

✓ (in adulterio, ordinar. H.2: nye-w. małżeństwie)

Proserpina

Quem, q. sc. dominum, servorum)

Proserpina = excessus; 1466 / R. xxii, 10.

ad iram concitat

q. id est peccatum.

Pręta pienu = transgressio

przen piworodue pręstampyeny
per originalem transgressionem

№ 1461-147. Seru. 111. r.

Przebieganie

XV ex.

transgressio przebiegania } rz. Gloss

148.

ERZEPKI SZCZĄTKI

(Glossy) str. 8

XV.W

40

Przełajnienie = transgressio

To dostojenstwo firmy naszej rodziny
swym przełajnieniem stracili- [hoc primi-
perdididerunt syrographum parentes per
transgressionem suam] Rozm. 34.

Przełapanie

Wiemu jego nie pomawiali o przełapanie
święta dnia sobotnego? Rom. 721.

Przestęp - excessus

Gdy starosta (którego przebiwa a era) drugiej strony
kaniłwa dla klarickoły prze stan ^{albo dowinyenia} poały gmye.
taki starosta (wschitka gmyenia yego ma daiz
na rankoyemstwo Jul. 111.

√ (ratione quorumcumque excessuum)

P r z e s t ę p

Ma... za przestępny (de transgressionibus),
yestlyby kthorymi vystąpyl a gich sye dopus-
czyl...., dossziczi vczynyczy

1484 Reg 707

1

Przestęp

Młynstrowye... jawne wyny y niedostatkki
braterskyye y syostrynskyye przestępny^v mayas
na wyedzaczowyy... powyedaczy, aby ony wystapyy
zkaral ✓ (manifestas fratrum et sororum
culpas... puniendas)

1484 Reg. 723

~~za przestępny... dasszicki szynyczy~~

~~i. b. 907~~

Przebieg

(?)

(war. lub. sp.: nad zastawą)
Na przesłankę / Sub legione

~~Sub legione~~

(Benaias quoque... super legiones Cerethi et Pher-
lethi I Par 18.17)

1471

MPKJ: V, 48

micz. super legiones nad zastawą

~~21~~

I Par. XV 11

Bf: Benaias... byt nad Keretyman

Przestęp bot. 'Bryonia alba L.'

Przestęp diptamus

1419 Rost nr 5150,
sim. ca 1500 ib. nr 5407

PRZESTĘP

Diptamus, id est przestęp

XV ex. G1Lek 63

^{bot.}
Przestęp = *M. Bryonia alba* L.

przestęp

= *Bryonia*

| 1419 | Rost. nr

5195.

317.

RCST. Symb. r.1419

5195

Przedap = ^{bot.} pl. Bryonia alba L.

przestab

diptamus

1419 Rod. nr 5311
11

ROST. Symb.r.1419

5311

Przestęp bot. 'Bryonia alba L.'

Bryonia polyserena,
przestęp

1437 Rost nr 2494

sim. ib. nr 2577, 2605, 1460 ib.
nr 3400, ca 1460 ib. nr 3283, ca 1465 ib.
nr 3810, 4181, 1472 ib. nr 812, 1484 ib. nr
5920, 5921, 1493 ib. nr 2330, ca 1500 ib. nr 5922

Przebieg - Bryonia alba L.

Bryonia } Przebieg.

~~27~~. XV R. LIII 65
p. post.

PRZESTĘP

e

✓ Przes^hta~~p~~ vitis agrestis

XV ex. g G1Lek 57

Brionia, rosaster, vitis alba, ✓

Porostep

Porostep = ~~Amomum~~ ^{XV} R. xxiii, 284

foliis similibus brionie id est ↘

amomum. rost. kostoni i balsam z rucij

Przestęp bot. 'Bryonia alba L.'

Przestęp vitex alba

1437 Rost nr 2839

Praxestep cf. Praxestap

Przestęp bot. "Bryonia alba L."

Przestęp acedula

ca 1465 Rost nr 3780

PRZESTEP
'

. *bitonia* (pro

Item radix *(brionie)* al. przestap si latus fuerit,
omnia maleficia soluit

XV ex. G1Lek 70

sim. ib. 72

Przestępcy of. Przestępcy

Престѣпа

Престѣпа прѣказања дѣстѣа сѣрге-
го сѣтрѣдѣ вѣдѣенѣа бѣсѣго. ~~1478 Маѣ.~~
~~Сам. II 369.~~

бѣе I 2. ^{15.} III 24.

Prześlęca = violator

Prześlęca przyskaranya borego thakę stręda
wydrenya borego Gn. ap. 4, a.

Del III 15

~~abcédēfghchijklklmnañoprsstuwzzz~~

Przestępcza.

Ale przestępcza przykazania bożego
Stradze wydzienya gyego, ~~p. 1479 R. XXV, 243.~~

Dok III 24

~~Skłg. ryu. Rod. 3-cia
Br. Dr. zab. jez. pol, Rpr. t. 25~~

~~s 243 rkp. bibl. Charl. ur 3729 40.~~

~~po r. 1479~~

Prześcypca

~~Czego zadasz od bliźniego
By mu zaszy, użył tego~~

Który człowiek to gdy sdiersi,
zywoł wieczni ten odziersi,
alye prześcypca kazanya
strada bozego widzenia

ca 1455 Pam lit. IX 318

prze^{*}stępca

prze^hstępca swan^hego

zaczyna apostata PrFil.V, 32.
1434

~~Pr. I N 50~~

~~Pr. is. st. p. str. 32~~

Brückner Prfil 5 32 r 1434

1296

Przebiega

przebiega prevaricator

1437 | Wisl. №228! s. 88

KATAL REKOP. Bibl. Jag

№ 228 Isnacensis, r 1437

633

Preestepca

Preestanpera = prevaricator / 1444 / R. XXIII, 307.

(Adam), gl. primus homo, prevaricator legis.
(vetus) quod polluit, Adam novus hoc abluat)

Parolegia - delinquens

*Patorebuge... truzaloz... lichom ruzoz pamsti
porestamperom) wstawily Sub. 6.
(delinquentibus)*

Przestępca - transgressor

Stykthorzy..., jako prawa przestępca
(legis transgressores, Dział 37: słomce
falona),... skodi wielke ubozstwo (leg.
ubozstwu)... radawacz nye opowozaya,

Sul 46

Porzestepia-violator
Paknyalybi ktho

trial 37; rufalere
(temerarius.. violator)

yako
√ tego wstawionya / przewymbni / porzestapeda / pro 2
erywno verynil, Jul. 46.

thedi panu oney wsty... zaplacryer ma

Przestępca - transgressor (juris).

~~Przestępca~~

.. fakty kiho to, uchwala przestancie smyal...
(transgressor)
.. taky przestancie przest... xanzen karan ma
bicz Jul. 89. Nyeckhorzy... yako prawa pre-
~~stancie... wady wyedko ubas... w/w/zadawacz~~
~~wyc opuszcza, 46. Potrzebuje smyalosci,~~
~~licham vyna, pomsti przestancie wstawily 6.~~

Przebieg

Bo wjem, isza <prae>stopywicz przestopysz

ajproze <st>oz; nazwalem cy'

sluzego <par>drzenya

(transgressorem ex utero
vocavitte /

Cz. 48, 8

wyj: wyob. puzie wyob. puzie i przestopy od iquota nazwalem cu

Prorestepia

Gdyby nalezyon *prorestepia malzenszthwa* Ort. Mar. 95.

Proserpina

Proserpina = apostata; 1466 Br. xxii, 24.

Plurunt (sc. pharisaei) rabidis flammae probra labris: Joseph ignare legis, gl. precepti domini, vir apostata, gl. transgressor, violator prestapera, quare?

Πραετοφρα = praevarians

Υα πραετοφρα μυαρεμ

ωσθηι γραεμικη ρεμικ [praevarian-
tes reputari omnes peccatores terrae]. Psal 118, 119)

M W. 88 b.

huj: ποσθηταμ τα πραετοφρα ωσθηις γραεμικη

Præstepca prævaricator

*prævaricator, id est transgressor, ~~synobeta~~
~~beteta~~ præstepca*

ca 7500 Erz, ~~Stow~~ 80

Przestępca: transgressor

Ty strzeż się twych sobot, boć ja więcej
milił ty (czy) niecałuję, iż [pro: jiz?]
szę przestępca świętego pakona [ego
multo plus quam tu transgressores
odi legis] Rom. 131.

Przebiega

Tegodla mówili, że on, by nie był rako-
na przebiega, nie pomagałby tym ludziom

Romu. 714.

Przebieg

Pilat... rekt...: przyśledźcie mi tego sędziego
prawnego a mówicie, aby on był przebiegłym
władzą Polm. 804-805.

Przestępcio' cf. Przestępcic'

Przestępnik = transgressor

Item Debemus esse Galylei przestępnici
cri de mala vita ad bonam

in. XV / R. XXIV, 65.

~~Jay. III, 1619 Max & Grad, H. 138~~

Dr. Kar. son T 28

414

Rozpr. 24 str. 64 pocz. w. XV

PRZESTĘPNIK

Item debemus esse Galylei ,przestōpniczi,
de mala vita ad bonam

juis SSp
de RXXIV 65

XVin.GlKazB II 94

Przestępny

Przesłonna = prevaricata (war. lub. rp.: prevarica-
tis przestępnym;
anima, si praedaticans caeremonias per errorem...
peccaverit, offeret pro delicto suo arietem Lev 5, 15)

1471 MPKJ. V. 21

m. ex. prevaricans przestępnym

Lev. V

BT: jeżeli kto popielni nieuczciwość i przestępnym przez nie-
umyślną przykrośnienie sobie rzeczy poświęcone dla Jahwe

Przestępny

co by z wyny przestępny na ktho-
rym bracie było gym polozono, tedy
my thowarisse obwyenzyemy soye polowycze
oney wyny wlossice

1491 RK7E VII 56

Przestępny

Brochig } przestępny

~~xv~~ ^{Krak} Wilk. 47
p. post.

przestępc^{owac'} transgredi

Kthori kale, s drugim granycze mayaer, przestapucce. V
ye, drwa (wyrobny, ten, qezq latz bade, rabyazrege (szekyrz
poerqza Jul. 59.

V (transgrediendo. Dnia 59: przegedawny)

Przestępować - praevaticari

Dussa, acz przestępowość (praevati-
cerencia
cans) duchowne obiczące z omi-
[li]la w tem, gest to panu sze (prostę)
poswyfokona, sgrzeszylabi

BZ Lev 5, 15

Wuj: jeżeli by kto zgrzeszył, przestąpił z omyłki uszary w tył rzechał

Prestepawai - Inaugredi

Preer prestlo pregeere slowo bore? ^{at} R² Num. 14, 41. ^v
~~Crini de w widzeniu pawa boga karego, prestlo pre~~
~~goc gogo prekatanye st. Deut. 17, 2.~~

verbum domini
v (transgredimini)

v sim. ib. II Pas 24, 20

6100

Wuj: cranie prestepyacie slowo paistkie

Przestępować - praevanicari

Bo wyem, iste <pre>stępnioce
pręstępnyst (praevanicans praevanicaberis) a pre<stępn>ozę na-
zwalem cyf

RZ JS 48.8

Wuj: występnioce występnier i przestępn od tywosta nancatem cie

préstěpuje, je, ovac' přestěpowac'

Samiyathaj, cooz na chroze selbowala,
zdijer wija dyabla, othrzekala,
gijego pychy, yego dralo,
thozz wswytko přestěpowala v

Shangaloc w. 60

MRK J. T. 198 p.

Čale usmier. p. Mr. A. S. S. 1974

v (Skarzalwoc w. 59: přestěpowela)

Przesispować.

Pomnys, cooz ne kgrzce slubowela,
gdis se dyabla odrzekale,
zle robothr, zlego okela,
thos wsythko przeslapowela

~~XV p. p. i. sub. III 346 Skarga Broj w. 59~~

Pręstępować = violare

Ty nasze pręstępować soboty pręstę:
pujesz [nostra sabbata frequenter
violare soles] Rom. 131.

Przeładować = transgredior

Tedy przypisywany do niemu z Jeruzalem mi z
stronę żydowską i licemiernicy i rekli: czemu
twoi uczniowie przeładowują ułamanie waszych (!)
starszych ołców (oocow)? [quare discipuli tui trans-
grediuntur traditionem seniorum?] Rom. 354.

Przełpować = transgredior

Miły Jezu... rekt k nim: a czemu i wy
przełpujecie kaźń (kassv) bożą prze
wasze przykazanie? [quare et vos transgre-
dimini mandatum dei propter traditionem
vestram] Rorm. 354.

Przestępować

(Sporo 2: istem przestąpił)

Czom *sgresszył przestampuyanem (dzye sxyanem) 4
bore przykasanye Gnap. 2. b.

Sporo 5

Przestępować

ks.

* Spawyadan srya ...

czom sgressyl przestampoyancer
dzyessyaneczono bore przykaranye

Spow 5.

~~war. of przestapic'.~~

Przestępować - transgredi

Ktoż to czyni zle w widzeniu
pana boga twego, przestępować
(transgrediantur) jego przykaza-
nie

BZ Deut 17, 2

BL: przestępować przyniesione, blij: przestępnili przyniesione

Przeżył powa! - transgredior

Ami bōdzem obyatorae przeżył powa! ↓
zakona naszego przykazanie

Prz. I Mac. 2. 22

(transgredientes)

~~Do tego nie [prze]żył powa! przeżył powa!~~

~~il. 7. 48, 8~~

Ami: ani nie bōdziem ofiarować przeżył powa! przykazania zakonu naszego

Prześciepu woi^{co} - declinare ab aliqua
re.

Przekł⁴erzy

gysz prześciepuya przyka-

zanye twoye Psal. 118, 21.

(qui declinant a mandatis tuis, Fl: gysz
stępały s karayn twoych)

Wysz: który odstępił od twoid przykaza^{nie}
Tę: odstępił od twoid przykaza^{nie}

118. 21.

Przestępować

Just na marach milerauer ferri, erro-
nabivayacz gymyena - przestępował
zakon bori. ~~Sp. Kom. Jan III. 67.~~
XV ex. 810]

Przeładować czas

Dwie ty Jeronim pisał w rzymskich księgach
pięćnaście ruanion pięćnaście dniów przed
sądnem dniem, ale jeden li po drugim ma
porydź czy li przeładować czas... tego nie wy-
mienił [sed utrum continui futuri sint dies illi,
an interpolati, non expressit] Rom. 478.

Przestępowanie - transgressio

Prisui syś lepak nawroczyły ku przestępowaniu
karcę zakonnich uslawyeniach] ~~Prz~~ II Str. 8, 88.
(reversi sumus transgredi legitima tua)

6101

Przesłepowanie 'prævaricatio'

(~~prævaricatio, syn. übertrugung des~~
~~gesells., przesłepowanie)~~

ca 1500 Erz. ~~Stau~~ 80

Prostrastene

Prostrastene = terror / 1466 / R. xxii, 26.

Culmen honorque bonis, fulmen, gl. percussio,
terror, prestrastene, onusque malis

Przeobrażenie - exterrere.

Bóg stworzył świat, a my bóg, kłóbi waasz
przeobrażenie V BZ Lev. 26, 5. ~~Atque ubi
adventus lego ueritatem, boia ueritatem bóg
przeobrażenie b. I. par. 10, 4. Panem ueritatem
i ueritatem, iakoby przeobrażenie bóg
druze b. Jos. 8, 10~~

v (qui exterrere)

5102

Wuj: jeli B7

El: bledniecia sie uderwali na spoczynku bez obawy

Przestraszyc

Tedi Jozve y wozistka wyelikosoz
israhelska poruszili syo + myasta,
iakoby przestrasteni, bjezeli po
drodze na puszoz (cessetunt loco
simulantes metum et fugientes per
solitudinis viam)

BZ Jos 8.15

BZ: uhalo ze jest polity i uciekali droga ku pustyni
kraj, ustapil z ciszoja, muszelojze lozajti i uciekajze droga pustyni

Przestraszyc

Stye dycyal odzemyec tego wozinyca boiaszyny bōdōc prze-straszon (timore perterritus)

BSZ I Par 10, 4

Wuj: bojaćnia przestraszony
BSZ: ponieważ (odno się do)

Przestrasyć

Bo bil wyelykim strachem prze-
strason (fuerat in timore per-
territus) wydzpoc angyola bostego

187 I Par 21, 30

Wuj. jak 87

BT: powierzył się ucieka anioła Taluse

porostwachyci

[Strach obyaszonyony scorydli porostwachycy
stratuit hyni
livnyenym = ^{volucii} terror pernicibus aliv ~~not~~ penetrans
fulmine (1466) R. xxii, 28.

Præstranyci

~~XVII~~

Præstranchil = ex terreat

(requiescent ibi sc. greges, et non erit qui exterreat

Is 17,2)

1471

MPKJ. V. 80

~~XVII~~

uj: beda tam legaci, se trosky, a nie bzdrie, kto by potestal
P. nikt ih nie sploty

Præstrami

præstrachil deterreat

1471 M¹V²J³R⁴P⁵V̄ 1444 490

~~6. v. k. p. 480~~

sedebit vir subtus vitem suam et subtus ficum suam
et non erit qui deterreat (Mich 4, 4)

Mich 4

Bl: wie bedrie bego. lit by niepokoit

Præstraryc

Præstrary = attonitus | ^{XV p. post.} ~~a. 112~~ | R. xxiv, 375

Tunc gallus statim primo cantavit, sed Petrus
attonitus, præstrary, verbis ancille, galli
cantum non audivit

~~Przestrasył~~

Przestrasył
Ideo volens Christus dyabolum magis terrere.
Przestrasył, ait

XV p. pod. R. XXV, 180.

~~Brückner Kaz. śrw. 3.~~

~~Rezp. 25, str. 180~~

200

~~Assol. 44. b. 281.~~

Præsīraseyć

Pastyrzowye kyedy cwyly...

.....
Angyol szwyathly gye præstīraszyl.

~~ca 1500 Vitez 186~~ De nativ w. 59

PrzeStraszyc
PrzeStraszony

Pastyrzowie kiedy czuly...

...

Angyol szwyathly gye przeStraszyl,
a przeStraszone vryeszyl.

~~ca 1500 kité, 186~~ De nativ w. 60

Przestraszyc 'exterrere'

a) exterrere } przestraszyć

b) exterrere } przestraszyć

ca 1500 Etz. Słow 80

Przestraszyć cf. Przystraszyć

Przeestrojny cf. Nieprzeestrojny

Przestronie cf. Przestronnie

^{Preestronne}
Preestronne = ample

preestronne
ample

~~ca~~ 1864-67. Seru. 415. r.

Przestronno Przestronie

Jesus... nie miewał (myemywał) i nego
odzienia jedno tę suknię, i to w ten czas
swlektł s siebie, a to preto mczyni T,
aby sie tym lepiej i przestronie (!) mogło
obracać Rom. 533.

Prestranno

(was. lub.: prestranno)

Prestranno / spaciose

~~Prestranno~~

1471

MPKJ: 92

(pascetur in possessione tua in die illo
agnus spaciose Is 50.23)

Edi: tuaja fonda bdric sic pade ne rotlogia bdrac

Przeistronno
Przeistrono

Przeistrono = plane

lingua balborum velociter loquetur et plane
Js 32.4)

1471

MPKJ:V192

Ref: jarko jakarow przeistronno wyrobice

Przestronny

przestronny

Philippus interpretatur os lampadis et significat

predicadores, qui debent esse lati, przestronny, ad celestia et angusti ad terrena
ut lampas XV med. GlWroc 16 r

Prześirownny
prześirownszy

Unde Bernardus ait: O ventē capacior,
pragiemszy, celis, diffuſſior, szęiszy,
terris, lacior, prześirownszy, elementis,
XV med. ~~Wroclaw~~ Wroc 105 v ^{qui illum conti-}
^{nere valuit}

to same

Inestronum

Ideo in psalms dicitur: Sanctificavit
tabernaculum suum Altissimus.

Mundi Bernardus ait: O venter ^{pygmsu} capax
celis, ^{szirszu} diffusior terris, ^{pnestronu} laetior elementis,
qui illum continere valuit, quem totus
mundus comprehendere ignoscere non
potuit

XV med. Gf Groc 105v

Przestronny
Przestrony = spatiosus

przeproni

(Spaciosum)

1461-67. Sermon. 415. r.

$\frac{1424}{108}$ ~~V. Mns. H. 415 r.~~

Sermones r. 1461-67

510

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Przestrony
Przestrony = spatiosus

przestrone

(spaciosum)

№ 1461-7. Sermon. 415. v.

~~1424 / 108 Mns. № 415 v.~~

Sermones r. 1461-67

532

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Prostransay

Prostranne = Spaciosa

~~Pro~~ it.

1471, MPKJ:V, 92

sicut impetus aquarum multarum inundantium
et emissarum super terram spatiosam Is 28.2)

m. or. spaciosa - prostranne

BT incrij

Przestronny

(var. lub. sp.: praestronne) - k. 55r.

~~XXII~~ Przestronne & spaciola

aedificabo mihi domum latam et cenacula spaciola Jer 22.14)

1471 MFKJ. V. 99

~~XXX~~

1471: dom przestronny i gorne korunaty obzerne

Przestronny Przestrony .

Intrate per angustam portam, quia lata
~~szyroka~~ via est et spaciosa, przestrona,
que ducit ad perdicionem (Mat 7,13)

XV p.post. GlDom 73

BF: bo szeroka jest brama i przestronna droga, która prowadzi do zguby

Przestrony Prześtronny

(dzworz mowy, id est przestrona wymowa
jako drzwi odtworzone ostium, id est
sacram scripturam)

~~MPK~~ J 129

V (var. kal.: mowy, prześtronna wymowa jako drzwi
otworzona; orantes simul et pro nobis, ut deus
aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum
mysterium Christi Col 4,3)

oz. hostium i. sacram scripturam drzwi rzezi

Rf: aby by otworzys nam podwoje [dla] słowa, dla glaszania tajemnic ^{Chrystusa}

R. xxiii 129 .. sacram scripturam et prześtronny

Prestronny
Prestronny = expeditus

Dobre rozumne (pro: rozumny?)
język miat a barzo prestronny
[lingua fuit... bene persuadibilis,
multum expedita] Rom. 152.

Pręstrony

(Pręstrona ~~(popr. z: prostrona)~~ rzecz pełna-
prosa) ~~(Prosa incipit, versu labitur)~~

1471 M PKy V 6

(war. lub.: pręstrona rzecz wyrsew rzecz plynne, ⁺⁺⁺
~~prosa~~ ¹³ ~~lib. 6~~)

prosa incipit, versu labitur, pedestri sermone
finitur Procl VII)

m. cz.: prosa prostrona rzecz, versu labitur wersowu
rzedzi plynne

Przeestronny
~~Przeestronny~~

Przeestronny ^{prona} autoly roka rzeer } prosa

~~Przeestronny a roka rzeer~~

(a principio itaque voluminis, usque ad verba
Job, apud Hebraeos prosa oratio est [Job prol.])

1471 MPKJ. V, 59

Prestrono of Prestronno

Przestrony cf. Przestronny

Præstrech

(was. kat.: w præbiter)

W præstrecho ¶ in domicilio ¶

factus sum sicut nycticorax in domicilio
(Psalm 101, 7)

~~MPKJ. V, 65.~~

m. cz. ¶

~~v. præbiter~~   Wuj: jako kruk nowy w pułkach
Pol: stałem cis jako sowa w trzcinach

bot. '*Knaulia arvensis* Coult.':
Przeszelon = fl. *Knaulia arvensis*
przeszelon = iacea nigra

1437

Row. nr 267, sim. 1460 ib. nr 3592, ca 1460
ib. nr 3304, ca 1465 ib. nr 3935, 4384, 1472 ib. nr 908,
ca 1500 ib. nr 5474

ROST. Symb r. 1437

2651

PRZESTRZE LON

Iacea nigra, id est ^{*}przeszczelon

XV ex. G1Lek 68

Przestrzyc = succidere

Gdyś gęszere tezon, przestrzygl mój Fl. 8. ⁴ ~~11~~
~~form adue ardivary~~ (succidit me) ^{sim. puf}
(Is 38. 12)

Wuj: przetrzygl mnie
Bł: on od nicy mnie odciął

~~Przestrzyżon - przestrzydz~~
Przestrzyc - praecidere

Przestrzyżon jest jako od
+ przego, żywot mojej Ps. Ex. 13.

^{Ps 38, 12,}
V (praecisa est Fl: przekrojon gest)

~~Ps!~~

~~Ps. 13.~~

Woj: przesuniemy jest jako od Hlaco i żył mi
Bł: ruszajm jako Hlaco mojej życie

Pręstworny

(Mowy, pręstworna wymowa jako drzewy
odtworzone ostium, id est Sacram
scripturam ~~ostium sermonis~~)

1471 M PK J V 129

(war. lub.: drzewce mowy, id est pręstworna wymowa jako drzewy
"odtworzone; orantes simul et pro nobis, ut deus aperiat no-
bis ostium sermonis ad loquendum mysterium Christi Col
4, 3)

cz. hostium i. sacram scripturam drzewce rżęsti

Ps. aby by otworzył nam podwoje [dla] słowa dla głoszenia tajemnicy. Augustyn
cf. Pręstworny

Przestworny cf. Nieprzestworny

Przesukanie ^{Przesukac}

(var. kal.: * przesukane)
* przesukanie - retorta B.

~~##~~ MPK V 18

facies et velum de hyacintho et purpura coccoque
bis tincto et bysso retorta opere plumario et pul-
dura varietate contextum Ex 26, 31).

wyf.: z bisioru kroczonego

Bl: traliss tes zastoniz z fioletowej i oranżowej purpury, z karmazyniu i z
U. przesiekami ^{kroczonego bisioru, z dendeliumi wykoftowadym}
^{mier wysego klacra}

Przesiekany

→ Przesiekani

* Przesiekane - reortla

ex 26, 31

1471 MPKJ V 18

pat. 2 x opv.

Alhidi

var. lub. przesiekany aktake

4.

paries et vclum ste hyacintho ... et byros reortla
opere plumaris et pulchre varietate collectum

non: 2 bycosy lion, oia. byel; Red. 2 bycosy
by & ; hen. by przesiekany 'bycosy' (for 2, 21)
U. przesiekany

Przeszkaké

(was. kat.: zielona, białym proethikano)
zielona białym przeszkakano - de bisso
retortia ~~11~~

~~11~~ M PK V 19

feceruntque omnes... ad explendum opus
tabernaculi, cortinas decem de bysso retorta et hyacin-
tho et purpura coccoque bis tincto opere vario et arte po-
lymita Ex 36.8)

Waj: 7 białym przeszkakano
BP: wybudowali przyłotek z dziesięciu tkanin z przeszkakano białym etc.
o. przeszkaké

Przesukawany ^{Przesukawac}

(problem, war. kal.: przeszukiwanym postawczem)

przesukawanim kmem / cirownim -

- Torio cocco ¶.

~~###~~ PK y 86

opus textile usri sapientis, iudicio et veritate praediti,
torio cocco opus artificis, gemmis pretiosis figuratis
in ligatura auri Scelus h5, 13)

B.T.: artystycznie utkany ze sokartate
v. przesukowany

Przesukować

Uczyły się w wstępnym... opocon
dżeszyców ze lnu byłego prze-
sukowanego (de bysso retorta)

BZ Ex 36, 8

Przesukowai
Przesukowai - retortus

Udzyalal... sponq... w byatego luy przesuko-
wanego (z^{de} retorta) Bk Sk. 36, 35.

6104

Bk, wuj. z kuzczanego bisona

Przesukować

Uczył przystreszcze, na którego
płodzenia strony były oporni
z byłego tu przesukowanego
(de bysto reborta)

BZ Ex 38.9

Przesukować

Uczył przystresze... se lnu
byłego przesukowanego (ex...
byssu retorta)

J87 Ex 36,37

Przesukować

Wsziczkę oponi przystreszkowe
s byalego lnu przesukow(ande)go
(byssus retorta) [a] *zedkani
bili

BZ Ex 38,16

Przeszukawo
Przeszukawany - rebotus

Wzrostal oponę... białym Inem* przesukawana (ex...
rebotla / BZB Ex. 38, 18. ~~Bity oponi z białego kawa-~~
~~przesukawanego t. 38, 7.~~

6103

Przesukować

Który bil... dzelnyk barwamy
pyora ptasiego barw~~o~~ modr~~o~~
pawloky y s sukna oziowanego..
y s białego lnu przesukowanego
(ex... bysso)

BZ Ex 38.23

Przesukowaci

przesukowani

(var. lat.: przesukorum) / pp. tawerom

Przesukowanym ~~przesukowanym~~

czirwyonym = torto cocco

~~Przesukowani Karanus czirwyonym~~

opus textile vtri capientis, iudicio et veritate praeditis,
torto cocco opus artificis, ~~factum?~~
gemmis pretiosis figuratis
in ligatura auri 1471
Ecclus 45, 13) 6

Ecclus. 45

Ps: archytemie utkany ze ctkarlatu
v. przesukowani

Przesuszyć - siccare
Siccatissimi, re
√ Przesuszył √ pau wody morza czerwonego Bz Jos. 2, 10.
K waszemo przesuw

√ (quod siccaverit)

9105

Przeszcie v. przeście

2 B 11 11 11 11
Pozreszorep
Inae per Terrene usque ad Torhovecho-
na mogila, inde per Krole-
mska gack versus Pozreszorep
usque ad Sobinowska mogila
cum silva Tarnovo
~~Arch. B. II.~~ 1433 Gz. II, 96.

Archiwum bernardyjskie. T. II

R 1433 str 96

23

Preseparovaný - pessimus

Oringly skutki preseparowane BZ IV Reg. 17, 11.
(verba pessima) drażny óz pana

oz. přešeradne

Leop. reory bardo He, oz. šaradny, šeredny

Leop. reory bardo He

6106

U: spełniali czynny gresorne
Lui: Oringly co najgorstte słowa

Przesuszyć - siccare

Jakos bil wziął piwo w morder-
stwie, ges to gest przesuszyl
(siccavit), dokądsmi nje przisli

BSZ Jos 4, 24

przeypiać się:

stye prressipya stye =

non cu ba t | Br. XXIV, 44.
XV p. post.

~~Pl. I. 224 30~~

~~Br. Kar. sm. I 88 7~~

~~Rozpr. 24, str. 44 w. XV. 4~~

Przeszrodny -

O, przeszrodny zbawycyely, day my
zawedy w srya wyerzyer 11aw. 92.

Przed-^{13.0} cf. przed

Presented - of. Presently

Przeszyroki
Przeszyroki - latissimus

~~On w czasie przeszyroki a turowy... nie stawali~~
~~folje BZ Kch 9, 35. W drodze przeszyroki przeszyroki~~
nie obrzaza^{an} był ib. Jos. 5, 5.

File lud. genre był srodzil na pasci we czterdzie-
stodu lat v

v (itineris latissimae solitudinis)

6110

BZ: bętkali się po pustyni
kaj: bardzo szerokiej pustyni

Przestępki - latissimus

It ony... w ziemny przestępki
a tużniej (in terra latissima
et pingui), idźtest poddał gyde
oblyczw, nye slustily tobye

187 Met 9.35

Waż: w ziemie bardzo szerokiej i głębszej
Bł: na ziemie tej przestępki i urodzajnej -

Przeszkadzac

~~1478~~ Et etiam doct. Jura Johannes
fideiussit pro filio suo seniori Petro
quod non debet dampnificare alias
przeszkadzacz in eadem tenuta.

1478 AGZ. XV. 489.
; ~~Arch. B. XV~~

d. - wygodzić (ponosić) szkody

Archiwum bernardyńskie. T. XV

Zap. sądów Lwowskich

R 1478. str 489.

522

Przeobrażać =

Zandnych

Prawyant nie maurye w tym szegodny, kthorely
przeobrażaly robotkam wazym Gn. ap. 3, a.

Przeszkardzy - pessimus

Przetw izne

✓ *Derinyl Manages* ... ganyebnowy to przeszkardze

BZ 18 Reg. 21, 11.

(abominaciones istas pessimas)

nad to wrzitek, gest crinyly

Amoreysci przed nym

Leop. te nazoruc brydlosci

6108

Bf: te obydno gowechy

Wuj: obydrowic te nazorote

Прешкадзі =

✓ Абы дурны не прычынуў не прешкадзіў вам,
слова бораго Гн. ап. 1, 2.

Адолілі вы вась вярну... знамяе ларыста
сэрвантэго. ✓

Jaco to IX marcas, orozmo (leg. cozm
ja) o Bogufala uzpl. tej wozwredi
na Bogufala ne^x przeskodzil ni
Bogufal zaplacill 1403 dykt. no 210

Przeszkodzi

Jaco to

IX marcas, czo mi Bogufal zaplacil, tej Dajerech
na Bogufala ne^x przeskodzil, ale mu ye karal
^{ib. no 211}
~~prerwynno zaplacier. 1403 dykt. N° 519. Ilem~~

~~ali: duo serles jurabunt~~ ^{Jaco} Dajerech karal,
ne przeszkodzone penozde Bogufalowi za uszpl
zaplacier 1403 ~~dykt. N° 519.~~ ^{ib. no 213. sim. ib.}
no 212

wg danino re st fact
dominum

Porosphaeta - egregia

Takase

Sadokh, melodrenyev preslyashetuego rodu Bl. T. par.

12. 28.

(*egregiae indolis*)

6109

Przeszły

Szbawo nyasz proschimy panye ode
wschech szloszczy przyeszlich albo
pomonyonich, preteritis, nyneszszych
y potem boddoczich ca 1431 Msza XII s.

Prosity = praeteritus

~~Obecna nazwa, jakże jest.~~ Słowami nazw, prosy-
mi, panje, ode wstępkych słowcey przeszłych
y przemynalnych. Mac. Dzd. 65.

Presety

O nez(y) presley skazanyu

Jul 13

Love

Przelizy - praeteritus

Nye naganę by na them myesere szandzey, skaranęe
 poydze w rzeer przesła szkarany (in rem judica-
 tam) Jul. 13. ~~W dowierweryonyenye za wyni przesła~~
~~(de praemis praemissis) bily knęa, brany 30.~~

Przeszły

Paknyz ... w dozwolonym miejscu za
wyn przeszedł były biering a
knażabny ¹¹¹

Jul 30

(de penis praemissis)

Triat 18. paknyaliti ... wyn tako przypadlych
nije postąpił a ze nje nje chwał dora vanyca

prze stę

prze slych
precedenium ^{med.} 12 XV, PrFil.V, 74.

~~LUB Kilka zabytków~~

~~A7 Glosy polowa w XV~~

~~Pr, F, t, V str. 7374~~

311

B. PAU 1709

292 r

Przeszły

Dicit Beda in omelia hodierna: Sicut est
consuetudo bonorum semper exempla prece-
dencium, przeszlych, patrum inquirere,
szvkacz, quibus proficiant ad meliora

PFV 74

k. 292r (Sermo de sancto Bartholomeo)

Przeszły

1122. (1007) Jako mnye vynowath Andrzey po katherzynye
dzewcze swey poschagv Cythyrnaszthe(!) kop naswyethy Jan:
<przeszły> et drugv (1008) cythyrnaszthe <kop> naboze naro-
dzenye Blysze (d) dwanaszthv lokyeth szvchna(!) ostrodomskye
popycynaste(!) gr. (d) kozvch vyevyerzyczy i dwa konya popor-
thory(!) kopy j wosz okowany. — Jakom ja th(a)v rzecz smavyal. —
Jakom przythym byl eze thaka Tha rzecz Smavyana.

1461 Zap. Karsz nr 1122

Przeszły Pręto my Kazimierz ... 40

z rycerstwem naszym obeszczawszy to z boszą
pomoczą, ysze od dawnych czasow w ziemiach kro-
lestwa naszego czastekrocz w sądziech nye podlug
zgody, ale podlug swych glow smyslv a starych
lath rozmow rzeszy przednye przeszle romagy-
cze sądsz, tenv ta rzesz tako a gynzenv tass
rzesz gynako: dla ktorego rozdzieranya rzeszy nye-
dsy naszyny peddanyy gadky y nyessany pechdsz,
prseto kv shwale boszey y nathky zogo y wszech
swiatorych a na vssytek nasznych peddanych vleasy-
lyany tho nyessany sadow byes slonyone, shzszsz
Dzial. 6

Jul 60 Lec 0

Przeszty

204

vdrączają. Przeto wstawiany, aby o rzeczy dzie-
dzynne abe nyedziedzynne abe rzeczy wielkyc są-
dza nyaste płatv rzeczonogo pyatnascze wzał
cstyrzy grosze, a o mnycsze rzeczy dwa grosza
na wżacz.

/53/. Pywsze zdanye w swej noczy na stacz.

/G/dysz rzeczy vmarle trudno wzbvdsycz,
yake mynale na wstecz obroczyes, a wszakoss
są nyektory, esse rzeczy przeszle y tess są-
den osądsone/nyekakyny wynysly navesyly sja
wzdsyraes, a to w ten, gdy nyektora bracza
-Dział. 27-

(montus et finita negocia)
Jul 38, myarthwe a dokonane rzeczy

Przeszty

dan w Krosne w sobothu przesly przed
panny Mariey narozenym letka bozeho 1491.

1491. Arch. I, pril. 21

przeżyły

Słowniki swoje prześle ze bramy
y wdychanym wstawiane na
modły thrze wysznawacz

Ex. XV 1409, ~~1409~~ I, 143.

SKY

mala sua praeterita cum lacrimis
vel gemitu cotidie in oratione
deo confiteri

przejsi ~~ppp~~ przeszły

2304. Iudicium decrevit.. ut hominem
Lemkoneum daret domus. Semetipsum ...
ipsus dom. Barbare relicte olim supi:
Nicolai ... ad fidei iudicium usque
ad finem litis alias do przeszła prava
det et daret.

Archiwum bernardyńskie. T. XVII

Zap. sądów Przemyskich

R 1490

str 263.

188

Przeznica v. Przeznica

Przeznica of. Przeznica

Porosywanicz - polymitarius

Klasy

✓ Dł. przewyższenie 2 drzewa, porosywanicz i drzewo
barwami BZ Ek. 38, 23.

pyota ptasiego barwy modrej

✓ (polymitarius)

Leop. Kraft

6111

Tab. success. Hanc i fortiss

Pressowha (?)

Petrus de Bandconiese unam
arcam... et octo arvos agrorum,
de quibus arvis unum na* plossa^y
me libri alium na rorem lyessye,
alium na pressowese, alium na dlu-
gem chehe... vendidit

1438 SEPPP II nr
2752

Pruszczynski of Pruszczynski

Przeszywać

Strangulatum vestem - przeszywane
odryenye albo afthrowane. # XV Lab. 524.
Med.
(Strangulatum vestem fecit sibi,
byssus et purpura indumentum eius Prov 31.22)

Wuj: obicia

PS: sponydra colta derycia, jej etaty z purpury, lisionu

Przeszywać
przeszywany

una grisea et alia brunatice,
Item pro duabus nastolki, } ambe breves
przeszywane ... dedi I flore, ~~et I XX den. usq.~~
num

1800 Lig. Bud. 56

nastolka. przykrycie. derka

Przeszywamy

Uczyliśmy się w historii... o pion
dżestyczk... s postawozu wytworzonego
dwogocz barwyzonego dyatem prze-
myennym a mystrzownym przeszy-
waniu (opere vario et arte polymita)

JSZ Ex 36.8

Przeżywanie

Udziałal pawłokoo... st byalego
lno pressukowanego dzalem pre-
stymowanym i przemiennym y rosz-
dzylonim (opere polimitatio varium
atque distinctum)

BZ Ex 36.35

Przeszywany
Przeszywać

(war. lub.: przeszywanym)

Przeszywany (polimitaria)

~~Przeszywany~~

1471 MPKJ. V, 20

fecit et velum de hyacintho et purpura, vermiculo ac bysso retorta opere polymitatio varium atque distinctum Ex 36, 35)

EX XXVI

Bl: tabliczka białej tkaniny, z... purpurą, z karmazynem i różowego koloru

Przeszywający

Uczytnyl przystrozenie... se temu bya-
lego przesukowanego dzialelem pre-
szywanym (opere plumarii)

BZ Ex 36,37

Przeorywający - plumarius
do drożdżenię gęsto
Działem przeorywaniem (opere plumario) w dół
oponę BZ Ex. 38, 18.
s barwi modrej

6112

Przeszywany
Przeszywać

~~Przeszywać~~ (war. lub. sp.: "przeszywanie")
Przeszywane = ~~Przeszywane~~ plumario

1471 MPKJ. V. 20

(in introitu
eius opere plumario fecit tentorium ex hyacin.
tho, purpura, vermiculo ac bysso retorta Ex 38, 18)

m. cr.: ¹² celatura - rytic, ¹⁸ plumario possiwanyem

2. Bł: zastana u wejścia na dziedzińcu białym z fioletowej
i czerwonej purpury itd.

Przeszywny - polymitarus ^{wykoszowany}

Przeszywnym (var. kal.: przeszywanym) * palmitaneo
(fecit et velum de hyacintho et purpura,
vermiculo ac bysso retorta opere
polymitaris varium atque distinctum
Ex 36.35)

MPK] V 20

Prześcirađło
Prześcirađło

przeszcyradło

ca 1455. JA.14.494.

612

~~ANCIENNE MANUSCRITS DE LA BIBLIOTHEQUE NATIONALE DE FRANCE~~

Cv they to gwerdre... sluzazaya...

84d

v (ort huc 69:

prze... radla)

Prześciewadło

y almarie y nyed/20/nycze
 cze y weszglowya /21/ prze-
esczyradla, podusky, /22/
popony przykryczya /23/ la-
 wna zawyeszana /24/ lozna
 kobycerzycze obru/25/szy ra-
 cznyky koldry /26/ szlowye
 przykryczya/lozna y zensz-
 kye odze/28/nye Rampky Sl-
 oge/29/rze szlowye thy ch-
 vsty /30/ czo na nyewyess-
 czka /31/ glową szluszaya
 szkr/32/zynye y szkraynky
 czo /33/ nanyewyasty szl-
 uszaya /1/ Czo swe nyewy-
 esczkye /2/ rzeczy chowaya
 y zany/3/kaya lycharze

 OrtOssol 55, 2, w. 19-33 -

55, 3, w. 1-3

Prześciera dło
Prześciera dło

przesocgradla

~~2. pol. XV~~ O. l. Br. VII 534

Россицерадо

Кис керачеке тилура орхуоне срлофо и срребро и нучедрере,
и ~~укупот~~ нучедрере [s], прореререрада и падурскы
Орт. Маг. 69.

p. Przeszaradło
Przeszaradło

W byalem płótnyie w Przeszaradło } in sindone

1471 MPK $\bar{V}$ 120

(accepto corpore Joseph involvit illud in sindone
munda Mat 27, 59)

Pł. owinięte je w krycie płótno

Przescie)radio

1215. (51^v) Thago my pomozy bog etc. Jako ya drugyego dzassv(!) schamo pyanth gwalthownye nyewschedl do (schoka?) schola pyotrowego do loya do skrzy(52)nye yego wrokitkach ynyewzyamlem ⇒ gemv wnochy chazyebna rzyecza ⇒ przescyradl anym gych wnyosl wdom oczcza mego boguslawo do pyelaskowa. In valore sicut octuaginta gr. — Jako ya tho(w) wyem yza Jacub(!) Nicolaus etc.

1478 Zap Warsz nr 1215

Przescieraglio
Przescieradło

Quia non accepi nobilitate
suo... hec ab eo in domo sua
nec importavi...

~~3651. .... quatuor passibus abias~~

~~nyanyy z górnego mecha~~ duodecim
lucina mina de tela lincei abias
~~przescieradła z płothna lnyanego.~~

149 AGZ. XVIII. 509
~~Arch. B. XVIII~~

Archiwum bernardyńskie T. XVIII

Zap. sądów Przemyskich.

R 1491.

str 509.

520

Prześcierać to

1713. (766) Jakom ya Barbarze de Nathovicze (nyewzyal) przythem sbyczyv Czechla nyedrapal anym Rapką, przesczyeradla y podwyky wsyal waschnoszy jako cztherdzesczy grossy Thakomy. — Jako ya tho vyem.

1491 Zapławsz nr 1713

Przebieg radio
Przebieg radio

Item przebieg radi dwanaście

1493 Pr. Fil. IV. 664.

PF

(Prześcieradło)

Item decem linteamina al. przesczirzadla

1495 KsRStWarsz I nr 288

~~Fraxinaria~~

Fraxinaria.

V. Antiamina, pre-

serada, preciosa vel pulvinaria ves-
R. XXV, 178. glovia
XV p. post.

~~Brückner K. & S. w. 8.~~

~~Boop. 25, St. 178~~

lectus suis (sc. Johannis) fuerunt ligna vel terra
frigida vel lapides, parum sciuit, quid essent V

~~Ant. 44. h. 257~~

2453

~~Prescienda~~

prescienda.

Bene enim potuit habere

lintheum prescienda Ho

XV. p. post. R. XXV. 179.

~~Brückner Ko. 3. 179. 3.~~

~~Rozpr. 25, str. 170~~

~~Assol. 14. h. 265~~

2557

Prześcieradło

czyta masera maskaly... w przeszeradło

~~... w przeszeradło r. 7A XV 539~~ wuyty ex] XV SKYI 146

Presciudadlo "sindon"

3

sindon] presciudadlo

ca 1500 Etz ~~Sto~~ 80

Prescrip^{to} linteamen¹

linTEAMEN est lineus pannus, qui sterni-
tur in lectis, prescrip^{to}

ca 1500 Err. ~~How~~ 80

Prescripção
Prescritado 'sindon'

sindon est lineum amictorium mulierum,
quo humeri operiuntur, et quandoque
simpliciter ~~est~~ ^{dicitur} pro lineo panno, prescryta-
do

ca 1500 Etz. Sian 80

Prezzeradio
Prezzeradio

✓ caput filii in sudario,

in serpytha crysta₃ ~~in serpytha~~

gl. in prezzeradio cryste, ~~in~~
involuit

ca 1500. YH. IX. 379.

Posuit (sc. virgo benedicta) utrum suum
super faciem Ihu et deosculans oculos eius
lucidos et conuentatos tumentesque..., ✓

Prześcieradło
Prześcieradło = linum

Jako miły Jezus pokorno stał przed
swoimi apostołami przepasawszy [pro: pre-
pasaw się?] lnianym prześcieradłem po
pas Róm. 533.

Prześladać ni R - persequens.

Ten stał na prawicy ubogiego,

By zbawionyó wczynał od

prześladać ryków ^{dużę} moję. ¹¹
Pat. 108, 30. ~~Czerkaw persequens prześladyńkani~~
~~ernstlywyst motny 128, arg. Glas wyemnych~~
~~prześladyńkoci swojch 123, arg.~~

V (a persequentibus, Fl: ot przysła-
doronykow)

Pat. — 108 3A

Bt: aby go wybanic od potpiajacych

Prześcigać of. Przyścigać
Przyścignąć

Przes'cierad̄to cf. Przes'cierad̄to

Prześladnik

Głos wyemnych o przeszłyad-
nykoci swoydc

Put 123 arg.

Prześladnik

Czerkew przeczyło przeszłyad-
nykom cznobywyde molwy

Put 128 arg.

Prześladnik

Głos użerekwe o przeszłyad-
nykodi swoyde

Put 140 arg.

prześladowanie

Błogosławieni, którzy prześladowani są
za sprawiedliwość, bo ich
jest cześć ^u Ojca niebieskiego

Mat. XV R. XXII, 233.

v (qui persecutionem med.
patiantur Mat 5, 10)

Pr: którzy prześladowani są dla sprawiedliwości

Prześladowacz - persecutor

Był niestety rozproszony swojej cześci a prześladowacz
gey^v przeciwnko gych samony^v (terco czynili stronę
drugę na wzaśzenie, teądla wstawamy Jul. 5~~4~~ 1831

^v (persecutores ipsorum honoris)

Prześladowac
Beati estis,

cum maledixerint, qdissr
vobis homines, et persecuti vos fuerint,
bóg s rle mowier, a przesła.

dowac wasz bóg p. 1229 R. XIV, 86
(Mat 5, 11, v)

Yag. nr. 1299 k. 77.
Br. kar. św. I. 49

Rozpr. 24 str. 86 pocz. w. XV

2954

Pt: gdy wam urągac i przesladowac was bóg

prześladować

Błogosławiony jesteś, gdy będą wam
lajacy ludzcy, a będą was prze-
śladować, a będą mówić wzdłuż zła prze-
ciwo wam

⌘ XV R. XVII, 233.
med.

Prześladowaci

~~śadza~~

Verumptamen Almachius, urbis prefectus, qui
beatam Ceciliam decollaverat, in Christianos crude-

prześladowca

liter seviebat

XV med. Gł. Wrocław 40v

Prisladovai

Benedicite prosperen-
quentibus vos, # gl.

~~Et~~ id est bona operami-
ni et orate pro prosequen-
tibus vos, #

Dobre mo were
tšijim a modly
sre na tšij, pro
^{stare}
~~plakava~~ presta-
olviya (Rom 12. 14)

~~2) Sta tu "modlere", sta zbonis tšijem
podobnoja e na boiem, ala zupomnija
napisai so imogo na jigo mijejai.~~

XV med. Ilyy, I, 58, tš IV w. 1

Prześadować - insidiari

(quare... insidiaris)

Przece przesładowacz (dusze mey, abich bła
zabyta? BZ I Reg. 28, 9.

6114

Bł: oremu cyhanu na moje życie, dając miie nasanie na śmierć

Prošladowai = persequi

Kedi uirinisz* od prošladowaicich ~~ni~~ mnie
szod? [quando facies (de persequentibus me iudicium)]
MW. 34a. Psalm 118. 84)

Ps: kedy, ozdriv, moia, prošladowaicu

Преследованіе = persequi

^{ии}
блгоуи преследовани

до мнѣ ~~фини~~ (persecuti
sunt me). Psal 118. 86)

M W. 34 a.

Prześladować

Fbaw mye ze wszedk przeszlya-
dujących myę (ex omnibus per-
sequentibus me; Fl: ode wszedk, orzo
me nenaszć) y odnoway mye

Put 7, 1, sim.
ib. 141, 9

Prześladować - persequi

319

(persequatur. Fl: gon)

Prześladowaj ^{nieprzyjaciel} duszę moją Ps. 7, 5.
~~Prześladowajcie i gromiecie go 70, 12. Zbaw mnie ze wroch
 prześladowających mnie 7, 1. Jego prześladował
 Herod 100, 6. Prześladował nieprzyjaciel duszę
 moją 142, 3. Jego rzec ty uderzył, prześladowały
 108, 31. Posyleny up, gromie prześladowały
 nieprzyjaciele moją 68, 6. Prześladować będą i
 archwanoj Ps. No. 9.~~

Ps.

7. 5.

Bł: niech nieprzyjaciel ściga me duszę i sędzi

Prześladować - persequi

Poszłybyśmy się, gdyż my prze-
śladowaliśmy (persecuti sunt, Fl:
gonyli *so) nieprzyjaciele mogą
po krzywdzie

Put 68,6

Prześladować - persequi

Bo yegostesz ty uderzył,
prześladowali się (persecuti
sunt, Fl: nastali się)

Put 68.31

Prześladować - persequi

Przeszłyadnyce (persequimini,
Fl: nastoyce) y gymozę gy!

Put 70.12

Pl: gońcie go, chwytajcie

Prześladować - persequi

Увлaчaя ѿ (ce)го тайемно близ-
нему своему, tego przeslyadowal
yesm (persequerbar, Fl: gonit iesm)

Put 100,6

Prześladować - persequi

J przesładował (persecutus est),
napręczywał jest se) człowieka
stradnego y tebraka, y skruszone-
go sycerota vmorzycę

Put 108, 15

BS: przesładować

Prześladować - persequi

Krzyżowcy przeszłyadowali
mnie (persecuti sunt me, Fl:
nastali sō na mō) darmo

Put 118.161

Fl: bez pryncyp, luno prześladyja

Prześladować - persequi

Bo przeszłyadował (persecutus est, Fl: nasygał gest) nyc-
przyaczł duszę moję

Put 142.3

Prześladować - persequi

Rzekł nieprzyjaciel: Prześladować * będę (persequar Ex 15, 9),
Fl: * poganó) y uchwacę

Put Moys 9

Fl: będę śigał, podwycę

Prześladować 'persequi'

persequi, [prześladować]

ca 1500 Erz. Stow 80

prześladowanie

Благословенный, гысч ехърпѣа прѣсѣхъв-
носез албо прѣсѣлadowанѣе прѣзе спора-
wyeдхивосез

Plat 5.10

XV R. XXII, 245.
med.

prześladowanie

* prześladowanie, * bądze się wyelbył
(si gloriari oportet, quae infirmitatis meae sunt, gloriabor
1449 R. XXV 164 II Cor 11, 30)

rp. lw. z nych kłopotów, ... prześladowania będą się
wyelbyć quae infirmitates meae sunt, gloriabor
SKJ 67

181: jeżeli już trzeba się chlubić, bądź się chlubić z powodu słabości

prześladowanie

O tych to błogosławieństwach mistycznym
a odbywającym się w przyrodzie, przyrodniczo,
mijającym, a prześladowanie od slich

XV R. XXII, 245.
med.

Преславоуиѣ,

Стужау же мучаюиѣ

роумадилнего преславо-

уиуа (non timebo milia populi
circumdantis me Psal
3, 7)

M.W. 100 l.

Ed: nie ulekm sja wcale tyzicyz ludu, dnoć na runie dokofa nastijs

Prześladowanie

Si gloriari oportet,
que infirmitates mee
sunt, gloriabor

jez wyelbycz sze mnye
pne wyzr gest potrzeb-
no

z mnych kłopotów,
niecokolwiek

*prześladowania,
bude sze wyelbycz

XV med. 167, ~~167~~ (II Cor 11,30)

Est. jeseli juz treba sin, ulubio, bude sin ulubio z moia slabosci

Prześladowanie

chrwały przesładowany

~~XV~~ p. post.

Erz Glossy 175.

ERZEPKI SZCZATKI

(Glossy) str.5

~~2. pol. XV. w.]~~

10

prześladowanie

(persecutionem)

Prześladowanie i opresja dływosex

czyerpycz

Ex. XV ~~143~~ Lk. I, 143.

Prześladowca

Orate propter
✓ *Sequentibus*, za przeszladowcze, vos et
calumniantibus vos ✓ ~~a pethapyayaeze vase~~
1456 ZabUPozn 106

✓ (*orate pro persequentibus et calumniantibus*
vos that 5,44)

Of: który was przesladuj i potwarzaj

Prześląg

Łulliczka + modrzewowa straż, prześląg,
roschodnyk, bdy. # XV Lab. 516.
med.

Prześliczny

Toc słysz, wszech przesłyszna pany, szecz
memo szeczow czyaskoser czynny. ex [XV] lab.
444.

cytowane pod (Prostrnica)
Prošnica (?)

... O ktore prošnyere Pawel na
Jacuba zalował, tich on na troy
woszy nye pobral gwałtem

1426 AKPr VIIIa49.

Rota: O ktore prošnyere Pawel na myz zalował, tich ya
na troy /woszy/ nye pobral gwałtem

cf. Prošnica ib. prošnyera, prošnyć

Prozessmice of. Prozasmice

Prześmieszny d. Prześmieszny

Prześmieszny d. Prześmieszny

Przesność cf. Przyszłość

~~Prasny v.~~ Prasny cf. Prasiny

ca 1450 PF-IV 572

Przes'nice cf. Poras'nice

Przeſpiech = directio; uczynić przeſpiech
= dirigere

✓ Verinisz przeſpiech prawemu Fl. 7, 10,
(diriges iuſtum). sim. Pw

Skonoczay ſe zgloba grzeſznicow y ✓

Woj: proſto poprowadzić ſprawiedliwego
Bt: ſprawiedliwego umocnić

Præcipiē = prosperari

Præcipiē, ex sociis verini, præspeiē Fl. 1, 4.

(omnia... prosperabuntur, Plut: edaruy stye)

Wuj's wry sth... poro cziści sie
Pl: co ucrzmi. pdrumy stwie wywada

Prześpieć - prosperari

Ne bōdz miłowan w tem, ien-
sze przespeie (prosperatur) na
drodze swoicy

Fl 36, 7, simi:
Put

wuj: kłótemu sie szrejci na drodze jego
Put: kłótem w drodze sie szrejci

Przespiec = dirigi

* ~~Novz (pro: mōz)~~ mołwy bery ne przespege
na szemy Fl. 139, 12 (non dirigetur).
sim. Put

Wyz: nie będzie posiadaniem na ziemi
Bd: nie będzie trwał na ziemi

v. Przespice'

Przespice'

Jensie trudi ezirpat zawerne, yesthze bit ne przespial zawerne,
alit sam bog smartrwisch w stal. Bogur. B.

√ (Bogur C: ~~pryysx[?]yal, ib. L~~
D-F: ~~pryysxpeal) ib. D & F.~~

Ostr. 40: Wtany pokhoranie ciopiat uski(i) dopoty me lekones
prawdnicie (swego dneša), ač sam smartrwisch

Przejspic' = proficere

Nicis ^(proficiet.) prępsiej nępsyarel w nem

Fl. 88, 22, sim. Put

Wry: nie nie tyroto na nın niepsyjacie'
Bf: nie zwiedzie go niepsyjacie'

Prześwieć - prosperant

Dobrze przepięć - prosperari

Gospodny, Dobrze przyspyer Psal. 117, 24.

(bene prosperare, Fl: przysaicu, pro przyspey)!

Wuj: zdarr dobrze
Bł: dać pomysłuś

Pałł

117. 24.

Prześpieć - dirigi

Przespey (dirigatur) modlytwa
moja przed oczyma twojyma

Fl 140, 2, sim. Pu

wuj: nieś idzie modlytwa moja przed oblicznie twoje
Pł: nieś modlytwa moja wznosi się do ciebie

Prześpieć = dirigere
(diriget)

sim. Pwō

Prześpieć i smerne w łpdzie Fl. 24, 10^v (diriget)
~~in manus in iudicij. Przepięć modystura~~
~~moja przed orygina twogyma Fl. 140, 2~~
~~(dirigatar arabio... A contpoda suaj.~~

Wuj: poprowadzi cię w rozsądek
Bł: w sprawiedliwości rzędzi pokornie

Prześpieszyć się - dirigi

Przeło ku włzem

~~W~~ skarżnym twym przespieszył yawnszye puł.

118, 128.

(dirigebur, Fl: pospesczył gesm so)

Wuj: wy wytykisz mandatis tuis spracowafem sie

BT: dla ciebie obrabem

1. Przespiewać - ~~contra~~ praeinere.

W ten dzień

Wskazał David królewski ku chwale panu, Aza-
pha a brat jego, to przespiewańce Bz. I Pat.

16, 7.

Komm. dod. jak w cz. toto przespiewanie

6120

1. Przedstawic - iubilare

P
proszę wyśpiewać - je góry chwałę (iubilare.. laudem)
bo ucieszył pan lud swój ~~iubilare~~

Bz 2 Is. 49, 13

(zespół pieśniarzy!)

Bz: góry, wybudajcie radosny śpiew
Lud: śpiewajcie

1. Przeipiewai'

(war. kal: spyerayezie)

Przespyewayere = modulamini

modulamini illi psalmum novum Judith 16,2)

~ cf. Prziipiewai'

== MSKJ. V, 57.

BT: zamiećie mu psalm: piesni uwielbienia

2.

Przebiegiwai

Co nam przebiegi tego nemochnego... Znajmota?
Zauważne nic ynego cztome ctożetca gżetv=
nego we zlik skutech przebiegi i cego
Kiw. br 35.

310

1. /Przeprzewanie - carbus

Covenias, krysztopa sluzg koczowniczych, nad proce-
slwem bity] ~~1~~ a ku przeprzewaniu słodkiej
pyszny (ad pracinendam uelodiam) Bz I par. 15, 22.
bil zaiste wyelmy mądrzi

6121

Bf: kierował prodkowaniem, ponieważ był uroduliony
był: ku zachowaniu pieśni

2. Prześpiewanie = profectio

Nyewelyl se yest Egypt w przespyewani-
nyv) gich. Fl. 104, 37.

(in profectio, lub: w poszerzeniu)

v bo przypadek był strach gic nad nyvny

lub: radował się E. z wyjścia ich

IS: radni z ich wyjścia byli Egipcjanie

/30/ albo na targowną bo
 /31/zy pyenadz szlowye
 /32/ zadathek albo kthe
 sye /1/ wyesznye a kthe
szye /2/ tego wyszna, ta
targo/3/wna na stacz, ale
/4/ kto szye gego zaprzy,
tego /5/ maya przypuszczy-
cz /6/ ku przyszandze, bo
w /7/ maydborszkyem pra
/8/wye nyemoze nyke/9/go
przeszwyathozysz /10/ po-
dlug prawa wthy/11/eh rz-
eczach wszytkych /12/
 GEStk ly czlo/13/wyck dlu-
 zen /14/ a wydze Smyasta

OrtOssol 47, 3, w. 30-32 =

Tac #

47, 4, w. 1-15, sim. orthoc 58

Przeświadczyć

Przeświadczyć

Teżo ma za przypuszczeń ku przychodze, bo so-
ma yd bo r r k y m prawie nie moze wykrogo przewrząd-
czyer w. Szakych rzeczach Ort. Mac. 58.

-----198a
(pro nadytore) leg.
nadytoreczy waszem prawye,

nyegestem/7/ly ya blyszy
bronycz sz/8/wey szygye y
gymyenyą, /9/ nyszly Tby m-
ye kto mo/10/gl przeszwy-
atczyz albo /11/ czo ge-
st prawo o tho /12/ Oprz-
emyenyeny /13/ rzeczy
nykogo /14/ maya yacz a
/15/ny nagego zywoth /16/
mowycz a gdysz ten go/17/
sz znyzadna rzeczą ya
/18/th
any wczem vffaczon any on
sam tego ly sta przynyo-
szl Tedy on gest blyszchy
swą szygyą y gymyeny
bronycz

v (convincere, ort
thac 157: przewyżyc)

Ort0ssol 100,3,w.6-18

Przeswiadczenie

-----198b
 Oprzemyenyeny rzeczy ny-
 kogo maya yacz any nagego
 zywoth mowycz a gdysz ten
 gosc znyzadna rzeczą yath
 any wczem vffaczon /19/
 any on sam tego ly sta
 /20/ przynoszl Tedy on
 gest /21/ blyszchy swą
 sygyą y /22/ gymyenyne br-
 onycz, ny/23/szly by kto
 takyego mo/24/gl przeszw-
aczycz podlug /25/ prawa
 prawego ma /26/ PJtalys-
 czye /27/ nasz o prawo
 /28/ thymy szlowy /1/ Ge-
 dna pany przyszla /2/
 przed woythą y zalow/3/a-
 la mv (abtestare, Ort0ssol 137: przerw-
 czynszowy)
 ysz gey czynszownyk szbye-
 Ort0ssol 100,3,w.18-28^{zal}
 -100,4,w.1-3

Przeswiadczyć

Przesławiat of. Przesławiat

Pozeswiaty - lucidissimus

Polozisz na nye kadzido przeswyatle BZ dev. 24,7.
(tus lucidissimum)

6122

Lozj: najjasniejszego
BZ: czystego kadzida

Presiwiatly . perlucidus

Żrenicę miata carna ale presiwiatly-

Rozm. 21

(Nigra sed perlucida fuit... pupilla)

Przeświaty = praeclarus

N (Litra XIII: prae-swe-ley-sy, VI.VII: prae-swyatly, I, VIII: czysty swiatly, IV: czysty swantly)

Taker, gdysz weczoraal yest, wstaw y
ten przeświatly kalych w swate y ten
welebne ranere swoye ~~Mac. Dod 54~~

~~1/2 XV Mac. Dod 57. (simili modo~~

~~postquam coenatum est accipiens et~~

~~(hunc praeclarum calicem) in sanctas
ac venerabiles manus suas)~~

V. Prześwisty 1424 Msza 3^{III} 57, sim. XII, XIV

Przeświatły

Thakyemsze obycz~~ag~~em, simili modo post-
quam, wyeczerzano, cenatum est accipiens
et hunc, przeszwathly, preclarum cali-
cem in sanctas ... manus suas ca 1431
Msza XII s. 216

Przeświatły

Simili modo postquam cenatum est accipiens
et hunc preclarum calicem in sanctas ...
manus suas, takyesz gdisz vyczerzal yest
wszyaw y they przeswyathly kyelych w szwya-
te ... racze swogy 1446-7 Msza XIV s. 183

Przeświatły

Accipiens et hunc preclarum, przeswetley-
szy, calicem 1476 Msza XIII:65

Пресвіатлы = praeclarus

† (Num XII: пресвіатлыей, I. IV: сзвн-
талей, VIII: достойней ошвыченей)

Обытуйемі пресвіатлы²⁾ достойносцы, ува-
лебносцы твоей і свых даров і тѣх дамок
обытѣ crystѣ, обытѣ свѣтѣ. ~~1424 Msza 3a. 59~~

~~† XV Mac. 2. 59 (offerimus
praeclarae maiestati tuae) de tuis
donis ac datis hostiam puram)~~

1424 Msza 3a. 59, sim XIV

~~сватхлей * I. IV. I дары сватхлей * VII
свогательну * XIV достойней 3. VIII V.~~

Przeświatły

Offerimus preclare maiestati tue de tuis
donis, Obyathvgemy dostoyney vyelebnosczy
thwey przeswyathley vyelykosczy s twych
darow 1446-7 Msza XIV s. 184

Przeświatły

Offerimus preclare maiestati tue de tuis
donis ac datis, przyeszwahtlyey wyelebne
nosczy twey szwego daru y danya, hostiam
puram ca 1431 Msza XII s. 216

Poroswiat 54

Poroswatta swianta trayera / 1444 / R. xxiii, 307.
fulgida trinitas

(praesta... hoc tu, nate dei et bone spiritus,
regnans perpetuo fulgida trinitas per
cuncta pie saecula)

Przesławny - praecclarus

Powrory upadły mi w swyatyde, yre

~~Prze~~ Dredzycztwo moje przye-

szawatyde jest u mye Prze. 15. 6.
(praecclara, Fl: swatlo)

Pal! 15. 6.

Luj: ncaruicwite

Bf: driadzictwo moje bndro un jast uita

Prześwietszy Przeświatszy

O dziewice (dzyeviczą) przesławna, matko smętnych
macior, tenci nikakiej niewidzimi sie, by twoj syn był
a moj mistrz miły, boć on był prześwietszy słońca,
aten ci jest trędowaty, wszytkich szkaradszy ; Rozm: 841.

Proce święt. ?

✓ item duo fumigalia alias proesuryethy,
item unum equum equestrem sub famulum do-
mini episcopi

1484 Kod. Wit. I 395

Homines supradicti singulis annis domino episcopo...
dare tenebuntur et per presentes teneantur tributum
viginti grossos..., item unum ped lini septennarium,

by moze święt. ?

Prześwięty - sanctissimus

Dren osmi łódze przesławni a prześwietni BZ
dev. 23, 36. (celeberrimus atque sanctissimus)

6123

Przejawisty - sanctissimus

Narowycze ten dzen przestawni a przeswyd. V BZ
lev. 23. 21. ~~Jac to dnyowe boi, iesto narowycze
eze przestawni a przeswyd. ib. 23. 37.~~

v (celeberrimum et sanctissimum)

6124

Przeświety - sanctissimus

Toż są dnyowe bozi, test to
nazwyecze *przesławnye y pre-
swyóte (celeberrimas atque sanctis-
simas)

187 Lev 23, 37

Przetak

na przethakę et ad plati pro tergendis
equis pediti I florenum

1560 Lrig. Bud. 67

Prześwięty

† (Ichora III. XII. XIV: preswyatli, XIII:
preswetleystry, IV: ozysty swantly,
I. VIII: ozysty swatly)

Tak yesz gdysz wyeczerul jest
wszyaw y then preswyatly † kyelych †
w swathe y The wyelebnye racze swogy
(~~simili modo postquam coenatum est~~
~~accipiens et~~ (hunc praedarum calicem)
~~in sanctas ac venerabiles manus suas~~)

1456 Msza $\frac{\text{VI}}{\text{II}}$ 264; sim. ~~Asca 7~~

~~szwaThly 1,8~~

~~I, VIII~~

- / .

VII

Przetacznik cf.

Przestawyni
Przetarxon

Przetak

przetak - cuplum

^{ca}
~ 1455. JA XIV. 489.

cuplum wznane za pomyślę zam. coibrum

107

~~ARCHITOMXIV ET. 489 rok. r. 1455~~

Przetak
przetak

XV p. post
firmy

~~1446~~

Rost. nr 1880

ROST. Symb r, 1446.

1880

Przetak

In promptuario : ... olle 12, prze-
thaki 3   1498 LustrPłoc 147

Przełak

Pro cribris Cracovie et pro aliis dictis
• przełakcy ~~VI~~ sc. 1407 Rach N Komez 460

Przelarzon ^{z bot.} = ff. Veronica officinalis ^{Przetacznik}
przetarszon = pleuretica | 1437 | Ros.

nr 2741

'przetacznik leśny,

cf. Przelstarczyki

Przetarszon (Przetarżon) bot. Veronica officinalis

przetarszon   costarsia

ca 1965 Rost nr 4296

Poxetarsson (*Poxetarsson*) bot. *Veronica*
officinalis

poxtarsson pansa 1472 Rost nr 1658

Proetivasty - pinguissimus

Postawyon fori Samuelm Agag proetivasti, a
trost 48 BZ I Reg. 15, 32..

(*pinguissimus*)

6125

Propter = propter hoc

Mołky y prawi gospodarini, procto zakon da
zostajerim na drodze Fl. 24, 9.

sim. Pnt

propter hoc legem oblat

Mr 14

Proeto - propter quod

Proetho, aby dobre robymy (vny thek s step w naly..
vstavymy.. Sub. 53.

Sim. bicit 45

propter quod

Pneto -

Nyewjesery obraz iest izko ognjowi mier, #

Pneto baser sje wielmy [...]

~~Bibl. Wam. 1873. III ~~1873~~ Gloy. facs.~~

$\frac{1}{2} \times r$

gloger

Przeto

Ale wrotmy w kaszdich bronach strzegly...
przeto y gyny fids bracye... pripravyliz
fym karmye

32 || Par 35,15

Guamobran

[Tho gydacze /9/ gymyeny
 albo thy gy /10/ pyenadze
 byly naszego /11/ oczcza]...
 gdy on thą poyal /12/ [Prze-
 tho my patrzymy sp/13/rawa
 kthemv domowy] /14/ albo ku-
 pyenadzom za /15/ kthore
 nasz oczczecz muro/16/wal
 then dom Nyewya/17/sta rze-
 kla Ten dom yest /18/ moya
 oczczyszna Nato^{19/}ya mam pr-
 awne lysthy /20/ A moy mn-
 ye masz mogli /21/ murowacz
 dobrze ten dom

Prze

 Ort0ssol 28,1,w.8+21

Jan. OAMoc 24

istotne (ale w innym delikcie)

Art. 15

Przeto

36a

oskonala przyczyna, dla ktorejby dawnosca byla
ya mogla, tedy tako samyeshka, przerzechna
awnosca na nylczecz.

/111/. O dawnoscy lotrowskyey y zlodzeyskyey.

(G)dyz zlodzeystwo abe zboy dla wyny abe
nyerczy vstawyoney podlug zaslugy przez sly
udsy bywa zatayono, tako, ysze zlosca takych
losnykow na vsnanye rychlo nye mosze przydz, a
dy kto naprzeczywke gym chce czinicz, tedy
saczy dawnosca chcza odbywacz; przeto aby sya

Dzial. 45

del imany

Art. II 35(103)

-----
taczy zlesmyczy nye mncasyli, vstawiamy, aczby
kto o zlodzeystwo abo zboy przed sądem byl na-
mowion, a gdyby ten, ktory namowy, y ten namo-
wiony bylubi w gedney dziedzinye abo pod gedną
parrochią y mszey slvcha- 46/ 1y / tym obi-
czagem badze myecz dawnoscz namowyony nymc ge-
den rok; ale gdy ten, czso namowy, y tesz namo-
wyony będą od syebie daleko, tedy gynsza daw-
noscz namowyonemw nye mosze bycz, gedne trzy la-
ta, a ow, czso tako zamieszka, dla swego lenywstwa.
Dział. 45-46

-----16a

De homine involutum /9/ fi-
deiusorie alias zazczye
/10/ Gdy by czlowyck zat
/11/wyerdzon slowy ku pra-
wu /13/ Naydzely kto /14/
swego zatwyerdzonego /15/
czlowyeka albo nyewya/16/s+
ta aprzywyedzye gy /17/ p-
rzed prawo onego cz /19/

[Nyesprawna rzecz gest /20/
roszmagytha przetho ny/21/
emozem wam na wsyth/22/ka
prawa naydcz] /25/ Gdy by
myala gedna /26/ zenczyzna
drugey zen/27/czysznye al-
bo masczys/28/nye przysan-
dcz po w/29/vmarley rancze

OrtOssol 21,3,w.8-29

nyeth

Przeto

Smęto Sul G: o Srepsollya

46

z riezerstwem naszym obeszczawszy to z boszą
pomoczą, ysze od dawnych czasow w ziemiach kro-
lestwa naszego ezastokrocz w sądziech nye podług
zgody, ale podług swych głow smyslv a starych
lath rozmow rzechy przednye przeszle romagy-
cze sądzą, temv ta rzech tako a gyszemv tass
rzech gynako: dla ktorego rozdzeranya rzechy nye-
dsy naszymy poddanymy gadky y nieszanya pchodzą,
prseto kv chwale boszey y mathky gege y wszech
swiątych a na vszytek naszymy poddanych vloszy-
lysmv the nieszanye sadow bycs slomyono, shezacz.

Dział. 6

46

Quapropter

præto præto

Adam mye w yeplce vkusyl,
præto præse mya vmreca
mvsyl

~~UOKJ. T. 185, 142.~~

~~U. 185, 142~~

. De morte n. 142

~~Di... ..~~

210 5

~~...~~ Præto.

I za | przestamp-

3 9 1 11 6 4

cze myalem | wszitki grzeszniki | ziemie | (39 a.) przeto | mi-

7 8

lowalem sz- | wiadecztwa twoie. |

ides diluxi

Psc 118, 119

~~38. I~~

N. W. 386-39a.

Przeło

czeszarz chczyal bych szye z ludem
zydlowskym umyal * opyekasz. przyetom
szye xatroszka

Kp. XV Rozm. Pam. 473

p. post.

Preto

Cały, yszę wbochy były,
gospody w myescyze nye myely:
przetho do śiarymyey śiarypyly

~~cały~~ De nativ w. 11

Przeto

656 Tako gemu pomozi bog yfwanti † |
Jacom bil nassandze. otfczepana |
Wilkowfkego a Janowø stronø |
rzeczffzø nedokonala aprzeto gim |
dalefm dopoznana doffandu. *Alii* |
in testimonium qui circa factum |
fuertunt: Jacofmmi przitem bili

1408 Pam nr 656
Pieh n nr 1244

Nunc scimus quia scis omnia
proeto et non opus est tibi, ut quis te in-
terroget in hoc, a proeto, credimus, quia
a deo existit
apreto = in hoc R. xxiv, 73.
XV^m.

~~zag nr 1297 H. 39~~

Pr. Kas. sw. I 36.

Rozpr. 24 str. 73 pocz. w. XV

1172

Jo 16, 30

Przeto - unde si gegosz obzaczemya mmosaz
na prawoli waznymy,

W przeko przy temto weryzynyer thakozmy mowali
wetzycz Jul. 34.

unde

brict 23: przeto

4 78-80

Præto

~~ta~~ zona po szmytery maza ...
po mazu wszistko gymyenyje
trzymala, a præto / nyekthowa
gymyenyja (propter quod) nonnulla
bona / dzeckem albo blisssim
pres nyethbaloser a sie tych
wdow przygladanye ... karylasz
Jul 74

Przeto = idea Wszedł jest uloyek w zemy
zydowskiej... gemv yman Inus Xpus...

Wrosta kształtowego a prostego / ~~francey~~ w mooye...
wmyer ni
~~ramyona yego~~ A przeto rekł David o
nyem: Nadobnyepchi w postawy nad sini
lu drskye ~~IV Hist. nr 219.~~

XV med. Lent

porzeto

Stworzil gess naas panije ku tobije,
e porzeto njespokojno gess nasche
sijerexe, aliez otpoczinije w tobije

№ XV. R. XXII, 242.
med.

Profo

(n. diabolus)

A profo bacyl

sciebat enim Xpm

nescitum de ^{virgine} et ideo observabat, n. ali-
qua virgo conciperet

XV / Sley r 255.
med.

Præto

Patrzycze, yxe wam dal pan sobotó,
a præto wam dal dzieu syosty dwoy
pokarm

72 E 16,29

et propter hoc

Pneto

Ale Jaus a Baria nye myelasta
nye sineow, o przetosta w geney celga-
dri ... polyarone

B2 I Par 23, 11

et idcirco

Przeto

Dziewkacyem szidowski a przetom
icyella. od gys oblyca

32 July 10, 12

ideo

-----183b
mają rąkomstwo przyącz a
rakoymya ma gy postawycz

napyr/26/wszy sand acz
nyemo/27/ga myecz slowye
vp/28/roszycz dalszego
rokv /29/ wpowoda zwoytho
/30/wym przyszwoleym /1/
A to gest podlug prawa
/2/ Gdy by czlowye/3/k
zaczwyerdz/4/on szlowye
gdy by kv /5/ prawu nyes-
tal a prze/6/to by wynon
o glowa /7/ y o czyaszkye
rany
albo o gyna nyesprawna
rzecz

OrtOssol ~~94,3~~, w.25-30 -
94,4, w.1-7

Przedo
OrtOssol 130

Præto

Sancti angeli dati sunt nobis in adiutorium,
a præto laudemus et honoremus ipsos. XV p. pos.
Præto. I 201.

Qrelo
a p̄relo

2
acz igy podam w gych wola, p̄rezyw w̄stawyeny...
weryny, a yesly yego gym n̄ye wydam, n̄ye porbedu
szem r̄anya ludzkego..., a p̄retho co mam werynych.

~~2~~ p. XI Rozm. Pam. 473
(p. post.)

Exeto. A my ca yuz the sy-
dymis

~~V R praetho hetho ye exyomy~~

ca 1440 R. XIX 100

V R XIX 97 : a praetho

~~I 1/2 XV R. XXV, 220.~~

Przeło

A my czybycie gość wydzieramy,
A przełło k kłobyte wolamy

XV p. post. R. XIX 97

Przeto

Od mójśza lichego witaragniesz me. Przeto
sprowadasz se bódob, tobe.

Fl 17,53, sim. Prut

propterea confitebor

Prato

W robore ludzkey ne sô ... Prato
trimala ie pismosca

Fl 72, 6. sim. Prut

ideo tenuit eos superbia

Porcelo = ergo

Kloss chere porcelo elawon byer, Rako o troycy
rozemey & Fl. Atk. 26.

Sim. Puff

qui vult ergo salvus esse

Przet_o

Jest przet_o waga prawa, bychnom weryely
... , ysz pan nasz Jezus Krystus bozy
syn, bog y czlowek jest

Fl Ath 28, hinc. Tert

est ergo fides

Pruto

Wstawiamy, czyzby te które użyły my
pozywali prawa niemieckiego, dalej
pres prawo niemieckie... my będą
się może otheymować. Pruto dze-
my, aby... onym prawem, ktoro ona
wiesz pozywaleby, ma być zgodzon (sc. pres)

propter quod
var. propropter

Aut 43

H 88-100

Porcelo-ideiceo

Porcelo wydzialo s²a, naszym wydzialom, aby wyprzedz
sluchaciel (kupiec mysl) ⁱⁱⁱsolthysthwa ~~to ktorego wazy~~
~~prosz waley pana oneg wazy~~ Jul. 52.

sim. list 44

ideiceo

17 K P ii 34 (101)

Præto

præto

Quamobrem est secundum, quod sunt tria genera
temporalia divitum

XV med. Gf Wroc 30v

Przeto A Adamski nie było należona
promocyjka...

Wypuścił przeto pan bog * wzięzione

* senne w Adams

B2 Jan 2, 21

ergo

Ineto

Yreka jest; Zayste wydzialom tu to,
usom porobdela ydreu. Ineto wezwala
jest studnyca, studnyca zywego a wy-
drócego

B2 Jan 16, 14

propterea

Præto

Lowyer præto Jim: Ziwaem ya

BZ Num 14, 28

die ergo eis

Porrelo - autem   Podnowal (u. Tobijas2) to cyalo
marke.

✓ Porrelo karaly gy gego blyzuy wsieli, ~~rektor~~ BZ
Job. 2, 8.

arguebant autem eum

9135

Prælo - et

Prælo alio ia bita nędorolayna, albo ony snadz mnyc
bity. nędorolayny BZ. Job. 3, 19.

et aut ego indigna fui illis

6137

Preto

Preto foliis una ussissata ... , postata
du kaplanom * Chamri.

B2 Joulu 8, 9

haec itaque cum audisset

Jul 24: a Makiosz

Smeto

108

wrzadnykow abo sadyz skladya, na nye pozwy
a dawayacz gym roky; przeto vbestwo vbawszy
sya grez gych, pyenyadzny gotowymy przepra-
szaya. Dla ktorey chytroszcy chczen, aby ed-
tychmyast nasze vbestwo nye zdradzone, ale
kteri gadne the sluszebnyk vczyny, tedi gymy
licze ma bycz przezszone a gymyenyie wszythce
na nas ma bycz wzate. Tasz tesz wynę, przepad-
nye, gdyby kega pozwal kromye przykazanya na-
szego sadyzey.

et sic

Dzial. 15

H 62-3

~~Pr~~ Przetu

Justh przetu = munc ergo

~~MPKJ. IV. 8~~

1471, MPKJ. V, 18

munc igitur maledictus eris

Gen. W 4, 11

t. 42

Prolo.

Madtho ^{uel} ^{ant} ~~a.~~ stego ~~a.~~ prolo - super hoc
1471 MPKY 97

super hoc accingite vos ciliciis

Jer 4,8

4 425

Przeło-

Ye ya nadzna ko shwoyemo do...
mo przystkopyer dzyrya myzla, ^{20.}
przetko modlya srye shobye Naw. 142.

Przetko myly ponye proscha crye, Day
my upamyalkanye grzechow mogych
Naw. 93. → 16 ←

V kperzq ye, ye yest tre nyaczshe izmylowanye
... myz me... zgrzeschenye

703

Przeto

Nam ideo, be przeto, simile est regnum
celorum homini, XV p. post. GlDom 45

patri familias

Met 20, 1 (de od simile)

Przeto = ergo

A wszakoz

tegodla

Wstawyemy bidlenny - nyd ma bicz oppw-
serono, przeto szlysz a bacz. ~~V 1 XV~~ R.
Is. XXXIX.
XV p. post.

w thwem domw. gestly naklad ... z przychodem
gymyenny twego rowni, przigoda ... moze dom troy
... skazyz
andi ergo

up. Tac. od anidi nowe rolanie

Pre to

Słowa nasze mają być przeciw jemu na-
prytkone, nie sie czyni7 problem rydowskiem,
boć to jest proście przeciw cesarowi... Pre to,
kiedy tako będącym czynić, pewno to ma-
dreriemy, co się daamy Rom. 744.

Przeto

eia ergo

In tobe wsdichami * lkayocz... w tem tho
padole slesz, a przeto, * oredownicze massa,
ony twe miłoszerdzycie oazy ko nam obroczy

Salve Reg la

sim. 5. 6. 11

1: a thegodla

2: ey musz

3: ay przeto

4: mōsz teoodla

5. 7. 9 a przetosz

8: owa (pr)z(e)tho

10: y przeto

12: owa przetho

13: przetho

14: teoodla przetho

16: eya pizeto

17: eya a pizetho

18: tyo dia

Przeło

K tchoye vsrdycha <my> khaqcz y
placza <cz> v them tho szlesz podolye.

A przeło (eja ergo) nasza mila orado =
<v> nyceł ony troye myłoszeme ocaj
k <n> am obroczj

Salve Reg 5, 36, 8, 10-13, 16, 17,
20, 1a

przetosz
16. 7, 9, 15.

Prreto

14

K' tobyz thesz wsoydcamy thayacs y klacsacs...

(ergo ergo)

Tegodla (prreto l. ale) ty nascha myla
racermyca ony thwe mylosorywye ocy k nam
grzesznym ludrem obroczy X R. XXXIII. 185.

Salve Reg 14.

was. of. tegodla

Proreto

Profacili a preto = Tulerunt ergo ^{R. xxiv. 72.}
xviii.

k. 29

sim. it.

Tulerunt ergo, a preto, lapides Iudei

Jo 8, 59

Przeto: (xx) Dominus Coleusky dixit:
~~Przeto:~~

1577. przethoss by Sandziwog Nyewyerssky nyerad

by othpowyadal ysz drugyey strony nye.

A przetho wozny: chcza [n] praw dossycz

vczynycz

1435 Pozn nr 1577

Przeło

a przeło posdrowny dryevyera pranna,
marva - xv. Mac. Dod. 35.
med.

przeło

1
A przeło chce li kto cho mięce
błogosławienstwo, naprówsche tegda
miś o pokorze, li ja miyal y miy-
lowal

№ XV, R. XVII, 236.
meol.

Przeto

Ÿnde hec, a przetho ta, benedicta virgo
assimilatur, przyrownana, lilio XV med.
ZabUPozn 125

Zyt jest pan bog kraj, yszc nye
Porcelo - en miam dleba, gemo

~~Mam~~ Vnalyztko oleya w oleynyku, a porcelo zbyram
dwyce drzewnye BZ III Reg. 17, 12.

en colligo

3136

Prxeto

A prxetho mszelky ... maya vdxielacky
Testamentu 1484 ^{Reg.} Prxethu 715

omnes preterea

Przeto

Unde laudabilis consuetudo, a p[er]zeto
chwalebny obyczay, est isto tempore ieiunare XV p.post. GlDom 62

Przeło
na przeło

Uslyszaw [...] to Pylath V [...] ynyekl...:
cemu wy chcecie niewyne krew
zagubyc? →

A przyeto Pylath potym szukal yakoby mozl
Jezu Krysta wypuszczycz jako y pyerwey to tez
checzal verynyc.

~~#~~ XV Rom. Lam. 472

p. post

V otett vlyakl nye

Przeło

A przeło wszelkie dozwól, które myślimy
o wozu dobrego, będzie iłyżyatho.

~~Ev. ex. XV P.F. KU 298~~

Ew Zam 298

omnis ergo orbor

v. przeło

Mat 3, 10

Præto
a præto 'igitur'

igitur, a præto

ca 1500 Erz. ~~Stoa~~ 80

Przeto

344 <Czfo> Maczey przetho do^{mi}nicoui
woli vanl ifz | ne obranczil sza ni-
gedna vpravifzna.

1397 Poru nr 344
Lelen? nr 2299

Preto
Jaco

Choyenseri (!) ne prece ne (!) sabil Waldowskego,
yeno preto, yez mu dal brata obotier 1404 prece ~~Vito~~
No 805.

Przeto

Jakom ya Ondrzej przeto bil,
esz my san nye olal lupisz w mey
dzedzi nye.

1428 Zap. W. 1912 nr 325

Pozeto

1477 Aprzetho nyërad | by othpowyadal
Sandziwog Nyewyer | flky yfz dru-
gyey ftrony nye

1435 Pozu w 1577

Przeto

Przet̄ho szle napyszano esse malo pywa
we dxbanye imyano.

~~HSB~~ JA XIV, 506

XV p. pr.

Pręto

Sdechmyesz pręto, ycesz usyół zomb,
bocz ma mójza

B2 Jan 20, 3

en monieris

Præto

Otpowiedzial Jacob: Præto gesm kromya
trego wyedzenya reall, ze gesm ród bal

32 Jun 31, 31.

quod, inscio te, profectus sum

Przeło iże - cum

Nie ostawypor y parnakerya tego, czoasz gest potrzeba
ku offyerce panu bozu narzemu, nawybercy przeło,
yżre nye wyemy, czoobymy awely offyerowaw BZ
Ex. 10, 26.

praesertim cum ignoremus

6130

Smeto

V sul 21: dlye ysze

V sul 21: dlye dlye 5b

a to przeto, ysze / myedzi dwiema dziedzinama strv-
myeny abo rzeka plinye; a ~~przeto~~ / acz dwie dze-
dzinye znów obapol gedney rzeki posadzą syą,
tedyby kaszda strona swoy brzeg ma rządycz y
strzymacz; a gdyby rzeka moczą swą ale nye czło-
wieczą opvszczywszy pyrwszy byeg, gynszym bye-
gyem syą obrocziła, tedy ony brzegy, ktorimi
pyrwey woda rzeki czekła, dziedzinam bada za
granycze, a kmyecze z obv dziedziny w onem ge-
szerze wolno ryby mogą lowycz. I na to mowyny
my, aczby tesz rzeka moczą czlowieczą gynady

Przeło

Kako poszczygał jeden tysszyfca, a
dwa gomyły dzeszycz tysszyfca? Aze nje
przeło, yze bog gich przedal ye?

Put Detit 43

nomne ideo bent 32, 30

Proterto = ideo

Upravenie bydlit, aby nikt nie reht,
proterto rakuu kari, sie go petric' nie
more [in legis observatione permansit,
ne quis diceret: ideo illum soluisse
legem, quod eam non potuisset adim-
plere] Rom. 188.

Prato

Travelling!

A togolia, i(z) [...] nel k dobremu vstec
sò oblencio, prato prez [...] dobre sò
zmemorio

Kis' br 19

Przeto

Tedi Jarant odpowiedzial, „ysz smay, yszess ty
mne pirovey wrehl, yszessz chlop, przetom tobie ja
*wrel (s), isszess ti chlop

1425 R.J.H. III nr 76

przeeto

Tr.

A eze ludze conyecněj cirkwě, tho
gest, crassow na poslednějšich, jako
prorokowal S. pawel, mýeli bicz silno ja-
la swyęcaska wjaczy, ... prze tho dýabel
prziwýodl na thi nasche craschi silne
omowi a prziigani ý stromi

¶ XV R. XXII, 248.
med.

Præto

~~Atto d'yrcha wyaweray fawno,~~

Bo grzecha yur ludre parro ~~( )~~

Prætho ye karre Bog yawno. Mac. Dod. 140.

xv ex.

proelo = pro eo

Zgładzy z sreme ^{*} pompek ~~W~~ gych; proelo yze ne
yest wspomondl' wazyner ~~z~~ wyloz^e ~~z~~ Fl. 108, 14
(pro eo, quod non est accidatus...)

sim. Tut

Procto

zjedno przyszła zoną jego
a sześ (kieszka) rąka do niego.

co zycy wraźka wpatł listy
procto ysz był zjedem do drożego
wyst.

Aleksy u. 236

Greto

lospodnye, glos tray slyzalesm
w rayu, a boyalesm sro, prcto ysem
mag

Bl Jan 3, 10
(nudas)
timui, quod vessem

Pręto

Y rekl pan bog ku wóskow: Pręto
resz to wrynył, bódzen prętoł

B2 Jan 3, 14

Quia fecisti hoc

-----23a
/34/ NA to my przyszasz/35/
nyczy Smaydbur/36/kv mowy
my pravo /1/ Mozely tha ny-
ewyasta /2/ vkazacz podlug
prawa /3/ ysze ten dom ye-
sth gyey /4/ oczczyszna by-
la aona ten /5/ dom szwemv
vmarlemv /6/ mąszowy nyeg-
dy spuszczy/7/la Tedy ona
then dom /8/ murowany ma o-
szandna/9/cz przetho ysze
then masz /10/ poko byl
zyw szoby o /11/ tho muro-
wanye nye vt/12/wardzyl Sp-
rawa podlug prava

OrtOssol 28,1,w.34-36 -
28,2,w.1-12

Przeto
Ort. Ort/Moc 24

Wstawa 45: przetho ysz

-----51a

tedy moga /20/ ony dobrze
na prawye /21/ szyedzyecz
potrzebvgely /22/ woyth al-
bo Szandzą y /23/ kasze a
nyetrzebą gym /24/ tego my-
szkacz przetho /25/ acz \th-
owarzysz szyedzy /26/ wyą-
czthwye]Tesz gdy/27/by prz-
yszasznyk prze/28/czywko
raczczam nycz /29/ gynego
przestapyl ge/30/dno tho
czo mowyl /31/ waszą rzecz
awy by/32/sczye proszyly
to ysz by /33/ wasz przyp-
rawye Szo/1/stawyono-----

Ort0ssol 4o,1,w.19-33 -

~~40~~ 2,w.1

Przeto

Przeto / Hul 35: dlye przewroczonego
przyrodzenie 18b

Pytrowe świadectwo chciał odwołać, przeto,
ysz gest przyrodzony / Kwadratowy. Przeto my wstaw-
szy, ysz gest przyrodzony niedzy przyaczelnay
czastokrocs rzeczy gednaya y wkładaya rychley
nyss nyepili, w toj rzeczy Pyotra na świadec-
stwo wstawylisny przypuszczycs.

Akupr IV 234 (39)

propter dictam consan-
guinitatem

Dziat 24

przysądził, a to świadectwo mocs
nyecs na wyeky.

/46/. Przysiaczele mogą swiathczycz.

/K/vnrath dw /s/ pozyskował na Donye-
nykv a na to wyodl szescs swiatkow podlug ska-
zanya sądzej, wyedzy ktoriny swiathky byl
Pyotr Kvnratow przyrodzony. Tego Pyotra Donye-
nyk zamieszkal odwolacz, gdy gynsze swiathky
myanowano przed sąden podlug obyczaya, thyn,
yss gest przyrodzony krwią Kvnratowy; a po-
ten, gdy swiatkowie przysyagdli /s/, Donyenyk
Dział. 24

Przeto

Alc bez myedry namy gvesth nemala, przetho
ysre myloser gvesth w probie wyelmy drzewna.
1447-1462 Tab. 544.

Preto

dobro (e) o

Peccar. f. nics ~~dobro~~ ne y mal, a preto ~~o~~ ^{iz}

suõ/ta kat[er]i[na] [ezujaczo?] sã muena
hãla Kiv. br 23.

311

Dorelo

~~A. tagada, iz 27. .... ke dobremu vskas se oblenajit,~~
~~prejto prejz [slapozit] dobitje se zna/momijit~~
~~Kriv. br 19. A. prejda, iz ne ymal, w suem~~
~~naradeny, gdebi suj glloué padklonitj, tagada~~
~~prejd uolem a prejd oslem vje v yankah~~
~~se polozich dal bit cr 28.~~

Præto

Nyemþ temæt, yzæ præto bog weize
præscye ku myge ygdual, abi y toko
me deenke bile prægednena ku dwey
nodsinye

32 Tol 7, ~~11~~ 14

et credo quoniam ideo fecit vos venire ad me

obroczona, a wszakosz pywsze brzegy myedzy
lzedzinamy graniczã czynnã.

/11/. Kaszdy ma stacz pod swã choragwã./

1/ /P/rawo ryczerskye. Nyektorzy z naszych ry-
szerzow mayacz na sobie riczerskã czescz, gdy
na grodziech naprzeczyw nyepriaczelom bada po-
posadzeny abo na walkach, wszãli obiczay nye
stacz pod szadnã choragwã, a to przeto, (aby gro-
zy pvschek albo stroszey syã vchowali, ktorasz
to stroszã gynszy panowie podlug vrzãdv gym po-
stawionego, myedzi sobã poczynayã. Abogem zly gest
czlowiek, ktory nye przyiãge swemv czialv, przeto v

Dział. 7-8

V del 2

V od hunc finem
v stobni mus

Atk Pa II 2 (3)

wkładamy, aby kaszdy ryczerz albo prosti slach-
 czyez pod swa choragwą stal, aby gdy przyda wal-
 ky, wmyalby swe myascecze pod choragwą odzer-
 szecz kv obronyenyv swey choragwie. Paknyali
 odtychmyast ktorego tako nyeposlusznego nan wy-
 dadzą, przez naszego komornyka, pod ktorego cho-
 ragwą myalby stacz, tedy konye tego ryczerza
 albo slachezicza przydawamy podkomorzenv.

/12/. Vynny na bycz dan za rąką dlvshnykowy.

/G/dy geden drugiego przeprze sadownye a zda-
 dzą gy vynnego bandz o dlug abo o ktorakole pzech,
 ten od sady nye ma odstapycz, alysz dosycz

obroczona, a wszakosz pyrwsze brzegy myedzy
 lzedzinamy graniczą czynną.

• /11/. Kaszdy ma stacz pod swą choragwą./
 B/ /P/rawo ryczerskye. Nyektorzy z naszych ry-
 czerzow mającz na sobie riczerską czescz, gdy
 na grodziech naprzeczyw nyepriaczelom bada po-
 posadzeny abo na walkach, wsząli obiczay nye
 stacz pod szadną choragwą, a to przeto, aby gro-
 zy pvschek albo stroszey syą vchowali, ktorasz
 to stroszą gynszy panowie podlug vrządov gym po-
 stawionego, myedzi sobą poczynayą. Abogem zly gest
 czlowiek, ktory nye przyiage swemv czialv, przeto
 Dział. 7-8

Prato

Gen kraljke szedl do ih-usa... jaye „
choz, a kto pratho bi ih-us wydsocz
yego pynoszcz thym rychlee wyszlo „
chalbi gi ex^{XV} onky. II, 519.

tot. wiesz.

Prosto

To się prosto dzieło, aby rtemu
diabłu skryto było słowie two
miego Jesu Crista Rom. 146.

Porelo aby - eo quod

Dzal Adam gynyf swey srenye Gewa, porelo, abi maiz
bita wrego stworzenia celowego Bk. Gen. 3, 20.

eo quod meter esset .

6129

Pręto

Y ~~ustawio~~ słub mroy myedzi mnó
e myedry tabó ... pręto bier bil troy
bog

B2 Jan 17, 7

ut sim deus tuus

a yego blyszy n/3/yechcze
tego zalowacz /4/ Tedy mo-
ze to Sandza /5/ albo woy-
th zalowacz /6/ przeto a-
by ta glowa p/7/rzesz pr-
awa nyepreszla /8/ ale
stanyely szye komv /9/ czo
szlego nyespraw/10/nye Ja-
ko roszboy Czya/11/szkye
vranyenye albo /12/ czo
kolye takyego komv /13/
Wola ly ten nagwalth /14/
szlowye nyestoycze ya/15/
ko by nyasto zaloby

Przeto

OrtOssol 49,4,w.2-15

Jan. OrtMoc 61

Præto

Præto ne wrtaib̄ misericordiam in sōdæ

Fl 1, 6

Præ: prætor

ideo non resurgunt

Prorelo = propterea,

Roslana rest wlotowez w wargach Swagichy, proclom
bloqollawit ere bag Fl. 44, 5.

sim. Put

propterea benedix. 7

Prato

Nenawidzal ies lichoti prato poma
zal cre bog

fl 44,9, sim. Prut

propterea unxit te deus

Przetw

Pommes bódó ymó trois, gospodine...

Przetw lud spowadacz esi se bódó
na weli

£l 44,20, sim. Pur

propterea populi confitebuntur tibi

Imeto

Bog nasza utoka ... Imeto ne bōdze-
my se boz, goli se bōdze mōsica
zeme

§ 1 45, 2, tim. Paul

propterea non timebimus

Ineto

Milował ię wszystka słowa zdradno-
si... Ineto bog zkozi cre

£l 51,5, sim. Fur

propterea deus destruet te

Præto

Lichoti... ne wslucha gospodzin.

Præto wsluszał bog... głos prosby
mojej

Fl 65, 18, sim. Paul

propterea exadivit

Ineto

! Józik gich chodzil cest po zemi.

Ineto obrocai se lud moy tu

† 72, 10. sim. Pnt

ides convertetur

Ineto

Ineto vslisral bog y uskal

Fl 77, 25, sim. Pint

ides andirnt

Ineto

Inest opaybuse * wmynal (pro wmynal³)
jesm wszystkie przesne zeme, przeto
mylowal jesm swadecstwa troje

ideo dilexi

Fl 118, 119
Sim. 9m

Sim. Fl i 7m ~~127~~ 118, 127. 128

Pręto

Z strumena na drodze pycz b6-
dze pręto powyży glowb

Fl 109, 8, sim. Puf

propterea exaltabit

Præto

Od karni[ch] trogych rozumal jesm,
præto menazral jesm ... droghy ly-
duoty

Fl 118, 104, sim. Pub

propterea odivi

Præto = ideo

dykwa ~~swadecerwa~~^{*} swadecerwa ~~W~~ swaya, gospodnie;
pacto badala gest gee dwira maya Fl. 118, 129.

sim. Pmk

ideo scruta est

Przeto [...] Criste, słodka gosc czebe szukac,

Przeto

...

Przeto szukaj dusze slothego [Jezukrysta] XIV ex
Porz. 233.

fol. +

Præto

Orate ego dña albo præto, namiloseriv-
sry. ocrere) ... naboszni modlini srye y
prosyni (te igitur, clementissime pater)
~~supplex rogamus ac petimus)~~

1424 Msra 3^{III} (50)

tego dña namiloserivsry ocrere 4, 2, 6, 8, 11
oraty przyetho ... X VII XIX

Przeto

byby pryetho, namyloszerywszy <ocerere>, ...
naborny pokorny modlyny ty therz pro-
szymy (te igitur, clementissime pater, ... sup-
plices rogamus ac petimus)
XV ^{p. post.} XV ^{VII} ~~50~~

tego dla (albo przeto) & III

~~tego dla 2~~

tego dla 4, 2, 6, 8, 9 IV, II, VI, VIII, IX

~~tego dla 6, 8.~~

~~tego dla 9~~

*Predo-
przetko
proinde - ca 1428_x P. fil. I 490.*

L. 44 bL

glossy / około r 1428

M. AL. Zab j polsk. №2503 Bibl Jag

Prace Fil. t. 1 str. 490

440

Przeto

Vnde et memores, *przyetho y wspomynay-
czye, nos domine serui tui ... thegosz
Cristuscha, ... vmóczyenya yako y sz
martwich chwalyebnego *wstapónya
offerimus ... hostiam ca 1431 Msza

XII s. 216

I thegodla

II s tego

IV tegodla

VI s tego

VIII a thegodla

XIV s tego

Obsecro vos... abstinete vos a car-
nibus desideris... conversa-
tionem... habentes bonam, ut
in eo, gl. ex hoc p^{re}-tho, quod detractat de
p^{re}-tho - in eo quod (gl. fci) ex hoc
volis... ex bonis operibus vos
considerantes, glorificent scilicet
deum

1438

V(V: detractant)

R XXII 352
v. 256a

(I Petr 2, 12)

czayąc, podług praw polskich są rządzą. Prze-
to wstawyamy, aczby kto prawa opuszczayąc ta,
ktora mają, gyszym sądzycz bądą, pyrwsze mają
straczyez. Ale przeto chcem, aby gdzie kto zgrze-
szy, tam tesz ma 34/ czyrpyecz tymsze prawem,
ktore w tem myescze abo we wszy gest. /

/73/. O zbiegłych knyeczoch.

/G/dy zbiegowie swym panom czastokroczy czy-
nyą dziedziny puste, przeto nam y naszym podda-
nym tho są wydzalo podobno, aby takye schedy

2
Ireto = unde.

Prætho, unde nec reputavimus eum. ~~M~~ XV
p.p.

sig. I 308.

k. 334 (82) a 2

Is 53, 3

Przeto

przeto
quamobrem sicut David XXX 3bus annis regnavit

XV̄ med. gŁw noc 4/2r

Præto

vocata *præto*
Fides appellata ab eo, quod sint due syllabe^s

XV̄ med. Gf Wroc 109v

porzeto

2
Ale exē kasdi takij nje chere, anij mosse
thu mjeer veyechi swjey [†] zardajacz nje-
byeskije podluc bogacstwa a chfali nje-
byeskije porzeto na tich smjast stogi o xelij:
Bogoslavyenij, gisch zaloser maya, albo
lkaija, bo onij bada veyeschenij

† XV R. XVII, 236.

med.

Prieto - ex hoc

Quia ... propterea ⁽⁺⁾ - ~~ecce ex hoc~~
Ecce, ↓ enim ex hoc ↓ beatam me dicent
K. XV sicy v̄ 272.
med.

Luc 1, 48

Præto

Tochnicon ~~Agag~~ bōdze præto. Agag

colletur propter Agag

. B2 Num 24, 7

Przeto

Inneż mye oprawycaje strzeż kos-
cielnich? Przeto mye byerzeye wyfocy
pyenyfodri podle waszego rzodu, deku o-
prawienyos koscielnych dacyce je

B2 iv Reg 12, 7
molite ergo amplius accipere

PneTO

Wszystko czego praisłusze k służby bogu
mychyeskego... bōdz dane do domu & bozego...

PneTO wam (~~vobis quoque~~) darami na
swya domye / ze wzecch kaplanow y nauczonych...
aii nye mychly mozi braci mīta... , any
wokow na mych B2 Esdr 7, 24

V vobis quoque notum facimus

~~Wzrak~~ Porzeto

~~Porzeto~~ ~~lameu~~
Wzrako porzeto - lameu

A kakakoty z rodu Neptalymova wzrech namłodzi
bit, wzrako syj porzeto nyčis dzečynskich vzezi
nye dzeroral BZ Job. 1, 4.

nihil lameu puerile gessit in opere
6138

-----184b
Nye dokonaly powod szwym
szwyadecztwem

nany /15/ albo nyechcze-
ly dofold/16/rowacz pod-
lug prawa /17/ gego Tedy
mvszy wy/18/ny y wetty
pokvpycz /19/ podlug pra-
wa mayd /20/ Aysprawna
/21/rzecz gest ro/22/sz-
maytha przeto nye /23/
mozemy wam nawsy/24/thky
gedno pospolne /25/ prawo
naydcz ale prz/26/ygodzy-
ly szye ktore nye/27/sp-
rawne

Przeto
czo wy o tho prawą nyemo-
zeczye naydcz Ocz knam
mozeczye Pyssacz-----

-----46b
y byly /24/ poczwyerdzony
Mozem/25/ly sthym szwyade-
cztwem/26/ szyszkacz nasz-
ey rzeczy czy/27/ly czo gy-
esth prawo /28/ NAto my pr-
zyszasz/29/nyczy Smaydbur
/30/ku mowymy pra/31/wo pr-
zyszasznykow szw/32/yadecz-
thwo pod myesczka /1/ Fye-
czaczą o myesczka rzecz /2/
nyemoze ostacz any szye /3/
godzy przeto takim szv/4/
wyadeczthwem nye /5/ szysz-
kaly szwey rzeczy o/6/paw-
sczy myesczanye-----

OrtOssol ~~37,4~~, w. 23-32 -

(38,1), w. 1-6

Przeto
d.w. OrtMoc 41

Jest (z. Wojt) nycoprowyed-
lyzy, ... nycercoodny

77a

✓/30/ przetho bysczye go wo
/31/ythem myecz nyechcz/32
/ely] proszacz nasz czo by
/33/sczye sznym myely v/34
czynycz albo przedkym /1/
Tego nayn zalowacz /2/ al-
bo gy poszwacz gy o to /3/
mv wyną dacz albo ka/4/ko
on tego ma bycz pra/5/w a-
lbo ma ly on tesz o /6/tho
czo pokupycz albo czo /7/
zapokutą o tho ma myecz
/8/ sprawa prawego

OrtOssol 51,4,w.30-34 -

~~52,1,w.1-8~~ OrtHuc 6

Przeto

-----186d
o tosczye nasz pytaly
mo/15/zeczely thym szwya-
de/16/czstwem szwyathczycz
/17/ podlug prawa albo
/18/ czo gest prawo /19/
Gdy woyth chce /20/ pod-
kym koly /21/ czo koly za-
po/22/wyedzecz podlug pra
/23/wa Tedy ma wszdy /24/
wzancz dwa szaszya/25/dy
albo pospolnego /26/ posz-
lą na szwyadeczst/27/wo
przeto wy nyemo/28/zeczye
szwyathczycz th/29/ym ged-
nym czlowyekem

Any spomoczą tego przysza-
sznego pyssarzą to zapowy-
edanye sprawa

OrtOssol 96,1,w.14-29

Przeto

Procurator ... dixit: ~~Je~~ jusch dawnosc
wyschla, tele yele na ctoru personya slu-
sche cu obronye, przeto nye wynien ^{jusch} (wyatzey
.bronzycz 1460 ? Pilz 276

Smeto

propter hoc concluditur statutum

1b

nye bylo sklonyono, teđi zgoda y pokoy myedzi
lvdzmyby zgynaly, a kaszdy, czsoby syą gemv
lvbylo, wczynyl; ale ysze nawięzsza dobrocz
gest od lvdzi na swięcze sprawiedlywosc z mylo-
wacz, czvdzego nye drapacz opczego, a swego
podlvg boszey woley y mylosczy wszywacz, prze-
te aby niezgodny wczyniali a zgodny przespyszcz-
nescz myeli, wkładi y prawa są przez ręcze bo-
sze vst wyony.

Kazimirz z Boga mylosczy krol polsky, wy-
znawyamy thymto pismem, chcąc aby poddany

Dział. 1

PKB II 209

1m 2.

Smęto

1e

-----
krolestwa naszego a na ymya polskyego o' ogego
stadla, gedem z drvgym poczesnye byl, a gedem
drvgego nye vraszal, ale sprawiedlywosczy

2/ dopomagal, przetho / z osobney rady wyelebne-
go oezcza, ksyadza Yaroslawa gnyesznyenskigo ko-
szczola iarczybiskvpa, y tesz prelatow y stol-
nykow, woxewod, ryczarzy y pospolstwa sylachty
naszey y ziemye polskyey, kv wieczney pamyaczi
vklad albo statuta vstawylismy, kteresz podpys-
my chezacz, aby ge wziali w zemye polskyey wszyt-
czy zachowali pod narvyszenym naszey myloszczy,-----

Dzial. 148

hul & propterea

AK? n. II 271, H 45

Secreto

nos itapno

29

szynny y gyszne czlonky, ktorecz na dole polo-
szylszny. Obye stronye nyszczezacz swego samnyenya
wraszyc, dobrowolnye kromye waszego bładv y chy-
broszy kv twardoszy swey y swych namyestnykow,
e wszytke rzeczy y czlonky thy, ktore thv są pe-
lonszy, na nas spwazszyli, yacoby na rozgodzacz,
wsiayacz y gelnacz przygynatogo, dawayacz y pe-
szyczayacz nam wszytka nocz, abyszny krom wasze-
go sądv prawcz gedym take dvochowym yac swiecz-
skym nyszczkaczacz, podleg naszymy wclay kv sztat-
kv prawyedly. Przebo ay z boszą pomoczą a ma-

Dzial. 3

Jt 412/3

Sul d

szew najdoszory napelnionych z rada, z dobrym
rozmyslam dla pokoyv pospolnego y epory kosczal-
ney, moza szlybv oby stron wladamy myedzy pa-
nem krolem a teaz byskvpem:

4/ /2/. aby gdy kteri drapyszoza / dzesyaczi-
ny abe gwaltownyk rzeczy kosczalnych byli nale-
szon, ma bycz wpmynenon klyatwa z wpmynanym;
zaprawda, aczby lezal w klyathwie nymc szeszc
myesyaczy, tedy knyocze pod nym badaczy, kterzy
dawaya dzasyaczyna, maya bycz s panem klaczy
asz do dzasyaczynynaya. A glyby teaz nyektora
Sala . . .

Procto Jul 22: Megodlye

6a

weżyny; ale ysze nyektorzy swą wfałnoszą abo
tesz dla nyedostatku, zdany przed sądem, dosyż
nyewezynywszy przez odchodzą, przeto ehezemy, a-
by tacy za te nyszadney wyny nye podyały, ale gda
badą przeparczy sądownye, maya bycz dany za rąką.
Paknyaly z yaczstwa wezekne, tagdy ysze od yacz-
stwa badą wyrwoleny; ale e dług nyecz, wylawszy
o zlodzeystwo, a te yaczstwa nye mogą bycz prozny

/13/. O dzieczkowanyw wynach. / \

9/ /0/ zaclady nyektory vřząd ehezemy polossyecz
dla vřostwa naszych poddanych, bo nawczili sya

Dział. 8-9

AKC. IV B(5) propter quod

Smeto

lut 23: a thepodya

7a

/15/. Szoltys na na wojną gechacz.

/V/stawiany, aby kaszdi szoltys tako dw-
chownych jako swieczskych panow podlug swey no-
czy kaszdy s namy na wojną poczagnal.

/16/. Dwchowny naya gechacz na wojną.

/P/otrzebno gest, aby kaszdy prawa swego
wszywal; ale ysze czastokroes dwchowny w oeczy-
snye nyeschkaya, praw any vkonow krolestwa na-
szego podlug senyan a slyachty naszey nyesposta-
pvyaes, a wszakosz krolestwa naszego jako gyn-
szy zienyanye poszywaja, przeto vstawyany. a-

AKP II 4 (8) ideogue

Dział. 10

by kaszdy dvchowny oczczyznę pod nany trzyma-
 yacz, podlug sacznkv gynyenia na kaszdę wypra-
 wę s nany pogachal; a gdyby nye chciał na wy-
 prawa wojny gechacz, tedy gynyenia na sstapycz
 swenv bratv albo blysznyenv przyrodzonenv. A
 gdyby tego nye chciał vczynycz any wojny postą-
 pycz, tedy tho gynyenie tych dvchownych na na-
 szę pracza przypysvgeny, ktorym owszyky nylcz-
 nye wkładany.

/17/. Wdowa y panna na nyecz rzecznika.

/I/sze dla krechcosczy panyenyskyey y tesz
 dzewyczey obczowane 11/ naszkye na bycz od-
 Dział. 10-11

Przeto Jul 23: tego dlya

7c

dalono, aby gdy ony kogo pozowā albo / go kto
pozowie na nysektor i rok albo prawa, tedy chczen,
aby sādza swego podsadka albo gynszego nanyest-
nyka tey panyey y s gey sampiarszen do gey gospo-
dy na poslaes, przed ktorymszetho rzecz na pole-
czyes swā sweny rzecznykwy albo rzandczy albo ko-
ny syā gey bandza lwybez.

/18/. O pospolnem rzecznykw.

/1/sze gdy wszelky czlowiek sam swey rzeczy
drugdi nye nosze przewiesez, przeto chczeni, a-
bi kaszdi czlowiek ktoregokoli stadla bands.

Dzial. 11

AKP II 4(10) ideopne

Przeto

nie 24: a tygodniowe

Bb

sędzą wlozzonego, to jest eracowski godnego a
sądowny rsky drugiego; y tess starosti maga nyess
kassdi swego sędzą.

/21/. O godzinie syedzenia.

/P/yrwey ten byl obyczay, yzże any godziny
any czas trzymane przy sądach, a czastekroc
czy, którzy nyeli czse sprawyacz w sądzie, alysz
po obiedzech obszarwszy są, a opywszy są,
przychodzili, którzy czastekroc stolecz sądowy
nagabali a sprawyedlywocz owszyky zatraczali.
Przeto aby czas y godzyna sadon byla sprawyedlywa

H 576-7

itagwe

Dział. 12

-----
 sędzą włożonego, to gost bracowski godnego a
 sądomyrsky drugogo, y tess staresti noga, nyces
 kasszi swego sędzą.

/21/. O godziny syedzenia.

/P/yrwy ten byl obyczay, yaze any godziny
 any czasv trzymane przy sędzech, a czastekroc
 esy, kterzy nyeli czse sprawyacz w sędze, alysz
 po obiedsech obszarwszy sya a opywszy sya,
 przychodzili, kterzi czastekroc stolecs sadowy
 nagabali a sprawyedlywescz owszyky zatraczali.
 Przeto aby czas y godzyna sadom byla sprawyedlyw

Smęto

ideopne
1 Jul 27: .. dnegodlyz

10b

wezaszonyą strony a potapyenya; przeto 115/
ny / chaszaz pomocz ebyema stronema, wstawia-
ny, aby edtychmyast ezy, ktore pozowa przed
nas albo przed naszego sądzą, dobre a dluge
ynyli rozmyslenya na odpowiadanye przed sa-
den, aby takyny chytroszczany abe chytrzyny
szalebamy nyc byli przechytrzeny. Przeto chese-
ny, aby sapyercza abe porcza przedny szaleba
wszytką poleszyl na lyscze pozownom tako,
ysze nyc badze potem nyczs przyloszone kv sza-
lebie. Tako tesz gdyby kto byl pozwan o

1161 Istetm mus gwod 1 Jul 27

Dział. 14-15

Smeto

10b

wezaszonyą strony a potapyenya, przeto 15/
ny / ehezacz pomocz abyema stronema, wstawia-
ny, aby edtychnyast ezy, ktore pozowa przed
nas albo przed naszego sądzą, dobre a dluge
ynyeli rozmyslenye na odpowiadanye przed sa-
dem, aby takymy chytroszczany abe chytrzymy
szalebany nye byli przechytrzeny. Przeto chese-
ny, aby sąpyercha abe peresa przedny szaleba
wszythką poleszyl na lyszce pozewnem tako,
ysze nye bądźe potem nyczs przyleszone kv sza-
lebie. Tako tesz gdyby kto byl pozwan o

Dział. 14-15

Przeło

lut, 28 : Męgodolizy

11b

/30/, Złoty podług zasługi ma czyrpyecz.

/P/rzydawa są czastokrecz, ysz gdy nyc-
kterzy bywają pozwany przed naszą oblycznoszcz
o nyektore vini, the gest o gwałt abo złodzey-
stwo, wzięli sobie obyczay, ysz the nyc swą
wola, ale przykazanym swych panow abo starszych
czynią, kteraszto wymową od złości y od smyer-
czy czastokrecz byli wyzwoleny, Czas szesny v-
znali, ysz the byle przeczywka sprawiedlywoschy
boszey, przeło bojazny boga mającz przeczyw te-

Dział. 16

4 67-5 - cx eo

mv, wstawiany, ysz gdyby kterego szlęstnyka
 przed nas abo naszego wżądnyka pozwano a do-
 kenano, tedy szadną wymową nyc ma bycz wypra-
 wyon, gedne pedług zasługi na wżyrpyecz, y
 tess ma odpowiadacz wymowy nygedney swym pa-
 nem nyemayacz; aczby tess na to wkazowali przy-
 wylege abo ktore twardesczy nasze abo naszego
 namyestnyka, my dla rozumoszenia zlosczy myedzy
 takymy, takyeto lysty odwolawamy y kaszerzy ga
 za nyczs myecz. A gdyby kto o dziedzyna abo
 gynsz rzecz przed nas byl pozwany a tento

Przeto

Jul 30 : tygodniowa
quapropter

/33/, O dzieckowaniu dw wolv.

/D/owiedzelysmy syą, kake gdy nyektori zie-
myany o nyeposluszenstwo zdan bądź na dzieci-
kowanie, tedy gdzieby myano wąż szesz wolv,
thv wozną trzydeszezy abo czterdeszezy, a
nyszli ge przywyedą tam, gdzieby s' prawem myeli.
staaz, tym ge myedzy sobą rezerwą; przeto

Dział. 17

4 186-7

wstawiany, aby o pyrwe nyeposlyvszenstwo slu-
 szebnyk se dwiena pochoikoma sadzey ma gechacz
 do wsy tego zemyanyna, a tane gestly sam zdan
 w wynye, mayą mv wżacz dwa wolv, a sąly tecz
 zdany knyeczce, tedy knyeczowy 18/ po gednemv
 wolv. Te tecz o wtore szadne nyeposlyvszenstwa
 vezynyez przykazvgen dw wolv, a na knyeczv po
 gednemv, ale o trzece aez przepadnye, tedi te,
 oez bądze pozwan, na straczyez, ktorego sądzę
 ma esądzyez. Tego tecz nye opvszczamy, aby thy
 woli take wżate, kremye wszego obraszenya.

si quis itaque dicat se nobilem

Przeto Vbul 33; a takto neneby ne ktus

~~bya slachetnym~~ 16a
/40/. O doswiadczeny swey slachetnosczy.

/R/odzay slacheczsky od rodziczow pochodzi
a synowie od nych porodzeny, gym tess doswiat-
czaya sya bycz slachetnego rodzayv. Przeto acz-
by sya nyekte myenyl bycz rodv slachetnego/a
gynszi by temv nye wierzyl, tedi ma doswiath-
czyce szescza maszow swego rodzayv, ktorzy ta-
ko maya wyznacz przysyagwszy, ysz ten gest
brath nasz y gest s pokolenya oczeczow raszych.

~~-----~~
Ziat. 21

Proeto

Proeto = de hinc

1281 MP.Ky V 122

~~MP.Ky V 122~~

de hinc ut in principio evangelii Ioannis activitate praesumpta, cui evangelium scriberet et in quo electus scriberet, indicaret sc. Lucas

Luc prol. 10

k. 540 3

Знаето музонатем при
Знаето. керемпа троис' над сло-
то у топазион,

Знаето бу ивемии притка.

мануи ливемии рео'кодем

se^o

Vides dilexi mandata 3° -

M.W (H.D. a.)

propterea ad omnia mandata tua di-
rigebar

3° 118, 127-8

Præto

Przyrzekal iesu gospodnia --, bo na prawycy
my iest, byc i nye pomsion byl. Præto nye-
szelilo nye szersze moje

Ps 15, 9

pl : prætosz

propter hoc factatum est cor meum

Przeło

V < przyjaciel >

Iho * przyełto tego dla < obywatowanie
służbi naszej > ale y też < wszystkie
szeladzy twoy > proszymy panye, ^{aby raczyły V} (hanc igitur
oblationem servitutis nostrae sed et
unctae familiae tuae quaesumus domine
ut... accipias) XV ^{p. post.} Msza 7 as. 54 ^{viii}

to tego dla 3, 6 & III, VI - VIII

tego dla 4 IV

Przeło = igitur

To przejecho, tego dla obywatowanye szuszi
naszey ale tez worystkey czeleady twey
~~proszymy, panu, Mac. Dod. 54. aby... racze~~
prziyanez. $\text{I} \frac{1}{2} \text{XV}$ Mac. Dod. 54.

III to tego dla
IV thp tego dla
V tho tego dla
VIII tqz tego dla
XII thp tego dla
XIV tho tego dla

dne

Przetło

Welykw boletery mamy ~~pramam~~ myslacy
szawody o shobey ~~ty~~ przetko czedye prouty,
* mya ~~ty~~ racy ma, zapomnceri / R. xxii, 60.

XV p. post.

Przeto

caritas karzka.)

~Kierada zavydy, mycego mye szasra, bo
gdy na them swece radney nie rada za-
platy cressnyey gy duchowney, przeto
szemskem szecram zaszreor, zavydreor
mye umye. ~~Mac. Dod. 148 c. 1500 Mac.~~
Dod. 148. ^{xv}ex.

Przeło

<ienie>

nye panw ych Mykolagory B/wzal Talye
stucke memo. Przełto ya V.V. spoyedam,
yze then dobry ulovye... nych nye kryw

ex. XV, Sl. Arch. I, p. 11. 20

T (u. listy)

PaeTo

Jacob tho oblyere (sc. ~~Chytpsa~~ ^{Inytko}) wydzial,
pretho nabosz nye zawotal: Wychyale < m >
oblyere boze ca 1500 Spr JNW V 15

Przeto

Veronica, ... thwarz [~] C i r i j s i o v a m y e e z s z a d a l a ,
przetho yemv szwoy podala ca 1500 \$ pr JNWV 16

Przeto

Nyema ganyebnee... mnymano bicz, acz pod-
lug myenyenya crassow obicrage... lyoske ne
odmyenyayb... A przeto my, Kazymyr, ...
vmislylysmi przereczonic sendow... wipleca
mycyanostaynowa

Jul 6

et ob hoc

#46

Smęto

4b

-----
papyeska bądźse dana, ktorej my noczy 6/
dacz / rozgzeszenia nyc nany, shozony, aby
wyzawany gey kopya, przykasanye rzadnye a e-
byczayne zachowane; ale e interdiktone to trays-
nayaos, yaco gesny pyrney polosyli.

Praygacze statvoh od zyemyan.

/N/ye ma bycz sadzyw, acz podlug resyrze-
nya czasow, obyczage albo vlessenya lvdskiye
sya, ednyenyloby, gdysz nasstwo nyetylko w szy-
lach czala any ezvdnaczy harnasz na bycz sezna-
no. Przeto my Kazimyrz z Boga nylosczy pospoly

Dzial. 1-6

z rozierstwem naszym obeszrzawszy to z boszą
 pomoczą, ysze od dawnych czasow w ziemyach kro-
 lestwa naszego ezastekroc w sądziech nye podlug
 zgody, ale podlug swych glow smyslv a starych
 lath rozvmow rzeeczy przednye przessie romagy-
 oze sądzą, temv ta rzecz tako a gynszemv tazz
 rzecz gynako: dla ktorego rozdzeranya rzeeczy nye-
 dzy naszymy poddanymy gadky y nyeszanya pochodzą,
 przeto kv chwale boszey y mathky gege y wszech
 swiättych a na vszytek naszymy poddanymy vlozzy-
 lysny tho nyeszanye sadow bycs zlomyone, chezycen.

32eto

~~Przed~~ A wra koss... rozciosa - w krodie
... mygdli ma bier * powraczajacyona...

A przetwo wstawyamy

Jul 32

• Soleopne

H72-4

Przeto

14c

rok w sapersz stanye a powod nye stanye, tedy sapyercza ma byc wyzwole od rzeczy przez powoda pozwanye; aczby tess sapyercza nye stal sam abo przez posla, tedy dla nyeposlyssenystwa ma byc zdan w wynye dw wolw.

/37/. O zastawie dziedziny patrz. /

20/ /R/ychla rzecz w nyektorych sztvcach gest potrzebna abo tess nyepotrzebna, a wszakosz przy sadzech a rozgodzenyw rzeczy rychlosez nye ma byc dzerszana. Przeto chczem, gdyby nyekto byl pozwan pyrwe, wtore, trzecie kv

Dział. 10-20

ysr prreto - ideo

(Jaän alybo prreto)

mysz szaz spolu dzedzermu theytho dzedzyni, yakokalye...
(prawa k ney nye mayz, a prreto myeeni szaz nye
myeer o thatho dzedyna otkpowyedzen Sul. 29.

ideo

466-1

bric inuuj

Przeto

Jedną z tych pisań ... wspomina jest
bierz otknowyona, - yasz widzi się przewyż-
szasz przewyższoną pisań, a przetwo przy-
tem również stoyaz zgotyasz, wsta-
wyli s mi

Jul 38

made

vdrączają. Przeto wstawiany, aby o rzeczy dziedzienne albo niedziedzienne albo rzeczy wielkie sądzą myaste platv rzeczonoego pyatnascze wzał cztery grosze, a o mnieysze rzeczy dwa grosza na wżacz.

/53/. Pywsze zdanye w swej noczy na stacz.

/G/dysz rzeczy wmarle trudne wzbvdsyecz, yake mynale na wstecz obrocsyecz, a wszakoss są nyektory, esse rzeczy przeszle y tess sąden osądsone nyekakysy wynysly naveczyly sya wzdzyracz, a to w ten, gdy nyektora bracza

-Dziat. 27-

Przeto

Vnde ergo, a przetho, sue pye, mylo-
czivemv, conceptioni competunt, po -
dobne są, verba predicta XV med.

ZabUPozn 124

Przeto

J uczył jest dzerszadło. A przeto
pyór dzyszyl stal * prógów zlotich, kto-
rebi dzerszaly opon dzerszadła

BZ Ex 36, 13
unde et quinquaginta fudit circulos

Poreto - quoniam

A poreto wyedzper (sciunt) to sinowye israhelsi, yore
paua boga swego rornywaly, strach twoy spadl
na nye Pz Judith 11, 9.

et quoniam sciunt

6127

Przeto

a przeto

Propter, a przetho, quod etiam tunc

^S
pexus, postacz, femineum fuit multum

despecta, wszgardzona 1456 ZabUPozn 90

Preto

Spadla korona glowy nanej a preto smetne
jest serce nane Rom. 736.

Przeto del 32: nymus lms

15b

zastawą w nysczech w pieniądzech, tedy gemv
 sądzą przysądzy pyenyadzi dopelnycz; aczlyby
 tesz zastawa wyączey, nyszli thy pyenyadze,
 w ktorych zastawyona, tedy ostatek na wroczyes
 temv, czyya byla pyrwey.

/38/. O doswyathczenyv gwaltu.

Przeto aby potwarz drogý nye nyala,
 chcemy, aby ktoregokoly 21/ stadla nyeporv-
 szony swey czczy czlowiek o kakykoly gwalth
 przed / sąd bylby pozwan, tedy nany dobrym

~~Dzial. 20-24~~

propter quod habitum

Præto

(invenit)

31a

czy nieporwany.

/87/. Ktorzy cradną zbosze s pol.

/P/odlug pysma swiatego czynący schkodą
na polv, rzeczeny tess są złodzeje; ale ysze
taczy od zlosczy nye mogą bycz wczagonyeny, a-
lysz gym powroz wloszą na szschiya, præto acz-
by nyektory kmyacz abe sluga czygykoly badacz,
zbosze czygekole na polyv noczną rzeczą bral a-
bo kradl, tedy aczby gege ten zabył, czyge bą-
dze zbosze, tedy za to nyczs nye pokvpy.

Dział. 39

Præto - 29/12/1
invenit

propter quod statimur

Præto

Jul 54: leges de veteribus, ^{ab} 364

zwany, dawnoscą mogą odbywacz.

/113/. O dawnoscy maszkyem.

(G) dysz równosc między stadlem gest rozma-
toszcz, bo nyektorzy są wolnysyszy, drudzy to
st maszowie nyszly szenyszczyzny, præto aby
szdy o swej rzeczy abo dziedziny doskonale mogli
ynycz, krothcosczy nyemajacz w dawnoscy, vsta-
amy, aby kaszdy masz myal dawnoscz za trzy lya-
g a dla krechkosczy pannyeyskyey wdowa ma myecz
wnoscz za szesz lath; ale maszathky, które
my w sobye wolne, dawnoscz mają myecz za

---Dzial. 46---

AKC n II 36 (105)

Propter, ideo

At propter to minimali, a by [ni] ku
komu inremu krest prystuchat
jedno k tem prorokom [et ideo puta-
bant ad alium non pertinere bap-
tismum] Rom. 185

prseto

²ÿz. przetho Nickel Sÿcorzinfki
[[tego] | [[czloweka - u] {Jacobum}]³

de Szocolowo³ ÿal⁴ ÿzka|plan⁵. nan.
volal. gwaltu. tedÿ | {kedi} go ranÿl.
ÿ przytem gÿ gwalcze | yol ÿ wÿofzl
[[dopoznana]]. {dokofczola}

~~1418~~ Kościan nr 658

1418.

przeto

Tako mi pomozi boog. ỳ fwanti † |
ỳz. przetom cupil. ten fkoth. vwo|
czechu zelafzka ỳz mỳgo bilo trze|ba
{kumey potrzebe} ale ne tego dla.
[[abỳmỳ pe|nadzỳ thich. mal cze-
kacz ỳfdrugỳm | penadzmỳ]]. ỳzbỳ
dalỳ ftacz {tym penadzem} nỳfz|
[[lỳ kfwey potrzebe]] {fdrugimi f czfzo-
mỳ} [[kmeu po|trzebe]] {bil} — — —

1418 Košicau nr 688

przeto

Tako mÿ pomozi boog. yfwanti † |
Jakom przetho cupil ten skoth |
v woczeha. zelaska. yz mÿgo bilo |
trzeba kmeÿ potrzebisne. ale | ne
tego dla. aby mÿ dal tÿm | penadzem
ftacz sdrugimÿ czszom | mu ye
[[bil]] {yefzm} winowath.

1418 Kościuau nu 689

Przeło

Jacom ja przeło kmyeora Jana
... sbył, ysz my sz kmyeora w mem
goyu myelal.

1471 Garsxl II
(S.)

Pozeta v. Orze to 1471 Caps. XII

Prest.

Atla paano... vide, yvresesani spantkani velikini neuvorani,
poretko prore za namu ~~P. 111. 26.~~

~~1110~~ R. ~~111~~ ~~218~~ 218

XV in.

Pizeto

Jakom ya pnehto Naw [...], esz my sza
nye dal lup [...]

1426 ZepWarsz w 161

PrzeTo

367. (40) Jakom ya wawrzincza (~~thego~~-dia) < przetho > sbyl ,
esszemissze nedal lupicz w mem lassze.

1432 Zap Wansz nr 367

Przeto

368. (40^v) Jakom ya przetho Maczeya sbyl esszemissze nedal
lupicz wmem zycze.

1432 Zap Wasm nr 368

Przeto

382. (100) Jakom ya ondrzeya przetho sbyl esze my skotha
zagocz nedal mamyey (!) dziedzinye.

1432 Zap. Warsz nr 382

Przeto

prozito

Jakom ya Ondreya proze to sbyl, esse my skotha
* zagŕcz ne dal ma^t myey dzedzinye. 1432 Rafzan. 91.

Przeło

He przeło

2863. (258) othore (!) pancarz Janik nanye szalował tegom
ya nyewzəl othmicolaya naszidowski dług ale przeło ez bil mego
strya aiam knemv bliszszi. — Jaco ya tho wem (Eze) othore
(penedze) pancarz Janik naJana szalował tego on nyewzəl oth-
micolaya naszidowski dług ale przeło ez bil gego strya aon
knemv bliszszi.

1428 Zap Wansz nr 2863

prze to

O tem co je tato gest ewangelia swyja-
ta, яке prze to na drzen roschech swyja-
tich polozona, exe kazdi ss nych tako
bidlil, jako tuta wilozil pan ihus xpūs
j nauzil

№ XV R. XXII, 233.

med.

Proeto -

Azaly pae tho yss yes bozy orkey
numquid enim ^{quia} deificata es.

~~12~~ xv) sic v 280
med.

Przeto

Y normal to myasto bog wydzemja,
przeto yze ge do myasto slowje: na
ty goze pan bog wydry

Ed Jun 22, 14

Toe mozij

Prato

Mye mogly pyca wod z Marath
prato ysz bily welny forzkye

B2 Ex 15, 23

es quod essent amarae

Pręto

Yzeki Achar ku Helyonowy: Analiza nalyz
na mnye sobye nyprzyicyelye? a nely:
~~Analiza~~ Nalyz, pręto yszesz syó oddal na
to, obi umyl zloscz

Bz III Rep 21.20

eo quod venmolatus sis

Prze to iże — eo quod

Polozdę ge g(eiz)

Viano zle fggz ~~g~~gedromi nyefnogo bicz

prze to iże z; zle

182 Jan. 29 17 29, 17

eo quod pessimae sunt

Pręto

J wyeszyl ~~to~~ gest bil letro pze to wszitko,
also ucazynyl pan Izrahelowy, pręto ze
wiyól fi 2 rōku egipskich

BZ Ex 18, 9

co pnod eruisset

nr. OrtOssol 79

-----98d

/1/ ysz gey tho dziedzyczs-
two /2/ przed gayonym szan-
dem /3/ wszdano tako ona z-
lomy /4/ they drugey pany-
ey w/5/wyazanye przetho y-
sz /6/ ona wczasz ge odwol-
ala /7/ y przeczyw themv
mo/8/wyla podlug prawe/9/
go prawa maydborsz /10/ WA-
sche pyta/11/nye o prawo
/12/ gesth takye Ge/13/dna
pany myala dzye/14/dzyczst-
wo y nyewyescze /15/ rze-
czy y vmarla y zosta/16/wy-
la poszobye gedne/17/go
szyna

OrtOssol 61,3,w.1-17

Przeto

h. etc.

-----92d

ххххххх

/12/ kthemv przetho ysz tho
 /13/ woythowstwo szluzy
 /14/ krolowy na woyną etc
 /15/ Woythowstwo al/16/bo
 szlolithystwo /17/ czso gye
 czlowiek /18/ wdzedzyczst-
 wo kupy albo /19/ ma tho
 spadugye y od/20/nyera na
 masza taw/21/arz bo zensz-
 ka twarz nye /22/ moze sa-
 ndza bycz tego /23/ dla
 mathka nyema pra/24/wa
 kthemv woythow/25/stw pod-
 lug prawa etc

Przetho

 OrtOssol 58,4,w.12-25

h. etc. 2/11/20 74

-----111b

Maya ly zaprzane y od
przyszazone

gymyeny racz/17/czé wza-

ncz namyesczką /18/ pot-

rzebą Czyly ge ma/19/ya

wzancz ponym ge/20/go

blyszhy przyrodze/21/ny

szlowye gego dzew/22/ka

bo masz they tho /23/

dzyewcze dwoycz szye /24/

zaprzal przed raczcza /25/

my od szyebye y od /26/

szwey zony przeto ysz /27/

raczcze chcely od nye/28/

go zaplathy

thych dlusznych szoszow

OrtOssol 66,3,w.16-28

Fureto
du. OrtOssol 68

Imięto

5b

a to przeto, ysze myedzi dwiema dziedzinama strw-
myeny abo rzeka plinye, a przeto acz dwie dzie-
dzinye znow obapol gedney rzeki posadzą syą,
tedyby każda strona swoy brzeg ma rządzycz y
strzymacz; a gdyby rzeka moczą swą ale nye czło-
wieczą opvszczywszy pyrwszy byeg, gynszym bye-
gyem syą obroczyła, tedy ony brzegy, ktorimi
pyrwey woda rzeki czekła, dziedzinam bada za
granicze, a kmyecze z obv dziedziny w onem ge-
szerze wolno ryby mogą lowycz. I na to mowymy
my, aczby tesz rzeka moczą człowieczą gynady

Dziak. 7

Przeto *Art 31: nymus tho yre 13d*

czy wszytezy take czynyazci, ta vina naya
yes potapyeny. *pres... uędranye*

/35/. O dzeszskowanyv zemyan.

/A/le vbestwo ezastekress naczysk y szkoe-
ty nyemale esyrpya przeto, ysze nye podlug
sprawiedlywosczy ale wyazey wspori swa meca
ykarvyacz, kv dzeszskowanyv yake na woyna gya-
la, na the nyemayacz prayswolony od sadzey ny
przeparwszy sadna vina ziemyanyna albo gego
knyeesa, drapystwe czynyacz. Przeto chezamy,
aby sadza abe' podsadek kv dzeszskowanyv nye

propterea quia per ... impignorationem

Dzial. 19

AKPr II 19 (25) V= propropter

zy wszythezy take czynyazci, ta vina naya
yes potapyany.

/35/. O, dzeszkwanyv zemyan.

/A/le vbestwo ezastekress naezysk y szke-
y nyemale esyrpya przeto, ysze nye podlug
prawiedlywosci ale wyaczay wspori swa mees
kazvyaz, kv dzeszkwanyv yake na woyna gya-
a, na the nyemayaz pryszawolenya od sadzey ny
rzeparwszy sadna vina ziamyanyna albo gego
nyessa, drapystwo czynyaz. Przeto cheseny,
by sadza abe' podsadek kv dzeszkwanyv nye

Dzial. 19

AkPr II, 19(25)

wyączy posiał, gedno dw pacholkv s slvszebny-
kyem; sądza tesz nye na kazacz dzieczkowacz ny-
kogo przez vini abo alysz sądownye bądźe zdan
na dzieczskowane. Fakryali to ktori sądza gy-
naczey vczini, moczą albo smyalosczą swą kazacz
kogo przez vini dzieczkowacz, a tho dla swego
poszytkv, tedi sądza temo, kogo tako dzieczkowa-
no, bydlo abo gynsse rzeczy tako wzięte albo
gego knyeczowy, aczby tesz byli dzieczkowany,
powiadayaczym a skarszaczym, ysz nyesprawye-

Przeto
le przeto

Jako mienia niektórzy, iż to istne odzienie było, iż niegdy starzy królowie żydowscy koronowani, bo według świętego Augustyna ty służy przykazania Pilatowego le przeto, iż żydowie dawali jemu tę winę, a by się on królem czynił a też, iż jemu Pilat królem zwał, chcąc Pilat dosyć ich gniewu uczynić i przykazał, aby jemu naśmiech obleczone wto istne odzienie pawłoczyste, aby żydowie nasyciwszy się jego przeciwności albo sromocie (!) i nieżądali dalej przelania jego krwi niewinnej; Rozm. 828.

Przeło

Thucz mala nyedostalo pol albo Karthy yedney a to
przeto iże tez tam koncza nyemasch Rozm. 847.

Prreto

Nie pneto pusta mily Kristus, i by nie nie =
driał, ale by to napisano Rom. 777.

Przeto

A przeto na [w]ygatowane tego niepo,
aby theesz naszy - stochzicy... ko obro-
mye kroljewstwa mocznyey & czyny
bili, wstawamy

Jul 45

et ad hoc melum - standum

106-7

na zakład pyenyadzy dawa a zasyą zyskve, a ta-
ko ziemianye czastokroc konye, na ktorychby
nam ryczerstwo myely sprawyacz, straczaya, y
tesz dziedziny za takim zasszenym zastawyaya a
potem w vbestwo wpaawszy, kv gorszem przycho-
dzą abo zbygyaya, dla ktorych wyn po sand nasch
radzy przychodzą, przeło aby naszymy poddany czezya
37/ tym szyrzey slynaly, vstawyamy, aby od/tych-
myast szadny ziemyanyn naszs z nyszadnym czvdzo-
szemcem na zakład nye gygrał, ale tylko za go-
towe pyenyądze. Paknyaly kto nadto vezini a na

Przeto

Przeto praczincye sycera wane...
abiscye nukaly pana boze wanezo

32 I, Par 22, 19

praebete igitur corda

preto

czy były poth m^v kos^v,

Pretoer
~~Pretoer~~ ten przychath przywodra:
kaszdego w. ruyowuie shodze

~~UOK 7. T. 193, 392.~~

~~Al. 5m. 385-392~~

De morte w. 392

Przeło

a to się przeto stało, aby się popełniło proroctwo krola Dawida, gdzież tako stoi: Rozm. 819.

Pre to

Ne pre to... ale pre to...

Herod... pouab jeho [sc. Jesucrista] pyta'i norma-
stemi mowami, nie pre to, i'i by sie chciab' nam-
duzi, ale pre to, i'i by niektore dworne recy
slysal? Rom. 797.

przeeto

Faccier bili swyrceni wechitaci, a prze-
to exe szdaly wyscey a wyrcexy bo-
gu ^{*}sluzic (S), bili naschiceni, bo
posnali jego mylosz tuza wydomysa

1/2 XV R. XVII, 239.
med.

przeto

Takosch wschitky przedxi a oblicxi blogo-
slawijenstwa a nadzrech, ex e ciirpijaexosix
skromna sama ma docsonacx kasdej ceno-
ti y dobrocxij; przeto mowij: S. ~~gustav~~ Grxe-
gorz: ex e ciirpijaexosix stroza a pijastunka
gest wszech cenoth

№ XV R. XXII, 245 ~~10~~.
med.

V sul 4
mper es puel in platio

Przeto

Γ sul 33 : o lno

1Cb

/41/. O doswyatczyeniv ran.

/G/est przyszlo przed nas, kako Pyotr zaczy-
gayacz Iana, gest gy vranyl 22/ barzo na vli-
czy; tedy / Ian Pyotra pozwal przed sad szalvyacz
nany, ysze gy vranyl. Ian rzeci, ysze ya gesm
gy vranyl, ale z gego poczathkyem, bo on mnye
pyrwey vranyl, a na to ya mam swiatky. Przeto ✓
my Ianowy przysadzylysmv doswyatczyecz na Pyotra,
przeto, ysze gy posczygnal na vliczy y gest gy
ranyl, bo Pyotr nye odeymowal swego szywota.

~~Dzial. 22~~

AKPr II 14 (32)

Przeto

1Cb

/41/. O doswyatczenyv ran.

/G/est przyszlo przed nas, kako Pyotr sczygajacz Iana, gest gy vranyl 22/ barzo na vliczi; tedy / Ian Pyotra pozwal przed sąd szalvyacz nany, ysze gy vranyl. Ian rzecł, ysze ya gesm gy vranyl, ale z gego poczathkyem, bo on mnye pyrwey vranyl, a na to ya mam swiatky. Przeto my Ianowy przysadzylysmy doswyatczyecz na Pyotra, przeto, ysze gy posczyghał na vliczi y gest gy ranyl, bo Pyotr nye odeymowal swego szywota.

~~Dział. 21-22~~

Przeto

Julio

45a

sobie dziwna prawa; przeto taky podług pyrwych statuth ma czyrpyecz.

/140/. Gdy sluga pomaga za panem.

/G/dykoly sluga swego pana bronyacz, kogo vrazy, za to od vraszonego abo od gego przyaczela nygedney myerszaczky nye ma czyrpyecz.

/141/. O zabyczv bydlyacza.

/V/stawiamy tesz, acz kte nyevczone bydlyą zabyge, ten ma dacz temv, czyge gest, za nye trzy grzywny, za szrzebeza tesz trzy grzywny.

Dział. 57

AKR II 46(132) ♀

/139/ O potwarzy służebnyczey.

/C/zastokrocz przed nas gest przywiedzone,
kako służebnyczy w naszym krolestwie zioniany
abo wsy duchownych veziaszaya, wynalyazwyac

Dział. 57

wszytek obroczył. Falco poznał, ysze myecz y tobola wzał byl, ale gemv zasyą yą wroczył, ale o pyenyądze zaprzal. Ale my poznawszy, ysz nykt kromye czygey woley nysządney rzeczy nye ma wżacz, alyszby gego vproszyl, przetosmy w tey schtucze Gydzikowy sskazaly przyssyądz na swą schkoda.

/77/. Gdy kogo vkąssy pyes.

/I/dzyk szalowal na Falka, ysze s posczwanya gego gest gy pyes vkąszyl tako, ysze chramal. Falco zaprzal sczwanya; ale ysze Idzyk nye
Dział. 35

/27/ odpowiedcz gego popy
 /28/ szacz kthorasz byly
 na/29/ przeczyw Janowy tho
 /30/ myaly ony zvsth tego
 /31/ tho czo od powyedzal
 /32/ popyssacz y to posz-
 nal /33/ pothem ten rzecz-
 nyk przed /1/ Szyedzaczya
 rada ysz to /2/ wszythko
 tako mowil /3/ yako thu
 stogy przepy/4/ssano a
przetko proszy/5/my wasz
 o navka mo/6/galy przysz-
 asznyezy dacz /7/ popysz-
 acz zaloba y od/8/powyedcz

 OrtOssol ~~53,2~~, w. 27-33 -
 53,3, w. 1-7

Fretto

dim. OrtMoc 66

Præto = ergo   Greka lenywy pomocy od
boga. Kt [o] homy przycezal ne
tym samym slycecie crux o sobye.

*Przyto thy crvy, a przychod thwoy z tra-
wymym zawary. ~~P. I. XL~~ R. I. XLVII.
XV p. post.   2.)

In ergo vigila

Pre to = ex hoc

Miły Jęsus... rekt: Powiem li wam, nie
będricie mi wierzyć... Ale prets... wiry die
tego, ktorego wy mrimacie prostego srowie:
ka, siedząc na prawicy... moey Boiej Rola.

742.

procto ~

~~procto~~

The streets syera trego, fuzze to ryd,
sstrayl a procto, cross uszyz owina
prima

propter cordis tui formi-
dinem... et propter ea quae
tuis videtis oculis

B2 Gen 28, 67

~~151 a 35~~

Str. Ossol 2 -----19c

lath nyema/30/ya tedy ma
mocz dlugy /31/ foldrowacz
ydacz yszapla/32/czycz dl-
ugy wszythkym /33/ obycza-
gyem yako by /1/ Mogly v-
czynycz thy tho /2/ dzye-
czy gdy by latha my/3/aly
przetho opyekalnyk /4/ th-
en moze dlugy placzycz /5/
o kthorych wye szgymye/6/
nyą thych tho dzyeczy /7/
Aokthorych nyewye mo/8/ze
szye dacz vpomynacz /9/
albo onye

pryszchancz sprawa wyel-
krzv o them dludze

OrtOssol 26,3,w.29-33 -

26,4,w.1-9

Przeto

/2/ szawyaszal tako Jako
mye/3/dzy namy na pyssza-
no /4/ wyawnem pyszmye
prze/5/tho nasze darowan-
nye y /6/ zawyaszanye ma
stacz /7/ Bo tho szye st-
alo myedzy /8/ namy szdo-
brey woley y /9/ szvmysz-
lu poczwyerdzono /10/ a
szprawem nygdy przecz/11/
yw temv rzeczono any /12/
szgynaczono do yego szmy
/13/erczy kthory thu mye-
dzy/thyny ma sprawnye 0
/15/dzerzecz tego vmarle-
go /16/ rzeczy albo gymy-
anye

Imeto

adye ...

-----71b
o tho czo nanye takim /13/
kthorym zalowano a o/14/ny
przynyeszly vkazan/15/ye
take kthorym szye /16/
nyemoga zostacz przetho/17/
ony szwa rzecz straczyly
/18/ A nyemoga gyny dalsy
/19/ dzen myecz albo vkaza
/20/nye drugye przynyeszcz
/21/ podlug prawa przeczyw
/22/ko themv wydzy szye
/23/ nyektorym ludzom kako
/24/ly przeszedl albo mynal
/25/ dluszy dzen vkazanya

Fredo

OrtOssol 49,2,w.12-25

Jan. Otkrac 60

-----91c

- /2/ nyemoga bronyecz szyn
/3/ kowacz Szukna krayacz
/4/ lokczyem albo gynego
/5/ myesczkego obyczaya
/6/ wmyesczye acz on ma
/7/ woythowstwo wmye/8/s-
czye przeto moze dobrze
/9/ pozywacz takyego my
/10/ esczkyego obeszczya
yako /11/ gynny myesczanyn
acz on /12/ stego myasthv
prawo czy/13/ny yako gynny
myescza/14/nye albo myes-
czanyn /15/ podlug prawa
maydb /16/ Gdy by krol al
/17/bo gynny pan

Przeto

Jtesz ten vmarly czlowyiek
 zo/20/stawyl poszobyie dlu-
 gy /21/ a thy dlugy ford-
 rowa/22/ly albo prawyly
 po/23/spolu tych dzyeczy
 o/24/pyekaldnyczy J masz
 /25/ tey zony tych dzeczy
 /26/ oczczym ten to dlug
 za/27/powyedzan od gynych
 /28/ ludzy czosz szye mye--
 ny/29/ly prawo myecz kthe-
 mv /1/ [Przeto] dlugowy prz-
 eto /2/ zapowyedz polozono
 o thy zapowyedna pyenadze

Przeto

Ort0ssol 65,2,w.19-29 -
 65,3,w.1-2

Jtesz ten vmarly czlowyiek
zo/20/stawyl poszobyie dlu-
gy /21/ a thy dlugy ford-
rowa/22/ly albo prawyly
po/23/spolu tych dzyeczy
o/24/pyekaldnyczy J masz
/25/ tey zony tych dzeczy
/26/ oczczym ten to dlug
za/27/powyedzan od gynych
/28/ ludzy czosz szye mye-
ny/29/ly prawo myecz kthe-
mv /1/ Przeto dlugowy prz-
eto /2/ zapowyedz polozono
o thy zapowyedne pyenadze

Ort0ssol 65,2,w.19-29 -

65,3,w.1-2

Przeto

-----109d

aszą ly thy pyenadze yv-
sz nyebyly wgego obronye
tako dobrze

Jako by ge /6/ vszyebye
doma myal /7/ Przeto my-
eny ta chcza/8/cz cząszcz
czosz szluszala /9/ na
gego zoną ta przy/10/
dze nayn anye nagey /11/
dzyeczą Gdysz to gest
/12/ gydacze gymyeny ~~###~~
pro/13/szymy wasz navcz-
cze /14/ nasz czo o to
gest prawa

Przeto

OrtOssol 65,4,w.5-14

-----126a

! maly gym tesz\ czo pokupycz
czyly nyemą

/29/ albo czso gesth prawo

/30/ podlug prawa mayd /1/

Oszandzily krol /2/ albo

pan dzye/3/dzynny albo gy

/4/nszy pan szwego mye/5/

szczanya albo czlowyeka /6/

ysz gy szkazano nasz/7/my-

ercz albo raka sczyacz /8/

albo ysz swe gymyeny /9/

straczyl przeto ten czlo

/10/wyek raczczam albo m

/11/yastv nycz nyeprzepadl

any pokupycz ma

OrtOssol 72,1,w.29-30 -

72,2,w.1-11

Przeto

-----134b

atesz ony nyemaya zadne-
mv

/1/ Czlowyekowy ortela /2/

przedacz albo przedaw/3/

acz ale myastham czo /4/

wnych gest nyemye/5/czkye

prawo gdzie tho /6/ sza

przyszasznyczy czo /7/

prawo wydawaya /8/ posta-

wy ono ysz gym /9/ malo

czo dawaya /10/ yako by

kzlo szbye /11/ przeto

ysz ony mvsa /12/ szye

troszkacz otho ab/13/y

taky ortel wydaly

yakoby szwey przyszadze

dosycz vczynyly

Ort0ssol 75,3,w.1-13

Przeto

-----134c

przeto ysz ony mvsa szye
troszkacz otho aby taky
ortel wydaly

/14/ yakoby szwey przy/15/

sządze dosycz vczyny/16/

ly atesz ysz mvszą /17/

przetho czastho szwą /18/

robotą y obesczye /19/

zamyeshkacz Jtesz ten /20/

ortel dacz zapyssacz /21/

tego dla przyszaszny/22/

czy mvsza vsznacz to /23/

czo gest stego vklad /24/

wthemto myesczye /25/ a

tho gest Sprawą

OrtOssol 75,3,w.14-25

Przeto

-----141b

gdy yvsz gego dzen zapla-
czenia przemynał

przesz /27/ gayony szand

a rzekl /28/ Gdysz ge py-

rwey zapo/29/wyedal tego

vmarlego /1/ czlowyeka

gymyeny /2/ przeto ysz

lezał nyemo/3/czen anye-

moglem od /4/ nyego myecz

od pow/5/yedzenia naczym

bich /6/ myal patrzycz

zaplati /7/ zamoy dlug

pogego sz/8/myerczy a yv-

sz moy /9/dzyen zaplacze-

nya prz/10/emynał

A on tho gymyeny szwe o-
demnye nygdy nyewyszwoyl

OrtOssol 78,2,w.26-29 -

78,3,w.1-10

Przeto

-----149c
gdy by... ta rzecz nalezo-
na by wszyemzkyem prawem
pyssanym

Mozem ly tho /22/ szyemz-
kye prawo w/23/yerzycz za-
nyemyecz/24/szkye prawo a-
lbo czo /25/ o tho gest
prawo /26/ Vszythką pyszm
/27/a y nauka lu/28/dzom
szostawy/29/ony ydany prz-
etho /30/ ktho gest przy-
szaszny/31/kyem y przysza-
gl kv /1/ Prawu ten moze
podlug /2/ lepszego szwego
roszyna /3/ pyszma naycz
ortel

ywyrzecz naszwa przyszaga

OrtOssol 81,4,w.21-31 -

82,1,w.1-3

Przeło

-----153d

ysz on tego opyekaldnycz-
stwa

nykomv na /15/ przekora
nyespuszczą /16/ ale prze-
to ysz nyem/17/oze a nyv-
mye twar/18/dych y trud-
nych rze/19/czy oprawycz
podlug /20/ prawa maydbo-
rszky /21/ KAKo maya /22/
wszdy oczczo/23/wego dlu-
gv na syro/24/cze czo ny-
emoze my/25/ecz opyekald-
nyka a /26/ nyemaly tą
syrota /27/ od powyedzecz

dolath a kako wyele ma
myecz lath Slowye asz by
myala ta syrota lata

OrtOssol 83,3,w.14-27

Prze to

-----157b

nassa mathka krzczyła
dziecza naszey maczosze a
nye mogła nassza maczocha
zanaszym oczczem bycz

wmalzenstwe a /30/ nyege-
go zona była /1/ A to
dziecza czo ge m/2/yala
nyegest malzen/3/szkye a-
le gest szlowye /4/ wyle-
ganyecz przeto /5/ ony
chczą gey ę dacz wy/6/ano
any temv dziecz/7/aczv
szwey oczczyszny czo /8/
thv gest zaprawo spra

Ineto

Ort0ssol 84,4,w.29-30 -

85,1,w.1-8

-----157c
/9/ TEgo vmarlego /10/
czlowyeka dzye/11/czy czo
ge myal /12/ zapyrszwszą
zona ma/13/ya dacz wyano
swey /14/ maczosche czo
gey gych /15/ oczczecz o-
ddal przed pra/16/wem y
themv dzyecza/17/czv row-
ny dzal oczczysz/18/ny
czo ge myal gych /19/ o-
czecz szgych maczochą /20/
przeto ysz ony byly

szoba az doszmyerczy w
malzenstwe any zadnym
prawem roszwyedzeny pod-
lug prawa

OrtOssol 85,1,w.9-20

Przeto

-----158a
gdze szye maya poyacz te-
dy gey yawno przed gey
przyyaczelem

y przed /3/ dobrymy ludz-
my wy/4/ano daye wymyenia
/5/yvcz czo ona ma myecz
/6/ pogeego szmyerczy gdy
/7/by on pyrwey vmarl /8/
y tho vnasz dzyerzą /9/
zawyano y dawayą /10/ a
przetho ysz to wya/11/no
nyedano przed pra/12/wem
ale dano podlug /13/ na-
szego przypyszane/14/go
obyczayą

a ludzye czo przytem byly
drvdzy vmarly adrudzy ye-
scze zywy są

Przeto

-----164c
Czokoly tą zona swego ma-
zą vmarlego dlugow raczy-
la y w ktorzych szyą szną
ty o/27/na ma zaplaczycz
a /28/ moze rowno gynym
/29/ ludzom podeprzez
szą /30/ tego zaporaczo-
nego /31/ zaplaczenia na
gyne/32/go gymyenyv czo
po /1/ nym zostalo a czo
then /2/ masz zostawyl
czynsz/3/hv tego domv
przed ga/4/yonym szandem
to tą /5/ zona czyrpyecz
mvssy /6/ na szwey czas-
czy prze/7/to
ysz on wthem byl wolen

Ort0ssol 87,3,w.26-32 -
87,4,w.1-7

F. m. to

-----187b

Xwszdala mv swe wszythko
gymyeny poswey smyerczy

dzyedz/13/yczyne myecz
thym oby/14/czagem Gdy by
on pyr/15/wey vmarl Tedy
by to /16/ wszyczko myalo
szye za/17/szye dzyedzy-
czne wro/18/czycz Ten ma-
sz vmarl /19/ przyrodzony
przyyaczele /20/ tego ma-
zą mowya [Tho /21/ wymowy-
enye nyema /22/ moczy any
szya moze /23/ ostacz
przetho ysz ta pa/24/ny
wyele lath zasta/25/wyla
to gymyeny
w obronye gey masza-----

Przeto

-----187c
Tho wymowyenye nyema moczy
any szyą moze ostacz prze-
tho ysz ta pany wyele lath
zastawyla to gymyenye

/26/ w obronye gey maszą
/27/ Jtesz przetho yszye
tego /28/ nyema wzwem lys-
czye /29/ aby gey kyedy
gey masz /30/ zaszyą przed
gayonym /1/ Sandem spus-
czył albo /2/ wzdal [Ta pa-
ny mo/3/wy Gdysz moy masz
oczy/4/wysczye przed gayo-
nym /5/ sandem spuszczył a-
lbo w/6/zdal]

Przeto

OrtOssol 96,2,w.26-30 -
96,3,w.1-6

-----187d

Ta pany mowy /7/ Gdysz
moy masz oczyw/8/yście
przed gayonym /9/ sandem
Bandz mym o/10/pyekaldny-
kyem mem /11/ v dawanyv
ywymo/12/wyenyv przyszwo-
lyl /13/ nycz przeczyw
themv /14/ mowyacz wthem
vm/15/arł przetho moye
daw/16/anye y wymowyenye
/17/ ma mocz y stacz pod-
lug /18/ spyewanyą mego
lystą /19/ podlug prawa
na tho prosymy wasz nav-
zczye nasz sprawa ayako
szye myecz ma tą rzecz
podlug prawego prawa

Ort0asol 96,3,w.6-19

Przetho

-----188d
pothem wszdano gemv gedem
dom

przed gayon/26/ym sandem
czo gy kv/27/pyl a wzdano
gy ge/28/mv y gego ponym
dze/29/czom wolno myecz y
/30/ osyecz dzyedzyczne
Ten /1/ Czlowyek vmarl a-
ge/2/go przyrodzenyv prz-
yya/3/czele mowya ysz ge-
go /4/ zona nyema dzalv w
/5/ them domv przetho ysz
/6/ten dom

wzdam gemv a y gego dzye-
czom po nym dzyedzyczne
myecz

OrtOssol 96,4,w.25-30 -
97,1,w.1-6

Przebr

-----189c
gdzem ya gego vczynyona
y poczwyerdzoną ponym dz-
yedzyczka a sthą moczą
czso sobye zostawyl pans-
two swego gymyenyą zazy-
wothą mnye wyecznye gye
oddal

a /30/ .thego davanya mnye
/1/Przed gayonym sandem
/2/ nigdy nyeodmowyl /3/
slowie nyeoddalyl albo
/4/ nyeodvolal przetho
ya /5/ sprawa nyefoldru-
ya /6/ tego polowyczą do-
mv /7/ czo thv o tho gest
zapravo

Przeto

OrtOssol 96,1,w.29-30 -
97,2,w.1-7

-----199c
czokoly wyszna to ma mocz

/24/ przetho kakoly woyth

/25/ wysznawa albo wysz

/26/ną to ma mocz bo ka

/27/kokoly szye przed nym

/28/ stalo y wktorey mye-

rze /29/ odzyenyje to zas-

tawyla /1/ Podlug woytho-

wszkye/2/go wysznanya ta-

ko ge /3/ ma rosprawycz

podlug /4/ prawa maydbor-

szkye /5/ Pytalysczye /6/

nasz oprawo /7/ Geden cz-

lowyiek przyw/8/yodl dru-

gyego wkłoda

a Szklody przywyodl gy

przed gayony sand

OrtOssol 101,1,w.24-29 -

101,2,w.1-8

Przeto

przeto

v... ? [...] ?

Y₁₂ Pan Przibisław przeto poldzewancynasze (grzyw
n) y wszł na Staszku Zidowcze) ... ne trzinal po-
dlug swego lista

[...-] ?

1412 Kościan nr 468

1.1.130

powiedzenyv przypozwan, dayacz genw pewny rok
y nyoszezcz; a gdy nye stanye kv odpyranyv, te-
dy sądza podlvg szaleby powoda na skazacz a te-
go nyestalege zdaez.

/33/, O dzieczkowanyv dw wolv.

/D/owiedzelysny sya, kake gdy nyekteri zie-
myanyn o nyeposluszenstwo zdan badze na dziecz-
kowanye, tedy gdzieby myano wącz szesz'wolv,
thv wozną trzydzeszezy abe czterdzeszezy, a
nyszli ge przywyoda tam, gdzieby s'prawem myeli
stacz, tym ge myedzy sobą rozerwą; przeto

Aczlyby ten złodzey tego, czyge yest zbesze, v-
ranyl abo zabył, tedy za rany ma gemv dosycz
vezynycz a za głową dzeczem.

/88/. O layanyv.

<Y>sze wszelka nyeczystocz słow y skarade
mowy kv swarv lyvd przywodzą, przeto od dobrych
lydzy mają bycz owszeyky oddalony. Przeto chcze-
my, aczby ktory yazyka swego nyewszczagayacz,
slyachczycz layalby slyachczyczowy myenyacs gy
tak: thysz kvrwy syn, a natychmyast nye odwolal

my myecz, aczby kto do czygego lyasa z myta na
 pastwą chciał gnacz na bykyew abo na szolądz,
 ten, czygy gest lyas, ma sebraez szolądz zeba-
 pel drogy na trzydzessczy lokyeth, aby ten,
 czyge są swynye, kromye schcedy mogli przegnacz
 do lyasa.

/147/. O wynach, ysze syn za oczcza nye ma
 czyrpiecz.

/G/dy swiate pysmo swiathczy, ysze syn nye
 ma czyrpyecz za oczcza, any oczecz za syna, prze-
te chczen, aby oczecz za zlege syna any syn za
 oczcza any brath rodzony za brata any szadny

-----
 przyaczel za przyaczela nye czyrpyal, nyszly-
 by oczees s synem abo brath z bratem w gednem
 zlem 60/ wczynkw bylyby / wynnemi, ktorzy
 podlug wyny maya bycz skarany. Aczlyby kto
 zlescz sam koja wcziny, tedy czaszcz gymyenia,
 ktoraby nany nyala bycz, naschemv stolw ma bycz
 za taka zlescz przysadzona.

/148/. O wielikyey winye syedmnadzesyath.

/G/dyby kto nadgechawszy w dom nyektorego
 zemyanyna, przed oblycznoscza dzieczy gego zabył,
 ten vina pyatnadzescza ma zaplaczycz a pomocnyk

Przeto

38b

/118/. Pan za slugą nye wchodz do sądv.

/C/sastokrecz panowie meczarze dla slug a-
be swich przyredzonych przed sąd w rzeczach wy-
czasstwo otrzymają nyesprawnye. Przeto vstawia-
my, aby tym obyczagem szadny pan za slugą abe
przyredzenym do sądv nye szedl, pod vyną pyatna-
dzesscza.

/119/. Gdy kto kerd abe myecz wyganye przed
sądem.

/A/czby nyekte przed sądem kerd abe myecz

Dział. 48

dziesiąt lat.

/114/. O potwarzy y o potwarczach.

/A/by potwarz zlych lyvdzy zagynala, be
nykterzy wsaly sobye w obyczay potwarcze potwa-
rzacz lyvd nyewynny o maszeboystwo przed 47/
dawnyly lyathy wczynyone y przed sadem / przy-
ganycz, dla ktorey dawnosczy lyat y starsosczy
rzeczy oczyszczenie nye moglo bycz, abo acz byle,
ale szylna czaskoseza, przeło wstawiamy, aczby
kto chczał o maszeboystwo kogo gabacz abo giewy

-----
pozyskowacz, tedy to ma czynycz do trzech lath,
nysz wynyda trzy lata od zabicza glowy. Aczlyby
po trzech lyeczczeh cheszal czynycz, tedi dawnoszcz
tho odtraczy.

/115/. O sędzach. Capitulum.

/G/dysz przy sędzech wierny sędze nye maja
myecz any baczyycz gnyewow any lasky any darow,
gedne podlug prawdy y sprawiedlywosczy sędzycz
skazowacz, a te od tych, ktorzy na naszym stol-
czy są posadzeny; bo gdy sędza wskazuge sprawiedly
Dział, 47

obeszrzenia y syedlenia, nysz drvgy, a tako ow
rospuszczony y tess nyedbayaczy dla polepszenia
y zbdowania dzal przez przyaczele vlozony,
wzrzvca, a to po dlvgem czasye, dla ktorego o-
byczaya domownyk czastokroc odtraczy syą od bv-
dowania y polepszenia swego gymyenia. Przeto my
chczaca ten obyczay zatraczycz, vstawyamy, aby
gdy bracza abo przyaczele blysszy abo daleczy
rozdzelaya syą, a wtem dzale bada myeszkaacz
przez trzy lyata y trzy myesyacze w mylczenyv
a przed sadem tego nye wzrvszaly, wygawszy

oskonala przyczyna, dla ktoreyby dawnosca byca
 ye mogla, tedy tako zamieszka, przerzeczona
 awnosca na myliczcz.

/111/. O dawnoscy lotrowskyey y zlodzeyskyey.

/G/dysz zlodzeystwo abo zboy dla wyyny abo
 myerczy vstawyoney podlug zaslugy przez zla
 udzy bywa zatayono, tako, ysze zlosca takych,
 losnykow na vnanaye rychlo nye mosze przydz, a
 dy kto naprzeczywko gym chce czinicz, tedy
 aczy dawnosca, chcza odbywacz; przeto aby sya

slacheczskyego, czastokrocz swey czczy nyesza-
nvyacz, wydawaya sya na lotrowstwo, ktemv na
zlodzeystwo, a swa wola bywaya zbyegowie s kro-
lestwa nashego, a taka mayacz vmowka, wiele
zlege w krolestwie poczynaya, a potem acz nasza
laska na myloscz bada przyiaczy, chcza sya row-
nacz we czczy slyachcze nyeporuszoney. Przeto
vstawyamy, aczby taczy nasza laska zasya w kro-
lestwo byly przyiaczy, a wszakosz o namowienye
maja opowyedacz a dosycz vczynycz, a weszdy ta-
kyey czczy nye bada myecz, yako slacheczycz we

-----
 czyzy nyeporvszony.

/87/. Ktorzy cradną zbosze s pol.

/P/odlug pysma swiatego czynyaczy schkoda
 na polv, rzeczeny tess są złodzeye; ale ysze
 taczy od zlosczy nye mogą bycz wczagnyeny, a-
 lyss gym powroz wieszą na szschiyą, przeto acz-
 by nyektory kmyacz abo sluga czygykoły badacz,
 zbosze czygekole na polyv noczną rzeczą bral a-
 bo kradl, tedy aczby gege ten zabył, czyge bą-
 dze zbosze, tedy za te nyczs nye pokvpy.

Aczlyby ten złodzey tego, czyge yest zbosze, v-
ranyl abo zabył, tedy za rany ma gemv dosycz
uczynycz a za głowā dzeczem.

/88/. O layanyv.

/Y/sze wszelka nyeczystocz slow y skarade
nowy kv swarv lyvd przywodzā, przeto od dobrych
lvdzy mayā bycz owszeyky oddalony. Przeto chcze-
ny, aczby ktory yazyka swego nyewszagayacz,
slyachycz lyalby slyachyczowyy myenyacz gy
tak: thysz kvrwy syn, a natychmyast nye odwolal
Dział. 39

any zaprzal, czsoby mowyl, anyby doswyatczył ge-
 go takim bycz, jako gy myenyl, tedy za layanye
 onemv, komvby tak layal, za wyną ma zaplaczyos
 sehesczdzessyath grzywyen groschy, iace gdyby gy
 zabył. Takyesz mowyny, aczby kto gege macz mowyl
 kwrwą a nye odwolał 40/ anyby / doswyathczył,
 czso mowyl, równą wyną jako o pyrwe ma pokvpycz,
 abo odwolayacz ma rzecz: to czso gesm mowyl,
 lgalem jako pyes.

/89/ O ranach ryczerskich abo slacheczskych.

/W/ byczw ryczerzow y gynszych naszych

Dział. 39-40

/85/. Gdy kto porąby drzewo w czvdzem lyesze.

/N/yektorzy swą smyalosczą wgechawszy w las
abo w gay nyektorego zemyanyna, kromye woley ge-
go drzewo wyrąbywszy, precz wywoszą. Przeto v-
stawyamy, bo gdy kto s czygego lyasa wyrąbywszy
wywieze dąb, czso są godził na ossy, abo gdyby
pospolytych drzew woz wywoził, tedy temv panv,
czygya są drwa, na pokvpycz vyną rzeczoną sye-
dmyna- 39/ dzessyath. /

Przeto

30a

czastokrocz czyrpyą. Przeto ze wszym ryczer-
stwem wkładamy, aby kyedy macz vmrze, dzieczy
czącezy od oczoza szadney nye poszyszcą, wygĩa-
wszy to, ysz oczecz gynszą szoną chciał poyacz,
abo tesz gdyby marnye gymyenyne chciał roztruo-
szycz, tedy dzieczom z oczczem slvsza dzal vczy-
nycz.

/84/. O lychwie szydowskyey.

/G/dysz z lychwy pochodzi nyerządne lakom-
stwo, a to dla nyevstawienya podobnego platv

Dział. 38

/82/. Kto gedze na wojną, nye czyny szkody.

/P/otrzebno gest kv pospolytemv dobremv, aby kaszdy swoy pokoy myal a gedem drugemv szkody nyeczyniąc, czsnoth poszywayąc. Ale nyektory nyedbayąc tego, yakoby zlomcze zakona, gdysz po swymsze szemyam czągną na wojną, swymsze sasynom wyączey nyszly nyeprzyaczelom samy szkody nyewymowne czynią, w czemszeto nasze szemye nyemale včaszenye czyrpyą. Przeto my chcąc takim szkodam konyecz vczynycz, vstawyamy, aby

kyego prawa gych odbywają. Przeło vstawiamy,
aby taczy gwałtownyczy prawem polskym sążeny.

/72/. O przywyleya straczenyv, gdy kto nye
sądzy podlug gego.

/K/to sam tego nye trzyma, czso na swem
przywyleyv yma, podlug prawa dawnego sam to
stracza. Nyektorzy zyemyanye naszego krolestwa
mającz od nas abo od naszych namyastkow lysti
przywyleyne swym myastom abo wsyam pod prawem
nyemyeczskym, a wszakosz ty ysta prawa opvs-

ognyem ma zgynacz. 33/ Przeto chcemy, gdy-
by nyekto / tako naleszon, aczby do kosczoła
abo do klasztoru nyekako vczekl, tedy przez
poruszenya swiätosczy ma bycz zlostnyk wżath
a podlug prawa osadzon. Ale ysze taczy zlosnyczy
ly odpyranyv swey zlosczy wżaly sobye w oby-
czay myeszkatcz w myesczech abo we wsyach,
gdzesztoby są nyemyeczskym prawem odpyraly,
a tako czastokroc swą chytroszczą od smyerczy
wychedzą, przeto chczem, aby zly gori nye myal,
ale wszady potapyon.

Ziel. 32. - ³²32

sluszebnyesi kv nyekterony zabitekny na polv abo na dredze byly przywolany, prawem swym rzeczonym krwawne, odzenie, w kterem zabyty byl, siebie brali. Ale sya the nam nye wydzale za prawo, bo nykt dwiena ranona na bycz vdraczen. Przete odtychmyast sakazugen, aby sluszebnyesy take wzaczky kv ogladanyv zabytego, nye czynili szadnych lupow, ale za rebotą swą grossse naya wzacz od tego, kte ge wzoyie, take dluge, asz naszebeystwo bądse swiadczenstwem dekonano.

/68/. O spasyenyv sbossa.

ogniem ma zgnącz. 33/ Przeto chcemy, gdy-
by nyekto / tako naleszon, aczby do kosczoła
abo do klasztoru nyekako vczekł, tedy przez
poruszenie swiátosci ma bycz zlostnyk wżath
a podług prawa osádzon. Ale ysze taczy zlosnyczy
ly odpyranyv swej zlosczy wżaly sobye w oby-
czay myeszkaecz w myesczech abo we wsyach,
gdzesztoby są nyemyeczskym prawem odpyrały,
a tako czástokroc swą chytroszczą od smyerczy
wychódzą, przeto chcem, aby zly gori nye myał,
ale wszady potápyon. Vstawiamy, aby gdy takymv
Dział. 32-33

Przeto

50b

wych y gynszych lyvdzy dobrych schkodzy y gany-
by, dla czego ma bycz dzerszane, ysz gygranye
kostek o pyenyadze gotowe ma bycz a nye na dlvg.
A zwyklo tesz wyele lyvdzy w gnyew sya zasz-
gacz, a chczacz sya pomsezyez, naprzeczywe onym,
czso zyskvyą, gygraya nad gymyenyje albe nad pye-
nyadze gotowe, be nyetak ge vezaszaya gotowe pye-
nyadze, yake gymyenyje, a przeto nye ma 63/
bycz gygrane, gedno o gotowe. /

/159/. Szydowyje nye mayą na zapysy pyenyadzy

Dział. 64-65C

Akt. II, 52 (748) & H-150 bul. p?

Przeto   Sul 52: *mye gnt. shwemye*   35b

y wladarz abo sluga pana swego ma odbycz szes-
za swiathcow o kaszda rzecz.

/109/. O kypnem szoltystwie.

*L*G/dysz szoltys ma pana swego wola czynycz,
Przeto nye slwsza, aby szoltys byl mocnyeyszy,
yszly pan. Przeto chczem, aby nygeden ryczerz
ny mocny pan szoltystwa gynszego pana w dze-
nyne nye kypowal, kromye woley gego. Aczlyby
to nadto vczynyl, tedy chczem, aby ten targ
re stal ny zac.

ergo

---DZIAI, 44---

Przeto 34 (101)

idcirco

Przeło. Hul 42: a tygo dła

246

czassen strawywszy, od swego gynyenya zbyeszaw-
szy, po stronam zbygaya, vbestwo tapyacz. Prze-
te chczem, aby taczy acz nye noczą ale wyną bybil
skarany zbiegowie od swego gynyenya a po stronam
zbylajacz, to gynyenye, od ktorego odbyegaya,
naszemv stolv przez wszego odmowienya przysądzo-
no. Aczby taczy naszą nylosez przenaleszły a gy-
nyenye odzerszely, 32/ a wszakoss chczem, a-
by nyedzy slachtą rowney czczy nye nyely. /

/67/. O placze slvszebnykowem.

/P/odlug starego obyczaya bylo, ysz gdy
Dział. 31-

AKP II, 22(56) ut ig hvi...

Przeto Jul 41: a u. 122 k. 12

230

a prziaczelom zabytego schesz grzywien; pa-
klyby nye mysl czyn placzyez a bylby yath, te-
dy glowa za glowa.

/62/. Geden ma bycz powolan o maszoboystwo.

/G/dy trze abo wiaczey byliby pomowieny
o maszoboystwo, aczkoly podlug starego prawa
ten, czso koge pomowyl w maszoboystwie, sam po-
przysyagl, a tym w vynye y w glowie bywaly po-
tapyeny, przeto wstawiany, aby gednemv dane wi-
na abo pomowyon o glowa y poprzyssyaszon przez
tego, kto nanymowy; ale drvdzy moga bycz po-

Dzial. 30

Przeto 21 (53) mas famen (ale tradz inserej)

Przeto

Art 41; tygodla

23b

kromy roboty chowacz dwie niedzely. Paklyby w tem czassye kony nye wyzdrowyal, tedy o ten gysti mayą nyedzy sobą przyaczelsky vloszycz.

/61/. Gdy knyecz knyecza zabige.

/A/czkoly podlug starych praw bylo vloszono, ysz gdy knyecz knyecza zabył, tedy dawszy za wina trzy grzywny groszy, byl praw; ale ysze dosycz nye bylo takym kv sskaranyv, przeto vstawiany take: gdy knyecz knyecza zabyge, tedy panv, ktorenv przyslusza, sa wyną trzy grzywny.

Dział. 30

AKin II 21(52) unde

Przeto

Art 38: Singsolla

2

abo brath s syostrą oczczyzną badą oddzele.
kczemvsz to dzalowy przed sądem brath abo
przygmą skazanye, a potem drvgy abo gynszy
przyszedwszy przed sadzą, ono skazanye odwo
wa, dokonawayacz abo chcżacz dokonacz, yszb
przy tem skazanyv nye byl, chcżacz aby to s
zanye wypysano abo zagaszono, a ktemv naszymy
sądze czastokroc syą sklaniayą, a rzeczy s
zane wygassaly. Przeto my chcżacz pewnyysz
koneyecz thym rzeczam vstawycz, wkladamy, aby
unde - Dział

27-28

AKR II 18 (44)

-----
gdy bracza abo 28/ syostra z bratem oczczy-
zną bada oddzeleny, a ktemv przyzwala abo /
geden z nych przyzwoli, tedy drugi potem nye
mosze wrzvczyez, ale ma trzymacz tako, yaco
drvdzy, wygyawszy o czaszcz, czsoby nany przy-
slvszala, o tą mosze mowycz. Aczlyby bracza abo
brath, syostra w oczczysnye nye byly rozdzeleny,
a tako aczby myely lyata rostropnoseczy, tedy
vstawyany, aby w tey dzedzynie, ktoraby byla
nagabana abo gdzie gyndze przez wosznego lystem
Dział. 27-28.

Soneto   1737: my thake

19d

nye byl nagaban o thy pyenyadze. Przeto ny v-
stawylisny, yss gdyss Lucia s swogym naszen
nyeszcala s swym naszen trzy lata y trzy nies-
syace a Franciszka w tych leczech nye gabala a-
ny pozywala, aczkole gey gesze lyata nye byli
wyszly, na nyleszez a Franczkowy tym obyczajem
dawnosca trzech lyat y trzech niesyacy przy-
sadylisny.

/50/. O dawnoscy dzedsynney.

/F/ranezek przedal Ianowy dzedsina za sto
grzywien a Ian natychmyast genw zaplaczył

Dział. 26

MSB II 17 (40)

nos itapne

Przeto

Jul 36: myj thake be cręca ...

nos itane

19b

/48/. O dawności dw lyath.

/I/an szalował na Pyotra, ysa na gege dzedzyny przyszedwszy, gest ploth wylanal y wszystkie vszythky pobral. Tedy Pyotr odpowiadzał, iss Ian w tey ystey dzedzynie se mną wdnye y w noczy ass do dw lath mieszkał nylcząc o ty yste ploty, a mnye nye gest nigdy nagabal nygednym słowem any rzeczą. Przeto my seszraszszy lenyństwo Ianowo, 26/ przysądzylysmy Pyotrowy odyda dawnością dw lyath o taką rzecz.

Akw " "

17 (39 a. 38)

Dział. 25-26

Przeto

sub p

1Eb

Pyotrowe świadectwo chciał odwołać, przeto, ysz gest przyrodzony Kvnratowy. Przeto my vsnawszy, ysz gest przyrodzony nyedsy przyaczelnny czastokrocs rseczy gednaya y wkładaya rychley nyss nyepili, w tey rseczy Pyotra na świadectwo vstawylisny przypuszczycs.

AKP nr 234 (39)

Dziot 24

mes itaque considerantes

Przeto   kul p

18b

Piotrowe świadectwo chciał odwołać, przeto, ysz gest przyrodzony Kvnratowy. Przeto my vnanawszy, yss gest przyrodzony nyedzy przyaczelnny czastokrocs rzeczy gednaya y vkladaya rychley nyss nyepili, w tey rzeczy Pyotra na swiadectwo vstawylisny przypusezys.

/47/. Dawnosz trzech lyat y trzech /s/.

<G>dyss dawnosz w prawiech dla lenywstwa gest vstawiona, przeto vstawiamy, aby ktokolyby mnyal w ktorey dziedzinye nyeczso nyecz podlug prawa, ktorass to gynszy trzynaya od trzech

Dział. 24

A. P. II, 16 (38) decrevimus

Przeto

śul d.

6d

gynsze szwierzą, s szkoda podług osaczowania
mają odioszyć, a y z wyną pyathnadzesza, kto-
ri acz chce, szaczvk zakładv swym samnyenym
na poprzysyądz.

/14/. O pyeczacy oczezowey y synow./

10/ (D)la tego, ysze synowie s czechem gedną
kryją są spoyeny a yakoby geden czlowiek nys-
dzi sobą są, przeto czwyrdzini, aby, poky o-
czecz zyw, szadny syn swey pyeczacy nys no-
szył, gedne oczezowey pyeczaczy vszywał.

szial: 9-10

Akorii 4(6)

ideopne

lv, przeto chczen, aby wiedzano, gize abe oas
na byez skazana, napyrwey kemv dadza winą o
pozostwo a nye moglby syą wyprawiesz, drvge,
kemv dadza wyną o gwalt abe o rozbej na dobro
wolney drodze a nye mosze syą oczyszczysz, trze-
cze, gdy kto nyezezazez sądv naszege, przed
sądem myezą abe konia dohylby, ezwarte, gdy
kto kege sadownye o kterą rzecz szadsą y ska-
zą dosyez wezynyez, a tente 19/ wsgardsy de-
syez wezynie any rakoya / postawywasy kv
dosyez wezinyonyv, wspornye od sądv olygisa.

Dział. 18-19

11 68-21

-φ

Smeto sul 24: a kuzpodya

74

przed sądem sobie rzecznyka zrzędził, czsoby
gego rzecz przewiodl.

/19/. O rozgędzenyv sadzy.

(I)szo rozmagiczi sądze rozmagicze ortel
wydawayą, a rzeczy czastokrocs podlug swey wo-
ley rozsądzayą, przeto chczem, aby sadza geden
pewny osobny a wybrany byl w Kracowie a drugi
w Sadonyrzv; a gdi ny w ktorą zenyą przerzecz-
ną wgedzeny, tedi sadza y podsadek tego powia-
tv na naszym dworze mayą bycz vstawyczny, nocz
sadow y rzeczy przed nany wyznawayancs.

Dział. 11

AKPr II 5(11) et ides

Soneto

Vul 22: ne waznaye tego obi-
cayw

6b

lakony sądze y gych vrazdnyczy, isze gdy nyc-
ktory sziemyanyn wyną przepadnye sadownye, te-
dy byora zakłady a przez wszego zamieszkania
myedzy sobą dzela, lasky any mylosyerdza sza-
dneho nyemayacz. Przeto my chezac ten obyczay
zatracycz, vstawymy, aby sądza abo wogewoda
albo starosta albo oprawcza, albo ktoricole
gych namyestnyk zakład weszmye o wyną na naschem
sziemyanynye bogatem abo vbogem, slachczyczy
albo prostem, tho gest konye abo gynsze bydlo
abo ktorekole gynsze rzeczy, nyc mayą rozstargacz

Dział. 9

ad succidendam itaque hanc
consuetudinem

AKPr II 3(5)

Smeto

4d

aby odtychnyasth ass na wieczne czasy podlug
tych statvth wszystkiey pospolicze sadze ziemye
krolestwa naszego rzadzyli sya y bada sadytch,
i tesz ta ysta statuta pylne zachowali.

/8/. Twardoscz tych statvth.

⟨A⟩ gdysz wkłady abo statuta nye są any
mają bycz przypysany 7/ rzeczam myna/lym
ale badaczym albo przyezlym, przeto chozeni, a
by nasze wkłady y statuta tento czas w wysliczi
sloszone, wszytchi ziemnyane przyiali.

Dział 6-7

volumus

AKPr IV s. 221

mil &

Przeło

Masz tedy to drywera dwoyer nye
zapnal przed raceramy... przeło yor
racerere cherey od nyego xaplathy
thych dlusnych sroskow

Ort. Or. VI 368

~~Ort. Or. VI 368~~

Przeło

gdz by to prawu nyzestal a przeło by
wyznam oglosa

~~2 pol. VII~~ Ord. Pr. VII 559

Ine to

Ine tho ktho gest przysasznykiem..., ten
moze podlug lepszego swego rozsroma
pyszma nacyz ortel

Ost. Kat. 297

~~7 Silber. ex 297~~

Prozeto

Gdy opykalnyk s prawa obeynuje schar dryecy, ero
lath nye maye, tedy ma moze ^{... zaplaczyz dlugy...} ~~...~~ yakoby
mogly vrynyce thy ktho dryecy, gdyby latha myaly;
prozeto opykalnyk then moze dlugy placzyz, s ktho-
rych nye ~~...~~ ^{art.} Ustel 117.

Prxeto

Tedy ona then dom murowany ma oszan-
dnac: prxetho, ysxē then masx, poko byl żyw,
szobyje 10 tho murowane nye utwardzyl

~~11 XI~~ br. V rēl 118

Pozeto

Thy gy pyenadre byly narrego scera... a pozetho
^(Or.)
my patrymy s prava & themv domovy ~~118~~ (V-tel 118.

Preto

Ale by mógł jeszcze pytać: czemu jego nie
pomawiali o przestąpieniu święta dnia sobotnego?

Preto, że wielkroć o to byli osromoceni Rom.

721.

Przet,

przetu opykadlzyk then mosze

ulugy piacrycz Ort Mac 21

(s'rodok)

Przeto

Bardziej kito zabytin a qyego blyszu
thego myechore zabowacz, tedy thomoz
szadrya albo wythzabowacz przetho
aby thaglowa thako przez prasa
mypressza. Dat Mac 61. (srodek)

Pre to

Twisty więcej podobniej skąd powozi
Jeremiana niżli Łazarjana pre dwójaka-
nem: pre to, że pierwszy jest mierny prorok,
a ten pre to, że wyprawniej i jaśniej...
wypinuje mękę. Jesucrista Rom. 766.

Przeto

Judas... reki?... praw ci jest, któregom ja
wam podałem, a przeto wiedzcie swe pieniądze,
puszcie niewinnego Roms. 760.

Preto

Wzięli nań mocny reziętr i wiodli ję, do
Pilata, a to jui było znamię, ię ten obowiek
dostojen był śmierci, a preto ię dowię teri
wzięli to znamię na miłęgo Jesucristu
Romu. 750.

Preto

Wstał jeden fabryarz siadł do worka i
rekb: ... lud rebrawny sie nas samy i rony
i dzieci nasze pogubi. A preto wam trojs-
vrecz pospotu shes. powiedzieci Rom. 743.

Przeło

Jesuse... cały rok bychmy cię skieili
męczyć... a przeło, iżeimy sie już kuf-
rzyli, posiedri tako, aż ci mało odpoczy-
niem Rom. 732.

Pre

Św. Maciej podobnie chciał położyć Jerozolimę.
na nile Łacharjana pre dwojaką rzecz:
preto, że pierwszy jest między proroki, a
tci preto, że wyprawnej i jasnej ... wypi-
suje mekę Jesuwi sta Rom. 766.

Pre to

Pre trojaka, nec to sie stalo: Piwe
pre to, a by podnieiony na powietru
ukarab sie (szwa) towarynem djabom
Rom. 769.

Preto

Mienti, a by chcieli nakon pebnic',... a preto
jako falszywi, przemieniając Jezusa w niea syna!

Rom. 771.

Præto

A præto

Odpowiedzi jemu [sc. Pilatowi] rydowie:...

K tobieć przystana poruci takie neay, boi
jest siwiec śmierci, a præto k nam to nie
przystana, bo nam nie jest podobno mtego
ubie Roman. 773.

Preto

Ale sa preto rekli, aby sie napomilo slovo
milého Jesucrista Rom. 773.

Preto

Ale by mogło spytanie byci, wie rekli:
nam nie jest podobno, abych my kogo umos-
nyli. Preto rekli, wie chcieli, aby ukony-
rowan Rom. 774.

Preto

Ze go grech jest namieniony, bo nie problem
sryni, preto ten sad nie przysusza k sam,
bo o taki grech musi namieniona s'mierci
kryjowana s'picie Rom. 774.

Preto iie

Troja- iatobe, nan skhadali, ale Pilat pr-
nej iatoby (ratobe) nie dbat, preto iie sam
byl poganin Rom. 775.

Prze to

Królestwo niemieckie albo świeckie okraszono (!)
ima moc krwi sług niemieckich, ale królestwo moje
nie jest preto s tego świata, iie nie jest okra-
szono od niżnych rzeczy, bo samo od siebie nie
jest dostateczne Rom. 780.

Pre to

Archi?... Christus:... królestwo moje jest duchow-
ne a królestwo są wszyscy wierni, którzy pre-
to są królestwo moje, i nie prawdziwie są,
która ja karmi, wierzą i są posłusznymi
Rozm. 784.

Pre to

Ku kro lewstwu duchownemu dvojaka neer
jest potrebna: pierwsze pneto, i i by prawda
suchana; wtore, i i by prawda przyjsta Rom.

784.

Prore to

Mity Crisius na to slowo Pilatowi nie nie, odpo-
wiedzial, a prore to, iie Pilat... wyred? natych.
miast Rome. 786.

Pre to

Druzy mienią, że miły Jesus pre to nie
chciał Pilatowi o prawdzie odpowiedzieć, że
by... nie było nie dokonano zbawienie rodzą
świerego Rom. 786.

Preto = eo

Herod... z dawnego czasu iędał ję [sc. Jęm.
cristę] widięć, ... preto, ię obgnęo nim wiele
[erat enim cupiens et multo tempore videre
eum, eo quod audierat multa de eo Luc. 23, 8]

Rom. 797.

Pre to

Pilat... nekí... : ani Herod mož náň ktorej viny...
najdi, ... bom ji prets do Heroda pošob, a byšcie vy
sa nim sli i pomouli Rom. 805.

Preto

A preto

Jozeff a najja-uciehl do Eipta, ... a preto
Herod... milovalie jeje rukat Rom. 806.

Przeto
przeto iże

a tem prawem chcieli, by je Pilat osadzit ku
smierci, przeto iże nie Synem Bozym narzywaw.
Rozm. 812

*Przeto
za przeto*

A przeto, kto mnie tobie podał, czyż Judasz i lud żydowski, więcej zgrzeszył, niżli ty, bo oni sprawie złości uczynili, ale ty bojąc się cesarza atęż niewiedząc czynisz i osądzasz mnie nietwoją mocą i wolą. Rozm. 813.

*Przeto
a przeto*

a to się stało przeto, by się pismo napełniło, które pisano o onem dostojnem Jopie, iż od piętnej (!) nożnej aż dowirzchu głowy niebyło w nim zdrowia, czuż niebyło miesce, któreby nieurazono, bo wkażdą ranę dziesięć razow uderzono. Rozm. 822.

Prze to

Przed tym jego biczowaniem stali żydowie, rozmaicie jemu lając azłymi słowy barzo sromocąc, a takż dwojako był biczowan, a to prze to, by sie pismo napełniło, iż szatan biczował dostojnego Jopa (823) trudnemi ranami a jego żona biczowała ji trudnemi słowy i cirpiał boleść wciele od biczowania szatanowego a boleść smętka miał wsercu od biczowania języka swej żony. Rozm. 822—823.

Preto

Ty man, slova... tako bashave, vie jednem
sloven uchvacir, a preto proicie mow ty
slova bashave temu ludu Rom. 771.

Prze to

a też sie prze to utykał, iż był tako unędzon, aż na-
nogach stać niemógł. Rozm. 834.

Przeto

Przeto są rzekli: Rozm. 840.

Przeto

Alboż tego więcej się lękał (lyekl), przeto iż Żydowie
mówili: Rozm. 842.

Przeto

Wtore przeto nieodpowiedział, aby ukazał (844) śmierne
cierpienie, bo są jemu dwoję rzecz przemieniali, le tę,
iże sie krolem czynił i synem Bożym, a oboję rzecz
miły Jesus mógł ukazać, iże ten jest, ale niechciał
przeto, iże im był mocniejszy, tym cierpiętszy naprzy-
kład nam, abych my go tem cierpieniem i tą śmiercią
naśladowali. Rozm. 843—844.

Przeto

Czwarte przeto nieodpowiedział, iż Pilat pytał o jego pokoleniu, (845) któreż pokolenie jego uczynki ukazywały, awszakoż niechciał jego wybawić śmierci, ani też chciał mieć omowy z jego uczynków, aby go puścił, a przeto też niebyło podobno, a by jemu odpowiedział. Rozm. 844—845.

Przeto

Czwarte przeto nieodpowiedział, iż Pilat pytał o jego pokoleniu, (845) któreż pokolenie jego uczynki ukazywały, awszakóż niechciał jego wybawić śmierci, ani też chciał mieć omowy z jego uczynków, aby go puścił, a przeto też niebyło podobno, a by jemu odpowiedział. Rozm. 844—845.

Niemiał by mocy ijednej [*n* dopisane u góry] przeciw mnie, być niebyła dana odwyszej mocy, czuż od cesarza albo odBoga, jako mowi święty Paweł, iże od tego jest wszytka moc, ale ty, Pilacie, aby mniemał, iż by owszeją był niewinien mej śmierci, tegodla który mnie tobie podał, (847) więtszy śmiertny grzech ma, ale ty też praw być niemożesz, aby grzecha niemiał, bo kakokoli to czynisz jako poganin, niewiedząc albo bojąc sie cesarza, ale mowisz, iże mam moc, a pomoc niechcesz, przeto grzech masz śmiertny, iże niewinnego niezbawisz śmierci. Rozm. 846—847.

Przeło

Lud

47b

/150/. O zbieglen z ziemie, komvby dana vyna.

/V/stawiamy tesz, aczby nyekomv dawszy wy-
na, aczkoly przed nas gy pozwane abe naszege
starosta, a tegete nye ehczane przypuszczycz kv
oczyszczeniuv swey nyewynnosczy przez nas abe na-
szego starosta, a tente dla tego nyeprypvcze-
nya zabieszalby, przeło aby zabieszanye abe
sgechanye takye gemv na srometą nye obroczone,
vstawyamy, aby ten, komvbysmy abe nasch staros-
ta take vczynyli, tedi na poswiatczycz na nas
Dział. 60

Przeło 48 (40) φ

-----
abe na naschego starostą przed byskvpen poznansky
abe prebesczen, yszesny gego abo nasz starosta
kv oczyszczeni v nye chczeli przypuszczcz.

61/ Starosta tesz /tem v abo takim v zbiegowy
nosze dacz myr v pewnywszy gy za szesz nyedzel;
tente starosta przed nany abo naszymy namyestny-
ky abo naszymy wogewodany sprawiedlywoschy gem v
naya schvkacz. Aczlyby tego nye mogli nyecz,
yzzby ny dano dzen kv oczyszczeni v, tedy starosta
ten ysti abo wogewoda tego zbiega gleytowacz
swą noczą y przewiescz asz na granycze zemye.

Præto

Nienyl gesm prætosz albo præto,
esse mowyl gesm

§1 115,1

Int: prætosz

propter quod locutus sum

Prseto

1 a lub phistic' str. 11

1057 7ize Potr
Chel | mfki nepobral Vawrzinczevi
gymena | yaco gedennacze grziven
przetofzadzeni | (59) roky ale kme-
cza tam pravo zaflo ozabicze |
czloveka azato muto fprawem po-
bral |

1420 Pozu nr 1057

a b c ć d e f g h c h i j k l k̄ m n n̄ o p r s ś t u w z z̄ z̄ ¹ n̄ 2

Præto = ob hanc causam

~~præto a prætho wýacz, et ob hanc causam, emisere^a puellas~~
a te. ~~323(21) a. v. prætho; unde nec repata vimus enim 324(22) a. v.;~~

~~E4 XV SKJ. I 308.~~

P.pr.

~~Spr 1, 308; I pol. XV~~

163

Quadr.

Jan 13, 21

^{Propter}
Prore = propter

Prore to tobie mówię: odpuszczam jej
jej wielkie grzechy, bo jest wielice umiłowana
[propter quod dico tibi: remittuntur ei peccata
multa, quoniam dilexit multum] Róm. 320.

Proeto = ideo

Tę sobotę, której nie woleno było robić, proeto tak powiedział święty Łukasz, aby nam przypominał, iż się miała porządkować duchem sobota [hoc autem sabbatum quod discipuli non observabant ideo sic vocavit, ut significaret spirituale sabbatum iam inchoari] Rom. 324,

Preto

Preto rydowie bronno sli tapać mi tego
Jesucrista, iie sie bali jego przyjacielow,
by im jego nie odjęli Rom. 612.

Porcelo - idcirca, ideo

~~Jaus a Baria nye nyala ha wyele sinow, a pratorota
w geney erebyadi. polyerona BZ I Par. 25, 11.
Drewkanyem sridowska, a pratorom ucyekta od gych
oblyera, boiyem poznala bpdysq rzev 56. Judith 10, 12.
Prato~~

6133

Przeto - igitur, ergo, itaque

~~Przeto poruczenie wyerera warra y jutse warre,
abateye wukaly pana Laga BZ I par 22, 19. Po-
wzeer przeto gim ib. Num. 14, 28. Przec eye
oprawyaye wosch kosyelanich? przeto eye byeraye
wyjczy przypozn ib. II Reg. 17, 7. Przeto (itaque) gwiaz
ona uclizalaye Ozias slyubyl padaer wyaslo...
poslala ku kaplanom ib. Judith 8, 9.~~

IV Aug 18, 32

6134

Przeto by - ut, ideo ut

~~Ustawy słub may wyedzi młq a wyedzi łobp... przeto~~
~~lich bit tway bog Bz Jan. 17, 7. Przeto bog warze~~
przideye ku mnye zjednal, abi y tako na drewka
bita przigednana ku swey radzinye ib. Job. 7, 14.

6132

Prozelo - quam ob rem, propter hoc, propterea, quia

Woodny... stozeczny lak, ab i nyradny syf nye odchylil od
korey sluerbi; prozeto y gyny gich braeya... prziprawyal
gym karmye BZ II par. 35, 15. ~~Waw dal pan soloty, a pizato
wam dal dien syzosty dway pizatom ib. Sk. 16, 29. Prozeto
werweta gorb skypnyet i ludnyza zywego ib. Gen. 16, 14.
Beschuyest prozeto, y zesz wyyl zoni (propter mulierem,
quam dulisti) / ib. 20, 3.~~

6126

Preto ire - unde

~~U marwal lo wyasto: bog wydzienya (dominus videt),
preto yre ... lo wyasto Nowye: na sy gorze pau
bog wydry sz Gen. 22, 14. A preto pyberdyeryst
slal (fudil) grogow (circulos) elolich it. Sz. 86, 13.~~

5131

Porzelo^{ze} / ev, quod, quod

Wyetyol gest bit Getro porze to wrytko, erwo uery-
nyl pan Strahelawy, porzelo xze wypl gi 2 rdku
Egipskich PZ Ek-18,9. Porzelo (quod) gem kroony
swago wyedranja przed, ze gem drp bal to. Gen. 31, 31.

6128

Przeto of. Le

(de przeto)

Præto. cf. Præto by
Præto. iæ

Præto f. Prætociem

Prato f. Prato'
Pratoli
Pratori
Pratozei

Præto f. Prætoito

Przeto cf. Prze, przetoż

~~Prüfung~~
Methodem

Methodem totaliter

1434

PrFil.V, 32.

~~Prüf. I V 50~~

~~Pr. H. St. p. Ar. 32~~

Brückner Prfil 5 32 r 1434

~~1310~~

a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u w z z̄ z̄̄

Przetocim
quia apzetoczym

xv p. post. JA XII 144.

Br. Alt. obl. T. Arch XII 144
bibl. sem. w Pelplinie rkp.
nr. 195 GLOSZY 2-ga p, xv
skstn. 18^b.

~~59~~
59

47

Przetociem cf.

Przetoc'

a b c c̄ d e f g h c h i j k l l̄ m n n̄ o p r s s̄ t u w z z̄

Przetoi

Przetocz stol wieliky swobodą, E)

stage manym^z pywo y voda ~~ca. 1410 JA. 14. 499.~~

Stola w. 8

y ktemu mpszo y chlepi
ywole gynyeh potrzeb,

* jaku. b. na nem

E) = pan
iale wstis s szes.

~~De Arab f SI PHIL XII 499~~

~~Pat. Kas I Q. 20. 95. 1. 906~~

~~Tischzucht des Stola~~

756

~~oapis ok. r. 1410~~

6 1410 JA. 14. 499.

Przetoczno było Bordiacines babil

1407 Paik VI 314

m. p. p. p. p. p.

przetoc'

Źly choz bierz tim, coim sa, a dobrim
i vesinkij i mowa se nawodza, bi do-
brimi biliti, sloseri swej przestawschi. Prze-
toer zawi sly bronjacz sja w swich
sloserijach, gesch myluta, ... omowa, prze-
czijwienstwem a myrsjaczkamiy dobrim
otdawaja

№ XV, R. XXII, 246.
med.

Porretoi - idcirco
3002

Tu nyers nye magi Terynyer, alger tam vynydrer,
a porretoi, gost narvano to uzasto Segor BZ Jan. 19, 22.

idcirco

6139

Przetoli

Przetoli = num

~~1471~~ MPKJ.V, 11

dixit ei: Num, quia frater meus es, pretis
servies mihi?

Gen 28, 15

Gen. XXIX

* 6r

Przetoli

Przetoliy num (Gen ~~29~~, 15)

ca 1470 Mam L 13

i wi s ffp
za MPKJ V 11

Darcelari

~~Bozau~~ ^[...] bozom modlo iene vzdaualy,
prejtor, = prauif, dam nas[...]u qih ulodane
Kiv. av 10.

Poreloz

[Cudzim] bogom modlo ieste vzdaualy, p[re]t[er]oz,
p[ra]uit, dam zas... u jih ulodane K[ri]w. av 10.

Deut 11, 16 . 30, 17

Propterea = propter hoc

Na pravici mus iest, bick se ponuou bil. Propterea
weschito se desk senre more 15,9.

Pr: propto

propter hoc lactatum est cor meum

procelari = propterea

Qui unus sanctorum deus unus susceptus se rest;
procelos procelos bidd erabe 17. 41, 8.

sim. Paul

propterea memor ero

~~abc d e f g h i j k l m n o p r s t u v z z z~~

Przetor
Joep ma ~~to~~ moze kawa pana pany, pretor
~~pretor~~ ye nam *chawalick (!) sluska,
Slota. n. 97 c. 1410. JA. 14. 502.

~~sukem yescz koli dobra duska c. 1410. JA. 14. 502.~~

~~Br Arch f St PMA, XIV 502~~

~~Br Arch f St PMA, XIV 502~~

~~Tischrecht des Slota~~

~~ednis ok r 1410~~

790

~~c. 1410.~~ JA. 14. 502.

c. 1410.

37

~~Przeto~~

Przetoz

1652

przethofz mÿ fwyathkowye
czfo gefł | pan Starofłta zalowal na
krczona oth | krolya othy wfchifłtky
rzeczy kthorimy | gy wÿnÿł oth
krolya, thako nam po | moſzy bog
y fwyanthy † yfze tho | Swyacz-
czimy yfz gefł krczon wthych |
wfzifłtkych rzecznych praw prze-
czyw | krolyewy ÿ przczyw korunye

1435 Poan nr 1652

a b c ć d e f g h c h i j k l ł m n Ń o p r s ś t u w z ź ż

Przetoz̄ = quamobrem

~~przetoz̄~~ przetoshz przyszwoł: Ecce hostia pomarȳ clausa sunt
et nemo nos videt quamobrem assentire nobis et com-miscere
nobiscum. ~~323(21) a. a.~~

~~III~~ XV. Skf. I 308.
P.P.T.

~~Spr 1, 308: I poł. XV~~

Quadr.

164

Dan 13, 20

przetoxi. Ale ese myłossyerdze... poczyna sye
ot ot syebye, bo

Wto miluge szlosek, niyemawidri swozey
dusche, przetosch kasrdi ma bricz
nyrowey scham schobye myłossyerni...
a po tym drugyemu

№ XV R. XXII, 240
med.)

Przetoz

Nie mogly pycz wod z Marath przetoz
bily welmy gorzkye. Przetoz podobne gyl-
myz myzastu zdzyaly, meryhayd'oz ge
Marra, to gest gorzkoszay

82 Ex 15, 23

unde et congruum... nomen imponit

Procedita - ergo

Procedit to wearmyest's lego, cross sup offye-
rige y poswyacertge boget BZ Num. 18.9.

haec ergo accipies

5147

Przełazi - denique

Tako obrzymoweye domnykmani sp b. ti, alj byli rowni
synom. Enachowim. przetos Moabski naziwia ge
Emym Bz Deut. 2, 11.

denique Moabitae appellant eos Emim

6144

Pizetoz

Inetoszem poslal posly spruce

Kademoth k Seonov

B2 Dent 2, 26

missi ergo nuntios

Protori - propter quam causam, quam ob rem
A lak dal gemu Nchis. ~~to~~ myasto gymyenyem Syeyelech,
porretor dostalo tyj do myasto krolyam sridowskym
PZ I Reg. 27,6. ~~Porretor to moay prau lag 28. 19 Reg.~~

~~19, 32.~~

propter quam causam 6140

Przetoi

Przetosz to mój pan bog o esyr-
skem knolyz

B2, IV Reg 19, 32

Guamobrem

Przetoz

Scyfo gubol Oza rokó tró, abí potparh
skrzimyo ... Przetosz rozmyewal tyfo bog
na Ozo

BZ I Por 13,10

inatus est itaque dominus

Przełoż

Przełoż Ezechiasz powołał krotykowca
gdzieś był we XX a u pyłej lecyech

za ~~1000~~ II Par 28,1

igitur

Parelori - sed

Parelor idur visredw, popatori nyektonego
mōdra wyerneho BZ Job. 5, 4.

sed perge nunc

6146

Przetoz

secundario

Procurator ... posuit memoriale quia noscit

al. snya, ysch sye panowye zapysali, ~~przetos~~

przetosch dokaschtzyemy, yestli thu ma bycz

† syndzono 1462 Filz 276

V (leg. dokazicie)

Porretox

Porretosch = igitur

~~MPKJ. V. 8~~

1471

MPKJ. V. 8

non igitur ultra percussam omnem
animam viventem

Gen. VIII 8, 21

K. 4v

Proxetox

Prosethoru y ^hteoy = et propter hoc tunc

~~De prosethoru y legdi~~

propter hoc et tunc in omnia trans-
figurata omnium nutrici gratiae tuae
deserviebat

1471, MPKJ. V, 77

Sap. 16, 25

K. 31 r

Przetoz

przetoz tho wydruca synowya swe
stryowe unkarzyl na

1478 RK7z VII 59

Przetox

Przetox nye yesth sluszno zadnemu chlovyekovy
thego naszego napysannya vstavlyeniya They
reguly ... xlamaczi

1484 Reg. 724

Toc. 6

Jeżeli by się przigodilo, yrby ryktorych s
thowarisow... byl nymowem...

Przetoz

thedi prythos mystozowe maye dacz
dothatheli onemu nymowemow. ero by
porandal

1491 2K7± VII 57

Przetoz

Przetosz mye wstaję, myemgloszcayny

W sódze

Aut 1, 6

Fl: *prato

ides non resurgent

Pre toi

Na konicich prybiegli jako meřowie
ku boju, pretoi strach i bojariu pryzosta
na nas Adm. 736.

Przeźwi

Mistrz... osądzon miał być rychło ku śmierci;
przeźwi [świety Jan] pisał im, ... aby... przybiegły
natychmiast do Jerozolimy Rzym. 734.

Pretori

Mówili, by się on królem wydał, a on ich
królem być nie chciał... A oni są to dobre
wiedzieli, pretori nie z jednego przykro
mogli tego mieć, a by miły Chrystus mienić się...
królem Rzym. 778.

Pretoři

Pilat obavil se ku vyvolení mitego Jesu-
crista, ... pretoři natychmiast wysredl, nie sre-
kajze odpoiedrenia Rom. 787.

Pretoi

Żydowie... ~~nie~~ minimali..., aby on rządzał
królestwa ziemskiego, pretori miły ~~to~~ Christus řekl:
królestwo moje nie jest z tego świata Qom. 779.

Pretoz

7

U tobe wzdichamy, ukayamer y platinferaner
w tento dale skes. A pretoz ^(~~brandy~~) vorandowny-
era naasra* any twoy miloscriwy ocry
k nam obrocy. $\frac{1}{2}$ XV in Fil. IV 578.

Salve Reg 7, 9, 15.

tego dla
was. af.

∴

Pretoz - ergo

~~Nyestluthye, thuer nye nyarey
madone... wastyje a lenothkye~~

~~a wyetmy twarde a prethosz gdy~~

yesz krodem - nathus - ^{pi tui} miseretur,

Infic non sunt nisi viles (panni)

stricti et breues, et duri. Si ergo

rex es ←

... ubi est thronus tuus?

LXV / SKJ 260
med.

Prætor

Prætorum in provincia, a prætoribus
municipibus: Podmi a offeruntur p. m.
Prætor iudicium a delatione

32 Ex 5, 17-18

Vidimus

Vite ergo

Prato

A pratoor postichoy yuz
myuz

Ex 9, 19

mitte ergo lam nunc

Pretori

Suyōci bōdō, panna bogie... , bo... chiebi

boge swego offyeniyo a pretos suyōci
bōdō,

B2 Lev 11, 6

et ideo sancti erunt

Przetoz - contra

~~A przetozie ustronie~~ Nye poswydzitisze nnye
nyedzi synmi Israhelckimi. a przetoz Izoritz
zemyp, a nye wnidrez w nyd BZ deut. 32, 52.

e contra videtis terram

6145

Przełoż

A przełożysz nye myeliszmy go ny zacz -
Unde ne reputemus eum ~~reputarimus~~.

1471 MPKY v 95

quasi absconditus vultus eius et despectus
unde nec reputarimus eum

Is 53, 3

v. 41 v

Przetoi

Wassał serasliwocz prozewissa wrilki vrodre-
nye [s. pro: vrodrono?], a przetoz wissrokosci
wosci wassrey ządau. MW. 476.

Vm. ~ sióstr panny dieuice Maryjej

Przetw = idea

Thocz yesth ona wyara, ktho-
nasay droga... 202020... ko
zba wyempr...

A przetw... soya thy Jfrancischek

... k they to wyary mystoschi soye syny

nauczal

1484

Reg. IV 705

702. p?

Pretoi

9: lat był poganin a nie p i h pakona
a pretoi sie jego wiarowali, jakoi me rystego
Rom. 748.

Prætor

Niechci to słusz gredh wni d' w dom
pogański. Prætor nie weni w dom pogański,
ale stał przed domem Rom. 748.

Pretoř

Mieli to w ich rakonie napisano, gubici
stoi: prekletý, ktorý wisi na drewie; a pretoř
nie było im ľacno albo podobno, toho ukoryz-
rowaé Rom. 774.

Przetoi

O, iakiersie do towarzystro myeli
noszkosne z onej penno, leskawo!

✓ Przetosa nas prosza, abisze my tez y v myej
y v iey sina laszka vproszili. MW. 50a.

Paraloi^{exe} (= propter quod

Weyryl gemm^x metou albo pincto ex se mowyl
gemm Fl. 115, 1 (credidi, propter quod locutus
sua.)

Sim. P. 115

Pretoz cf. ~~preto~~

~~1435 Pozu nr 1577~~

Et dominus Colenssky dixit: Przechoss by
Sanokiwog ... myerod by othpowyadad.
ysz drugyey strony nye

1435 Pozu nr 1577

Prophetiæ ze - eo quod
quodammodo

Id est narmano polok gornny (pro: granny), pre-
sas ze grano ad hunc primum est Pr. Num. 13, 25.
synonyma irachet

U Schelestot, tunc iest

eo quod botrum potest est

Przełoż

Pilat przełoż pyta jego pokolenia, iże ji żydowie wtym pomawiali. Rozm. 843.

Pretoři

Pilat kwapil se ku wyzwoleniu miłego Jesucina
sta...; pretoři iz ji shciał wymowić, natychmian
wyrzedł Rom. 787.

Pretori = ad hoc

Prekto... Cristus: ... jam sic in tem modis i
pretorem pognedat na ten o'riet, a lyeu karat
pawde [Ego in hoc uatue sum et ad hoc
veni in mundum, ut Testimonium perhibeam
ueritati Jo. 18, 37] Rom. 784.

Przełoż

Przełoż ukazuje swe oblicze ubite, aby ty miły Stworzycielu weźrawszy nanie i był nam miłościw i odpuścił nasze grzechy. Rozm. 834.

Przetoi

Przetosez my swyathkowye, erso gest pan starosta
zalowal na Koczona..., thako nam pomoszy bog...,
ysz gest Koczona w thych wszistkych rzeczyach praw

1435 Pocz. 283

wy Polu w 1652

Przetorzi (przeecz?)

So niem laici, obłudzeni pchierci, ^{*}przeecz
gich dziedzici, ... są w wielkiej tsercii. e. 1449
~~Wikt. 48.~~

Jatka w. 48

Przetoz

Przetoz [rye] ≠ mystrze zezwolyly
ym myces dopuscily y daly

1491 RK7£ VII 56

Posetari

~~Posetarih mi obacciwski na krolewskim
(1411). 1555) 192. III, 105. ^{lisowy ... , in the two-}
^{mi sro ... stogi na obla-}
zenici z yemi. zostawili z mi Obloznicie
pri thim dworzisku~~

XVII u.

data? of obaczyniomy
po wielkie mogito

Pretoż

Ale by mógł jeszcze pytać: czemu jego nie
pomawiali o przestąpieniu święta dnia robot-
nego? Preto, nie wielekróć o to byli osromoceni;
pretoż; tych świadectwo nie było podobne
Rozm. 721.

Prætor

Ty się czynisz... synem Bożym, a prætor jest
to tako, miechci (myecheracz) pomorie Rom. 730.

Pre toi

Wtorego dnia było wielkie święto ry-
dowskie, pre toi sie bali..., aby ni mieli
nowady w [j]ego śmierci Romu. 745.

Przełoż

Przełoż gdy ji chcieli jeszcze biczować, przybiegł jeden
poseł od Pilata i rzekł ku tem katom: Rozm. 825.

Przetox

Przetox są przed tym mówili żydowie: o dobry
uczynek cię nie kamionujęm Rozm. 838

Pretoi
Tenie

Pretoi słowo: wrelki, który jest sprawdy,
mamy tako rozumieć, swi podług miłosci
Bohigj Rom. 785.

Pretoi

Przelaz- ergo, i Saque, i gntur.

~~Przelazom postal pody 182 Sept. 2, 26. Przelaz
rozrywaw 148 bog 16. I par. 13, 10. Przelaz 82e-
chias pocerpl Krolowaw 16. II par. 29, 1.~~

6143

Porcelozi - ideo, idcirco, unde

Chlebi boga swego offeruyp, a porcelozi swyjsi bdy
Bz dev. 21, 6. ~~Proznuzerze w promozary a porce-~~
~~toz mawyerze ib. 24, 5, 17. Nye moqly pyr wod~~
z Marath porcelo, yz byly walmu gorokye. porce-
toosz podobue gymydz myastu zdryaly, narywayder
ge Mara, do gort gorokozery ib. 2, 15, 23.

6142

Parelati cf. Poredo.

Przetoz cf. Przetozci

Prætorj cf. Prætorato

Proseložci

Proseložci = propter hoc | P. XXIV, 359.
XV med.

Pretravie

Jaco* swadzekimi, kedi
Jaroslav pretravil sez griven v Goratki 1399
~~detor, II, N 820.~~ tedi Goximala drelnikre
gego ne mal. 1399 Pryedr nr 107.

Intrazony
~~Przebracie~~

~~przebraczenie~~ ~~przebraczenie~~
penetracja - ca 1428, Przel. I 491.

PT
~

glossy / około r 1428

MAL. Zab j polsk. №2503 Bibl Jag

Prace Fil. t. I str. 491

fol. 446B

484

Proctwardy - firmissimus

działal... ^{wzrostowy} ~~myślę~~ drugą przyczyną proctwardenia
wzrostowy wogelnewt BZ Nek. 3, 19. ~~Białat~~
~~faktycznie~~ ~~działal~~ ~~y~~ ~~wzrost~~ ~~myślę~~ ~~proctwardenia~~ ~~ib.~~ ~~II par.~~
8, 6.

6149

(contra ascensum firmissimi
anguli)

Przetwarty - durissimus

Bo ya widzę swar tway y glowę twą przetwarty BZ
deut. 31, 27. ~~Acz podmyślasz dwanaczce kamyc-~~
~~neyow przetwardich ib. Jos. 4, 6.~~

3148

(cervicem ... durissimam)

Przetwory

Teżdi Moysesz wyprawił wroitho
symoim Izrahelskym, ktorzyx to nye
upozluchaly jego przez n'obzenye
ducha a proxe dzalo przetwarole

BZ Ex 6, 8.

(propter... opus durissimum)

Przetwarty

Vibyerz dwanaście mózów, kaszdego
s swego pokolenya, a przikasz gim,
acz podmyoszę dwanaście kamienyon
przetwardich s posrotku dna Jordano-
wego BZ Jas 4,3.

(ut tollant ... durissimos lapides)

¶
proetnasdy

Balaat talox nokalal y wskitha
myasta proetwarda, iax bila Salomo
nora, y wskitha myasta woxatarow
y gexoxow. BZ II Par. 8, 6.

(urbes firmissimas)

PrzeTykać

(sc. św. Bartłomiej)

Myśl ~~...~~ na sobie ... plasz byaley
pawloki przetykamy goyardamy

Rozm 234

Przetynkać

~~XXVI:~~

Lielona bytalyim przetynkano = de bysso retorta

B. zelona bytalyim przetynkano (~~exp. przetynkano~~)
nat. lub.: - - - - -

(feceruntque omnes... ad explendum opus
tabernaculi, cortinas autem de bysso retorta

1471

MPKJ. V, 19

et hyacinthis
opere vario

et purpura coccoque bis tincto
et arte polymita Ex 36, 8)

Ex 36 8

~~Ex. XXVI~~

t. 9r

Przetyskae

Przelicano: contextum

var. lub. sp.: przetikane contextum

1471 MPKJ.V.18

(facies et velum de... bysso retorta opere
plumario et pulchra varietate contextum)

Ex 26, 31

~~Ex. XXVII~~

κ. 8v

Przetykany^Ł

Przetikans contextum (Ex 26, 31)

ca 1470 Mam L 26

juv's SPT
ca MPKJV 18

~~Przetka~~ Przetka

Przetkane = lexham... cicladem / 1466 / R. XII, 22.

Tones et cicladem gemmarum sidere lxtam
pl. ornatam, decoratam przetkane.

lot.

Przetykać

(opony, coldri przetykanie - cortinas 18.
~~MPK~~ v 18

(var. kab. : opony, coldri, kobycerze; decem
cortinas de bysso retorta ... facies Ex
26,1)

Ex 26,1

PrzeTykać
przeTykany

Prætikane - retorta

14MMPKY $\bar{V}$ 18

(decem cortinas de bysso retorta ...
facies Ex 26,1).

Ex 26,1

Proctylly

okazal kon kopynyy spryethyla,
shyz, ~~shyz~~

1495 Görs Jan 278.

-----21b
Item pan Czessyelsky vka-
zalssye nassyesczy konech
Sam wyewshythkey Sbroy Ko-
pynyczey aczeladz yego w-
strzyelczey y vkazal kon
Kopynyczy spryethyla Shya
Baly, rowny/nato myescze
Kthory krol yego myloscz
zaplaczyl Item Pan Rozy-
nkowsky vkazal kon maly S-
wrona plysznywy Kopynyczy
natho myescze kthory krol
yego myloscz zaplaczyl y
vkazalsshye nassheszczy
kony Sam wzvpyelnyey sbr-
oy kopynyczey a czeladz w-
strzyelczey-----

GórsJaz ^{kp} 278

k.6v

1495

Przetjty

Przetyc'

id. Przetysty

Przebrać

Jako Nedamyrz nie przebrał ^(a) czeładzy Uśczechowej,
aby rzeki pchnożyła do gey domu chę-
szebna rzecz, any gych vszytku ma.

1431 ~~Wolff Zap.~~ 255

Zap. ~~Wolff~~ Marz

~~Przewidy~~

~~Przewidy doctissimus~~

~~przez dobroć rękó boga naszego nad nami~~

~~A przyjmęty nam służę... *nieprzepraszane~~

BZ I S. 8, 18.

5150

(Et adduxerunt nobis ... virum
doctissimum)

P
procedatny.

A bracya gich po wszecch prirodzonich,
sinowye Yracharony, procedatny ku
bairanym, syedm a osmdzesydt tysyckow
zlykemy s^o. BX I Par 7,5.

(robustissimi ad pugandum).

Pseudatmy

Simonye Bale ..., ksydźszóta celyadny,
a ku boioranyv pseudatmy a lyozba
gich dwa y dwadzesyca tysyócrow
a trsydzescy - y ceteri

BX I Par 7,7.

(ad pugnantum robustissimi)

Pseudotny

A bily sinomye Vlam mōszonye
pseudotny a nyelykey mocnoscy
cybōnōc lōczishō, a nyele maiqci
sinow y amukow, PZ I Per/8,40

(vini robustissimi)

Pseudatry - robustissimus

Banaias ^{sin Joiade} ~~super pseudatry~~ *P. Par. 11, 22.*

~~*Bily sinowe Ulan uprowe pseudatry 16. 8, 40.*~~

→ gen nyele glatkow vorinyt bil...

1151

(*Banaias filius Joiadae viri
robustissimi*)

Psevolatny

Ale z Gaddi przeniesły się tu
Davidsoni ... młodszy psevolatni
a boiownicy najlepsi...

BZ I Par. 12, 8.

(viri robustissimi et pugnatores
optimi tenentes clipeum et hastam)

Preokrutny
Preokrutny - impiissimus

Bo Atalya preokrutna y sinovaye gey skarsity
boly dom bori BZ II par. 24,7.

impiissima

6152

Przeutwierdzenie
Przeutwierdzone - firmissimus

Stolecz jego bode przedstawione na wyeki BZ
I par. 17, 14.

y vstawyć qy (sc. Dawida) w domv mem
a w krolewstwie mem ... a

6153

(erit firmissimus)

Przewidywany cf. Przewidywanie

V (sc. sapientia)

providuaē praevidere
(providua praevidere
egodiam concepta eram

providua yle-ku

providere) (nondum erant abyssi
et ego iam concepta eram Prov 8,24)
Brückner Kl. Z. 51 W. 8.

~~Rozpr. 25, str. 158~~ 1553

~~Pol. 1. 473. k. 269.~~

Aut. XV R. XXV, 158.

med

Previdit

previdit, proverssal

eam Deus

~~Büchler Kaz. St. 8.~~

~~Repr. 25, str. 150~~

~~polowa w XV~~

~~Pat. 475. k. 270.~~

fol. XV R. XXV, 159.
med.

1566

Prestitum!

previsa, previsum

concupi

~~polowa w XV~~

~~Brickner Paz. St. w. S.~~

~~Bozpr. 25, str. 108~~

~~Patent. 475. h. 270.~~

1574

fol. XV, R. XXV, 159.
med

Przewalac

... et piscinam ibidem predictus
Jacobus pro se similiter
excepit nisi in fossato →

Nie przewalajęc

" → predictus Jacobus ^{pisces} ~~passes~~ pro sua necessi-
tate ^{prandere} ~~prandere~~ potens erit

" (Non perfossando

al. nieprzewalajęc"

xob. h. Tomić

r. 1430 archi Ter Crac ~~EXCVII 58,4~~

197, str. 58, zap 4

~~30 APK, Ter Crac. 197, s. 58, zap 4~~

C² Pr. V. 58. 4.

Przewalić

"-- idem Stanislaus post eandem piscinam

Disrumpere al. Przewalick
et pro ipsius laboribus eiusdem piscine
piscare in eadem piscina debet -- "

n. 1433 Arch Tes Crac X 107, 14

~~APK, Tes Crac 10, s. 107, zap. nr 14;~~

33.

Tr. 107. 14.

a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u w z z z

Przewalić

Item pro eo, quia tu iniquitatis aliam
pryacharsky albo Nayacharsky
~~non minus tibi invidias in tentam~~
~~Vipissus innotabit ut vocas in Vishnoga~~
perfidisti alias przewalilesz albo
przekopal violenter piscinam ~~et~~

1467 AGZ. XIII. 547

~~Arch. B. XIII.~~

Archiwum bernardynskie. T. XIII

Zap. sądów przem i przeworsk

R 1467

str 547

589

Przewalic'
Przewalony

Aggeris ~~Eupte~~^{rupte} al. przewalonyjey

1426 Arch Castr Crac II 824

w Archiwum xmicuiono sygnatury
na : 2. 602 nr 824

26 Ostr

824

Quod cum idem Nicolaus Lossel
de Stradomya Stancanem Gre-
gorium, Martinum et Venceslaum
verte

~~Kisigga Grodzka Krakowska Castr. Crac. 2.~~

piscatores de Pobresze, ratione depiscationis
lacuum furtive regalium, tam ante aggerem,
quam post aggerem, hoc est tam supra
quam infra, et praesertim ex opposito
aggeris rupte alias procuratorum et etiam
ratione depiscationis furtive lacus
consulum cracoviensium quam idem
Lossek apud ipsum arendavit, citasset et citari
procurasset asserens...

Bosewalic

Piscinam perfodere a. przewalycz | 1440 | ^{stPPP} ~~St. H.~~ № 2819.

Et in predicta tenucione dictus Andreas
Russothsky quando vellet predictam
piscinam perfodere a. przewalycz,
debet vocare predictum Nicolaum ...
qui Nicolaus habet totalem medietatem
et Andreas Russothsky medietatem de
utilitate, et similiter debet tenere et
habere.

Pixeralic

Quod idem Johannes ... in piscinis
habebit potestatem pisces piscandi, et ipsas
piscinas potest disrumpere alias przewalicz,

1418 ~~Happ~~ STPPP II nr

Helvet II No 1590

disrumpe reb. St. Tac. scriber.
t. III z. 4.

~~Krak 1418.~~

~~363~~

Przewal

Przewal = turbo

~~B. it.~~

1471

MPKJ. V, '61

(Erunt, ^{sc.} imppii sicut paleae ante faciem
venti et sicut favilla, quam turbo
dispergit)

Job. 21, 18

Job. XXI

Præwat

prosevaly = imbres

~~1471~~ 1471. (Numquid sunt in sculptilibus gentium
qui pluant, aut caeli possunt dare
imbres)

1471

Jer 14, 22

Przewal

Da pan zemi twej przewal prossni,
a spadnye na cxf s nyeba popryol.

BZ Deut 28,24

(det Dominus imbrem terrae tuae
pulverem).

a b c c' d e f g h c h i j k l l' m n n' o p r s s' t u w z z'

Przewal = imber

~~prendt~~ przewal; et quomodo descendit ymber (309/7) b. a.

I 1/2 ~~XV~~ ~~Spj.~~ I 308. et mix de alo (Js 55, 10)

Spj. 1.308; I pol. XV

XV p. pr.

Js. 55, 10

165

Quadr.

Bozewat

Bozewat, nawalni dewer Timber / 1444 / R. xxiii, 302.

xob. nawalni

Przewał - imber

Nauka moja plyn... jako przewał/na z yelye ^{Publ 264,3} ~~Publ~~ deut. 3.

V (quasi imber deut 32, 2)

Parewat-imber

Poplinye iako rova poremowenye me, iako prese-
wal na zelonosoz, BZ Decet. 32, 2. Da fan zemi
twey prewal prossni, C. 28, 24.

→ a iako kropye na krawc ..

5154

(quasi imber)

Przewal: pluvia magna, tempestas

Temo idque fo prodre cirpici sa wislicie
miedostatki ... zimno wislicie, przewaty,

grady [frigus, pluvias magnas toleran:
tes, tempestates, grandines nubes que
norantes] Rom. 81.

Przeważa = imbres

Y obrosit w krew rzeki gich 4 przeważi
gich, bichp ne piti V. l. 77, 49.

V(imbres, put: oleszue)

Przeważ = fluctus

Powyszyły się. se. wełny albo przeważę jego
Fl. 106, 25 (~~exaltati sunt fluctus ejus~~).

V (fluctus, Prw: wełny)

Przewal

przewal-imber

ca
1455. JA XIV. 494.

594

~~ARCHITOMYIV SIN 494~~ ok r. 1455

Przeważać się

Преварѣванъ сѣиъ (^{var. lub. i' h} преварѣванъ сѣиъ) -
preceps

14HMPKY V 118

At illi sc. daemones, exeuntes abierunt in
porcos, et ecce impetu abiit totus grex
per praecipem in mare Mat 8, 32)

Przeważność

Moy namyleyschy..., thy...

Przewyższasz... [Heh]tora prze moznoszczya z
przeważnoszczya, 1447-1462 Tab. 544.

xob. hark mocności ; popelnie en 1.

Przeważić - ponderare.

Czwartego dnia przeważono srebro BZ II Ezer. 8, 63.
z złota a oddano do domu pana boga
naszego.

6155

(ponderatum aurum... traditum est)

Przeważić - praevallere.

Golysz.

W potkocze rzeczy sądownich v sprawiedliwych sąndzy
nye ma zyskować zawsze alybo laska przeważycz / Sul. 54.
... alye... sprawiedliwyne shazanye kasdemv maye
vczynyox,

V (praevallere)

Przewiadać^(?)
Przewiodony?

Strzala przewyadająca ^(przewyadająca B.) = anteposito iaculo

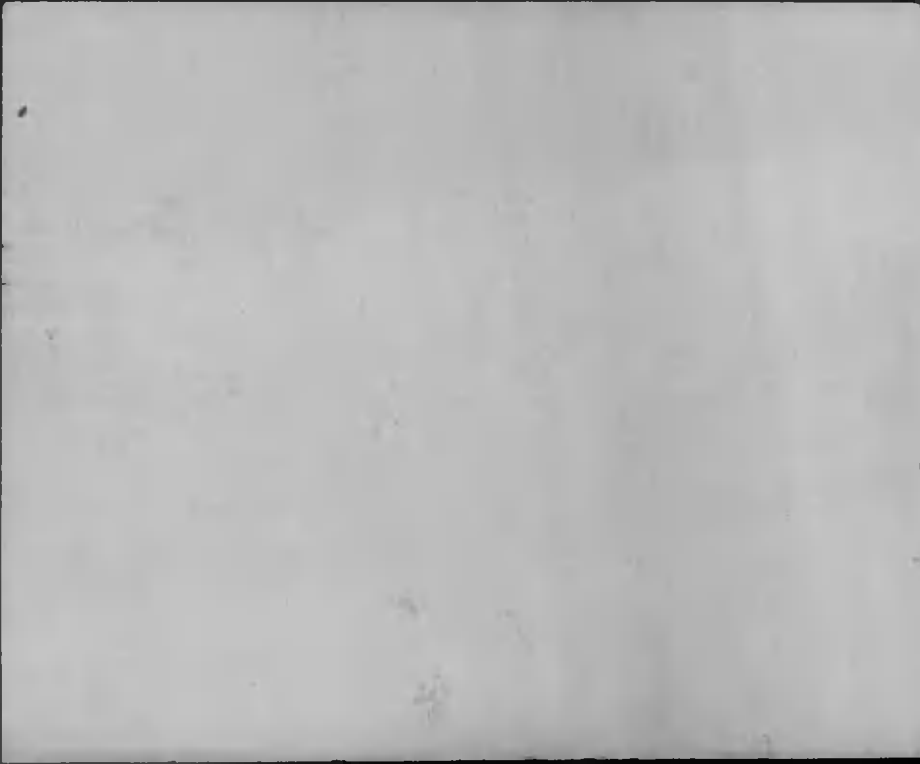
1471. МРКГ. V, 108.

war. lub.: *przewyadająca

~ micra repente.

(quas, sc. fabulas, mos... veru anteposito
easque iniquulante subiecimus Dan
poel.)

Dan poel. Biblia sacra

Przewianowaci = perdotare
solidem domum Petri... liberum demisit,
librum proorum Inpensionem

→ Super ducentas marcas dotalitii vulgariter vlg.
wizano, quas perdotavit ^{al.} abies przewianowas feli-
cis memoriae dominus Andreas de Sp^{...}ora, vir prin-
cipalis matris ejusdem Petri, nomine Elisebeth,
ques quidem ducentas marcas eodem... Elisebeth
respiens, se dixit 1425 Ziel. 146 in bona sua

~~Przebieg choroby~~ przezwiazać

Przebieg choroby głowa chętno,
yako stramojejez krywousta

~~MARK. J. 102, 33.~~

~~Dyd. o śmierci 33~~

De morte w. 33

4, Przewiedzenie

Ad acquirendum ulg. na przewiedzenie

1469 | ~~AGZ~~ AGZ XIX. 341.

cf. Przewiedzenie

1. Przewiedzenie - transmigracja

Wzrostki, kłosa były porażone z infekcją, sinowymi
przewodzeniami, oferowały objawy BZ, T Eder. 8, 35.
pauz kopu infekcji kłosa

Ono samo [miasto] wyodrębniło
w przewodzenie do infekcji ib. Nauw 3, 10.

6156

+

us.
A. Przewiedzenie

проводимости

Za przewiedzenie = pro itinere

1913

1471,

МРБЖ. V, -76

+

THE REAR

Sep. 18

1. Przewiedzenie

1. przewiedzenie 2. pr.

Arre medrena = secundum

predestinationem i. e.

prescienciam in. xv | R. xxiv, 65.

predestinacii
presciencie
predestinacii

~~Zag. nr. 1049 Mar. 2 Grodz. K. 136~~

~~Pr. Kas. str. I 28~~

Rozpr. 24 str. 65 pod. w. XV

411

1. Przewiedzenie

ad acquirandum alias na przewiedzenie.

1469 192 xix 341

ad acquirendum vulgariter na przewiedzenie.

1469 16. 341

not. d. ec'
provisi.

1. Przewiedzenie

Ministerialis... fuit datus de iure ad
faciendum seu ^{ad} producendum ^{id} iuramentum
alibi roboratum et presertim in forma

Magy

1466 AGZ. XV. 58.

of. Przewiedzenie

2. PRZEWIEDZENIE

Necesse fuit, ut Christus... eis locum
prepararet, quia quamvis secundum predestina-
cionem, id est prescienciam ,przewedzena, divi-
ne maiestatis loca eis... fuerunt preparata,
tamen oportebat, ut spiritualia prepararentur

ini o 884p
2e. 22XIV 65

XVin.G1KazB II 94

Porowiedzieci = cognoscere

~~z~~ Chalcy jest on the bit porowiedzieci, wlewie on
szemj... pod szolq mal byl Gn. 3, a⁺ Gerber on the
byl duchem szp^{thim} porowiedzal Gn. 182, a. +

++

Przewiedzić

przewiedzanego

perkinso - ca 1428, P. I. 494.

45 a x

około r 1428

glossy

około r 1428

MAL. Zab j. polsk. №2503 Bibl Jag

Prace Fil. t. 1 str. 494

705

Przewiedzić

Ideo deus sic eos fecit, quia sic salva-
ri eos scivit, przewydzal, fforte si sani
fuissent, damnati fuissent XV p.post.

G1Dom 77

+

Przewiedzieć

Przewydział - prescivit

1421 MPKJ E 126

8,25 Romm

rec. qvete +

procedat: p[ro]m[er]it[is]
(no. deus)

Nam quos praescivit et praedesti-
navit conformes fieri imaginis
Filii sui, ut sit ipse primogenitus
in multis fratribus.

1479 J. J. N. N. 2, 41

~~... (no) p[ro]cedat
Imperia xan[er]go od
p[ro]p[ri]a od
m[er]ito
p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a~~

27 c d e i g h c h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Przewiedzieć - praedestinare

przewyedranąć - (virginem) predesti-
natam

$\frac{1}{2} \overline{XV} \text{ sry } \overline{V} 273.$

med.

+

Przewiedziéi - praeiire

Drógę twą iayem przewyédral BZ 17 Reg. 19,27.

6157

Przewiele - multi

Dal good genu... wyeblj'dow a oslow przewiele

BZ Gen. 24, 35. :

0158

Przewidiki cf. Przewielki

Przewielki

Przewieliki-

przewielike

immense, ca 1428, *Pr. Fil. t. 1* 489.

glossy okolo r 1428

MAL. Zab j. polsk. №2503 Bibl Jag

Prace Fil. t. 1 str. 489

370

Przewieliki

Potem gest pan bog byczowal Pharaona prze-
wyelykymy ranamy

BZ Gen 12,17

flagellavit ... plagis maximis

Przewieliki

Ognya tego przewyelykyego nye vsrzφ
na wyeki wyφczey

BZ Deut 18,16

ignem hunc maximum amplius non
videbo ne meriar

Przewieliki

Przewyelika wyeliko[ś]cz iest

BZ Deut 1,28

maxima multitudo est

Porzewielki - nimius

A quez szęć bilye ocy Izrahelowy pawlekle
porzewielkić starozaryć BZ Gen. 48, 10.

6180

Przewielki
Przewieliki - maximus

Ogrya legoto przewielkykyego nye uszoz na wyeki
wyferay Bz Dent. 18, 16. Przewielika wyeli-
kossjer iest ib. 1, 28. Polow gest pau bog
byerowal Pharaona przewielkykymy ranamy
ib. Gen. 12, 17.

9159

~~o p przeworskie~~

~~Nicolaus Clonochi tres marcas et pro
sex scatas tribus vicibus a qualibet
perforatione alia od forte myjer-
crenyla~~

1449 AGZ. XIII. 283.
: Arch. B. XIII.

~~przemyslokreneye~~

: Arch. B. XIII.

Archiwum bernardyńskie. T. XIII

Zab. sądów przem. i przeworsk.

R 1449 str 283

321

Przewiercić

Chrobaczek drewny, kiedy się jego
tykają, bardzo się miękki widzi, ale kiedy
on tyka, bardzo twarde, drzewo przewierci
Rozm. 626.

Przewiercie ?

Pro signo gerunt crucem absque parte una przewiercie
in babato et proclamacione Lubera 1416 AKH. III, 130.

Proverbia

Qui pro signo serunt crucem absque parte
vna proverere in babbato, et proclamacio dub-
era

1416 AKGr. viii a. ~~1684~~ 133

perforata

perforata perforata perforata
perforata in quatuor locis (agrum)

1449 AGZ. XIII. 283.

~~i Arch. XIII,~~

Archiwum bernardyńskie. T. XIII

Zap. sądów przem. i przeworsk.

R. 1449

str. 283

322

Przewiesić się

Ten istny plaszcz podług tego obycza-
ja. na dwie strony się przewiesił
[Clamis hec ad angulos duos necte-
batur quodam cum tenaculo, per
quod tenebatur] Rom. 159.

Przewięci

Celownik Sami łacy węzy drugiey wone
porowicz Dziad. 11.

Prewici = (transire) traducere

~~Prewitor~~ (quo mare transeamus) Gn. gl. 143, b.

lignum Christi, quo mare ^{prevesor} transeamus

Превієці

2.12.20

Преводіт сїє мє, зсєє всїмїт сїє се надєєєєєє
моїа

(деохїстї мє)

Fl 60,3

sim. Paul

ovy. prowadzites!

Przewieŝi = perducere
(pro yodyŝl)

Podyŝl ias swere lud swasy y przewoŝl
ie sas czrzoŝ na pusezi Fl. 77, 57.

(et perduxit)

Sim. Paw.

Przewies'e

Fig. 2

I past ie w niewynowacstwie serca swiego
y w rozumech r'ku swoim przewodl rest
ie

Pl 77.78

(deduxit eos)

(Fut: przewyodl ije)

Przebiec'

imper,

Przewedzi me, gospodnie, w drodze twoicy,
abich wszedll w prawde twoicy

(Pis: odprowadz)

Pl 85,10

(deduc me)

Przewieść

imper. 2. 43.

Przewieźmy myś^o me stoby karm[eh] i woych,

bo gsm goy chesal

(deduc me)

Fl 118,35
Sim. Pub.

Przewieci = traducere:

Genere przewoiti ląd swoy porzes
puscep Fl. 135, 16. sim. Part.

(qui traduxit populum suum)

Przewieśc'

у преноведлы Аврама у гого сонд

(deduxerunt)

132 Jan 12, 20

Porrevioši - Traducere,

Czemuś cherel porrevyowar has tento porrev
Tondanskę rrekę? BZ Jos. 7, 7. Day my listi
ku wogewydam sey wlony se rrekę, auz myś prze-
wyodę, doidę nye pridi do Lidowstwa 6. Neh. 2, 7.
~~listi~~

(traducere)

616

Przewieść

Y przewypoll sina swego pnes ogen

(Anaxit)

132 IV Reg 21, 6

Przewieść

Bay my lysti ku wogeroclam tej
roloscy sa rekó, ace myš přewycelš, olidol
myš přidol do Lidowstwa

(ut traducant me)

B2 Neh 2, 7

Przewieść

condit. 3. pl. m.

Aby przewiedły = ~~et traducere~~ ^{et traducerent} (ut traducerent)!

(now. lub. : vt transducerent)
aby przewiedły

1471. MPKJ: V, 41

Siba... et quindecim filii eius...

(II Reg 19, 48: et irrumpentes Jordanem ante regem transierunt uisus ut traducere domum regis)

~~XIX 18~~

~~II Reg XIX~~

Przebiec

praet. 3. du. f.

utipisci swallosz twoid y prawodj twoid,
eze iesta me przewolle y dowedle na gord
swotj twoid y w prebitky twois

PL 42,3

(Pud. yesta... odmyedlye)

(ipsa me deduxerunt)

Przewieci = deducere
(deducet)

numerowanego, kto

Kto przewedze mnie do miasta Jł. 59, 10.

Przewedzi me, gospodnie, w drodze twoiej
Jł. 85, 10. Przewodź mnie Jł. 60, 3. W rozu-
mnych opłaku twoim przewodź mnie Jł. 77, 28.

Wypusci swallosze twoje i prawdy twoje,
cze jestła me przewedze i dowedle na gorę
Jł. 42, 3. Ku niernemu przewedzon jest
w oberżreniu jego zły Jł. 14, 5.

przewedze mnie aż do Yohumeicy.²
(deducet)

sim. Put

Przewieść - conducere

lego tlio

Uogelwoda ~~przebiega~~ nagranycere przezprzeznycie naswem gleyore
ma dowyeser, a ten tliako przewydzony. Skody cnykycer nyc
ma Sul. Co.

(sic conductus)

Przewioń - deducere

3. pl. m.

Przewyedy krolya z domu bozego BZ IV Reg. 11, 19.

(deduxeruntque regem)

6166

Przewieść

Potem drzewko faraonowe przewoził
z miasta Babilona do domu

132 || Pow 8, 11

(transkrypcja)

Przewiesić

Ktorikoly z nych nye mody chodzier
a byly indlego zywota, wsadzily je na
diabitsota a przewycely do Jericho,
mysta palmowego

(adduxerunt Jericho)

B² II Par 28, 15

Przewieźć - adducere

2 cz. m.

Linii tych rozplodziesz... a przewyadacz go do
zemie Bzł Neh. 9, 23. o nycyszcz mowyl tych
oczekom

(adduxisti eos)

6185

Przewieci - reducee

<2019>

przew [p] d' [a] auzb' id' ushro (war)je

172 Jer. 29, 14

[den p. przew' idz]

(reducam captivitatem vestram)

(b. b. l. i. a. e. s. h. a. : přivedu za své wiewně waše)

Przewieć

Aczyby tego nye mogli nyecz,
yzzby ny dane dzen kv oczyszczenyw, tedy starost
ten ysti abo wogewoda tego zbiega gleytowacz
swą moczą y przewiescz asz na granycze zenye.

Dział. 60-61

(ma)
(ad metas terre sue suo conductu deducere
teneatur)

Привітати - condueere

Латвиста сего шрига глетьлауа[ма] лая уооа,
7 привітати аи на граньере реуре Дриат. 66

Przywieść = adducere
Namydnyecanye

osłyca wywarana z osłą snya,
roz
(adducite)

wyaszere y przewyeczere / my

R. XXIV, 94. XV p. post

~~Pr. Kar. św. 57.~~

(mat 21, 2)

Pet. Zac. F. 31518 okładka'
Rozpr 24 94

3152

Freewiesc'

Leop

Prosewyad = transmigration^W

1471, MPKJ. V, 58

(II Esdr 1, 45: et post annum mittens Nabuchodonosor transmigravit eum in Babyloniam simul cum sacris vasis domini)

II Esdr. 1

Przewieść

A jako że staką niecrszą i stakiem u doł-
serim przewiedli na rynek swięzanego, tako
wsrytek lud mieski i opcy wywiedli przewi-
jemu Rom. 663.

Prædicti

Perduceret a. prævedit (^{homines} ~~causam~~) in die longiori
1470/1 Hppp. IX, N° 790. ~~Perduceret prævedit~~
1470/1. 794

Et super hoc ministerialis est traditus...,
ut homines in iure conduceret seu per-
duceret a. prævedit in die longiori.

Przewieść

Et super hoc ministerialis est tractatus...
~~at~~ ut homines in iure perduceret ab. pre-
wysol in die longiori

1470 STPPP IX nr 794

Przewieci - perducere

A nye wczemiereli tego, cross jest wstawione między a
nad ~~co~~ ~~nie~~ ~~można~~ ~~przewiedzieć~~ ~~to~~ ~~można~~, Bł. Dec. 26, 15.
a ya to rocinęq nam.

(si... ad iuratum perducatis factum meum)

6103

Przewiości-Transfere

banklist
2. sg. m. (e) s'

Narodi, qeszez przewyadła w bidlenyecz ~~Wadzi~~
w myotyczek Samarskich, nye znaike] (ignorant)
zakonuego ^{koza ten wozise} ~~at~~slawienya (P. 2. 11 Reg. 17, 26. Pre-
wyedzey sy do Babilona ib. I par. 9, 1. Vayn b'pore
wignan z shoru porfuyedzonich (de castu trans-
migrationis) ib. I Ed. 10, 8.

(quas transtulisti)

6164

Przewieść

Przewyodł wzitek Jerusaleu y wzitka
ksyossszota... w*iocstwo

(transulit)

B21V Reg 24,14

Przenieść

Przenyósł Joachyna do Babilonu.

(translulit quoque Joachin)

132 IV Reg 24, 15

Przeniesć

I zyczon gest wssitek Israhel... a przenye-
dreny są do Babilona jure swe reprezentacje

(translative sunt)

B2 I Par 9,1

Przebieg

do prawników

17 rozdział, ten bi nyc przerwali na trzech
dniach podle radi ksyjśrót... bódke gemu
pobrano rozsiłko jego zboze a sam bódke
wignan z sberu przewyokowich

(de coetu transmigracionis)

(B2 I Esch 10,8)

B.T. z gminy powracajacych z wignania

Przewiesi'

Przewiesi' = translarent

1471, MPKJ. V, 57

(Esth. 2, 6: erat vir Iudaeus in Susa civitate
vocabulo)
Mardocheus..., qui translatus fuerat de
Jerusalem eo tempore, quo Iechoniam regem
Iuda Nabuchodonosor rex Babylonis transtu-
erat)

Esth. 11

Przewięci

Johannes... produxit Testes regy. przewięci pro honore
sue nobilitatis 1443 AKH. III, 140.

Przewieść

1647 ~

Then yfti marek | przewedze Swath | kedy |
ky then Rotha thedim | nawr^ozchw |
pan potr p^{ro} | p^yfzanga (!) Szaffra-
nyecz | nyema othbywacz Szad | na
dawnoſcza Szemfz | ka yedno oth-
powedacz | yako nalepy hwm^ye |

1444 Pozu nr 1647

Przebiegi = producere

Produxerunt ~~alios~~ praeuysodli

sex testes

1468 Koxier. I m. 53.

Przewieść - perducere

Quia nobilis Nicolaus...)

Perduxit alios przewyothel
szwachky 1471 Koxier. I nr. 55.

Frewicsi' inf.

condit 29

----- 29 -----
dalono, aby gdy ony kogo pozową albo / go kto
pozowie na nykteri rok albo prawa, tedi chczen,
aby sadza swego podsadka abo gynszego nanyest-
nyka tey panyey y s gey sampiersen da gey gospo-
dy na poslaca, przed ktorymszetho rsecz na pole-
czyes swą sweny rzecznikowy abo rzandczy abo ko-
ny syą gey bandze lwybes.

/18/. O pospelnem rzecznikv.

| /1/szo gdy wszelky czlowiek sam swey rzeczy
drugdi nye nosze przewiasca, przeta chczeni, a-
bi kaszdi czlowiek ktoregokoli stadla bandz.

Dzial. 11/

Smyjwiesc

74

przed sądem sobie rzecznyka zrządzył, czsoby
gego rzecz przewiodł.

/19/. O rozgodzenyv sadzy.

/I/sze roznagiczi sadze roznagicze ortel
wydawayą, a rzeczy czastokrocs podlug swey wo-
ley rosądzayą, przeto chczem, aby sadza geden
pewny osobny a wybrany byl w Kracowie a drugi
w Sadonyrzv; a gdi ny w ktorą zenyą przerzecz-
ną wgedzeny, tedi sadza y podsadek tego powia-
tv na naszem dworze mayą bycz wstawyczny, uocs
sądow y rzeczy przed nany wyznawayancs.

Dział 11

dalone, aby gdy ony kogo pozową albo / go kto
 pozowie na nysektori rok albo prawa, tedi chczen,
 aby sądzę swego podsadka abo gynszego naryst-
 nyka tey panyey y s gey sampierszen do gey gospo-
 dy na poslaes, przed ktorymszetho rzeczn na pole-
 czyes swą swenw rzecznikowy abo rzandczy abo ko-
 ny syą gey bandze lwyecz.

/18/. O pospolnem rzecznikv.

/I/sze gdy wszelky czlowiek sam swey rzeczy
 drugdi nye nosze przewiaszes, przeto chczeni, a-
 bi kaszdi czlowiek ktoregokoli stadla bands.

3. sy -

Przewieści

28v lw   accessit amicitia Dei, accessit reconciliatio hominis
 (introduxit* przeschol¹ przewold¹)

XV med. Gł Wroc 28v

Frewild^{sc}on ..

Præwiedsona = discula sunt

(II Esdr 1, 23: et directa sunt opera Josiae in
conspectu domini sui in conspectu pleno metuen-
tis)

1471 MPKJ.V. 53

Leop: i byn fawolo stanswone shulh: foyaswe
med dogren

II Esdr. 1

383 m.

(-) by

Porzewieć - deducere

Nathemyath...

Srebro naseh... prissyangayanciego... nawcier ma,
ab: swoyan prissyangayn przewyodł w uciniek Sul. 99.

(ut sum iuramentum deducat in effectum)

Przewieść

3. sg. m

(-)/by

W tymże rymam prikazac synom swim,
abi ostregaly chwali bozey..., abi pan bog
przewypol przes Abrahamu wszelko, czso
jest mowyl ku Abrahamowu

(ut adducat dominus)

132 Gen 18, 19

Przewieść

Do nicemu przewedron iest w obeszemu iego

zly

Pr 14,5

(Puf: w nyc obrocen iest)

(od nihilum deductus est)

Przebiec

Traducti, id est ultra terminos ducti praevedziemy

Przevedziemy — traducti

1411 MPKJ V 137

(II Pet 3, 17: vos igitur, fratres, praescientes custodie, ne insipientium errore traducti excidatis a propria firmitate)

Porzewici'

Porzewadl = urto L

(max. lub: przewlecre)

4471

MPKJ. V, 20

(Ex 37, 14: ^{sc. circulos aureos} misticque in eos vectes, ut possit
mensa portari)

~~ink. p. p. p. p.~~

Przewiesi

371 ^{qui} ~~qui~~ testes testimonium pro eadem
violencia iuramento corporali perhibu-
erunt ~~atque~~ przewyedy, quam production-
nem Ministerialis recognovit, qui fuit datus
de iure ad faciendum seu ad producendum
id iuramentum ~~atque~~ ku rozskaranyo y
przewyedyenyo przyszyaggy 1466 AGZ. XV, 38

Archiwum bernardyńskie. T. XV. ~~AGZ. XV~~ 38

Zap. sądów Lwowskich

94

R 1466. str 58.

Przewioń - Transmittere

5. coldae' collypti
postularae' ad' hanc'

Średziskim prawem przewydzione kat ² b' d' p' ezim,
a w g' m' y' e' n' y' e' t' b' d' z' e' e' r' e' n' a' v' r' e' k' i' P' Z' d' e' v' . 25, 46.

(transmittetis ad posteros)

5162

Wy: I prawem elniedn'cznym podacze je polomkam.

Превізі

Za morze aut. przeszed morze przewiescz - trans-
fretum

1471MPG V 118

(Mat 8, 18 videns autem Jesus turbas multas
circum se iussit ire trans fretum)

Przewieźć się

V. Przewieźć się = trans fretum

B. it.

1471 MPKY 120

(Marc 5, 1: Et venerunt trans fretum maris
in regionem gerasenorum)

MPKJ, V: 120

Trzebiec.

~~Trzebiec~~

pięćdziesiąt

trawce te

~~trawce te~~ trawce

wyższy R. XXV, 174. XV p. part.

remsko wysoki

~~Erudner Kart. Śrwa 18.~~

~~Kozpr. 25, str. 174~~

2085

~~Ossol. 414. h. Oss.~~

Przewieźć się = transfreto

Tedy miły Jesus wstąpił w łódź, przewiózł
się i przyszedł do swego miasta [et ascendens
in naviculam, (transfretavit, et venit in civita-
tem suam] Rom. 292. ^(Mat 8, 1)

Przebrać się = transfrato

A jakoi je [pro: jako sie?] przebrali w ziemie
Generaret, gadyi są to wswiedzieli ludzie tego
kolewstwa, posłali k niemu wrytko kolew:
stworz ~~Rom. 14, 34~~ [et (cum transfratassent
Mat 14, 34)
venerunt in terram Generar] Rom. 352.

Przewieć się

Wstąpiwszy w łodzie przewiećli się do Ka-
pharnaum szukając miłego Jezusa [ascen-
derunt in naviculas, et venerunt Capharnaum)
quaerentes Jesum] *Jo 6, 24*
Rohm. 353.

Przewieć się = venio trans fretum

At jako się przewiećili, wolenicy jego rapo-
mnieci wzięć chleba s sobą [et cum venissent
discipuli eius trans fretum,] obliți sunt panes
accipere] Rom. 360. ^{Mat 16,5}

Porowické - conductere

✓ Poslaly listy per lybr srebra, abí porowyerly
solnye z Mesopotanyey... wozí BZ I par. 19, 6.
y gesacce

✓ Tak Amson raka y gymi lyvol
(ut conducterent)

6187

-Wij: aby najbi
B.D. aby ze me najbe

Позевіччэ

Здэ працоп праскурзіт^к мн прасвесер форс прума,
1441 | Глп. II, № 2978.

просхоншэз, у дкарал мн господэз,

Przewinić - praevariari

Boższe przewinili przeciwko mnie Bz. Leut. 32, 59.

posred synów izraelskich.

(quia praevaricati estis contra me)

0108

mocnyeszy zabyesa glow, tako rzekacz: ten sa-
 byl-s pomoczą tylko tych. | A tako czy, mayaly
 deskonale swiathky, maya odchodzyez, a nye mo-
 galy nyecz, tedy maya byez przewynyeny. |

/63/. O smyerczy nyewiadoney.

31/ /G/dy sya konv smyercz przyda kronye przy-
 czyny, / the gest, yszby sya vtlukl abo vtonal
 abo kakole gynaczey, tedy chezemy, aby o takye-
 go czlowieka nygedna pomowa any szaloba byla;
 a gdyby kto zabyth a nye wiedzanoby, kto gy za-
 byi, tedy o to dziedzina nye ma byez obwynyona.

(deficientes in expurgatione punientur).
 Sul 4: mayz bicz karany)

Porwinić - पुविने

Cey, maya by dskonalu swiathky, maya adiladaye, a nye
maya by myeer, Lady maya byer pranyaney Triad. 30.

Przewiarcie

Która ładnie wybrała przy wyprawach em. Iżak przy Iżaku
zostawiając, jako że, nigdy było się porównało
Dot. Mac. 54.

Któż bandze kytan prziszar nylezem
kren przy(ku) + odstawię pokw zym, nyle
golyby.

-----64a

/8/ nyszly gdy by gy prze

/9/ wynyly wczem podlug

/10/ prawa prawego | ma /11/

MAly ktho kr/12/amna komo

/13/ rą albo dom Rolą czyn

/14/ szową temv gey szye

/15/ nyetrzeba odrzekacz

besz /16/ gego woley ally-

sz by ge/17/mv zaplaczono .

atesz /18/ panszkye czyn-

szę czo ge /19/ szaszzyd

szaszzydzał mo/20/gą pocz

wzaplatą zata /21/ rolą a-

gdy szye stanye /22/ zap-

latha

Przebranie

OrtOssol 46,1,w.8-22 (si hoc non con-
viciavit)

Przewinienie - iniquitas

Exsom Terinył? kłose me przewyżenye? BZ I Reg. 291.

(quae est iniquitas mea?)

5169

Przewinienie fo

propter Petri demerita at. przewynienya

Si vero... rex... ipsum Petrum... de eisdem
bonis expercutteret vel expelleret, et propter
ipsius Petri demerita at. przewynienya

1459 Stpp.

Helcel II № 3615

~~Krak 1459.~~

972

Prerogative

"-- preter ipsius Petri demerita
~~demeritum~~ al^{ias} prerogative
nya, lecturae prefati Nicolai --"

r. 1459, Arch. Ter. Crac. $\overline{\text{XV}}$ 22, 8.

APKr, Terr. Crac. 15, s. 22, zap. nr 8;

TLw. 15 p. 22 / 8

Przewinna(?)

Penam inobediencie al. prszewynna

1469 PłocEpRp 5,208

Презинство

~~презвинство~~

Мне вем ^{презвинство} ~~презвинство~~
прзупл yes. Рад. 40, 13.

Fl: pne презинство

propter innocentiam

~~Рад~~

~~40. 13.~~

Przewlec

Gyną koronę złotą wlać a eslyzy obrócić
złote, ~~lit~~ y przewleczyć przez myś serdzy, ab
mogł stać noson bier

(misitque in eos vectes)

(B32 Ex 37, 14)

Przewlec

Tich pyścs zynych szedy przewlecze k
sapidney stronie stanowej przyczyn
morku.

B2. Ex 36, 32

zac. me ma. m. firmalence.

Przewlec

A sycovsky volyetal s drevya sebnym,
ktoye povlekl slokem, a by gorvlekl jones
kro'gy, ktoye bili na boere skosynky
ku nosrenyu gey.

(quos misit in aures)

B2-EX 37,5

Przewlec - mitlere, inducere

Udziałal... dwa przewleczenia^{złota}... aby się mogli
przewlec (ut mittantur) przestnye szrodzy a mogl

Bz Ek. 37, 27. Przewleczye przestnye szrodzy
ib. 37, 14. Szrodzy... udzialal... y przewlekl
przeskrzozgy ib. 38, 7.

by się otwarz noszyoz

(ut mittantur in eos vectes)

6170

Przewlec

Wszystki... oltarzyk, wzywac stypcy przywraczenie
miedziane... ku przewleczeniu sedy...
ktore z oni wykatal z drewna Sethym
z polnym blathomy anoscobowimy z pre-
wlebel pres lewoggy

(inductioque in circulos)

(B2 Ex 387)

Porreales

Porreales = inducit
(sc. vectes)

(Ex 38, 7: induxitque in circulos, qui in lateribus altaris eminebant)

1471 MPKJ. V. 20

~~XXXVIII~~

~~Ex. XXXVIII~~

f

Przewlec

Przewleczesz = induces

~~XXXXXXXXXX~~

(Ex 25, 14: induces ^(u. vectes) que per circulos, qui sunt in
arcae lateribus, ut MPKJ. V, 17
portentur in eis) //

XXV, 14

~~XXXXXXXXXX~~

*Fraxelle (au... tuberonum regnare vel se
suffere part)*

-----153b

jsz gego oczecz tylie mv
zostal wynowath poszmyerczy
a tako ge prawem /14/ prz-
yczyszna ysz mvssy /15/ o-
zczow dlug zaplaczicz /16/
nyszly gdy by chczalo /17/
tho dzyeczã od bycz tesz
/18/ szamoszyodmo przysza
/19/gwszy tedy bandze p/20/
roszno tego dlugv S /21/
prawa prawego ma /22/ |MO-
zely opy/23/ekaldnyk /24/
opyekanye opvsczycz /25/
dla takyego na gaba/26/nya
albo trudne a /27/ twarde
rzeczy przewlec

szlowye odloszycz Asz do
dzyeczynnych lath |-----

OrtOssol 83,2,w.13-27

Sina Outkoc 112

Przewlec

Mozely opychaldnyk .. trudne a twar.
de recy przewlecz szlowye odlosyuz
asx do dryeczynnych lath

Ort. Br. VI 377

~~Ort. Br. VI 377~~

Prewlec

Morely opyekadlnykc opyekanye
opusczyr dla takyego gabanya albo
o trowne albo o twardo neery prewlec

Ort Mac 112 (ol)

Przewlezione - indulto

~~Uzasn~~ ^W ~~Uzasn~~ ~~Uzasn~~ ~~Uzasn~~... oltaryk, slyaw erbyrzy pyer-
erzyer... ku przewlečenju szendy BZ Sz. 38, 5.
(myedryane)

a le naszenju

(ad immittendos vectes)

3171

Przewleczenie^r

Quando unus alium citat pro fideiussione pecuniarum vel aliquarum rerum, et proponit contra eum in iudicio, et ipse fideiussor stans in iudicio petit prolongacionem termini alias przewlecczenya, quod eciam⁴⁾ citaret illum, pro quo fideiussit, debet ei ius prolongare et dare citare absque voluntate illius partis adverse, et hoc causa istius, ne ille, pro quo fideiussit, evaderet eum propter non citacionem ipsius.

~~XV, ArchKPr. V. 295~~
ca 1500

~~Arch. Kom. pr. V. 295. Bolzer Pr,
Maz. Pol. Lawg II 274~~

Przewleczenie

prolongationem termini ad. praesentia

ius sstp
de AKPr V 295

JurMas II 71

= AKPr V

Porrewtaerai - facere transire

(sc. Marcas)

Porrewtaerai tui tui porrewtaerai BZ II Par. 33, 6.

(Transireque fecit filios suos)

6172

Превторение

Превторение = dilatio / 1466 / R. xxii, ii.

Sed ut domum tuam tibi cedat, ad me-
ritum flagitantis animum dilatio, gl.
prorogatio превторение, non contristet

Przewłaszczenie v. Nieprzewłaszczenie

Przewoźny et. Nieprzewoźny

Przewłoczycí = transtrahere

Licebit ipsis naues eorum per memoratum
aggerem ... transtrahere ^{vly.} ~~atq;~~ ~~gariter~~ przewłoczies.

1425 Kod Wp. V 410

Превлоскыѣ = claudicare

Incipit claudicare - превлоскы
ex XV МРКУ. II 312.

Przewłoka - lignum

Item vobis magistrum faciat unum currum
asserum... cum omnibus attinentiis, secundum quod
exigit talis curvus dumtaxat hoc prenotando, quod

lignum quatuor ex utraque parte lignis
alias + przewłokany 1499 ~~et~~ II 382.

H. C. Posn

prima crux, que fit inter primas rotas, sit
circulata... secunda vero crux, que fit inter
rotas posteriores, sit cum interpositione ligni dic-
ti zescholcz, etiam circulata, cum quatuor ex
utraque parte lignis al. 2 przewłokany.

Przewłoka

Ad transtracturam a. 2a przewłoka [!], 1283 [?] Jyn. 62.
(usque ad eandem Wisle ripam ad quercum)

(1250) XV

pod corno docta (1285) XV

Ad Crannina similiter eundo versus Chrus-
townice usque ad transtracturam a.
2a przewłoka usque ad eandem Wisle
ripam ad quercum.

Prewtoka

Alberto ... episcopo ... duas naues liberas in portu
nostro, quod prewloca uolgariter dicitur, pure et
liberaliter ... locandas concessimus. 1283 Kod Pol. II

106

more inis wlasne?

Perlbach paining's y

Przewłoka

(Zufluchtsort Przewłoka poln. Verzögerung. Der
portus Przewłoca ist wohl ein Zufluchtsort für
die vom Sturm überrauchten Fischer. Paulbaer
Ppoc. 330)

Suas naues liberas in portu nostro, qui Przewłoca
vlg. dicitur | 1283 | Ppoc. 330.

Przewnik

Przewnik - prenesos Wiśn. № 1961.

Katal. Rękop. Bibliot. Jag

№ 1961

v. XV

1061

przewnik
~~przewnik, a:~~

przewnik pronypos
~~gl. ca 1460 MPK JII 379~~ ~~Prfil V, 33.~~

~~Bibl. jag. 1967~~

~~Pr. ir. st. p. 88 33.~~

~~Brückner Prfil 5 33 w XV~~

1368

Przewodni

Hodierna dominica vocatur
conductus pasche, przewodna niedziela
~~in multis libris latinis dicitur~~

in multis libris latinis dicitur

alba, in [XV] R. XXIV, 64.

~~Jay. nr. 1619, Mar. 2 Grodz. K. 132~~

~~Pr. Kar., s. n. I 27~~

Rozpr. ⁴ 22 str. 64 pocz. w. XV

380

PRZEWODNI

Hodierna dominica vocatur conductus Pasche
przewodna nedzela, in multis libris latinis
dicitur alba..., quia in primitiva ecclesia
quicumque baptizatus, fuit in vigilia Pasche...,
tunc ille in alba veste sicut hodie ambulavit,
et hoc quia adulti baptizabantur in certis
temporibus

Jan v 85/87
in R XXIV 64

XVin.GlKazB II 9

Przewodni

Przedbor... obligavit se dissipare .. gratias...

Ad feriam secundam ad praevidendum ponedzialek
1425 R.M. II ar. 1013.

Przewodnik

ecce habemus przewodnyka ad regem

1500 R̄XLVII 370

Przewodzenie

① Przewodzenie = de traiectione

(cum negotiatore, sc. tracta, de traiectione
Ecclus 37, 12)

1471

MPKJ. 7/84

Ecclus. 37

Woj: • przewiezienie N: o zamianie towarów

Przewodzić = deducere

~~Porumey, ieneze przewodit, iaco owcep~~
~~ioseph fl. 79, 1. W woli twojey przewodit~~
iesone fl. 72, 23. (int: przewyodl)

(deduxisti me)

Bł: bzdziem przewodit mie, rada swoja
Wuj: wuj woli twojey przewodit me.

P r z e w o d z i ć - deducere

Gensze oprasz Israhel, rozumey, iensze
przewodzis (deducis) iaco owczõ Ioseph

F1 79,1, sim. Puł

BT: ty co jak trude, wiadziem rod Józefa
wuj: przewodzisz jako owca

Przewodnic

Przewodzyerice = traducetis

(in oblatione donarum vestrorum, cum traducitis
filios vestros per ignem, vos polluimini in omni-
bus idolis vestris Ezed. 20, 31)

1471

MS. J. V. 204

Woj: gdy przewodzyerice syny wasze przez ogień

Przewodzie

Kusyły * seł boga w przewodzu
(in inapwoso, Put: w pizerwodnyu)

Fl 105, 15

wydowna uwypernio: pizerwodzu

Prosewary ~~1 (Prosewary?)~~

Ad eandem canonicos iura pertinentia obtinui, ut pote
dan, mastawa, preuori, ^{et alia} ex. XII; M. A. de. I, 9.
~~A veritate, quod dicitur... preuod et preuori,~~
~~1215/16. 10.~~

Ego Karimirus... dux Polonia a canonicis beati
Wencestlai in Gropis et Kalno licentiam uenan-
di omnibus diebus uite mee humili petitione
impetrari ceteraque nichilominus ✓

Przewory :

Volumus etiam, quod homines ecclesiarum
immunes sint a seruitute, quod dicitur
pouoz et preuod, et preuorj. et naraz,
et nastana

cf Kod WP I 66 i 104
Kod Mas K 166-7

(1211-5) 1215 SUPUTE I 15
sim. 1234 Kod WP I 151

Porrewotij

H. co MATH 5 15

A servitute quae dicitur pover et prevodet prevori,
1215 Kad. 17. 67.

przewozy ~~tr.~~ servitiam

Ita quod neque, Kod. Pol.

✓ przewoz 1239 Art. II 21; (1284) Art. 25.

~~neque przewoz neque forevad 1242 Art. II 33.~~
~~Kod. Pol.~~

x/parowaz.?

✓ neque poroz. nec aliquod aliud servitium
vel utilitatem... ab eisdem hominibus dux
terre expetet

Przewozy O drewn, pols. jaz.

SIOWNIK

Innewory

fs. co Kodol

Neque prevori, neque povoz, nec aliquod
aliud servicium, vel utilitatem quocum-
~~que vocabulo censentur~~ ab eisdem
hominibus due terre expetet

1239 R Niv LIX 188

skē Konrada z 16/ii 1239 dla Nivocławka Kod. Pol. t. ii
nr 24

P r z e w o r y

Ita quod neque preuori..., neque naraz, nec aliquod aliud seruicium uel utilitatem quocumque uocabulo censeantur, ab eisdem hominibus duces Mazouie et Lanchicie expetent

1242 KodPol II 33

Przewory = servilus, exactio

~~A servitute... naraz, nastava, przewori immunes fiunt.~~

~~1234 Kod Wp. I 151. Prevori... servicium. 1242 ib. I 196~~

~~A godne, a przewor, a obrasne. (1359) xv ib. III 133.~~

~~Prevori. (1210) 1215 Kod Wp. I 67~~

Preuorj

Uolumus... quod homines ... immunes
sint a seruitute que dicitur ponor et preuod
et preuorj et naraz

1284 Kod Mar L 25

Gregory (?)

Ms. co. Bod. Mas. 25

Volumus etiam quod homines
ecclesiarum immunes sint a servitute
quod dicitur povero et povero et povero (sic)
et marax et mastaus

in xiii bod. Mas. ^{ky} nr 145.

Prorewoy = decursus aquarum

Damus... desertum, quod situatum est

Inter duos decursus ~~q~~^{inter} aquarum seu ~~duo~~ defluencia, que
Teutonice nuncupantur dy Fawlbrocke et Polonice pro-
wori et sicut idem fluvius decurrit in fluvium, qui vo-
catur Gransecknica, et sicut idem fluvius... decursus

1433 Haer. 169

suos habet... usque ad viam... et sicut eadem via transit
ad fluvium... Malaparnica, et sicut eadem Paruica
fluit ad solis occiduum versus Fawlbrocke

Przewoźniczy

Stanislaus... podwojdy, necnon... domino episcopo cum curia equitanti navigia praedicta sua libera dare/debebit et tenebitur ita, ne per hoc subditi nostri davis Radlouiensis sentiant gravamen cum angaria, salvo quidem antiquo solarario, qui vlg. przewoźnicza kólenda nuncupantur.

(XV) 1612 Dok. Mip I 311

Przewoźnik

Przewoźnicy (?/ naualmorru (nante tempestate
... quassati) Gn. gl. 96, b.

Cum quadam vice naute, przewoźnicy,
tempestate quassati et tenebris obuoluti

Gn gl. 96 b

Przełożenie

Przełożenie = navitis / 1486 / R. xxiii, 277.

Navis subiecta navitis, gl. navigatoribus,
x przenożnikum, seruat a fluctibus

Przewoźnik

Przewoźnik nauclerus

1437 / Wisł. №228. s. 88

KATAL REKOP. Bibl. Jag
№ 228 Isnacensis, r 1437

605

Przewoźnik

Iudicio eodem Stheppan przewoznik, cum
fuit citatus ad instanciam ... , idem
Steppan ~~a eodem domine~~ ... est iusti-
ficatus 1444 Przem I nr 3333

Porzewożnik = nauta

Portum portu praeparare portuorūm topalianerem
= portum (accessum) praeparare nauta mundo
naufrago | 1444 | R. xxii, 304.

Portum, gl. accessum, praeparare nauta
mundo naufrago portuorūm portuorūm
* portuorūm topalianerem

(sola digna tu fuisti ferre pretium saeculi
atque portum praeparare nauta mundo naufrago,
quem sacer crudeliter perunxit fusus igni corpore)

Porrozo'usk

Porrozo'usk & nauka f. pp. xv, R. xvi, 349.

Porzecznik
Pirata vlg.

XV med.

Porzecznik } 1484 } R. XXIV, 349.

prekr., nadpisane boyota

Przewoźnik

~~Ad hoc * habeo * maripotantes~~

~~Petrum Sauskam et Gregorius auri-~~
faber et Iwa thoslaus przewoźnik

1464 WsN warsz I ^{nr 627} 422

Przewoźnik

Przewoźnik = gubernator

(eris sicut dormiens in medio mari et quasi
sopitus gubernator, amisso clavo Prov 23, 34)

1471f

MPKJ: V, 112

Prov. XIII

kurj i bezhet... jako uspiomy steruik. gdy ster straci

Przewoźnik

Sicut nauta, przewoźnyk, qui emittit re-
mum XV p. post. GlDom 82

Cf. Przewoźnik

Przewoźnik of

Przywoźnik

porwood

Absolventes eas... ab omnibus exactionibus, vexationibus,
servitiis, solutionibus... sicut a naraz,
a porwood ~~1678?~~ (1603) Wyn. 9.

(1209) 1634

Kod

daty w naraz

Przewod

Præmissi II... villam ducalem bynari... iure heredita-
rio ~~desunt~~.

✓ absolvendo ab omnibus exactionibus

id est: nazary, ~~paros~~, przewod, ~~opole~~
strozca

(1284) XVI p. pt. Matr. IV Suppl. nr 64

Przewod

~~eximendo ab omni solutione, exactione
et vexatione polonica, scilicet: a stroza,
narzazaz, przewodt, poglowye~~

(1285) ~~XVII~~ p. pr. Matr. IV.3 Suppl. nr 67

Largimur hereditatibus... suisque inhabitato-
ribus liberrimam facultatem..., eximentes ab
omni solucione, exactione, vexacione Polonica,
scilicet a stroza, ... przewod, poglowye

(1285) 1485 KodWP I 522

= Kod WP I 522

Przewod

Przemisl II... Conrado... villam... locare permittit.

in colisque episcopatus libertatem^a...

~~et~~ servitiis, videlicet marzasa, powosz,
przewod, poduorne ... ~~et a poena capitis..~~
donat.

(1287) xv̄i in. Matr. III Suppl. nr 8

Przewod = exactio

Volumus, quod incole dicte ville ab omnibus nostris solutionibus, exactionibus, castorum nostrorum laboribus sint liberi ... specialiter tamen ab hiis, que secuntur, videlicet: ... ^{STZON,} Przewod, godne

1382 Wicmb Warr. 5

Przewód

v libertatem se sep, ... *possyewne, przewod,
godne ... donat.

(1383) xvi p. pr. Matr. IV 3 ~~Supp~~ nr 313

Semowitus III dux Masoviae... oppidum Sozense
cum villis in ius Culmense transfert et v

P r z e w ó d

Volumus, quod... incole... ab omnibus nos-
tris solucionibus, exactionibus, contribu-
cionibus, laboribus, et specialiter ab hiis:...
bobrowe, przewod, stroza... sint soluti, liberi
... et exempti

1416 KodPol I 293

Przewod

ut omnibus actionibus in his Polonicis
liberi esse debent, utpote a sep., ...,
bobrowe, przewod, stroza 28

~~Inasmyz~~ 1416 Kalend. - Paulff. 2778

Podobieństwo do aktů z Kod. Dipl. Pol. I 293.
Różnica w dacie wystawienia.

october 28. 1416 in Inasmyz - Lomzae 1416, 26 martii

Przewód

Ab omnibus nostris ^{exactionibus} solucionibus, sint liberi...
et absoluti ... videlicet ... a pobor, szron, przewod,
godne

1444 Bon. 5

P r z e w ó d

A prewod, a powos, a *powodi... earum in-
cole liberi sint

1213 KodWP I 76

Przewód = angariae

Povox, przewód

1214 lod Lil. vii 109

P r z e w ó d

Quod omnes ville eorum ab hiis legibus
absolute sunt, videlicet a podvorowe, a
strosa, a prewod, a powoz

1216 KodWP I 82
sim. 1253 ib. 281

Prewood

7

Premisl et Boleslaus...

libertatem a sira, prewod, prewoda ...
donat

(1253) xvii p. pt. Matr. iv 3 Supplement 17

Przewód = ingratis

Povor, prevod, zlad

1220 lod Sil. vii 130

Forewood
Coloni manentes in eadem villa,
Vobis heri sint ~~V~~... naras et ab omni forewood 1242
PKH. 14, 179.

V ab omnibus solutionibus et exactionibus, vide-
licet

Prouad

✓ A prouad, a pouoloue... ✓ Liberi sint (257) ^{XIV p. pr.} ✓ R.H. IV, 192.

Coloni manentes in eisdem villis plenaria gau-
dentes libertate ✓

✓ et ab omnibus aliis seruitutibus, solucionibus
et exaccionibus...

Przewód

Statuimus insuper omnes homines
ad prehabitu[m] monasterium de Swe-
rincia pertinentib[us] ab omnibus ex-
actionibus, solutionibus, ... que a vulgo
staan, stroza, przewod, powoz, vacca, ovis
nuncupantur, ... liberos perpetuo

(1286) 1487 Dok. M. p. T. 16

Matr IV nr 68

Przewód = angariae

Volumus autem, ut possessiones et ville...

^{stan.}

A ^{stan.} powoz, przewód... omnibusque angariis ac per-
angariis juris Polonici... penitus sint exempte

1288 Cod. Lit. IV 4

sim. 1290 Kod. Wiel 2

Przewód = angariae iuris Polonici

Ab omnibus angariis et perangariis iuris Polonici, videlicet a nazar, a pouoz, a przewod

1290 Kod Wiel. 2

Przewód = conductus (exactio)

homines in omnibus villis predictae domus commorantes

Absolvimus... a pover, a piewot, ^{a stroza (XIII ex.)} 1124/1546 kod W.P.

~~I 32. A piewod, a pover. 1213 ibid. I 76. A piewod.~~

~~1216 ibid. I 82. Ab omni piewot. 1251 ibid. I 264.~~

~~A piewod, excepta sola recenti ferina, quam ad proxima villam per conductum reducere tenebuntur. 1254~~

~~ibid. I 290 [- Makielski, Michovia 173]. A piewodi,~~

~~pover et stroza. 1267 ibid. I 376 [ca Dogielent] ~~~

Przewód

Ab omnibus iuribus Polonicalibus nostrisque
solucionibus ducalibus uniuersis, que protunc
sunt aut oriri possunt... puta ut sunt: ...
narzaz, prewod, wiuoz... liberum facimus...
et solutum

1355 KodPol I 212

P r z e w ó d

Coloni manentes in eisdem bonis plenaria
gaudeant libertate, videlicet a prevod,...
a naras... liberi sint

1306 KodPol II 173
sim. 1315 ib. 198

Przewód

ab omnibus laboribus, exactionibus, solutionibus,
serviciis, vecturis, araturis, a przewod, a
povorove, a podvorove

1315 Kod Pol. II 198 . Lit. II 290

Preuod

(1211-5)

A seruitute, quod dicitur ^(ponoz et) preuod, ^{et preuorj, et nauarj} 1215 M. M. A. I, 15.
Homines episcopales ~~in~~ militare preuod ~~facere~~ ~~lanc~~
~~lanc~~ 1254 i. b. 56. Preuod ~~non~~ ~~ducent~~ ~~niti~~
~~lanc~~ 1272 i. b. 95.

Volumus etiam, quod homines ecclesiarum im-
munes sint v

cf. Kodl I 66 i 104
Kodl Mark 166-7

Przewód
~~Powoz~~

Ab omni seruitute, powoz uidelicet et preuod
et strose

1225 AJLw. IV ~~25~~ 339

Przewód = servitus

Excepimus... homines ipsorum

√ Ab omni servitute iuris Colonici, ut est...

^{ponozi} Przewód quaecumque, bobrounici

1228 Cod. Sil. II

Przewód. servitus

Volumus ~~sciamus~~ quod homines...
ecclesiasticus immunes sint a servitute,
^{que} quod dicitur p^ouoz et p^ouod et p^ouozij(s)
et marax et ~~mas^ota^oo~~

~~in XIII Kod. Max. L. 25.~~

1284 Kod. Max. L. 25

Prewood

Omnes exactiones, collectas: portor, prewood,
narrar, et omnia pertinentia ad angarias eidem mo-
nasterio liberaliter assignamus
1224 Haeris. 65

Przewod

Boleslaus... Nicolao... haereditatem Vyssoka...

una cum exactionibus et serviciis: natanz,
powoz, przewod. ~~... wessa et aliis donat.~~
poduorone...

(1260) xvi p. pt. Matr. iv 3 Suppl. nr 28

Preword

Absolventes... a...

~~ab omnibus et singulis nostris nosimisque
successorum consiliis pecuniarum, a
stationibus et quibusvis oppressionibus
angaris et preangaris ... sep. sitosa...~~
sizon, preword, mosthine

1289 KoolMark 30.

sim. 1399 " " "129

1432 " " "179 ;

Przewod

~~Przewod 1184 KodWP I, 52.~~ Przewod 1294 #16. 45

Absolventes eos ab omnibus iuribus Polonicalibus nostri dominii, ab omnibus exactionibus, . . . solutionibus, quibuscunque nominibus censeantur, sicut — a narasz, a przewod, a powosz

(1294) 1549 KodWP I 45

Przewod
Liberantosta

Przewod, a podworocze 1351. AMH. IV, 320

V... civitatem ab universis solutionibus, collectis
et exactionibus..., a poradne,

Adreus
Incolas...

Et ob hoc in multis... solacionibus... veracionibus... universis
juris Polonicis... v. porrewod 1354 A.H. 11, 324
(videlicet

v. pobor,   1. godne

Przewód

Przewod, ... podimne,

Przewod, a stroza

1358 DanLowG217

Præword

Quod ecclesie dei... confero canonicam libertatem,
liberans eam (et exactionibus indebitis, maxime ab hiis:
ab omnibus gravaminibus præword,
horum

1228 ~~Hisen 473~~ Kodl P I 111

P r z e w ó d

Ita eam libere esse volumus ab omni exac-
cione...., scilicet a prewod et powos

1238 PPom 58

Przewod

A stan et a przewod terre mee

1239 Cod. Sil. VII 229

P r z e w ó d

Conferimus habitatoribus civitatum illarum
et villarum ius Teutonicale ab omni eos iu-
re Polonico exhimendo, ita ut nullis... an-
gariis... aggraventur, sicuti est powoz,
prewod, podwoda

1239 KodWP I 184

sim. 1289 KodWP II 18

Przewód = angariae

Ut nullis omnino angariis, seu polonicis consuetudinibus aggantur, sicuti est powoz, przewod, podwoda

1239 Büsch. 161

Prewod

Quibus hereditatibus... conferimus libertatem, videlicet ut

Nec potiorum, nec preuot... ^{, nec naris} solvere teneantur
^{, nec ceteras unquam exactiones}

1243 Kwart Hist. X 192

Inwood 'exactio'

Ad hoc... memoratos homines diximus
prorsus absolvendos ab honorosis exactio-
nibus, que vulgariter... ^{podvode} prevod. idiomate
Polonico nuncupantur.

1252 *J. Hist.* L. VII 28

dokument Bolesława Krzywobłazego *cod. dipl. Pol.* I nr. 15

Przewód

Volentes ipsam hereditatem et habitatores
eius in libertate Teutonica ab omnibus
iuribus et solutionibus ac serviciis esse
semper quietam . . . videlicet a prevod,
a povoz, livoz

1289 Kod W^o II 18. Lit. II 256
id. 1292 Lit. II 257

Przewod = exemptio, tributum

Tributum et exemptiones ... stozam, przewod, pouoz

1302 Cod Lil. II 81

P r z e w ó d .

Ab omnibus quoque solucionibus, exaccionibus,
collectis universis, generalibus et speciali-
bus, ac tributis, videlicet... a narzas, a
prewod, a podwod... liberamus

(1359) XV KodWP III 133

Przewód

prefati homines non ducent

Przewód rusticianum ^{juve} pouoz ~~1231~~ / ~~A. 4-5~~

~~1231~~ 1231. Kod. Maz. L. 4-5

~~Band. O dr. pols. jaz
SZAWN~~

Przewód

Item ^{uo} ~~przewód~~ nobilium ducant in ordine
cum curiis nobilium, sed ~~przewód~~
rusticorum non ducant

1232 Kod Maz L 6

Inwood

Illi omnes pariter prevod militare
ducent

1241 .9 Hist LIX 158

Dok. Bolesława Kool. Maz. nr 15
Vod Maz 13

Prevod

φ

Illi omnes pariter prevod militare
ducent

I¹/₂ XIII R. N. 158 LIX 158

Dok. Konrada

Prewod = reductio, servitus

Ut... homines... p^ouoz et) ^{nisi sit militare, et namq non soluant}

Prewod non ducant, 1243 Kod Pol. II 37. ~~Pre-~~
~~wodh rusticanam non ducant. (1378) Ibid. II 325.~~

~~Eductionem, quae vocatur prewod. (1329) 1554 ibid.~~
~~II 659.~~

~~ab omni prewod transk 1251 - b. I 57~~

~~prewod kujaw 1355 ib. I 24~~

~~prewod toman 1416 ib. I 293~~

Præwod = servitus, vectigal

Præterea exactionem, quæ strosa appellatur, solvere non cogantur et præwod non ducant, nisi militare, videlicet simillam et ferinas carnes recentes, et pisces similiter recentes et captivum feris compedibus compeditum et aurum

1243: ^{Moq} Dpht. 2. nr ~~XXV~~. 18.

~~Servitutum sine vectigal quod vulgo dicitur præwod 1246 ib. nr ~~XXIV~~ 22.~~

~~Homines et villa de Karicho absoluti sunt a receptione præwod 1246 ib. nr ~~XXV~~ 23.~~

Przewód

Sed si plures infra eiusdem anni circulum pertransiret, tunc homines episcopales militare praevid ducere tenebuntur

1254 SUMITE I 56

Przewod

Prævid non ducent nisi
tantum militare

1272 MSB. I 95

przewód

praeterea ab his servitiis et
exactionibus, scilicet: przewód, po-
woz, stan, targowe ... sint liberi

(1276) XVI DokM^p IV 13

P r z e w ó d

Absolvimus... habitantes... ab omnibus ser-
viciis nostris et exactionibus, scilicet...
naraz, prewod, stroza

(1250) 1511 KodWP I 248
sim.(1252) 1552 ib. 269

Przewód

Semowitus III... villam Crobiore... in ins Culmense
transfert,

Viabsolvendo eam ab omnibus solutionibus
ei specialiter a sep, ... szron, przewod,
pobor

(1383) XVI p. pr. Matr. IV 3 Suppl. nr 311

P r z e w ó d

Homines predictarum villarum ab omni iure
Polonicali liberi essent et exempti, vide-
licet a povos, ab omni prewot, a strosa

1251 KodWP I 264

Przewód

Absolventes emptores et incolae...

Ab omnibus angariis, perangariis et servitutibus
juris Polonici: stan, powoz, przewod

1285 Haer. 127

prewod^x

(2x)

✓ Quod prewod militare ducere tenebuntur, sed a prewod pallatini perpetuo sint exempti.

(1276) XVI Dok. IV 14

In omni iure cunctisque prefatis solutionibus et servitiis suis tantum dominis semper sint asstricti et eorum dominio sint subiecti duntaxat hoc excepto, ✓

P r z e w ó d

Homines de villa Ianusovich... servitutum
sive vectigal, quod vulgo dicitur prewod,
trahentes ducebant super homines de villa
Kacich

1276 OpMog^{II}/nr 33

P r z e w ó d

Sic ergo iudicialiter homineset villa ^{de} Kacich
absoluti sunt a receptione prewod, si ad ip-
sos ab hominibus de Ianusowich forte de cete-
ro traheretur

1276 OpMog^{II}/nr 33

Przewód = conductus (exactio)

Villas superius nominatas et villanos ipsarum absolvimus...

A conductu cuiuslibet rei quod przewód nuncupatur. (1278) ¹⁴¹⁵ Stad Wp. I 418

Przewod

756

A Conductus cuiuslibet rei quod przewod
kod. Max. 2. 32
dicitur. # 1295 ~~Lib. Cod. Maxon. 32~~

~~Lebiński Materj. DO Słownika~~

It conductu cuiuslibet rei, quod przewod
dicitur

przewód

Absolvimus... incolas... ab omnibus
serviciis..., quibuscumque nomini-
bus et vocabulis censentur vel
nuncupantur, videlicet a naraz,
a *vano*, a *perseuod*, a stroza...

(1282) XIV in. Dok. № IV 21

wyd.: pavenod!

~~Przewod~~
Przewod.

~~Liberi sint ab omni onere... a przewod; 1235.~~

~~Prpom. 43. Liber~~is~~ esse... a przewod; (1238)~~

~~Prpom. 61. Ab omni conductu ducali, quod
przewod ulg. nuncupatur; (1282) Prpom. 304.~~

~~A przewod militari; (1293) Pr. 1554; l. 449.~~

Absolvimus... homines... ab omni iugo servitutis.

Cf. Przewod

Prevod

(x. villa)

Omnes in ea residentes... ab omnibus iuribus
Polonicis et serviciis volumus esse semper
immunes et exemptos, videlicet... a quolibet
prevod super terram et aquam,

a poroz, a vivot

(1288)¹⁴¹³ Lit. II 259

ab expeditionibus

P r z e w ó d

Incole predicte ville s̄nt liberi et im-
munes a povoloue,... a przewod militari
et ducali, a custodia castrī

(1293) 1351 PPom 449

Przewód = angariae, exactio

Ad Przewod vero militare iuxta consuetudinem militum terre nostre ... tenebuntur, hoc adiecto, quod predictarum villarum incole dictum przewod in proxima villa, cuiuscumque fuerit, sub periculo non recipiendum deponere teneantur. 1297 Kod-

Wp. II 135, 136.
(*sim. ib.*)

Przewod

Quod de praedictis haereditatibus unus
tantum ad expeditionem ibit... penitus
nullum frumentum... nullam eductio-
nem, quae vocatur przewod, nullam ex-
actionem

(1329) 1554 Kod Pol II 659

Prewood

Que omnia... debent esse libera ab omnibus solutioni-
bus...

veitura et conductus militaris, quod
prewood vulgariter dicitur

1342 MM the X 47

Przewód

Volumus, quod

ab omnibus solutioⁿibus, aliis omnibus exactioni-
bus et vexationibus nostris
Polonicis sunt soluti
et exempti, ... a portione, ...

pro^{ter}ea, przewód, godne

1363 Cafos s. X LV

Przewód

Volumus, quod ab omnibus solucionibus aliis
omnium exaccin^oum et vexacionibus iuris Polo-
nicalis sint soluti et exempti, et specialiter
ab hiis quae secuntur scilicet obrzas, ... a
godne, przewod, sokolowe

1365 DanŁowG 219

Przewód

A stron, pobor, przewod, a godne

1371 DanLowG 217

Przewod

A poszewne, ... pobor, przewod, psarskye

1374 DanLowG 217

Przewód

A strosze, szron, pobor, przewoth, a
dostrze

1375 DanLowG 218

Przewód

Pobor, sron, przewod, wodne

£1381£ DanLowG 218

Przewód

Pobor, **Sron, przewod, a stroza, godne**

1382 DanŁowG 218

Przewód

Pobor, Szrzon, przewod, godne

1384 DanŁowG 218

Praxenód (?) . solutio ϕ

Ab omnibus solucionibus, laboribus
et vexacionibus universis juris polonica-
lis incolo.. sint soluti et exempti speciali-
ter.. a portis .. Strakon, pabor, paze:
bod nod 1268 kod Max & 79.
1382 " " " 98

Przewód

Ab omnibus preangariis... dictam vil-
lam liberamus, ita tamen, quod prewoth
rusticarum non ducent

(1378) Cod Pol II 325

Przewod

✓ Przewod rusticarum non ducent

(1378) # XV Sym Sgd. 116
Med.

Transumpt z r. 1378

Ut... villa Stuzewo... gaudet libertate ducali... nitilo-
minus... ab omnibus perangariis... dictam villam
liberamus, ita tamen quod ✓

Przewód

Addiciones insuper... Barthussio...
~~plenam~~ et omnimodam facultatem
omnium honoracionum, ut pote. poter
proadue, przewód, podworowe... tollere

1383 Kod Maz L 100

Przewod = conductus

lensus et obuenciones ac conductus, vulgariter
przewod dictos, de fluvio Wisla ... per piscatores
nobis *inpendendi ~~et~~ et dari antiquitus consue-
tos pro nostra ... utilitate reservamus

1413 Wiemb Warz. 11

Prewood

Jako mne pan kaszal na prewoth, ano
nye bil moy 1422 AXP $\overline{v14}_a 45$, sim. ib. 46

Przewód = conductus

Ls. co kienblawer

Zob. tu o procesie
Izrie

Conductus vulgariter przewód
1413 Hist. LVII 204

Prewood

Take me pen karal na prewoth, ano nye bil may
1423 Cers. 271.

Przewoś

,dowodior, suo iudicio

Andreas... ~~Jacobus~~ ^{sedebat quid me super orto et} iuravit se dicere super
Kunethonem, quia: ~~laborare diem debuit~~ ^{przewoś}
1422 | Carr. 268. ~~Jacobus~~ ^{przewoś} ~~per~~ ^{przewoś}
~~ano me bit may 1423~~ | Carr. 276.

V et paratus sum suo iudicio doroe(s)re

Przewod-

przewod
conductum - ca 1428, Profil. I 493.

~~glossy~~ około r 1428

MAL. Zab j. polsk. №2503 Bibl. Jag

~~Prace Fil. t. 1 str. 493~~

648

Prozód

Dies tres, ultra hos duos iuv^vaminis laboris
et unam prozodu

1446 Tyn Groc. 272, sim. ib.

Przewód

przewód - conductus

ca 1455. JA.14.789.

85

~~ARCHTOMYIV str. 489. 1455~~

Przewoda

Incolae... villae Cothowitz coram castellano... citati non
respondebant, sed coram procuratoribus ecclesiae... responde-
re. p. teneantur,

Non debunt ~~przewodam~~ nec sequentur vesti-
gia animalium furtim ablatorum

(1208 ~~postea~~) ante 1404 Haer. 44

Przewoda

Liberamus a podwoda, a przewoda (1232) Kad Wp.
IV, 5. (XVII-XVIII)

Ego Włodzislaus... contuli ecclesie... villam Slo-
panowo... liberam a podwoda, a przewoda et
swentego Petra, a slade... et cum omni
proorsus libertate

Przewoda

Premisl et Boleslaus...

libertatem et sira, prenod, preuoda...
donat

(1253) XVI p. pt. Matr. 1^r 3 ~~Suppl~~ nt 17

Przewoda = angariae, exactio

A przewoda. (1271) 1372 KodWp. I 390.

Contulimus... hereditatem... cum omnimoda
libertate et iurisdiccione..., videlicet
a poradlne, ... a powoz, a przewoda, a naraz

Præwōd = servitus

Prefata bana ... libertamus et absolvimus ab omnibus
nostris regalibus dacionibus et juribus, ut puta a solutione
contribucionum..., poduodi,

(Præwōdi. (1367) 1512 Kod Pol. II 751.
ac ab omnibus et singulis angariis

przewód

Ut prelibati cives tanto vigilantius circa res domesticas et
mercancias suas intendant,

Ipsos a podwodis et ducturis

al. przewodi et aliis... ~~Khuzius~~

~~remodi~~ oneribus libertamus
et absolutos facimus

1444 Dok. № III 146

presented

cf. Kennet. Hist. Kult. Nat
XIII, 1965, 243_{mm.}

Przewód -

Przewód prędkościowy - Tutela

Bo w tej sprawie prosił w krotka getynges
y przetrzeć ku prędkościowemu przewodu v
proszę namim prosić wytkam PZ II 8, 52.

sim.

v (in comitatu tutelae)

5173

Leop: prosić doabro i jedyną w towarzystwie dla obrony od niepr.

Przewód

~~11~~
ku bezpiecznemu przewożeniu = in comitate
tutele

to co bezpiecznemu przewożeniu.

1471, MPBJ. V. 64

cu bezpiecznemu przewożeniu - in comitate tutele B.

11Esd. V111

ib. 54

Irrewod

~~Irrewod~~
Irrewod = exequias 1471, MS. J. V, 5

Irrewod

(celebravit eius exequias universus Iuda
II Par 32.33)

EXVI

II Par. XXXII Wuj: Orquid mui pogrreb wstypel Juda
RS: caty Juda. Wostyli mui hold

Przewody

✓ In octava Pasce wlg. Przewodi 1397 v. Paw. III, № 4096.

Viluzko... fideiussit marcam... soluere feria
tercia v

Przewidy

off dy *Przewodina* das ist achtage noch

Ostirn)

~~*Przewodina wredzela~~

dominica conductus

*1413 no 499

MMAe. VII, № ⁵⁰⁰~~499~~

Kodeks dyplom. Krak.

Mon. Medii Aevi T. VII

173

Przewód

Nos iudex terminum suspendimus po przewo-
dres^v (III) (in) septimana

1414 Sym Lad. 165

v (pro przewodzech?)

~~Alric: po przewodze sseptimana (?)~~

Przerwóń

~~np~~

296...

ad octavam Pasche videlicet na prze-
vody 1415 Czer 51,
debet (sc. reformare)

Dapifer Czernensis fideiussit pro Nicolao Kmetlio
ne suo, quia Johanni... idem Kmetlio domum
ad festumque sancti Johannis Baptiste et sepes v

Księga ziemi czerskiej str 51

Zap.sad. CZERSK r 1415

przewody

Domini superius iudicio residentes ad requirendum.
ad dominos
ad feriam ^{proximam} secunda[m] post conductum
Pasche ~~alias~~ przewodi ~~et~~ ^{et} ~~proroga-~~
verunt)

~~Arch. XII~~

1436 AGZ. XII, 6

Archiwum bernardyńskie. T. XII

Najd. zapiski sądów hal

R 1436 str 6

28

Przewód of. Prowod

Przewóz

Ita quod neque przewóz, neque stan
ducale et exercitus, neque ponoz nec
aliquid aliud servicium vel utilitatem
... ab eisdem hominibus ~~dux~~^{terre} ... expectari.

1239 Kod Maz L. 12, ⁽¹⁰
_{sim. ib.)}

Przewoz

Is. co Kodmark 12.10

Ita quod neque przewoz neque stan
ducale et exercitus, portus nec aliquod
aliud periculum solutionis vel utilitatem,
quocumque penseantur vocabulo, ab eisdem
hominibus dux Terre, qui pro tempore
fuerit, expetet 1 1/2 xiii kod mark. I nr 396.

Prorevox

Quibus hereditatibus... conferimus libertatem, vide-
licet ut . . . . . nec strosam.

Nec prorevox, nec sokol... soluere teneantur
nec ceteras unquam exactiones

1243 Thwart Hist. XL 192

Przewóz

^{de ruitiam} ~~powoz, przewoz~~ ^{serpita} ~~enclina~~

~~przewoz (1239) M. 10~~

~~przewoz ducent militare (1252) MA II. 602~~

✓ ~~libera a powoz et przewoz etiam militari. 601.~~
(1252) (Kod. Pd. II)

Ut... ipsa civitas cathedralis Vladislavia...
omnino sit v

Eudouin O drewn, pols. jaz̄.

SIOWNIK

61

Przewoz

✓ praeter quod Przewoz ducent militare
et venatores nostros. ~~Secundum 1252 (orig. Kodex)~~
(1252) Kod. Pol. II 602

Liberi autem homines... ab... omnibus ser-
vitudinibus... debent esse immunes, ✓

P r z e w ó z

Ab omnibus quoque solucionibus, exaccionibus,
collectis universis, generalibus et speciali-
bus, ac tributis, videlicet... a narzas, a
prewod,... a godne, a przewor (pro przewoz),
obrazne, a venacionibus... liberamus

(1359) XV KodWP III 133

Przewóz

Tobie się wory i myto od przewoźców

[vecturam et expensas] Rom. 227.

~~Janina~~ Jurewicz

solt. ~~(X)~~ tributum

~~(Jurewicz)~~ pol. XV, R. XXV, 160.

mod.
Brückner Kaz. S. W. 3

~~Rozpr. 25, str. 160~~

~~polowa w XV~~

~~Pat. 5 175. h. 296~~

1637

Przewóz 'naulum'

naulum] przewóz

ca 1500 Ery. ~~Staw 80~~

Przewoz = navigium

Per ipsum vadum circa rivulum usque ad
Dreueriam fluvium, qui dividit silvam per medium

usque Ad navigium, quod dicitur Wirbenesin przewoz,

1262 Kod Pol. III 83.

quod cum utroque litore per-
tinet ad claustrum memo-
ratum

przewoź

Infra Niestrum a rivo Mestui-
czinow ad przewoź Stepancia

(ca 1370)

Dok. Nr IV 157-8

Poręwóz = navigium

Quomodo

antiquitus

slg. nuncupatum

√ Navigium — Wirzbawerin poręwóz — in Wisla.

1379 Kod Pol. III 323

inter Neopoloniense et
Mscranbrin ab antiquo
ad dictum monasterium
pertineret

Przewóz

terret terminus Hyscignew... cum Sandivogio...

pro quadam vady fraccione videlicet pruwosz.

1390 Lekse. II, No 994.

inter hereditates in-
ter ostrow et wenefcia)

Przewóz

678 Tako mu pomozi bog | fwanti †
Jacome¹⁾ Jan po | ~~fall.~~ do wancen-

cza²⁾, abimū | dwoje conī przepra-
wil. | ~~prze~~ przewożz affobÿ(e)* trze-
dze | wſzōl.

poslal

1411 Pozn w 678

Piek vī mō 1440

Posewór

ts. co roku 678

Jan posłal do Winerenza, abci mu dwaie cony przeprawil
przez posewore ~~anaby~~ 1411 rok. ~~III~~ N° 1440.

Przewoz = transnavigatio

Tob. tu o przewozie

Transnavigacionem alias przewozu
1416 RHist. LXV 198.

v cum his hominibus ad istam navigacionem
pertinentibus

Przewóz

130. (195) Jako pan mroczek neu[...] ~~+~~ cop ~~+~~ scody ~~+~~
namem ~~+~~ przewoże [...].

1425 Zap. Wamz nr 130

Prætor

q -- et terciam partem molendini in
ibidem ac) (terciam partem navigij

al. prætoru cum omni iure, et
dominiis, utilitatibus, fructibus. -- obli-
gavit --⁴ 1432 Arch Ter Crac IX 301, 1

1432

~~APkr, Terr. Crac. 9, s. 301, cop. nr 1;~~

Terr. Crac. 9 p. 301/1

Przewóz

4 -- una cum parte molendini sui

(et cum parte vadi

alias przewozu ibidem

in magna strectore -- 4

n. 1431,

~~1431~~ Arch. Cast. Crac. IV 210 / ~~230~~, 1.

31. ~~APK, Cast. Crac. 4, p. 210, cap. nr 1;~~

Cr. 230. 1.

Przewoz

p

Excipiends Habernam

cum nauigio wlg. PRZEWOZ
dicendo

1434 Klapp.

Helvet II M 2513

Klapp 1434.

1434

593

Przewór

in ^{pre}dicto navigio ~~alio~~ przeworske
damprificasti me 1450 GZ. XIII. 314.
: ~~Arch. B. XIII.~~

Ego propono, quia tu... scissisti navigium
meum al. proom in fluvio Saar... et ista tua
scissione pecunie capitalis...

Archiwum bernardyńskie. T. XIII

Zap. sądów przem i przeworsk

R 1450 str 314

363

Przewóz

992. (W 3, 58 r. 1456) Jacom ya nyesbyl Michala de Gollandzi-
nowo kmethon(em) gwaltem na dobrowolnye drodze vprzyewosza. —
Jaco ya tho wyem.

1456 Zap Warsz nr 992

Przewoz

v prope navigium dictum Szewkon-
ny Przewoz

~~Arch. B. II,~~
1470 AGZ. II, 202.

Ex alia parte inter villas Chrostkovo et Bibel inci-
piendo a Dniestr primum scopulum sipavimus in
litore v

Archiwumbernardyjskie. T. II

1470

202

80

α

STR

Przewóz

✓ Prata vero eorundem ad transfretorium

al. v przewozv Kasvczki (1475) KodWil I

343

*Incolis Rypocykom... licebit habere obstaculum
pisces venari..., v*

falsyf. hei! XVI ex. a. XVII in.

Przewoz

Ibi ecclesia et plebanus habent agros ...,
item unus arvus seu campus penes fluvium
Szan, ... item habet quartum pratum in
Szan przewosz, item post Szan fluvium
quintum pratum in Strozowicze lanky

DŁLB II 363

Przewóz

1691. (468) Jakom ya nyevosyl any plavyl volow nalgynszy
przevosz a nym go vskodzyl wasznosczy yako szecz grossy thako
my pomozy bog.

1489 Zap Kana nr 1691

Przewóz - navigium

XXX marcas

De navigio ab. s. przewozu census datur $\sqrt{494}$ Matr. 15 nr. 474.

Przewoz 'remigium, naulum'

2

remigium, przewoz, naulum idem

ca 1500 Etz. ~~Stos~~ 80

пречкоз

cf. Kwart. Hist. Kult. Mat

XIII, 1865, nr 2, s. 293
nr.

przewracac

Sly mnyd... gesthly woadre na skapycza...
~~Sly mnyd...~~

cravodem ^(leg. wraca) na konyo ~~wradra~~,
a prasto kosylore przeffracza
(pro przeffracza)

~~MARK I 194 450.~~

~~De. Osm. 450~~

De morte w. 450

Przewracać się

*Włał się, przewracał się - ~~volutabatur~~

war. lub. : 1

1421 M PKJ V 121

statim spiritus conturbavit illum et elisus in
terram /volutabatur spumans Marc 9,19/

walał się, aut przewracał - ~~volutabatur B.~~

ib. 421

Wuj. przewracał się, śliniwe się

Bf: «pads na ziemie i tartal się z ptany i ca ustal

Превращаи = subvertere

Купи бичеву даромъ бо ~~о~~злепуяца
оку маиручъ и превращаица, што
ва справедливчъ [Ex. XXIII 8]
~~24~~ XV / кабул. 286. subvertunt
/ p. post.

Бб: се глукъ спрмъ слукмъ, вв: уворцаи слова

Przewracai - pervertere (pervertit iudicium)
Przekłódy, klaniz przewraca שפד forichadzp-
ceury. שז Deut. 27, 19.
synoce y wdowye

6174

~~Przeobrać, przekształcać~~
przeobrać

~~Scandio~~

Scandio

(sc. scđzia)

przeobrać ~~Scandio~~ wyerne,

byeruncz vyny nyermyerne.

byeruncz oth szloszthnykow dary, szprawyayonoz gydh
nyermyery, tho wrythles bandre... pomiszano

~~1877. 191. 337.~~

~~1877. 191. 337.~~

De morte u. 337

Przewracać dom

Która wieśasta mający pieniądze drierić
a straciłaby jeden pieniądz, aia nie ra-
świeci świece i przewraca dom? [nonne ac-
cendit lucernam, et everrit domum?] Rom.

385.

Przewracac' cf. Przymracac'

Przewracac' of.

Sprzewracac'.

N. proprius

Przewrocie

Dyobc ne yal na Grodnę pana Wojewodzinę
dziedzinę, a ne potzekł Małczyowy szeszez
powrotow gwałtem w Przewroczu 1415 / przyb. 12.

Pozu no 887

P r z e w r o t l i w y

Oth przewrothlywey navky lyczemernykw (a
fermento Pharisaeorum Mat 16,6) pylne a
osztrosznye są ymeczne

1448 R XXIV 353

Przewrothliney

Przewrothliney = perverios, 1848/ R. XXIV, 354.

~~Old Przewrothliney = perverios, 1848/ R. XXIV, 354.~~
~~Przewrothliney = perverios, 1848/ R. XXIV, 354.~~

Przewrotnie
Caritas

non emulatus, non nije zazryj, nije erij-
agit perperam nij przewrotnije
(I Cor 13,4)

XV med. S. 4/4, I, 40, ~~40, 41, 42~~

Przewrotnie

Caritas non agit perperam nye czy<ni>
przewrothnye (I Cor 13,4) XV p. post.

G1Dom 46

Przewrotnie

Rek? mity Kristus: rektim (reklum) pre-
wrotnie..., daj świadectwo o Nym; a rektim
(reklum) dobre, ... czemu mię bijesz? Rom.

684.

2

^{contrario sensu}
Przewrotnie = (~~ironic.~~)

Wiemu miły Chrystus Judasza rowie przy-
jucielem swym? ... Mimi sie, iie to rokt wy
vlo-cermyr albo przewrotnie pzez wyobrazenia
tej figury antifresim, ktora jest, kiedy iine
(gynye) mowia, a [i] ne rozumieja Rom. 6:18.

Przewrotnik

~~Przewrotnik = prevaricator~~

in [XVI] R. xxiv, 59

~~Jag. in. 1619 dec. 2 grac.~~

~~Pr. Kaz in. I str. 22.~~

Rozpr. 28 str. 59 pocz. w. XV

96

Przewodnik

~~Przewodniki; prearicatores,~~

in. XV R. XXIV, 68.

quasi spine evellentur uniuersi

~~Zag. nr. 1619 Mac. 2 Grodz. K. 224~~

Pr. Kas. Szw. I 31.

595

Rozpr. 24 str. 68 pocz. w. XV

PRZEWROTNIK

Prevaricatores ,przewrothniczi, quasi spine
evellentur universi

in SSF?
20 RXXIV 68

XV in.GlkazB II 105

Przewoźnik -

Cerkew o swozch przewoźnykach mojay Pub. 117, arg.

~~Pub.~~ 117.

Przewrotnik ~~szlachetny~~ (obwresor)

O przekłsi rydowie, miencie przewrotnikiem
luda, którego widzie ardrowicela i rbawicela
wnego świata Rom. 791.

Przewrotnik

Rekli: tegożmy naleili odwracając lud
masę, rozprowadzając dań cesarowi dawać...

Ale [sc. Pilat] oporny człowiek nie nie chciał,
boji wiedział, że nie był przewrotnik ludu

Rom. 792.

Przewrotność

XV med.

Vgl. Przewrotność = superstitio, R. XXIV, 872.

Ideo in hoc ewangelio tria ponuntur: prima ponitur phariseorum superstitio, V, secundo ipsius superstitiosae prudens responsio et tercio vere doctrine a Xpo traditio

Przewrotność 'perfidia'

perfidia, przewrotność

ca 7500 cm. ~~Stow~~ 80

Przewrotność = perversitas
~~K p~~

przewrotność cażerstwa

(perversitas heretica)

ca 1461-67. Sermon. 444. v.

~~1424 24 Mns 444. v.
108~~

638

Sermones r 1461-67

Konit Krak. № 1424/108 Mns. karta

Przewrotność = perversitas

przewrotność

(perversitas)

ca 1461-67. Serw. 444. v.

1424
108

24 Mrs. 5k. 444 v.

Przewrotus = perversus

Przewrotaim przewrocon bōdzisz J. 17, 29,
(cum perverso perverteteris) sim. Tut

BT: wobec przeciwnego jesteś nastropny
wyj: z przeciwnym przewrotny się staniess

Przewrotny-
przewrotny
versipellis - w 1428, Papil. I 487.

glossy około r 1428

MAL. Zab j polsk. №2503 Bibl, Jag

Prace Fil. t. 1 str. 487

250

Pozewrothny

Pozewrothni = versipellis (1447) R. XXII, 41.

Przewrotny - perperus

Caritas... Non agit perperam nec stultum
szlego, * przewrotnego, sdradliwego (I Cor
13,4)
1453 R. XLVII, 351.

Wy: nie zazdrości, nie wyrocznia, nie nadyma się
Bst: nie zardrości, nie szuka pochwały, nie unosi się pycha

Przewrotny

przewrotna₂ - perperam B.

~~42~~ МРКγ̅ 127

war. kal.: perperam, id est perverse;
caritas non aemulatur, non agit perperam
I Cor 13, 4)

Przewroday - perversus

~~Narodze sały a przewroday! Bk deut. 32, 5.~~

* Przewroday^(perversus) jest droga twoja mnye ~~Bk~~ Num. 22, 32.
y preciziona

Jaczem przistedi, abich syó preciziwil tobye, bo

5118

Wuj: przewroday jest droga twoja a dla mnie preciziona
Bk: droga twoja jest dla ciebie zgubna

P r z e w r o t n y - p e r v e r s u s

Narodze szly a przewrotni (generatio prava
et perversa, Puł Deut 6: pokolyenye zlosne
y przewrotne)

BZ Deut 32,5

*BZ: pokolenie niewinne, nieprawe
Woj: umocniły i przetrwały*

Przewodny = iniquus

W matce przewodniędźwi =

bow mię [a viro iniquo ~~tripe me~~]

Psalm 139, 2)

M. W. J. a.

Przewrotny .

Iipse vidit ¶...¶ magnam turbam iniquorum,
przewrothnych, Judeorum XV p. post. GlDom

Przewrotny

Wszystki moje słowa prawdziwe a nie
w nich nie jest schylnego ani przewrotnego
Romu. 682.

Przewrótmy

Pre to pytanie nie chce wydać sądu, ale i mocą tej wrytkiej rady przewrotnej Rom.

726.

Przewrotny - abusivus

Przewrotnym obyczajem (abusiva consuetudine) mać było diawano (Dial 29: <u>rye-
zgodny obyczaj wstęły... remyanye), yst... gyle
(z. zmarłych kimeci) wstęły yonyeny... obyle
sta, oblapacz stoby panonye

Sul 40

Przewrotny - perversus, abusus
(perversa consuetudo)

Przewrotny obyczaj (w odkładaniu roków wyroku... do they
doby chowan był Sul. 73. przewrotnym obyczajem
^{abusus}
~~bito chowano 40.~~

Przewrocie - subversio

Wstąpił nań zewyę dzień, gi wyłto* że gest wrzodził
pan bog... na przykład przewroczenia^v Sadowi
PZ Deut. 29, 23. y Gomori...

gest to gest podwroczył pan bog w
gnyewyę

v (subversionis)

6175

Przewroćenie

Sic magna est ^{przewroćenie} perversitas malorum hominum

XV med. Gł Wroc 73v

Przewrócić = versare

Przysłow jego powrót przewrócić ^(versasti) iev
w nemozi jego Fl. 40, 3, sim. Put

Wuj: sprzewracas

BF: pah. cała jego słabość umnie w diabolie

~~m i p w~~
Przewroci

3314. Minister^{ialis}... recognovit, quod vidit
quinque currus intraudo in mericam super
via Nagorere madowsya Podhussow, unum
currum przewrocrony 1455 AGZ. XIV. 439
et penes eisdem currus fenum disparsum
; ArchB. XIV.

Archiwum bernardyńskie. T. XIV

Zap. sądów Lwowskich

R 1455. str 439.

740

Przewroci:

Pyenyasnykam rozproszyl pyenyadze
y stoly przewroci.

~~Ev. am. XV of XII 304~~

Pyenyasznykam rozproszyl pyenyadze y stoly
przewrociyl (mensas subvertit Jo 2.15)

Ev Tam 304

P r z e w r ó c i ć - subvertere

Drzewo gez (pro drzewie niz) bil pan bog
przewroczył (antequam subverteret) *Sodo-
ma y *Gomora

BZ Gen 13,10

Przewrócić - subvertere.

Obaczem także tuż prowbę xelivra, yzeer nye
przewrócić tego miasta^v B2 Gen. 19, 21. Aty
~~przewrócić spidę ubogę~~ ~~Say my paage urba~~
~~wycauote na ucy uruby, abrak gym paage~~
~~deba a uruby moar gego abiel przewrocyła.~~
~~feverlaujib. Jurtk 9, 14. Atyri myskye re~~
~~daa tyd przewrocyt ib. (corruent) ib. Jos. 6, 8.~~

v (non subvertam urbem)

6176

P r z e w r ó c i ć - subvertere

Gdiesz pan bog przewroczył (cum... subverte-
ret) myasta tey to wloszczy

BZ Gen 19,29

P r z e w r ó c i ć - evertere

Day my, panye, vstawycznosc na mey miszly,
abich gym pogardzila a wszitkò mocz gego a-
bich przewrocyla (ut evertam)

BZ Judith 9,14

RF: by mawé is i udermá

przewrócić - pervertere

Nyge przewrócił sędzię obywatelski BZ dect. 24, 17.

(non pervertes iudicium)

9177

PS: nie bzdurzyć samą grzesną
kry: nie wywrócić sędzi

P r z e w r ó c i ć - corruere
przewroc*ić* się

Mvri myeskye ze dna syõ przewroczõ (cor-
ruent)

BZ Jos 6,5

Pl: mus rotpadnie sig. Wrq: upadnie

P r z e w r ó c i ć - corruere
przewrocić się

Natichmyast mvrá syô przewroczeni (corru-
erunt)

BZ Jos 6,20

Bot: mury rozpadły się, wry: upadły

P r z e w r ó c i ć - subvertere

Abi czynily zle skutki nade wszitki gyne na-
rody, gesz p̄zewrocyl (subverterat) pan przed
sini israhelskimy

BZ II Par 33,9

Bst. wytracić, wny: wywrócić

Przewrócić

Przewrócić = subicere

(super pupillum irruitis et subvertete nitimini
amicum vestrum Job 6, 27)

1471 — MPKJ. V. 60

Job. VI

Wzi: staracie się wyrzucić przyjaciela
Bli sieroce gubicie. kłopoty są w przyjacielu

Przewroćony
Przewroćić = pervertere

~~Z wihraniem wihrani będrasz, a s przewroćaim~~

(Pół: przewroćony)

przewroćon (będrasz J. 17, 29.

(cum perverso perverteteris)

Wiję z przewroćim przewroćy się staniast
Bd: wobec przeciwnego jesteś tortropny

Przewrót

Na rączosoz, na przewroth - in praecipis

(valles scindentur... sicut 1471MPKJ̄ 113
aquae quae decurrunt in praecipis (Lud 1,4).

Wij: które spadają z góry, Bł: jak wody rozlane na stoku

Przewóca
Przewóca

Owoim jst ten tot... przewooca (pre-
woocsa) luda, opojca winny Rom. 662.

(Przewročka)

Przewrocca

A tych iacob było baro wiele na mi tego

Jesuerista, narywajice istym poradny w poro-

kiem... a ter, by był przewrocca (przewrocza)

ich rakona i potepca Rom. 715.

Пренсје

Amelones... leucationes al.
waszgrody seu prensie sepire
debeant in villa nostra Konustowa

(1412) Dok Mp v 129

Prosewsie

Pro eo, quia sepes suas non sepiens

Ex parte ville ab. od prosewsyaf, 1489f. Supp. II, No 2798.

peccora per sepeu non sepitam intrancia ipsius
Nicolai iniuste pepulit in suum stabulum,
in tribus marcis ipsum damnificavit

Przewsie

Ceterum statuimus, quod advocatus in planiciis, al. na przewssyv, nec in antiquis locis piscinarum, non debet dictis oppidanis ipsorum peccora pascere prohibere, sed ubi vlt habere piscinam, ibi eam fundat vel proponat prout spectat ad piscinam (1441) 1538 DokMp II 354

Prewtora

Thoma cum Nicolao obtinuerunt super Vincencium
de Ffalicouice gradri wlg. cum septa XII colq.
pwtora, quod facerat minus iuste, et uniu-
sberialis Crol recognovit, quod ultra granicias
facerat super ipsorum hereditatem 1401 pwt / ~~58~~
~~No 198~~ VI 58

Przeuj Przewy czy

Tercia linea consanguineitatis: ...

proawnculus przewy, XV ex. GlWp 21

Превы еіхѣи

Превычаза = преміа 1466 Р. кхк, 16.

Ffortem fortis amat, nam fortem
forcior angit. gl. premit превычаза

Przewycięzca

Vincenti, przewycząsczy, dabo edere de
ligno vite / 1456 ZabUPozn 108

(17p 2.7)

Przewyciążać

~~przewyciążać, a, o~~

~~(part. przesz. i ż)~~

przewyciążan

ca 1500 JA. IV, 95.

{convincendus}

~~: 13. IV, 95.~~

Col. Polon. N. I. f. 13

~~217~~

Przewypiszenie

v oficerowanie dla przewijera-
szenia nie przijaerela,

XV med. Syty, L 75. ~~1/2~~ 1/2

Ambulate in dilectione, sicut Christus dilexit
vos et tradidit semetipsum pro vobis oblatio-
nem et hostiam, v in odorem suavitatis
(Eph 5,2)

Przewyciężenie

Przewyczerzenie = iurgium^{est} / convicium

(ne, quaeso, sit iurgium inter me et te Gen 13, 8)

1471 MPKJ. V, 9

Gen. XIII

Wuj: niech nie będzie swaru między . Bł: sporu

Przewidyjcie

Przewidyjcie = triumphaverunt | 1434 | R. xxiv, 349. ^{xv med.}

Przewycierze.
~~Przewycierze~~

Habuit certamen, valka,
et in omnibus vicit

przewycierze

1540

~~Brückner Kaz. I. w. 8.~~

~~Rozpr. 95, str. 158~~

~~Petr. I. 1754. 267.~~

~~pelewa w XV~~

~~Przewycierze~~, R. XXV, 158.
med.

Prewyiciriji

Noli vince a
malo, sed vince in
bono malum

Nije heresij bijez pre-
wijercion od greckw,
ale premagay u dobrocy 'szloze

XV med. f. 114, I. 60, ~~IV. 114~~ (Rom 12.21)

Przewyciszyć-

^{moż + myba.}
Dajmy... byśmy przewyciszyli
dosłnego nieprzyjacielia Now. 169.

Przewyciężyć

Primum hominem

Tribus ~~celis~~ tentacionum prostravit, prze-
wiczazil XV p.post. GlDom 49

slip celis

Przewyciężyć 'convincere'
przewyciężony 'convictus'

convictus } przewyciężony

ca 1500 ltr. ~~81~~ 81

Przewyciężyć - overcome

Thaoty...

√ Prawem² polskym jako przesze maja byc sadzony, L1
wszdy przewyczerony ~~bydaly konyatkowycy, zywath~~
~~zrewaza, gnymanu ma atkupier Jul. 81.~~

□ a jakokole gych czery pres thonye bywa vczag-
nyano.

v (nihilaminus convicti)

Przewycisyci - prokonai, potepic' (rednawiem pod przytęga).

~~Gdysem ya yacithwa crytural nycaymie, any ya thod lythton
nawul y the slayz yate calch. nycaymy, telenrem nyedz
to wadacy asasy nye pacyryygon nye yetthemly ya
blystry rwey sryget, ^{y gymyetya (bronie)} nywely by mnye moql kto pseyw-
eryazyer. V? On yett blystry rwea wacya y gymyeyam
brongor, nywely by go ktho [myd] pseyweryazyer~~

Ort. Mac. 137
sim. ib.

V (quam quis me convincere possit,
ort. Mac. 100, 3: ptesnyateryer)

Gdyż ten obywatel poddał (sic)... na wy-
słanych starych parolkach... a ony przed pełną

-----42b

rada nawn wysznaly, /4/ ysz
on kazal bracz tho /5/ sz-
yano, jusz on byl prze/6/
wyczyaszon^v jmogly na /7/ dn-
ym gego prawo iako /8/ nad
Szlodzyem ^(sic) vczynycz /9/ po-
ko ony byly wradze /10/ a-
le gdy jusze od nych /11/
przyszedl a ony yvsz nye
/12/ sza wradze Cchczecze-
ly /13/ gy ob wynycz mloda
/14/ rada <sup>v (victus et lucratus
fuit)</sup>

a sza przylyszye zaprze-
lyszye moze bycz nyewynye

Przełyszye

OrtOssol 36,2,w.3-14

sim. OrtMac 38

Porowyciezię

Gdy ony przed pełną radą namy wywinały, 412 on gdm koral
braz Aho wyano, 412 on byl porowycyżzon Ort. Mac. 38.

✓(antequam de eo coram iudicio fuerit convictus)

-----1510
(pro nyskogo)...

Cykogo sprawa albo podlug prawa maya maczycz oczko-ly bandoz

pir/17/wey, nyszly bandze

p/18/rzewyczaszon y sprawa

/19/ oszadzon^v podlug

prawa /20/ MOZely wyle/21/

ganyecz y ge/22/go dzye-

czy albo bez sp/23/rawny

czlowyek Szlo/24/wye czo

prawa nye /25/ ma Swe

stoyacze gy/26/myenye al-

bo gydacze /27/ bez szw-

ych panow prz/28/edacz

czyly nyemoze /29/ albo

czo o tho gest zaprav

OrtOssol 82,3,w. 16-29

sim. ortkac 111

Inkweyuzyc

-----152a
Gedny są**ą** beszprawni..., a-
nyemoga człowyekv pomocz
przyszyagacz

Ja/12/ko są**ą** łazebnicy
lotro/13/wye szłowye kos-
tarze /14/ pyanycze czo w-
karczm/15/ach czasto bywa-
yą wy/16/legancy albo czy,
czo ge /17/ o roszboy o
złodzyeyst/18/wo przed pr-
awem prz/19/ewyczaszono^va
tho ka/20/koly przegeđnaly
albo /21/ o gyne takye czy
to mo/22/ga swe gymyeny
/23/ dobrze dacz albo prze
/24/dacz *v (convicti fuerint)*
komv chczą

OrtOssol 82,4,w.11-24

Sim. Orthuae 141

Przewidywanie!

Przewidywać

Jednym bezprawnym takim są, są tych prawo
niegesth takim sprawne... jako gyn-
nych ludry a myemoga, erlowycki
pomoc przyszyaga jako są, gogracre...
albo czy co je przed prawem przewy-
warzono Ort Mac 111 (ol)

(qui nunquam re aliqua con-
victus est)

-----197d
Naydzyczye waszem prawye
czo on za tho ma czyrpye-
cz albo czo zatho przepadl

Tedy /24/ opowyedzal ten
yacz/25/ecz szwym rzecz-
nykyem /26/ tako gdysz
yaczstwo cz/27/yrpyal ny-
ewynne /28/ any ya tych
lysthow /29/ nossyl alem
ponye /1/ Poszlal a stoya
thutha /2/ yako czysty
czlowyek /3/ ktorysem w-
nyzadney /4/ rzeczy nigdy
nyepzew/5/yczazon^v naydz-
yecz wa/6/szem prawye

nyegestem ly ya blyszy
bronzycz szwey szygye y
gymyenyą nyszly by mye
kto mogli przeszwyatczycz

OrtOssol 100,2,w.23-29

sim. ortOssol 137 100,3,w.1-6

Przewydzyc

Przewyższyć

Którysem w niżej danej rzeczy

nygdy nyle przewyższon

- überführt.

~~2. Bd. XV~~ Ood. Br. VII 557

Przewyciężyć

Natura dimicans contra morbum tantum in
extrema necessitate ~~abitum potest morbum~~ ^{,retentum,} posses-
sum ostendit, gl. abitur potest morbum p(r)zevi-
czaszon

1436 RRp XXIII 277

k. 89r

Przewyciszyć

Jeżu..., daj mi dar dusznej
mocności, bych pokuszy przewyciszy-
szyl ca 1500 dpr JNW r 18 •

Przewycięzycy

Primum est ovile optimum, quod vocatur
ecclesia triumphans przewyczazyla XV
p.post. G1Dom 91

P r z e w y s o k i - altissimus

Potem kv polnoczney stronye od morza wye-
likego pocznye syð myedza chiliz asz do
gori przewiszokyey (ad montem altissimum)

BZ Num 34,7

Przewysoki - altissimus

Księżka wygasta byli ofiarowane muris
przewysokimi^v BZ Deut. 3, 5. Udziału wygasta
przewysokę i b. Neh. 3, 26. Poczyna się wygasta
chleb i w. do goni przewysokę i b. Num. 34, 7.
Udziału drugą dwa barana przewysoka (ultimus-
simus) i b. 1. Reg. 15, 35.

^v(muris altissimis)

3179

P r z e w y s o k i - sublimissimus

On vdzalal drzwy domv boszemv przewisoke
(portam... sublimissimam)

BZ IV Reg 15,35

P r z e w y s o k i

Natinneysci... vdzalaly wyeszō przewisokō
(turrim quae prominebat)

BZ Neh 3,26

Ważni wieczy ktora wyhodzila, Bst: wiechy wystajacej

Przewysoki

Proxyma = eximia

(provexit autem ad horum culturam et hos qui
ignorabant artificis eximia diligentia Sap 14, 18)

1471

I wyborowy, wybrany, świetny, wyjątkowy, szczególny, niepopolny,
realizacyjny
II wyjątkowy, jedyny, specjalny

Sap. 14

Wsp: osobliwa pilność ramielnicza. Bf: dążność do sfery u twórcy

Przewyszać cf. Przewyższać

Przewyszenie cf. Przewyższenie

Przewyżnić cf. Przewyższyć

Przewyszeńszy cf. Przewyższyć

Przewyżzyć cf. Przewyższyc

Przewyższac

Przewyższai = praecellere

Przewyższacz) 1485) R. xciii, 277. Przewyższaczego)
~~ib. 278.~~

Totum autem bonum magnanimum in uirtute
sua consistit, ea namque sibi sufficiens est
ac excellens, q. superans, eminens, przewyższacz,
ipsaque gaudiens

P r z e w y ż s z a ć

At vero ne per opulenciam extollaris, quoniam hec non facit transcendentem, gl. eminentem, excellentem, previsaiaącego, sed insufficientem nedostatecznego

1436 R XXIII 278

Przewyższać
przewyższac

przewyszać - procellere

ca 1455 JA.XIV, 492.

Procellere^v velmy pędzić albo przewyszać

^v (pro praecellere a. percellere)

Przewyszar,
Przewyszar'

Tny szwa (nauka) Aristhothelejska, sz* wyłoro-
phow y thesch (mythorow (#) wybranego, prze-
wyszareh. 1447-1462 Zab. 544.

Przewyższać
Przewyżać

Przewyżchał = eminebat

(ab usmero et sursum eminebat super omnem po-
pulum I Reg 9.2)

1471 \ MPKJ. V. 36

~~I Reg IX~~ Bl: wzrostem o głowę przewyżchał wszystkie ludy
kwi: od ramiennia i więcej niż wszyscy nad wszystkie ludy

Pracownik ~~nie~~ ać sy
mamy ~~nie~~ ać.

Ważna właściwość przewis-

nia wszystkich ~~rodzajów~~ (mówi

wszystkie ~~rodzaje~~ $\frac{1}{2}$ M.W. $\frac{1}{2}$ b.
a. wszystko ~~rodzaje~~)

Przewyższyc Przewyższyc

Corona notat perseveranciam, que proficit,
popelnya albo przewyssa al^{ias}/virtutes

XV p. post. Gl~~Da~~ 87

Przewyższać

x.306

~~Przewyższać~~

Przewyższać

Abducti sunt... oratores, qui omnes homines in hu-
mana sapientia extollebant

~~Przewyższać~~

~~Bücher Kaz. str. 2.~~

~~Rozp. 25. str. 182.~~

2857

XVp. post.

R. XXV. 182.

~~Quid. 414. R. 306.~~

Przewyższać

przewyszać

Vincentem, przewyszayaczego, strepitus

et natum rebus agendis XV ex. GlKórn II 211

Nunc (sc. Proditocum) pedem soccy cepere gran-
desque coturni alternis aptum sermonibus et
populares vincentem, przewyszayaczego, strepitus

^{Przemyska}
Przemyska
~~Przemyska~~
~~Przemyska~~

Przemyska Przemyska

XV ex. PrFil. V. 19.

Przemyska Przemyska

Pr. iv. st. p. str. 19.

Brückner Prfil 5 19 kon XV

759

Przewyższac

Przewyższac - transcendere

(gdzieś tu gista placra...

Jakokole (placra neuronā) (przisa) (błaby oddalona) poth
gynizim gynycenem, getz rzecono pamyatne, usnana gest
bicz otknowyona, yau vidli szz, przewyższacz^v przerzocōna,
placra Sul. 38.

^v (transcendere)

1. Przewyższenie Przewyższenie.

~~Przewyższenie~~

Prerogativam przed-
wyszeżenia) pot. XV, R. XXV, 151.
med.

~~Potr. I. 145. h. 27.~~

~~Brück-er Kaz. str. w. 8.~~

~~Rozpr. 26, str. 151.~~

816

Przewyższenie

1. Przewyższenie

O Gabriele, ... tobie samemu rżawiam
o przewyższeniu świętości Łajemnicę
Rozm. 44.

Przewyższenie
1. Przewyższenie = excellentia

przeviſzene
& excellenciam

~~ca~~ 1461-67. Sermon. 442. v.

~~1424 / 108~~ ~~W. Mns. R. 442v.~~

583

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

2. Przewyższenie

przewyszenie

Virtutes ipsa ultra omnes sanctas
excellenter, przewyszene, habuit

1456 ZabUPozn 94

2. Przewyższenie
przewyszenie

Tecum in corde excellenter^{*} przewy-
szeynye 1456 ZabUPozn 99

Przewyższoney
Przewyższoney - sublimis

Nacisnęły sobie szech a lugow na wroelkem
pagorkę przewyższoney. v BZ IV Reg. 17, 10.

~~Działaly... od wyzszce wyzszkeg y przewyższoney
Ceminentej a ka warowg koczokusum i b. Nch. 3, 27~~

v (in omni colle sublimi)

0180

BF: na każdym pagorku wyzszkiem, luy, wyzszkiem

Przewyższony

P r z e w y ż s z y ś -

przewyszony - eminens

Po nyey dzalaly Tekney drugò myarò od wye-
sze wyelykey y przewiszzoney a ku murowy ko-
scyelnemv (a turre magna et eminente usque
ad murum templi)

BZ Neh 3,27

wuj: wielkiej i wydurodzanej, Bf: wielkiej wniey wystajacej

Przewyższony

~~Przewyższony = praestantius~~

Przewyższony

Przewyższony = praestantius 1485; R. xxiii, 277.

Cum contrarium sit habituale praestantius, qd. nobilius, dignius, przewyższony, et calefieri est in melius mutari

Przewyższony

~~Przewyższony~~

Przewyższony

(sublimior, przevis-
srona)

~~fol.~~ XV, R. XXV, 153.
med.

1060

~~Polska 1756 Gd.~~

~~Brückner Kaz. St. W. 8.~~

~~Rozpr. 25, str. 183~~

~~polowa w W~~

Przewyżsiony
Przewyższyć

Ut et superfluo cibos oth prewisrono ego

ca 1420 R. XXIV, 82.

~~Jug. nr. 1299. k. 19~~

et potu abstinemus

Bn. Kar. s. r. w. 1. 45.

Rozpr. 24 str. 82 poz. w. XV

2486

Przewyższyc
Przewyższyc = a

✓ Przewyższyla cre due przesłtze szwajm obchodem /
1448) Br. xxiv, 353.

Que excellencius in domina nostra, quam in is-
tis duabus sororibus, Magdalena et Karta, inve-
niri possunt yze v

Przewyższy
Przewyższony

Subiecti estote omni humane creature propter deum,
sive regi

⁠^r⁠ ⁠^r⁠ quia precellenti, preuisionem

od boga, sive ductus
(I Pet 2, 13)

XVmed. S. 1/4, I 84, ~~4 to 11 w.~~

Pst: czy to królowi jako najwyższemu władcy
kraj: dżyciarz królów, jako przewyższonemu

Przewyższyć
Przewyższyć

Przewidyła = supergressa

(multae filiae congregaverunt divitias, tu super-
gressa es universas Prov 31.29)

1471

MPKJ. V. 70

Prov. **XXI**

Wuj: wiele siostr zbawo bogactw, ty przewidyła je wspaniale
Tst: ty przewyższała je wspaniale

- Przewyższyło
Przewyższyło

Przewyższylem = praecessi

(ecce magnus effectus sum et praecessi omnes
sapientia qui fuerunt ante me in Jerusalem
Eccles 1,16)

1471,

MPKJ. V. 70

Wuj: przestadłem w mądrości wszytkie

Eccles. 1.16: nagromadziłem i przysporzyłem mądrości więcej niż wszyscy

Przewodny
Przewodny.

Przewodny Przewodny Przewodny
Przewodny Przewodny Przewodny.

M.W. 58. a.

^{Prænyssa}
przewyższyć

~~prænyssa, prænyssy, prænyssye~~

~~prænyssyzer excedere~~

XV ex. PrFil. V, 21.

~~jaq. N 2036 J. Gard comp. v.~~

~~Pr. is. st. p. Br. 21.~~

Brückner Prfil 5 21 kon XV

809

Przewyższyć

Supergreditur, ^vvirginitas condicionem humane
nature (~~condicio stable~~) ^{v gl.} supergreditur prze-
wyszy|| XV med. G1Wroc 159 v

Prze wzięty
Przewieszon

qui praest, # ijen gest przewieszon

ktorim wrędem, w pylnoscy
bande drogemu na wytek
(Rom 12.8)

gl. se. in pollicia ecclesiastica
vel munstanta, in sollicitudine

XVex. Pr Pr I 57 #2 110

BS: kto jest przewieszony, [niech dźwiga] z gorliwością
kui: kto przewieszony jest, w pieczętowanym

Przewyższyc - excrecere

Przewyższyli często nad dług (si
quid ultra debitum excreverit), tho
nasta wyłowaczeowi ma wtoozie

Sul 10

Przewyższyci

Przewyższyci - praecellere, exerescere.

albo osoba
Zakłady $\sqrt{\text{maja}}$ przewyższyc w wainosury swej rzeczy
thy, o ktore poezadzany Sub. 80. A przewyższyci esto
nad drug, the rang wynowacow ma wrocac do to.

v (debet praecellere in valore)

Przez wątpienia

Procul est adverbium loci id est
longe non prope et contrahitur
a pre et oculus. Inde procul
dubio id est longe a dubitatione
secundum Papiam przez wą(t)pye-
nya^{x)}.

1444 Roz Paul 214 r

x) glosa marginesowa, t_u "wyśto" poza
papier

Szwecja (cum acc.)

Maryn nie jechał Szwecją przez sprawę
gospodarską

1423 Wolff Lowr. 1,41

Index

Et de regis deceptione per artem magicam,
pres crannoksestis, mut conquesti

XV p. post. 2 Rp XXV 180

k. 2775

Przez

Albertus ... actor cum Derslao ... habent ad
terminos transfuturos vlg. pres roki na
roki. Domina Elisabeth 1409 LubZiem 57

Przez (cum acc.) = 'mimo'

Jakom ya nye zabył loschya w xanrey pusery
przez xapovyerz

1443 ^{Low.)} ~~Sym~~ 48

Ber
Przer

non habent differre
terminum nullo modo

olp. pressodwloki

1421 Arch Castro Crac

1421. Ctr

I 1606

1606.

Przez

Nisi qui presentes fuerint et ad dictos te-
terminos venerint iudicare debent absque
quavis contradiccione przez wszystkie wy-
mowy et absque quovis impedimento bez
przekazy et hoc dixerunt eis tenere pod
twardością libri Brestensis 1453 Paw-
Sejm nr 114

Brzesk. G. f. 495

Przes (cum acc.) *
~~m p s s~~

starzege Starzawski za przez mole
(vestimentum) veteratur, veteratur
vermicatur

$\frac{1424}{108}$ ~~Ms. R. 110 v.~~

ca 1461-67. Sermon. 110. v.

229

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 ~~Ms. karta~~

Przez

Propter illius domini absenciam przez tego
pana niebycie non debet aliquis reclamare
et si reclamaret, extunc causam suam amittet et perdet 1453 PawSejm nr 114

Bredl. 6. f 495

Prer

Genre prered lod sway

juice prered

Fl 135, 16
C. Pr

~~Pr 15, 4. 32, 16. 58 ang.~~

~~65, 11. 75 ang. 81, 25. 93 ang.~~

~~97 ang. 104, 38, 118 ang. 3 ang. 7~~

~~120, 6. 135, 16~~

Pmer - per

Pmes fuschera ... rosarka dymu
per desertum (sicut) virgula fumi

$\frac{1}{2} \bar{x} \text{ skj} \bar{v} 277$

przez

na wlodził ya przez gisba,

1415 Kości an nr 53A

przezi

~~uczynić~~

Jako. Slap. neřal gwaltem {*cum
quinque tam bonis*} dodomu | czib-
cowego. napano Bauorowo. neter-
galęe. zaroko {ane wloczilęe prze-
giftbo} ynevczinil yey gwaltu.

1416 Kóscian m 590

Poser

Ne laregal ye za rókó a ne wloerit yó pres gístó

1405, Piek. Kość 268.

Przez

Yako Scarbimir Wyerzchoslawo sepal, targal

y przez trzy zagony rzuczyl

1417 Pyzdr nr 501

jen przez

de Caismeza. — 1000.

Jaco to⁶ fwatezã Jaco czlfo Jan
lin Jacuffa vyczaf|cowfkÿego⁷ pow-
fczagnal⁸ [[S]] Swancha kmecezã⁹ |
to¹⁰ gy¹⁰ wfczagnal¹¹ na klefczne
dredze ~~on~~ przez l laka nÿc [[ci]] vol

1421 Kościan nr 900

Przer (cum acc.)

Przer^o lanka gual. 1457 Raf Iran. 92.

przes

Invenit per frata y przes
byel recte monticulum

(1446) Dok My III 188

Matr III nr 144

przez
(2x)

Ivesunt per nemus, al. przez
dambrowa et pertranseuntes
quasi per tres partes lanei,
al. jacoby przez dwye staje
lanowych

(1446) Dokł. Nr III 189

Matr III nr 144

przez

Vadunt przez floto scopuli
usque ad granicies Grodenses

(1446) XVIII Dok. Mp. III
195

przez

Quæ transeunt per campos
et per mesicas et borram
usque per paludem, al. przez
bloto skurdaiskie.

(1449) 1614-20 Dok Aug III
319

praez

In fluvio... , qui meat praez
brzozowe lake

(1448) 1574 DokMyp III 250

foraer

Potesit eam dilatare, ampliare
et diffundere per expulsam, al.

praes vygony

(1449) DokM^p III 295

Przez-fer

Na wójną przez żyemy nasze szcze bąrze Jul. 46

juer
7acc.

A pueydó juer srenyo, cšijskóó

Ex 12, 12

Brb 54 b 20

Pmer

46b

A gdyby ten, czge /s/ swynye byli, rzekl, ysze-
by nye tam, gdzie znak wczynyon, swynye zayal,
tedy ten, czso zayal, ma sam przysyaga dokonacz
prawdy.

/146/. Kaszdy ma droga gnacz swynye na pastwa.

/G/dyby kto mayacz lyas abo dabrowa od sye-
bie daleko, a swe swynye chczalby gnaez przez
gymyenyne pana gynszego na pastwa do swego lya-
sa, ten kromye woley gege nye ma gnacz gynady,
gedne droga, ktora gydze do lyasa. Tecz chcze-
Dziak. 59

in Sul 58

-----132c

/10/ Gdy czlowyek /11/
czyrpyal rok /12/ y dzen
y daleko wya/13/czey Az
wodą zrynnny /14/ czyeklą
przesz gego dom /15/ a
naprzeczyw temv ny/16/gdy
przed prawem mo/17/wyl az
y vmarl poge/18/go szmye-
rczy szynowye /19/ gego
tego wyaczey czyr/20/pye-
cz nyechczą Any /21/ prz-
epuszczycz rzekacz

A gemv tho nasz oczczecz
przyaczyelszkye przepus-
czal ale my nyechczemy
wyaczey any daley przepu-
szczacz

OrtOssol 74,4,w.10-21

Inzer
Mr. e. He.
in Ort Mac 101

-----133a

/2/ ATho czyrpyal rok /3/
y dzyen az strzechy /4/
albo szrynnny wo/5/dą czy-
eklą przed przesz /6/ ge-
go dwor albo dom /7/ prz-
esz prawey odmowy /8/ sz-
lowye ysz przeczyw /9/
temv wczasz przed pra/10/
wem nyeodmowyl /11/ albo
zabronyl ten mv/12/szy
tesz tho daley czyr/13/
pyecz

nyszly by myal lysth albo
sprawa ktore szwyadeczst-
wo yszby daley tego nye-
myal czyrpyecz podlug
prawa

OrtOssol 75,1,w.2-13

Forc. Jbc.

Fraser

Przez 2 acc. Lok.

Sigmunt... przekopał now przez lank.
14880 ~~ms.~~ $\overline{\text{LXII}}$

per 2x

ivimus... usque ad
superficiem al. per wyscharyny po-
dryelne et... ivimus per alium si-
bulum per schebyenycza rectificando
ad superficiem montis Rzemien

1981 Agz XIX 559

prozer

per medium pascui al.
juces pasteurizykh

1992 AGZ XVI 237

Prer (cum acc.)

Tako ji wiedli... prer miasto, wobajac nan' rekac:
wiedcie, ludzie, to' jest rka'ca rakonu Rom.

804.

Przer (cum acc.)

Wodyki ... ji [se.] Jesucista] sromotnie
wiedli przer rynek Poln. 803.

Pner -

Matka bora...)

przez wiersz sta -) Bibl. Wam.

1873. III. Głog. facs. 1/2 xv.

juzer

Ukaszty ludka... drogi, pures
ktoroo syde mayo

B2 Ex 18,20

Poznań 2000. Leci

Przez główną drogę w kierunku sąg
sa do Kroljerkon swego.
Ev. ex. XV PF XIII 294

Przes

Droga bieszcz. otk. suchego brodu
do sukarsischowskiego brodu przes
pole wychotzkiy
1426 mtky. II, 304.

Prze

Quos medios laneos tendentes lateraliter
per convallem, vel prze¹smuga, quae tran-
sit ad minorem piscinam iacentem in praer-
nominato fluvio Korzeniouiensi et a coh-
vallo penes antiquam viam, novam inciden-
tem et tandem circa novam viam (1433)

XVII DokMp II 168

Przer (cum acc.)

Iste granicie, que vadunt ad fossatam, vulgarter
przer dol

1448 Biał Podk. 38

Præter (cum acc.) = per

Aggeres per declina memorosa, alias præter
lang, predicto fluvio coadiacencia

1453 Mon Jur. II 158

prozer
Stanclaus... debet habere viam voluntariam
criterne... per aggerem antiquam et
pressi sthara probla

1475 Agz XIX 535

Przez 'per'

peraggerem antiquam alias przez sthark
groblq circa finalem scopulum

1475 1192XIX 535

juer

Ustrayer ludu granjere juer
okróók (per circumitum)

B2 Ex 19, 12

juer
raec. mas arhyry x groy elote

juer arhyry nigly ley

B2 Ex 37, 3

Bab 7566

przez

zacc. of ma ten drogiem bely crasky
arbyry lu orocem padolne, y kropschy
przez usiczky

PR E 37, 20

Bel 76 e-18

~~masz~~
mój

poraz

520. (011.)
Jaco Jandrzej bojanowfkÿ gest
prawÿ brath naff po gego macze|rzÿ
Clenotu Czwekowe¹ ktorzÿ | noffzã
bÿali fczÿt a czarnÿ ftrich | przefer
yfnaffe krwe wÿffedl

1422 Koscian^{nr}/923

przez

który noszą byali szyt a użatny
strich przesen y s nasse kmoz
wyszedł

1422 Kościan nr 923

Przer - Trans

De elenadio bawola glowa a weck przer rogy 1426

AKH. III, 335.

Przet E

678 Tako mu pomozi bog | swanti †
Jacomø¹⁾ Jan po|ffall. dowancen-

cza²⁾ abimu | dwojë coni przepra-
wil. | prze|przewo|z affobÿ (!) trze-
dze | w|f|zø|l.

1411 Pozn m 678

Piek vj m 1440

prose

per hostium

prose Drzewy pol. XV, R. XXV, 156.

~~Pol. Lat. I J 475 k. 140~~

~~Brückner K. Z. Srw. 3.~~

~~Rezpr. 23, str. 156~~

~~połow a w XV~~

1377

juice

Uradl. Olorias juice okno
palacrome

B2 TV Reg 1,2

Pner - per

Wisla₃ bugiem y narwie₃ kardemv
meya₃ hier dobrowolne plina₃remv
kromia zadnego cila pnes wisitki yary
[fluvii Wisla, Bug, et Claren debent esse
omnibus defluentibus liberi; absque
omni solutione theloniorum per
omnia obstacula] 1498 Mac Hps vi. 274.

Pre

Nalyey pyw mychu preramby
prohny - (chec Rom. II. 354 - ~~XV 2~~?)
XV 2
p. 2.

Przez

Krawczy pot' przexen [... sz nyego... r. JA $\bar{xv}$ 537]
plynul dla boya wyelkyyego ex. $\bar{xv}$ SKY $\bar{I}$ 144

Przez - per

Jaś drzewi, przez mię wiodzie li kto,
stawion będzie [Ego sum ostium]: per
me si quis introierit, salvabitur] Rom. 10.

426.

Prer (cum ecc.)

Judean... obiesil sie i shnept na
powietru... a bruch sie jemu rozhoit
i wyphlysty wustne sniego, bo nie bylo
dostojno, aby Ten sly duch miab wy-
nidi prer usta, tioreni by? Jesucrista
Law 77 (!) Rom. 762.

Przez

tedy to miejsce, gdzie stał syn mój miły, widziałam
krwie napełnione a [z] śladu syna mego miłego pozna-
łam jego szcie, bo kiedykoli szedł, tedy była ziemia
czerwona od oblewania krwie jego atęz nietelko jego
stopy było znać krwawe, ale kiedy koli szedł, tedy
dwie ma strumienioma krew płynęła z jego świętych
nog, aż sie suknia wekrwi maczała a ta ista suknia
wszytka była czerwona, jakoby ją wekrwi rozmaczał,
bo sie krew przytrąciwszy przeznie, aż na ziemię
kapała. Rozm. 827.

Przek

A kiedy powiedzion wtem istnem odzieniu, wpawłoczystem, sromot[n]ym a zedranem, tako więtsze rany, ku ktorem była ona pawłoka wewrzała, otworzyły sie przez onę pawłokę, iże co się podknał albo ukląkł, to sie zjego świętych ran krew rzuciła przez onę pawłokę; Rozm. 834.

porer = per

Izli (pro: seli) iesny porer ogen y porer wod p Fl. 15, 11.
Ne ebant tebrena gich ze komy, ani pomueer bpdg
yueon gich porer wargi moie Fl. 15, 4 (aec memorera
uominum eorum per labra mea). Wolacz bpdg porer
dien Fl. 21, 2. Porere swytky dzg flagostawcz
erd bpdg Fl. 144, 2. Wywodl yzrahel porer porerod
gogo Fl. 135, 4 (per medium). Ne ebawa se erol
porer ^{notakufek} wolkp erer Fl. 52, 16. Postal w ne...
gnew y daupt, wpurrerene porer angoli 2le Fl. 77, 54
(transmissiones per angelos).

puer

Izli (puo sali) iesmi puer
ogen y puer modó

El 65,11

Si Paul

juer

Hybrid   Groabel   juer   postrod
sego   \$135.14
(per medium)   in Paul

Przez

134v pr

Cum decrevisset Dominus tollere Helyam per
turbinem in paradysum

(per turbinem przezpowetrze doparadyza)?

XV med. Gł Wroc 134v

James
Sacc.

James Melio, Esq., Federal

Attorney Transmitter

Box 34618

frues
racc.

Hydrobryozoa fruesz ogyen

Dr Dent R, 10

per igne

Bal 137 a 30

hmer
zacc
jmed skronq' dastubiyenya joroge,
goyez gert jceren sla
cum transret cum

Bel 162 6 27

mjre

Prze

Przejęcie

A. za wyraz a. przez wyraz = transference

B. za wyraz a. przez wyraz

1471 1471 118

cf. Prze

Prer = trans

Jesus... sedt prer jeden maty fotocek, kto-
remu driano ledron [trans torrentem ledron] Rom.

579.

Prer (cum acc.)

Bog wan... prer wielkie znamiona wywiodł
was prer more jako po suchej ziemi Rom. 810.

-----209b

Tho nayn zaluyą Jsz moy
koyn

wbyekl wgego /2/ dwor oth-
worzony a /3/ thamo gego
czelacz v/4/gonyla mego
kenya /5/ naploth a moy
koyn /6/ zkaczacz przesz
ploth w/7/szkoczyl na os-
try kol /8/ gego plotha
tego koyn /9/ ya zaluyą
yako trzy/10/dzesczy grz-
ywyen na /11/ popa Natho
odpowye/12/dzal pop rze-
kącz Moya /13/ czelacz
yechala społą
do domv splugem y sz koy-
my

Ort0ssol 105,1,w.1-13

Great pr. c. He.

Imez - fer

Koyn zha cracc press ploth, wshkocryl
na pstry kol... plothe.

Dist. Kat. 209

~~II I X S. 165. ex 209~~

~~W. H. H. H. H.~~
prolex

~~Samy lapa, drugoye pilye.~~
Prolex plothy chlopnye gonya
sroravnye y dropnye

MORV. T. 192, 384.

~~Pl. o sam. 378 384~~

jures

Eze boliek wodent Moy crechia
jures tui granere slo; y moeso,
y bit, y kansal

1411 Hubert 26 S1

dwā przez

Jacoto fwateżą iaco xancz opath
nÿe ŷachal (174 v) przeł dwÿe gra-
niczÿ i ze dwemanacze paniczÿ |

1425 Kościan^{nr} 1132

Przez

I40I. Taco my pomosz bog Jaco czo ma pan Melin-
sky obszalowal o dwu kmothowiczu biche mał
wszacz na yego dzedzyne gwaltem a wyodl ge
przes trzy graniczne tegom ne vczynil ale
czom ge wsal tome wszal w schwem gezerze
any mi lowya riby

I432 Pozn nr I40I

Pnes

1000 Jaco to fwaczcza yfze pan Jaro-
flaw | Mlinfky yal nadzedzyna pana
fpławfke | go fzedwema taco do-
brima yaco fzam | a fcreczim pod-
leyfim przezdzezfancz gra|nicz
gwaltem J yal mu Jacuba foltyfa |
ywydzerfzal nanem pancznafcze
grzywen |

1420 Poznań m. w. w. w.

Przez

1484

Taco gym pomofz bog † Jaco tō |
fwacza, Jfze wifchota nyeyachal |
fdzezacza taco dobrimý yaco fzam |
aweczterdzefczy potleyfchych gw|al
tem przeffzecz granicz nadz... |
yna yego Chafynowo vzapuft |
vzagayoni ynevrabył czterdzey |
fczy dambow Szolacz rodzaczych |

1437 Pozn nr 1484

Przez

1206

Taco gim pomoz etc. yako to fwa-
czą yaco | wzał woczach maczey-
wý wofz yquone | aon rabył nagla-
boczczu ypoyal dobrowo | lną dro-
gą tedý przeyal przeztrzecza | gra-
nycza drzeweygo newfzał alyfz |

1425 Pozn nr 1206

proser
zacc.

acri nye chodra' puer frangere
ne transeabit. tomonee

Bub 66 931

prozer

et per
fines ipsum detinuit et mancipasti
tres limites grantiorum al.
troze grantiore portasti

1496 Reg XVII 323

Przez

758 (251) Tako gim pomozi bog | yfwan-
ti † iako to fwatezø | iaco xfancz
Cuftos feftirmi¹⁾ | paniczi, afofmi
kmot pol|bral. }¹⁾ nayego dzedzine
prefg^{ra}necze¹⁾ |

1405 Pau w 758

Piek v̄ w 829

Przez

yaco wzał Worech Maczeywy woz...
drzewey go ne wzał wlysz

1206
cd

natrzeczey dzedzyne przelztry
granycze | nawoynowe nadobro-
wolne drodze, y ta | moyest mu od-
byl cone yvofz mocza yw | odlgy
nadzedzyna doyego pana. [na] |

1425 Pozu nr 1206 cd

frues
carr.

frues myedre

extra frues

Lp. 2a granicami

BAG 128 a 30

Грчехъ (свт ас.)

О сторе корану и стору рѣкы гранича
зат .. и Ракхубор.. на туча халонали, томо
за туче стал водичо [рѣк: и дич] ало и мучт
1462 Рѣк. III, 19.

Przez (cum acc.)

'2a'?

Clements..

Dwa stajanie ról... ~~na wierzchu na letnisku od~~
granicze powiatu czeskiego przez dwa stajanie
po Czeska) ~~na wierzchu na dol, kady do gory chadze.~~
~~Prz. Kom. J. III 333. 1476 Spr. III 333.~~

pres

Kako dugo, klasa bôdô ...
koliko je sereza mojim pres džen?

FL 12,2

~~15,4, etc~~

mes

Malac Gódó mes deen
Sl 21,2

fræs dryen per diem

Qus 12, 2.

21, 2

120, 6

Przer-per

W słupie obłokowem bilesz gich wodzem przes dreus
BZ Neh. 9, 12. Ukazy ludu... dragp, przes klorp
gudz mayp ib. Ek. 18, 20. Upadł Otorias przes oknas
palaczowe ib. 17 Reg. 1, 2. Ustawyzer ludu granycze
przer okropok (per circumstana) ib. Ek. 19, 12.

Beseleel... bozym przer Mayczera przykazanym
wipelnyl ib. 38, 22. ~~Tydo to karypasta domow~~

przerz czelyadz swp ib. 6, 14. Uczyly opyppoz czarno-

keropornycy przes swce czari Fakere ib. 8, 7.

Gdzem skreany przebival, bozem list przes wotyq bozp
ib. Job. 12, 18. Przes nyenawiti y nyepryawni (ini-
micitiis) nyepso slego uciniwbi ib. Num. 35, 23.

per, propter.

5182

press
race

press dzen

Bob 57632
72 a 32

James

James Noel

FL 312, in Per

frer

oghen, aly swecyl gym frer nwr

\$109,38

in Paul

juer

juer noer per noctem

El 120,6

juer

juer nocz

Bab 57 6.20
Jer 14, 17

-----175a
gdy vkaze podlug prawa ysz
nyemogl pyrwey przycz prz-
ed nyewolnoscza temv thy
woythowy

dacz pyenadze /14/ czo ge
wzal podlug ged/15/nanya
zaglowa a zo/16/na a ny
dzewka ktha/17/kym zalobam
nyema/18/ya foldrowanya
zad/19/nego podlug prawa
/20/ Gdy koko ow/21/ynya o
glow/22/a o czyaszkye rany
albo /23/ ocz kole gynego
bezspira/24/wnego czo szya
zaszlo /25/ przesz nocz

na tego maya zalowacz w-
trzech blyszych szandzech

Ort0ssol 91,3,w.13-25

Przez m.c. Hez

Przez

Gdy kogoś oradują, o głowę albo oerkotwyek 94 niesz, ~~u~~
a stało by by thro przez nocz, ma by tego powian
poszed, czy ty nyc ma? Dot. Mac. 125.

u
u

/A/by nykt suemv blysznyemv szkody nye czynyl. Gdyby nykto popasl osyanye gynszemv konyem abo gynszyn dobythkyem, chczem, aby szkoda temv, czyge zbosze gest, zaplaczyl, a od kaszdego bydlyacza dzeczskyego dal trzy pynadze. A gdykoly kto zaymye na swem zboszw, tedy slusznye pod swiadeczstwem mosze ge chwacz przez nocz; paknyaliby rano nye bylo wyprawyono, tedy ma ge dacz kv dworu, kv ktoremv przyslvcha.

juer

Jues dieu slonera (no slonera)
ne bédre aez eró any mesóer juer
noer

H. 120, 6
v. Pub

press
2 acc.

press down a press now

Pat 57628

Prere

Prere srytky any hlogoslavyz
cro' Gode

Sl 144, 2

per ~~am~~ dies

price

price supply and
per ounce dice

£144,2

prese

prese 487yerky dny
per singolas dies

Pat 144, 2

Prase

[Prase tepose pana narreho J. Chr. syna
kuego] Kthory s toba syrye y kraluye
w yethnoszczey ducha sryzathego bog
prase uszytky mycerne mycky (per eundem
Dominum nostrum Jesum Christum filium
tuum qui tecum vivit et regnat in
unitate spiritus Sancti Deus per omnia
saecula saeculorum) I

VIII
1413-4 Insa N. 263; sim. Insa 8

Przez

Naszywathxemo bosthwo... b[odz'] wieczna
chwala od wszytk[iego] stworzenia
przez nyeko[nzone] vyeley vyeleow

XV/ Pamdit. XXVIII 305.

XVI

Przez - infra, in spatio

Przeurokto kupyazremu deedyng, przyradzany przez
fory latha y przez fory myerazke erynyer moaz Sul. 56.
Kmyeer panu yeng kops groschi przez rok ~~2000~~ (censum
unius anni) daer bandye vynowath 91.

obeszrzenya y syedlenya, nysz drwgy, a tako ow
rospuszczony y tess nyedbayaczy dla polepszenya
y zbvdowanya dzal przez przyaczele vloszony,
wzrzvca, a to po dlvgem czasye, dla ktorego o-
byczaya domownyk czastekroc odtraczy syą od bv-
dowanya y polepszenya swego gymyenia. Przeto my
chczacs ten obyczay zatraczyez, vstawyamy, aby
gdy bracza abo przyaczele blyszszy abo daleczy
rozdzelaya syą, a wtem dzale bądą myezzkacz
przez trzy lyata y trzy myesyące w mylczenyv
a przed sadem tego nye wzrvszaly, wygawszy

oskonala przyczyna, dla ktoreyby dawnosca byla
 ye mogla, tedy tako samyeshka, przerzeczoną
 awnoszą na mylczech.

/111/. O dawnoszy lotrowskyey y zlodzeyskyey.

/G/dysz zlodzeystwo abo zboy dla wyny abo
 myerczy vstawyoney podlug zaslugy przez zla
 udzy bywa zatayono, take, ysze zlosez takych
 losnykow na vananye rychlo nye mosze przydz, a
 dy kto naprzeczywko gym chce czinicz, tedy
 aczy dawnoszą chcą odbywacz; przeto aby sya
 Dział.45

~~przez przez~~

trienni

przez trzy roky czasu R. XXV, 177.

~~Wyd. 414 k. 203~~

~~Brückner Kaz. 3~~

~~Kozłowski str. 177~~

2263

Prer - per

prestray dry - per triduum

$\frac{1}{2} \bar{xv} \text{ sng } \bar{v} \text{ 275}$

Quoniam filium suum per
triduum, , amiserat

266r

Przewoz = per temp.

Moja myaso gyesycki przewoz
trzy dni 1484 Rabil ^{Reg.} 711

~~trzy razy przewoz trzy dni~~

i.b. 912

Przez

Per circulum unius anni ab.

przez rok.

1453 Ks. M. W. J. 66 ^{nr 338}

/T/ess wstawiamy, aez który rzezers albo slyachezycz s tege swyata szcedlby mayscale syny y dziewczky, tedy bracza swe syestry mayscale za nasz wydaez s posagem swyklm. Paklyby synow nye myal gedno dziewczky, tedy na dziewczky na pascz gymyneye wszystko oczaszowskye. A aczby bracza s trygeczna gymyneye otrzymacz ehoczely, tedy panosstwo podlvg samnyenya dziedzyczstwo na oschaczowacz, a ed dnya schaczwnky przerzeczona bracza s trygeczna syestram przez rek pyenyadze gotowe podlvg

schaczynky zaplaczycz mayą, a gestly w rok zaplaczycz zanyeschkaya, tedy dzewky wyecznye dsyedzyczstwo osyagna.

/164/. O roku wielkyego dlugv zaplaty.

/G/dysz wieliky swar czastokroes o /czasky/ wieliky dlvd /s/ pyenyadzy 67/ bywa, yako o szesczdyessyath, o trajssta albo / wyaczey, tako wyelyky dlug na czas krothky trudne mosze bycz zaplaczon, z lasky vstawyany, aby na kaszdy tydzyn rok zaplaty byl poloszon: o pyrwy rok pewne nyedzele, o drvgy rok drugye nyedzelye:

Przez (cum acc.)

Niechaj se napelna usta moja chwala twoja, abich
spiewal chwala twoja y przez wszystkie dzien wiel-
kosz twoja [ut cantem gloriam tuam, tota die -
magnitudinem tuam]. MW. 116 b.

pres
2 acc.

pres oraló (noor)
fate noete

Bab 59a4

-----55b
czo gy nayal v /8/ opyekal-
nykow dzeczczy/9/nych sprz-
yszwolenyą /10/ gych math-
ky ktorassz /11/ ma czwart-
ną cząszcz te/12/go domv a
gesth andrze/13/yewa zona
abydlyl /14/ sznym przesz
zyma wtem/15/sze domv a pr-
zeczywo /16/ themv naymowa-
no /17/ dothychmyasth nycz
/18/ nyemowyl mogaly /19/
ya wthem domv szye/20/dze-
cz nyemyecz do tego /21/
czasv

yago szem gy nayal czy czo
gest prawo

OrtOssol 42,1,w.7-21

Przez p.c. H.

free

Try my free dryery

1489 Reg 712

jures

2 acc.

jures kalorda, chock

juer singulas naetes

Il, po kenthay naey

Par 6,6

Ariz - per

James. Kolsa & Co. per. 6, 6.

Publ

h. b.

Przer 2000. Temp.

J mya se kala maria szynoz
yacoboz joses tray kzyazyoz.

Ev. ex. xv PF III 289

Dec 1, 56

przez

na

przekazał o y w yemny o i przez noc w radz y z

Brz. Ppil. 5, 300

~~5, 300~~

Syny nymozany slepy y chrany przez o eo p r a s b d

W d r o w y e n y b y l y

ib. 5, 300.

~~5, 300~~

Przez

Podług wielbnego Bedy biskupa już było
skarżono, iż nie dawano nikomu, ani do śmierci
podług prawa Bożego, ale przez rok tylko a
to preto, iż przemycano pieniądze Róm. 669.

Przez - per

desz 4

Ustawiamy, aby zydzi... nie wyaproy przez tydzien za lypka
braly, myszly po genemu grozru oth. grzywny (68.

(Kardley ^{Sut})

'za'

164

pana, ma pozbycz syekyri. Aczlyby ten, kto bye-
rze syekyry, podlug prawa gych nye nyal gdzie
chowacz, tedy do blyszszego dworu naszego ma
ga dacz.

/137/. O lyfye szydowskyey od gedney grzywny.

/L/ipha, ktora gest strata naschego gyny-
nya, vstawiamy, aby nygeden szyd w krolestwie
naszem przez geden tydzien od grzywny wiaczey /
57/ gedno grosch, nye wzal.

• /138/. Gdy kto peraby drzewo w czvdzen lyesye

/N/yekterzy swa smyalescza wgechawssy w
Dzial. 56-5

juer

knjecz jamu gona kopia goschi
juer rok (censum unius anni) daer
kandrye wyuczath

Sul 91

Proter (cum acc.) = ultra

Quia mihi exfideiussisti hominem de orto
ultra tempus, alias proter exasch

1454 Tym Jed. 152

-----176d
albo maly gescze ktore v-
kazanye czynycz albo czo
gest o to zaprawo

/7/ Nato proszyny wasz na
/8/vczczye nasz Gestly
then /9/ powod doszycz v-
kazal Sty/10/my przyszasz-
nymy lu/11/dzimy y takim
thysz tra/12/mow y szkle-
ppem gego /13/ wmvrze j
oszyadzenym /14/ daleko
przesz rok y dzyen /15/
przeszewszy od mowy /16/
szlowye przes nagaba/17/
nyą

albo maly ktore gyne vka-
zanye czynycz dziedzyczne
a kako to ma vczynycz

OrtOssol 92,2,w.7-17

Przez p.p.c. Ac.

-----177b
MAYaly czy przyszaszny
ludze odmyasta ktemv pos-
tawyeny aby myedzy sasza-
dy obesrzely albo oglada-
ly myedzne sczyany

/28/ albo gyne krzywdy o-
bv/29/dowane myedzy sza-
szą/30/dy rosprawyly tedy
ma /31/ przythem zostacz
podlug /1/ Gych wysznanya
y /2/ przythym tako gdzie
ten /3/ czlowytek myal sz-
we /4/ tramy y wszklep
daley /5/ przesz rok y
dzen przesp/6/rawnego
nagabanya /7/ to podlug
prawa

Ort0ssol 92,2,w.28,31 -
92,3,w.1-7

Przez p.c.H.

-----205b

nyepolozyly gego a wedwu
nyedzyelv tedy maya y
chczą woythowy

y p/23/rzyszasznykom gych
/24/ wyna zaplaczycz Tedy
/25/ yako podwu nyedze
/26/lv nyepolozył tego
/27/ ortela wzały przysza
/28/sznychy y woyth nani-
ch /29/ swą wyna yako ye-
sth /1/ Zaprawa pothem
przesz /2/ rok rzekl ten
czo layal /3/ ortel przy-
szasznychy y w/4/oyth ny-
esprawnye ze/5/chemnye
wzały wyna

a mvssy my me pyenadze
wroczyz

Ort0ssol 103,2,w.22-29 -
103,3,w.1-5

Smetz pr. c. Ac.

Przez - supra

Nauczycie nasz yesth[?]y douyer ukarat thakym tuch
framow na gyezo murze obradzenym daleko przez rok.
y dzyen Ord. Mas. 126.

Przez

stymij przyszaszymy ludziny y
takym thysz tramow y skleppem gego
w murze oszydzonym daleko przez
rok y dzien przeszewszy odmowy
szlowye przez nagabanya.

Ort. Br. V 384.

Przez 2 acc.

S. tymy przysasaknymy ludzyny z takim
thys [pro: thych] tramow z szkleppem
yego w murze osydzrenym daleko
przez rok y dzien przesie wsrey odmowy

Ort. Dze. VI 384

~~VI 384~~

juer

Ad festum sancti Alexii
proxime venturum tunc usque ad
aliquid alq. juer ten swanthy
Alexy err na drugdy

1418 P. IV. n. 3357

Przer

Ab isto festo [sacri Alexii] proxime venturo
ad aliud wlg. przer ten swanthy Alexy na drugdy
1419 Spaw. IV, No 3358. Ad festum sacri Alexii
proxime venturum tunc usque ad aliud wlg.
przer ten swanthy Alexy est na drugdy 1419
ib. No 3357.

Pre (2)

353. (43)* Jakom (!) ia mam micolayewy zastawą wdwdzestv
cop przesthi naoui Godi.

1429 Zap Karsz nr 353

prae^{7?} rahi

habent peremptorium terminum
ad octo septimanas al. rahi prae rahi

habent terminos ad }
octo septimanas al. } 4437 Ag^o XIII 27
rahi prae rahi } 4441 Ag^o XIII 107

puer

ex utraque parte receperunt
ad terminos proximos et ad alios
terminos al. rok puer rohi

1442 Jgr XI 151

jures

habent terminum ad
terminos ad concordandum
ad octo septimanas jures vobis
do vobis
....(42)

1493 Apr XII 144

proser

Paulus... petiuit iuxta iuris
consuetudinem dari sibi ad evictorem.
Et datum est ei per tres terminos al.
proser troye roly

1462 Agr XIII 373

Pres — per

a quo nobil. Mathias... reposuit terminum
simplici infirmitate ad terminos proximos
per terminos alias pres roky na roky

1499 A 92 XVIII 536

Prerz

Prere dni = co drugi dzień ^{Prz}

Św. Hieronim nauczył w rzymskich księgach
pisząc o remanion pisząc o dniach przed następnym
dniem, ale jeden li po drugim ma przychodzić wy li prze-
stępując rras albo prerz dni albo dalej, tego nie wy-
mienił [sed utrum continui futuri sint dies illi,
an interpolati, non expressit] Rom. 478.

Przez

et fakłbi wol_x bopierij bilbi od weronaywego dnya
arz przez boczery dren (et nuodinterbius)... wol ka-
uzonym obruceron boprye BZ Ek. 21, 29.

6184

frues
2000.

arr frues freery dren
et nudius tertius.

predwecorij

Bali 686 14

Prer

mes mis

Jacom ya jalem Gilem, iaco
jua crin, jua rual jua mis o dera
coge

1409 Ks Mar I nr 1235

Przes

Jacoss [koln ja zaplaczila Janowi Sedlemin-
skemu the swythce, ezso listh gego nowil,
przesz gego poszla prziszlanyc (1) listh gey
jego polszlasci wrocil

*Przer
p.c. Ac.*

-----74d

any /28/ by chezyal przy-
cz ma /29/ ly on ozo za
to poku/30/pyos czy ozo
gest spra/31/wa prawego
mayd /1/ PRzyszasznyk ma
/2/ przyez ku Sando/3/wy
gayonemv /4/ bezs przyka-
zanya a przy/5/kazely ge-
mv woyth sam /6/ albo pr-
zesz swego posp/7/olnego
poszla przydz /8/ gdy ny-
echezal atho /9/ czyny
szwey woley iako /10/ by
spychy

OrtOssol 50,4,w. 27-31 -
51,1,w.1-10

juice

r. acc.

Иногда убер жетей гим thro

besto pressoitogo angola ^{staka} tothpouedramo

ju 2a 10

przez

Tedy uderzając na miły posty
on przez to tego angola do tego kto pro
<roka magressa jako niek był

Jan 1746 s
~~1750 s~~

June

June 20th

June 20th 24

pres
je jert byl hegdy narri ke muly pres atorego
sajitkego crimil. gescroer wethna cruda

~~presen~~
pres so teps gana jertey je on byl...
na crimil

gn 173a "

prozer

Pólecz nasz Xc miły święty Jezu
serce cię by on takó karsio miłował był
Isy on prozesen jest hól karsio
melika cruda stógyl

Zu 181 b 15

Przez = per

On przesien gest bit... ezuda strozyl Gn. 181, b.

Ny przes kogo gyzerego ne mamy otrzymac
tego, jedno przes dar ducha swótego Gn. 14, b.

Tako wpez go sly nadzecz przez swótkó spouecz
Gn. 172, a. Zebiez apt przes gego pprojskó gyma,

plodu bit prazycil Gn. 183, b. Przes to xlos
mamy rozumecz... zywoth Gn. gl. 105, a. Abyer

go sly duch przes ne (bogaetwo) gego duszy
ne byl wlowil Gn. 173, a. ~~Przes gego~~

power

Postal to me... power y zanquit,
refusacione por angel 2le

\$ 77, 54

(Inmisiones per angel) malos

juoz

juoz 26 onyoly

Out 77,54

presidmictro

Prez

762 Tako gemu pomozi bog | y fwan-
ti † iaco kedi Co|mendorowi, fka-
zolo¹⁾ pra|wo wrocziez yego dzlo|
weka, tedi gemu nekazal¹⁾. | pref-
yego Soltiffa precz |

1405 Pau n 762
Pieck vj n 832

~~dwa~~ przy

Jaco¹ to¹ fwatcza Jaco czilo Jad-
wiga przeffwego² | p^{ro}curatora zalo-
wala na marczina podrzeczfkÿe|go³
abÿ ge dua⁴ konÿa⁵ veradzono cha-
febne⁶ | abÿ ge donego⁷ wdom
wÿedzono⁸, tÿch konÿ | [[donÿego w]
{wgego} dom nÿe wÿedzono anÿ
gich vzitek | ma

p 22 (VII 2) 1-1<Jaco t>ho. — ²prze

1421 Kościan^{nr 898}

Przez

1351

Taco my pomofz bog | † Jaco tedy
kedym szedzal szoltifchem [za] | za-
zedzonym kyedzysz mala Jag-
nefka | fdambrowky¹⁾ Szoltifchem
pravem | cynycz tediftam przed-
gayonym wieczem | nyefzalowa²⁾
fchama aný przewego | p^{ro}curato-
ra opolofmy grziwny aný | tefz
onye cupowala³⁾ prawa

~~Przyb 22 Lubow 25~~

1430 Pozu no 1351
Przyb 22, Bibl. Warsz 1861 III 25

Przez

1307

Taco | my pomoz bog † Jacom |
ya wten czafch szedzal pole | law-
nicoff wten dzen naktory | dzen
włodars paną Janow | fdal rok

prześpana Mycolaya | Stareylanka
maczkowy Sb | runowa

1428 Pozu w 1307

Prez

593. (259) Jacom ya neoral they roley < gwałtem > wkto-
ram dal wyazane micolayowy przeszwoznego. — (250^v) [Jac]o ya
to wem wktoꝛą roly szesek dal wyazane micolay[o]wy prze-
woznego (!), tey mu on ne pooral gwałtem.

1449 Zap Wanz nr 593

gdy bracia albo 28/ siostra z bratem oczyszczoną badaną oddzielony, a ktemu przyzwala albo / geden z nich przyzwoli, tedy drugi potem nie może wzrzeczyć, ale ma trzymać tak, jako drvdzy, wygawszy o cząść, czsoby nany przyśliszala, o tą może mówić. Aczlyby bracia albo brath, siostra w oczyszczony nie były rozdzielony, a tako aczby myli lyata rostropnosczy, tedy wstawyamy, aby w tej dziedziny, ktoraby była nagabana albo gdzie gynde przez wasznego lystem

-----
pozewnym dano jawny rok, na ktorem tako ma
stacz, acz kto ma mowycz czso ktey dzedzynie,
abo ysz by byla gego abo ktore prawo w nyey
ma, aby stanal tego dnya thv abe tv na rok
vkazonem praw swa vkazal abo poloszl.

recze nye stanye, rzecz, o którą pozwam, straczy, wyną pokvpywszy. Aczlyby sapyercza na pyrwem recze sam abe przez posła swego nye stał, tedy rzecz, o którą pozwam, straczy s wyną syedn grzywien.

/121/. O pozwanyv nyerzadnem.

/Z/akazugem chczacz to nyecz, aczby naszymy dwerzanye abe kterzy gynszy na naszym dworze pozwany abe zastany abe przy naszym sądzy / 50/ nyenawyszczyą abe chitresczą, tedy nye ma-

Przer

Sul 32

Przez

rokv sapyerz stanye a powod nye stanye, tedy sapyercza ma byc wyzwoion od rzeczy przez powoda pozwanye; aczby tesz sapyercza nye stal sam abo przez posla, tedy dla nyeposlyszenystwa ma byc zdan w wynye dw wolw.

/37/. O sastawie dziedziny patrz. /

20/ /R/ychla rzecz w nyektorych sztvkach gest potrzebna abo tesz nyepotrzebna, a wszakosz przy sadzech a rosgodzenyv rzeczy rychloscz nye ma byc dzerszana. Przeto chczen, gdyby nyekto byl pozwan pyrwe, wtore, trzecze kv

Przez - per

Ydi nyektoru prziisyanqal tako przez syan yako przez
swyatkcy, forma prziisyanqi wymowyl Jul. 99.

Sam per se, quam per vestes

Przez

33b

wzata bądźse, 42/ o ta skazęgony yako za woz /
syana. Acz sluga, ktory rseczon gest holomek
abe hannsknach, sadowy /s/ pana swego wczyny
nyektorą schcedą abe krzywdą, pan gego zan ma
deszyc wczynycz.

/97/. Gdy vbogy pozowie bogatego.

/G/dy vbogy czlowiek pozowie bogatego o
gwalth, tedy bogaty o gwalt przez swyathky na
syą oczyszczyc abe podlug obyczaya gwałtownego
rowną wyną na bycz skaran.

DEIAR. 41-42

Prace

952. (1309 r. 1452) Jako smy thako zyednaly Stanislava zondrzeyem zyeney strony a paszka zJacubem spowschina sdrugyey strony od granicze do granicze Tądy kandy sobye stribovaly i znakj polozyly przez vrzandnikj.

1452 Zap Wansa nr 952

פרז

בשעל... עורן פרז מוסר
פוזרן זינגל בר Ex 38, 22.

Przet (2 acc.) - per

niefoszczalę slow mich ... Ktram to stal Knygn
paxes slugy me

NZ Jan. 29, 19

te/11/dy ona tego zostanye
 /12/ bez szkody y bez
 odmya/13/ny szwey szkody
 rzeczy /14/ To prawo layal
 hannus /15/ przesz szwego
 Rzeczniką /16/ y przyszagl
 przesz ortela /17/ nalawy-
 czy y wyrzekl /18/ taky
 szobye ortel albo /19/
 prawo Gdy hannus n/20/ye-
 chce wyerzycz they /21/
 panyey aby thy pyena/22/
 dze szgey rzeczamy szgy/
 naly bez gey wyny al/24/
 bo nyeprzyszrenye

Przez
 J. K. K. K.

-----15a
/27/ Gdy przyszasznyczy
/28/ za swe albo zaposz/29/
spolne pyenyadzye /30/ po-
szla po prawo /1/ Syroth-
ny czlowyecz cz/2/yaszko v-
ranyon tego fol/3/drowal
woyth przesz swe/4/go rze-
cznyka prze gego /5/ szyro-
czstwo wydzacz gy /9/ Ban-
dzely przyszaszny /10/ woy-
th od swego pana /11/ wyn-
owan przed prawem /13/ Da-
ley o thym rzeczny/14/kv
mowimy prawo g/15/dysz on
tho vyznal przed

OrtOssol 20,4,w.27-30 -
21,1,w.1-15

Przez

-----171c

SJrothny czlowyek czyasz-
ko vranyony albo wranyon
tego foldrowal woith

przesz szwego czlo/15/wy-
eka tho gest rzeczny/16/
ka przegego syrothstwo
/17/ y ostrzegl tho wfol-
dro/18/wanyv w wyschylaly
/19/by bolescz a by tesz
mogl /20/ v wyschycz za-
lobą ate/21/mv ozalowanem
mv czlo/22/wyektiv vdzalano
dzen /23/ do zayvtrzą Te-
dy przy/24/szedl przed
prawo komv /25/ dana wy-
na

OrtOssol 90,2,w.14-25

Suzeta p. r. c. H. c.

-----197c
Tedy burgrabiaby postawyl
tego yancza przed gayonym
szadem

y rzekl /12/ przesz rze-
cznyką szwego /13/ panye
woyche y wy/14/erny przy-
szasznyczy g/15/dysz ten
czlowyek zle /16/ y fal-
szywye lysthy /17/ przy-
nyoszl nyeodmy/18/asta
ffryburkv Jako /19/ sbye
szam zobowyzal /20/ Nay-
dzyczye waszem /21/ pra-
we czo on za tho /22/ ma
czyrpyecz albo czo /23/
zatho przepadl

Tedy opowyedzal ten ya-
czecz

Ort0ssol 100,2,w.11-23

Inker for c. He.

Prez

1030. (399) Jakom Ja Andrzeyewy przesmoya Czhalycz
nyevipasł zhytha moym Bidlem Gvalthem. — Jako ya tho wyem
Marczin Andrzeyevy.

1457 Zap. Kanc. nr 1030

Falko zagaszonym swiece byl przyczyncza rany, 36/ skazalysmy za rany dosycz vezynycz. /
/79/. Gdy pastyrz nye przyszenye owiecz.

/I/dzyk szalował na pastirza, ysz owczą, ktorasz do czrzody przez pastirza wegnał, gego stroszey poleczywszy, ten owcze gemv nye przygnał, a tako zgynąla; ale pastyrz rzekl, ysze owczą z gynszym dobythkyem do wsy wegnał. Tedy my o taką rzecz y tesz tey podobną pastyrzowy skazalysmy przysyandz, jako owczą w wyesz

Dział. 35-36

ją odpowiedzialność; a jeśli gdyby bili pozwany do-
wodny według urzędu przed nas albo naszego sa-
dzą, tedy mają odpowiedzialność, którym to ma być dane
rozmyślane a obyczajny.

/122/. O dawności przedanej albo zastawionej.

/V/ stawiamy to na wieki trzymać, aczby kto
przedawszy dziedzina swą, potem w niej chciał
nieczse według prawa pozyskować w sądzie, to ma
uczynić przed esną lyath. Aczbyby też zasta-
wyl dziedzina komu, a tedy sam albo przez swe przy-
rodzone .nye wykopyl any przed sąd przywyedl.

Dział. 50

L. Sul 65

-----
 yszby chciał wykypiec do trzydziestcy lyath, te-
 dy takye dziedziny przedane abo zastawione po-
 dlug dawnesczy lyat przerszczonych mayą zostacz
 v tego, kony przedany abo zastawiony.

/123/. Twardescz statuth.

/A/ ta statuta chczen, aby myali necz na
 wieky od lyath boszega naredzenya tyssyacza
 czterseth czterdzessczy syednego lyata.

/124/. O wziaczv kony abo welow gwaltownye.

/A/cz kony kony abo wely, skot y gynsze
 bydle abo gynsze rzeczy kterekele badz zlodzey-
 Dział. 50

Przez

I / Przez osadnika = in steel

B. przez osadnika

14M MPKJ.V.110

F

OS 1,2

Przez (cum acc.) = per

Gernold przez (s) swego syna Gyothra, ktoroego
chowa w domo swem ... i nyz sbil barthmyka
platynego Jacuba s Popona

1472 Tju Sad. 76

Prze (2)'

1677. (429) Jakosz thy mnye vyverl osmyoro ovyecz soborj
mey kthorem byl zayal schkody swey przessyna thwego andrzeya
Thako my pomozi bog.

1493 Zap Kasz nr 1677

Przez

1789. (776) Jakom gya nyewzyanl trzech syeczy szyarnych (!)
przes szyna swego Jacuba vychodzaczego Sdomu ywchodzanczego
wdom (prz) wwoythka kmyeczya vewszy cavyeczynye Gwalthem. —
Jako my tho vyemy.

1497 Zapłana nr 1789

1530. (543 r. 1481) yakom sya ya vgyednal szwamy² przesz-
 yednacze tho yesth przesch slachathnego Boguslava szmoszen
 y przeszlachathnego thomka sz kroszny odwa szpandj owschu poth
 zakladem cztherech kop (zakladu) thako my bog pomoschi etc. —
 yakom ya szyednal szlachathne vyelochną yszszynem (544) yey
 szlawathnym loduigem³ myesczenynem varschewskym odwa szpandy
 owschu pothzakladem cztherech kop thako my bog pomoschi (bog)
 yswyathi krzysch.

1481 Zap Karsz nr 1530

- 2 poprawiono zamiast sz thobw (?)
- 3 litera d poprawiona z: g

Przez (cum acc.)

Tedy gych mynistrowye samy albo przez kogo
gynego yestlyby thaka, to nyemocz szwoya,
nyemoczny yemu opowycdziely... powynny szay
nyemocznego nawycdziyci

1484 Reg. 719

Przez

„per”

A to czyniły zły duchowe aby jako przez
nyewastu cłorozjeka przywyodły ku potupienyu
tako tesz przez nyewastu chczely odkupienye
naszego zbawienya naga tracz (Rozm. Pam. 475
2. p. XV)

„per”

Przer

Yerdzil brath moy Tambahveri soltan
do Mahmetowego grobu przez lithoregom
ya wskazal poselstwo do cressara
Thoreczkyego .

1500 List Pat 174

Prer

A golysh sya may brath od grobo
Machmethowa norocil thedy czeran
koverky nshkaral lew mnye pures
bratha mego y pissal abich sya
yednal s kvohyem polshym cion
ya potow ncrinyer

1500 List Fat 175

Greż

O tem też Bog ociec mowi przez proroka Izajasza
nakońcu ksiąg, rzekąc: Rozm. 839.

Prer (cum acc.)

My mamy zakon, który nam Bog dał prer
Mojżeska Rozm. 811.

juceol

ore Suleh juceolal Gooth
freni juceolami juceol postla

1400 Habe 26. 19

Przez

Przesz kthoregosz, per quem, tho
wszyczko panye szawsdi dobrze stwa-
rzasz ... y dayesch nyam. Przezen,
per ipsum, y sz nym y w nyem yest y
thobye bozye ... wszelka czyeszcz

ca 1431 Msza XII s. 220

Przez

Per ipsum et cum ipso est tibi deo patri
omnipotenti in unitate spiritus sancti
omnis honor et gloria, przeszen y sz nym,
y w nim yest tobye, bogu oczczv wszech-
moczny y w gyednosczy ducha swatego,
wszythka czeszcz y chwala 1446-7 Msza XIV

s. 185

Przez

Per quem tu omnia, domine, semper bona creas
... et prestas nobis per ipsum et cum ipso
est tibi, deo patri omnipotenti ... omnis
honor et gloria per omnia secula seculorum,
przez yegosz thy tho wszithko, panye, zaws-
dy dobre thworzysz ... y dawasz nam przeszen
y sz nym, y w nim yest tobye, bogu oczczy
wszechmocznemv ... wszythka czescz y chwala
przez vyecky abo na wycky vyeecznye 1446-7
Msza XIV s. 185

Przez

Per quem tu omnia, domine, semper bona creas
... et prestas nobis, przez yegosz thy tho
wszithko, panye, zawsdy dobre thworzysz ...
y dawasz nam 1446-7 Msza XIV s. 185

Przeke (cum acc.) = per

^{per}
~~Przeke~~ y smym, y w nycem gest tobye boju
oczemu. ~~przechmogacem w gednosy ducha~~
~~swatogo welka reser y chwala. na wety we~~
~~kom albo przes wyeka dag. Mat. Dod. 63.~~

(donare digneris... per Christum... per ipsum
et cum ipso et in ipso est tibi Deo patri...
omnis honor et gloria)

1424 Intra 3s. 63; sim. ~~masse 4, 6-8~~
III IV, VI-VIII

Przez = per

Nikt nie może przyjść ku Bogu
Ojcu, jedno przez mię [nemo venit ad
Patrem, nisi per me] Rzym. 561.

pro

qui pro meo hōdō ymōn fīch
pro meo hōdō
pro hōdō meo

Fl 15, 4

Si. Pub

ran. inst.

4uj. nichōdō wōpōmōdō
... wōstō ymōn

Præter (cum acc.) = per

~~Statuerem, poterem, crederem, proderem, viderem,~~
~~noctem, bore, kary, ty, offery, domy, esery~~
proser rancie swanteo angulo tuogo na
wysokosery oltarra tuogo przed obliczym
bosrey moery twey. ~~Mat. Dod. 64.~~

(Deus iube hæc perforni per manus
sancti angeli tui in sublimè altare tuum
in conspectu divinæ maiestatis tuæ)

1424 Insa $\frac{3s}{III}$, 61; sm. Insa $\frac{4}{IV}$, $\frac{6}{VI}$ - $\frac{8}{VIII}$

Przez

Te rogamus omnipotens deus, iube hec perferri
per manus sancti angeli tui in sublime al-
tare tuum, czebye proszimy wszechmogaczy boze
ze, kaszy thy dary donyescz/przesz racze
swyatego angyola thego na wyszakosczy olta-
rzą twoy 1446-7 Msza XIV s. 184

juer
7000.

Ati dryalane Gita dryala,
kora juyaral jom boq
juer rókóó Maydesoroó

B2 Ex 35, 29

Bal 739 35
776 6

juzer
zacc.

gve puthasal juzer no'ko moy sesoch, abi
sinoye tsahelsci bidlyly' or stanyeer
in manu

B2 Neh 8, 14

za post.

Bale 298 a 3

juzer
2 acc.

17a jastrzedniowa

moayl yert pnes wsta
Srova shych Ew Zam 290

Luc 1, 90

проект

Христос... во свете крестоу
Св. пр. апостолскаго казанья
и на г. г. 75 а. г.

muar

Cristus ... celonyeku nauke
dal, pres gósz by sy jornał y
szylake naueryl Feb 13 1897.

Przez

zacr.
ze wzrogladu

na koinechom!

na odpuszczenie grzechow gydi
przez wnatramosowy mylasxyesdoya
loza na 12029.

Ev. ex. XV PF VIII 2911

~~mooyl yerd przez esha szvyathydr.~~
i b. 290

mayą prawo, nye mogą bycz pozwany, gedne lystea naszym abe starosti naszego; ale na dwerse naszym abe przed sadem sady naszego pospolitego, meczą naszą abe starosty, kromye lystv na gospedze mosze pozwacz. Ale kromye dworv naszego abe sady, gdy kte ma bycz pozwan listem przez sluzebnyka, a te tente pozywa abe slvgą swym, dawszy wv rok, przed kym stacz a kyedy; aczli bi pozwany na pyrwey y wterem rekv nye stal, tedi sadowy pokypy esmy skoth, a gdy na trzeczen

wkładamy, aby kaszdy ryczerz albo prosti slach-
czyez pod swa choragwą stal, aby gdy przydą wal-
ky, wmyalby swe myesczecz pod choragwą odzer-
szecz kv obronyenyv swey choragwie. Paknyali
odtychmyast ktorego tako nyeposlusznego nan wy-
dadzą, przez naszego komornyka, pod ktorego cho-
ragwą myalby stacz, tedy konye tego ryczerza
albo slachczicza przydawamy podkomorzemu.

/12/. Vynny ma bycz dan za rąką dlvszynykowy.

/G/dy geden drugego przeprze sadownye a zda-
dzą gy vynnego bandz o dlug abo o ktorakole rzecz
ten od sądv nye ma odstapycz, alysz dosycz

Præl.

By. forasseyu maysstheh
saryath veyessyl.

R. ~~21~~, 211.

Prer

Przymedny do Pilata... prer sbugi Pilatowy
Jesucrista rwiqzanego podali Romu. 748.

Przer

Sam - Hra/ni - ~~przer~~ mō p[ri]t[er] ietm, iz uam
hochal [dach 2]emp urogow uasit Kiv. avf.

juer

Swóthy Bartholomej ... napinšue
legads tro gest 'čyl oth sebe odšrucyl,

abyz go sly duch prazne & gego dusy me
čyl obout

Zu 173a 75

Iner

Mily Jesus... nekb:... Ale pre to, crui pre
moje meke i prer trudnoi' bozija, ... uinicie
tego, ktoreg si wy minimate protivogo ctovnika,
siedrge na pravicy... moey Bozj Rom. 742.

Przez (cum acc.)

Prekąd był miły Christus: który jest z Boga, słowa
Boiego słucha, przez które poduncieństwo będzie
uciecznikiem królestwa mego Rom. 784.

Przekaz. propter

Bo troyskije są rzeczy przekazywane
są to rzeczy od ludzi świętych
Inia quoque sunt, propter quae quis
videretur a populo sanctus
in XXI capit. v., 428.

Przez

Ysz zona po semytcey maza... po
mazu wszechko gymyenyje lwywala
a. przetho nyekthora gymyenyja
obczem albo bliszeim przez
nyethalosew (per inadvertentiam)
a. sle tych wdow przyglazolanyje
... karyta sa

Jul 74

Prerix

3x staradawna ... w nyektorem
capitule ... gest wyslowyeno, ysze zona
... pri usrothkem dobre ... myalaby
ostac, ale ysze nyemate skody mas
tho dreeem obikly byli psychadraci...
Ustawamy (tamen quia non modica
dampna per hoc pueris solebant
evenire... statuimus) Jul 75

przez ^{szczer...}

^{szczer...} mieniy wschitkij cxsnoti, podlug ge-
gosek slowa cxiowjek slunje spravjedliwi
a do bri, przez dobre a spravjedlne wesin-
kij

1/2 XV R. XXII, 239.

puer

ez ponadu?

Tesno nuyó puer dreehy
(praeter filias) Heth R Gen 27, 46

przez
zacc.

um - willeu

~~przez~~ ~~przez~~ ~~czyj~~, ~~obrotu~~, ~~podziemie~~

nie upoznały jego przez
podziemie ducha a przez diablo funkcjonuje

B2 Ex 6, 9

~~Bab 44 a 27~~

31 x 14

46 a 27

spirit

jučer

Bo jučer to dobroj otplatj sačeye
na šarbu gramadrišr

82 Sob 4, 10

juer

Edissem s namy puelival,
locyem lial juer wolyj' bozj'

82 Tol. 12.18

-----185d

Ten czlowyiek vmarl Mozely
ta pany odzyerzecz

swe pyrwe danye /28/ wya-
no ytesz ktemv /29/ polo-
wyczą gymye/30/nyą czo
gey pothem /1/ Masz dal
y zapyssal czy/2/ly nye-
ną myecz pyr w/3/ego wya-
ną przesz druge/4/ y slo-
wie wthore dan/5/ye y za-
pyssanye albo /6/ czo o
tho gest zaprawo

OrtOssol 95,3,w.27-30 -
95,4,w.1-6

Przez pnie. Hc.

Przez

Nobilissima per exteriorum morum honestatem, naslachtetnyesza press zewn-
natnosczy obyczayw 1456 ZabUP^ozn 99

Przez

Pulcerrima per peccati innocenciam,
przez niewinność 1456 ZabUPozn 99

Przer

Przesz thwe dlugye y wyelmy dalyekye ode
mnye, myly, ... [zalofer wyelka y bolesz[er]
mam w swozym szererw nymye. 1447-1462
Tab. 544.

przez 2 powodu.

Adam mye wyepłere wkuwyl,
przecho przez mya omrrecz
mosryl

MPK J. T. 185, 142.

~~St. o nr. 141/142~~

Prze

1807. (532) Jakom ya nyegymal any wyazal powrozy przesz
szwa zona ffranczka Czeladnyka Jacobowego anym mv zadal
rany wbroda krwawey gwaltem podla poszw thako etc. — Jako
ya tho wyem.

1498 Zap Wanz nr 1807

Przer - caua

Mye odrzveray mye przer ma vvelyka
zgloba Naw. 47.

1178

Przez = per

Bo człowiek wpadł w grzech przez
pychę, i na drogę imania nie wrócić
w koleństwo, to crui s'uniata. Et quia
crim hunc cecidit per superbiam, per
aliam viam redire oportet eum in
regionem suam] Rom. 403.

Trzeź

Pilat widząc, iż ji jęli przez zazrość, chciał ji rad puścić,
a wyszedwszy nadwor ku żydom i rzekł: Rozm. 813.

2 pasodas
Pier (Pre?) (um acc.)

[oc. Jeouista]

Pilat... wiedział, iż j^v pier narodził się w czasie
kapłani, oraz biskupowie, bojąc się, by weni w czasie
nie byli Rom. 809.

Przer = pro

pro qego ymφ welyky boyy gerz fstopila
Gn. gl. 170, a.

pro eius nomine

frues

z acc.

ali pan bog fruesydd

frues Abrahamia isrithe, esso
post moyyl ku Abrahamowy

(prophet)

Be Gen 18, 19

Bib 20a 32

Грехъ (cum, acc) . per

Где съюзъ одъ нбывѣностъ съестныхъ
грехъ, съестныхъ, по съестныхъ: cum
carnis luxuriam per continentiam
constamus 2 1/2 XV Катвин. 243.

fraser

Monica clouek thy to dary
gest strazil sukapsne gyet mylo-
seryne ... a talo vger go thy nadren
fraser svqtho spawer a tere pres
dostogno jokatno

Gu 17 2 a 13.76

juvez

Alvez go sly duch juvez me
(sa. bogaetro) f sepo olury me byl
blodit

Gu 173a

Przez

przyszła, urelno, tho gest przez dotkniemy ✓
ma wzinyz Jul. 74

✓ Corporate insurance

Przer

Ortilegium factum ita, quod homo met
tercius debuit juramentum facere et fe-
cit per testimoniale domini heredis et
advocati, et scabinorum al. przesz
szwyadcenye supradictorum, quapropter
informacio hec ista sequitur ut infra.

1450 OrtWp 117

Przez

Exprimere, vyslovysz, et explicare,
a vypovyedzesz, loquebatur de ipsa
sub metaphoris, przez podobyenstwo
1456 ZabUPzn 95

Przez

Przez podobieństwo - 128 allegoriam

1471 MOKY $\bar{v}$ 128

cf. Prze

Præx (cum acc)

metaphorice, præx podobienstwo

c. 1500 Etz. ~~Stow~~ 81

porer

modi

Upomyuax poreris lagothne mowene = moves per
mellifluas rationes | 1766; R. xxii, 19.

Przez

2937. (150) Ja kom ya przez szeszlanje szlugi mego nye-
przeoral Sznakow naszmolach gwalthem szyla anym szkodi vezinyl
ya (!) dzessancz koopp grosschi polgrosschkow Tha ko mi etc.

1469 Zap. Warsz nr 2937

Przez per

Jako kameen thako kapturn pissan badre
pres k ij kurt
2. p. XV Park. 413

Prer

Statuimus quod quilibet kmetho
homo sive incola cuiuscumque condicio-
nis et status existat non debet exire de
hereditate... domini sui a modo per abditio-
nem pnesz odkaszanye... solum debet... lanceum
collocare... alio kmethone.

1477 Mac Hps. VI. 414.

Przez (cum acc.)

Szmyłowy sze, myły panye, nade mna, the
przez laszka, a pothern przez chwala. (M Ws,
92a.

juer

Ten psalch -> poriyada, yze Xpuz
vryalyon yet sryatu juer
narodnye z pamy Marie od
boga

Sub 97 ang.

Przez

Videmus nunc per speculum przez podobność
stworzenia XV p. post. GlDom 47

Przer = per

Miły Chrystus... królestwo Jezusowe powie
dwojako: jedno królestwo jest to, którym króluje
przez swą moc Rzym. 780.

Przez

Przez... Chrystus:.... k temu jestem przyniesi? na
ten świat przez ofi?cenie i przyjscie w świat,
abych wiadectwo da? prawdziwie Rom. 784.

prez 2 acc.

k dobremu ostac są oblemaić

preto prez (stepego...) dobre są
znamomnić

Wzr 6r 19

Prer

Prer [slapog] dob[r]e se znanostijé Niv. Br 19.

315

pauci

facy dobre są jucz on... para-
lytica... znamonniq

kiv Gr 3.1

simb 33

pres

pres ain lyszupy, choscy meo, w
nem mema (pro amera?) [gō] nix gynsego
ne mamy rozumec sedno jego aclebroser,
a najisuecz lyszup oblere na srō crasne
xlo (leg. gdo) ..., a pres to xlo mamy
rozumec jego cysto (pro cysty?) zyroth

zn gl. 105a

pres

leć do mojemu o myłosierdziu,
jez gęst 24 mętra; a pres do sie
nozu mye wyetyka 'mylosce

Put 118 ang. 7

finer

Prices to xlo many
nosumecz... zynoth

In pl. 105a

~~_____~~ *prosej*

que sub nomine terre
expressitas yassa
prosej sye mxa

~~Brückner Kaz. str. 3.~~

~~Rozpr 25, str 152~~

~~Pat. T. 475. G. Co.~~

pat. XV

~~_____~~

920

R. XXV, 152.

Przeszłość - jest jako

Duchowny... przeszedł tego króla...
rozwinął się Adam
ex xv MOKY I, 317.

Przez

A duchownie podług (830) wielebnego Bedy przez tę koronę tarnową rozumie się szwyńczye (!) naszych grzechow, bo jako nasza ziemia rodzi tarnie pchające. także miły Cristus przyjmując koronę tarnową barzo przykrą a barzo ostrą, pchającą ciernim, mienił, iż nasze boleści sam on miał nosić a prze odpuszczenie grzechow jest cirpiął, ktore grzechy człowieka pchając albo koląc więcej niżli cirmie. Rozm. 829—830.

Przez

More Bog s tego kamienia, erui ska
[z pogaństwa], ktorei sie przemienuje
przez to kamienie, w kresie syny Abra-
mowy [potest dominus de lapidibus
istis, id est de gentibus significatis
his lapidibus, suscitare filios Abrahe] Rom.

178.

Prer (cum acc.)

A ori rekli: Ganna, prer tiore se obwo-
tako wiele rozumie, jako by rekt: O gospodnie,
xbaw mię Rom. 7.54.

proes
2 acc

proes ti dari milose stua deui-
cego more otrimash .

~~ksiu av 7, (av 31.33,~~
do 3, (do 1
sim. 16.)

Przez na skutek, dzięki

Przez ci dani miłok sina deucego more
ot[riz]mach K'w. Dr 3.

frater

frater my narzym दूसराम
धेनि अधुमाच सदानेन अ पोथेम लोके-
स्तु मेहेस्ते,

my jores kogo pynsrego ne manny
adumacz tego, jedno frater dar ducha
swietego a jeste frater pomoc

In 146 35

pres.

My pres kogo Synaiego ne mamy
otrymarz tego, sedno pres dar
ducha swa, tego Ju 14 b

price

Tako s'oc je thy address press
svo-tho; spencer
a serre pres dostojno; Ju 172 or
jahntho;

mes
zac.

A tedy včer jedy on svotepa
(pro ..) Zana bil prosit, isbica Xpc
mes sego prosleji gyma plodu bil posyent

Zu ~~140 37~~
~~172 a 11~~
183 b 24

• puer

Isbrer xpt puer gego
pucorobó; gyna plodu bit posrycil
Ju 1836

proer

Treecer duta many nosumeer, kahoer
ou (se. sw. Panes) to ymo kore Xc gert.
A soch oscech y f svam serco mal ymo:
na sfem cele, a to pres fari (leg. uare),
preskothy dobre per fide in manibus,
per bonam operationem Ju gl. 42a

juer

'wstuter'

Ne zbara se col juer
wchij ezecr

El 32,16

Przer ihu xe

Tomye Jesu Criste... yensae z woley ocrera
y z mocy ducha swietego przer smeser
lawy^{je} wath wssywył yess sbaw mye
(Domine Jesu Criste... qui ex voluntate
patris cooperante spiritu sancto per mortem
tuam mundum vivificasti libera me)

prze & VI

1424 Przer 3 & 66
III

Prxes

Werniss w tho, cxlwecke xbozny, ysx
prxesx trnd bog sway lud odyal
dyabley stroxey Bogur. B.F

(ysx bog trnd prxesx sway lud... ib. F.)

Przez (XIII / XII)

14

Przez tego wspaniałego a swą łaską nam daję,
przez która bychmy mogli nabyć ducha swiętego.
a potem przywrócić królestwo naszymu, Amen.

~~R. XXXIII. 185. RV, R. XXXIII. 185.~~

Salve Reg 14.

Prze

Domine, ... qui ... per sanctissimam mortem
tuam mundum viuificasti, libera me per hoc
sacrosanctum corpus ... a cunctis iniquitati-
bus meis, panye, ... yen ... prze[ł] swyathą
szmyercz twoją swyath vszywylesz, sbaw myą
przesz tho sywathe czyalo ... od wszech
slosczy grzechow moych 1446-7 Msza XIV s.

Prze

Panye synu bogu zyczego yen sz woley
oczera sz mocy ducha swyatego praeswathu
sz myeris twoga swath uszyyl yess shaw
mya (Domine Jesu Cristo fili dei vivi
qui ex voluntate patris cooperante spiritu
sancto per mortem tuam mundum
vivificasti lobora me)

praez & III

1456 Prze 68. 264 VII

Pner -

A wszakoz pre tho racyl szp na then swyath narodzyez...

aby ~~to~~ pnes tvoj mójtho szmerer

medry bogem ocrorem a medry

gnesnym myr uerynyl -

1451 Mac. Dod. 105.

Pner

Presz yey pomocz a caslugay ---
roszmnosylo - eius interuenientibus
meritis (salus) est aucta

1/2 XV vey r. 282

Prax.

Изучение этого предмета
Прессовое устройство.

1453

(R. ~~15~~. 210.)

free

I nagyly egyőbe csomoknyósr.
nyery jmes dree ceni takes

B2 Ex 8, 7

finer

Merzengly. gnyóóce carnolasyó'sonyery
finer swee crani talyses
B2 Ex 8,7

Przez

Przishy do Jemsalema przez (inxta) rōko
dobroŕ boga swego nad sobō B2 I Esdr 7,9

Przebieg choroby.

-----106d

Opyekaldnyczy wszaly tho
naroszmyszlenye
wthem tha /16/ pany wmar-
la pyrwey /17/ nyszly od-
powyedzely /18/ opyekald-
nyczy Potem /19/ masz v-
marl tey panyey /20/ Vpo-
mynal szye opyekal/21/d-
nykom a by gemv daly /22/
ten z szrzbrny korczak
czso /23/ gy vnych zosta-
wyl szwą /24/ panyv przes
zamyaną /25/ a opyekald-
nyczy mow/26/ya acz kor-
czak ten od/27/wmarth
na tho szą zywe dzyeczy
tey panyey vmarley

OrtOssol 64,3,w.15-27

Mac 85

-----107a

opyekaldnyczy mowya acz
korczak ten odwmarth
na tho szą zy/28/we dzye-
czy tey panyey /29/ vmar-
ley kthemv mo/30/wy tey
mąsz vmarley /1/ Panyey
gdy ten korczak /2/ mey
zenye wprawem /3/ dzale
szye dostal a przy /4/
wasz przes zamyana zo/5/
stal a namyą po mey /6/
zenye przyszedl a nye /7/
na gey dzeczą
gdysz to gest gydacze gy-
myenyne albo nyegydacze
czo to gesth prawo

Przes por. c. He.

OrtOssol 64,3,w.27-30 -

64,4,w.1-7

Przez

na skutek

Jan y Andrzej przez ocrera swego niezdy
lybora sz Roshkowa, Pawel, ..., byly pomo-
canyerz Stanyslawowy Konarskyemv

1493 Wolff Zap. 158

Przez

na skulek

Marczyn... z Jakup..., były pomocnymi...
Konarskym v ku zabyczyw... ocieka mojego,
przez zaklath dw sthw kop groszy

1493 Wolff Zap. 158

Przer

Jesus... rekt...: bacz, iie mie niekto do-
tknął, gdy re mnie moe wyszła a wrod
albo niemoe przer mię. wdrowiona [Jesus
ait: aliquis me tetigit, virtutem nam exisse
de me scio morbiqne salutem] Rom. 223.

pres

Ten psalm } penyado, ye
Xpus nam pres sane imat fyer-
cane wrye Ho oleve dnye

Pal. 38 ang.

Prmer

Prmer carya, Maria, uschytko
dobro verynyono gost Kar 93

ki lha may prmer is

przez

Taco etc. ifz to fwaczø czo pobral
Micolay | Michalowi gego ymene to
pobral sprauem yfz czangnøl fzeme
^{terra}
prespowecz

L. 1924.

1396 Kościan m 31

Przez

203. (273^v) — — quia przes zapowecz pomloczył pszenycza
w gumne.

1427 Zap Warsz nr 203

^{cum acc.)}
Frez (Lipomino?)

In banito iudicio inhibuit quercos secare...
et filii ipsius scinderunt vulgariter poses
zapowecz

1433 Gyn Proc. 324.

Przez (cum acc.) = post (?) = minus

Petrus ... docuit (suo iure) contra Mathiam Emethonem ... pro frumentis, videlicet sedecim cassulis, quas accepit post arestationem, alias przez za-
ponyedr

1448 Tym Szd. 39

Pre.

1241. (1105) jako (yacob) woyczzech przyechawszy sąmowthor
na gymyenyę dziedzynne < moye > gwalthem przeszapowyecz
łowyl zayacze.

1465 Zap Warsz nr 1241

Prze ?

Jako ja nje chorram, any mam
u domu moyem. Wyrobna othe trzech lath
prze braportow ghaltem

1466 Profil. VIII, RO.

[Bück. OF VII 122² napowic: przez zapowiedi]

Przez 2 acc. 'ubren'

Jakem ya Mycolaya minarozika
paese zapovyer panolay nyechowal
w mlynye. 1491 Coss. LXXXV

фмер

ре орг. ма'

2acc

фмер there ... построяется

En ap. 1a

Prrez (cum acc.)

Kriste, prrez twe rani raer nam daer kaplan.
e. 1449 Wicl. 66.

garden

~~1994/11/11~~

Przeł.

11 1 8 7 10 9 2

Wyrzyk Anno szwya- | tha przez weszele twe | day

5 3 4 6

nam dosztapycz ch | waly nyebeszykey

~~734~~

M. W. 1036.

juer

Ja preschna proscha oryebye juer
tre mylosryedse Nav 106

~~prer (sacr.)~~ prerex

Kré,

Kryte, prer thwe amaxenije,
rosx prosx dyable obstapyenje.

MPKJ. I. 199x.

~~Zalo unier x Nohor. A. 1295~~
Sanga

Przez (cum acc.)

Yezu, przez twoje umaczenie
Daj nam dobre dzieła zkonanie. ^{Ex. xv} Mac. Dod.
137.

Прех

Ныѣ допросхайте ныѣ на хатраженіе
прех тве болесно омеженые

xv/xvi П. Св. XII 163.

Przez

O Tęmi myli przez dobrocią, słwoya
okaz dzyra, moc, swoya

xv ex. gwp 29

Przez

day nam karkę myły p(au)ye
przez kłwoye wyelluye srmylowanuye

xv ex. glwp 29

Prer

Nas mylosywy prany... dazre my
wybawjenje abyh krodemw powzedal
tffe laskawe karanye a s mego karanya
ynym wpranytandz arebys yh k temw
whowal prer moc sffw nasffgenw ta-
kanyz lekosey y ranbojenza

xv ex. glhp 69

Przekaz (cum acc.)

Thy miły panie, przekazy nasz wyath.
sre matki kawoys ... wybaw mię od matki
pyekyelnij
ex xv kalium. 292.

Przez

Maria, former history, Kthore year unempala, oddal ad nauz
skony ex. XV PK JI 146

През (mm acc.)

Панно Марія...)

Proszę czyby przez umaczenie syna
twojego, racz nam odryczyć smatki

(SKJ.)
XV ~~Spisane~~ I 150 (Trojogo
ex.

Przez (cum acc.) ma

~~Janne Maria, matko Syna Bozego, Prosimy
wyebye przez umaczenie Syna trojzego,
ktorysz myala pot kryzsem Syna troje,
Yezusa blagoslawionego.~~ XV Mac. Dod. 91.

Prrex

Racis(!) vtlvmyex tiche we mnye
prxes tve vkoronovanye $\frac{xv}{xvi}$ 9lacc. xii 162.

Prses

ihu xe

Pomye Jesu Criste... sbaw mye prses
tho maysswyon thsse cryalo y krew twy
(Domine Jesu Criste... libera me per hoc
sacrosanctum corpus et sanguinem tuum)

7424 Prses 3s 66; sim. Prses 6
III VI

Przez

Panye, szynye bozy, ... yensze sz wo-
ley oczcza ..., prze szmerzcz twoy^o
swath vszyvylesz, wybaw mnye przyesz,
per, to nymasw^othszye czyalo ... od
wszyoch szloszczy moych ca 1431 Msza

XII s. 223

Przez

Domine ... libera me per hoc sacrosanctum
corpus ... a cunctis iniquitatibus meis
et vniuersis malis, panye ... sbaw myą
przesz tho sywathe czyalo ... od wszech
słosczy grzechow moych 1446-7 Msza XIV
s. 187

Przez

(Dacz raczy... przez J. Chr....)
przez którego tho thy^x wszystkie
zawszy stwarzasz (Domine dignere-
ris... per Christum... per quem haec
omnia Domine semper bona creas)

1473-4 Insa, Is. 263; sim. ~~Insa 3, 6, 8~~
I III, VI, VIII

Przez (cum acc.) = per

Czyebe tegodlaja (albo przeto) namilosekiewsky
ocerze, przez Ihu Crista, syna twego, pana
naszego, naboseni modlimi srye y prosy-
mi. ~~Mac. Dod. 50.~~ (te igitur, clementissime
pater, ~~per~~ per Jesum Christum, filium tuum,
dominum nostrum, supplices rogamus
ac petimus)

1424 Msza ^{III} 50; sin.

~~przez 4, 5
przez 7
przez 9~~

~~Msza 4, 5, 7, 9
IV, V, VII, IX~~

Przez

Nos... wybraniem Twych przykaszy
szawszky w czreedze udarowacz presz
yesu ^{mi} xsta (nos... in electorum tuorum
iubeas grege numerari per Christum
dominum nostrum.)

1424 Msza ^{III} 55. sim. ^{IV} ^{VI-VII} Msza 4, 6-8

Procer Day myloscrity jakey
4 eracyeer narryer...

Procer poma narrego {J. Chr.}

(Per eundem Dominum nostrum Jesum
Christum)

7424 ^{III} ~~Isra~~ 3s. 63; sim. ^{VI, VIII} ~~Isra~~ 6, 8

Przez

Da, mylosciuy pokoy wye dnych naszchich,
aby pomoczò miloszercza twowego wspo-
moszeny ... przesz tegosz panya nya-
schego, per eundem dominum nostrum, ...
szyna twego, kthory s tobò szywye

ca 1431 Msza XII s. 222. *id. ob. 218*

Przez

Da propicius pacem ... ^{ut...} et a peccato semper
simus liberi et ab omni perturbacione securi
per eundem nostrum Jhesum Christum, filium
tuum, ^{aby...} day mylosczyvy pokoy ... od grzecha
sawszdy bylibychom volny, od wszego zamącze-
nya przepyeczny przesz tegosz Jesu Christa,
szina twego 1446-7 Msza XIV s. 186 . ~~182~~

Przes

Ray... przesz tego pana naszego (per
eundem Christum Dominum nostrum)

1426 Prusa ~~4~~ 375; sim. ~~hora 6, 8~~
IV VI, VIII

Prer

Dact. racy... prer J. Chr. (donare
olignis... per Christum)

1456 Prer $\frac{6}{VI}$ 263; sine. ~~Prer 7, 8~~
 $\frac{VII, VIII}{VII, VIII}$

prer $\frac{III}{III}$

Przez

Ipsis, domine, et omnibus in Christo quiescentibus locum refrigerii ... vt indulgeas deprecamur, per eundem Christum, thym wszem, czszoszmy gye myenili, pane, wszythkim w Jhu Christe odpoczywayaczim myasto ochlodzenya ... aby odpuszczyl {wszyczyl}, proszimi, przez Jhesu Christa 1446-7 Msza

XIV s. 185

Przez

Intra quorum nos consorcium non estimator
meriti, sed venie quesumus, largitor, ad-
mitte, per Christum, dominum nostrum, w gych
sze nasz thowarzysthwo nye domnymacz zaszluz-
nyą, ale odpuszczenye, proszimi, roszdawczą,
przypusczy, przez Jhesu Christa, pana naszego
go 1446-7 Msza XIV s. 185 . 182

Proces

Prossimi process J. Chr. pama nasreps
(deprecamur per eundem Christum do:
minum nostrum)

1456 Isra $\frac{IX}{VI}$. 262; sin. ~~Isra 7, 8~~
 $\frac{VII, VIII}{VII, VIII}$

Przez

Ihobyę darayę dlugy swożę, szluby
swe < wczęnemu bogu szywemu y >
wymememu przez Ihego wisthusa i pana
pana naszege (Tibi que reddunt vota sua
aeterno Deo vivo et vero)

^{p. post.}
XV Msza VII 53

prze & VI

Przez

Quorum meritis precibusque concedas vt in
omnibus proteccionis tue mvniantur auxilio,
per eundem dominum noſtrum, gichsze zasluze-
nyem y tesz proszbamy vszyczy, aby ve ~~szk~~
wszelkych zaszcziczenya tvego vczwyerdzeny
bychom byly pomoczą, przesz Jhesu Chrysta,
pana naszego 1446-7 Msza XIV s. 182

Przez

Da ...aby pomoczò miloszerca twowego
wspomoszony ... y do wschego szyamò-
czyenya przyeszpeczny przesz tegosz,
per eundem, panya niaschego, Yeszu Cri-
sta, szyna twego, kthory s tobò szywye
y krodywve przesz swythky wyeky wyeczne,
pe' omnia secula seculorum ca 1431

Msza XII s. 222 *id. R. 220*

Przez

Et presta vt quodquod ex hac altaris participacione sacrosanctum filii tui corpus ... sumpserimus, omni benedictione ... et gracia repleamur, per eundem Christum, y racz dacz, aby ylekole gych s tey oltarzowey wczansthnosczy naswyathsego szyna thwego czyalo ... przyalybychom, wszemv posegnanim ... y mylosza napelnyeny bychom byly przez thego Jhesu Christa 1466-7 Msza XIV

184

~~184~~

Przez

Przez J. Chr. pana naszego
(per eundem Christum dominum
nostrum)

1456 Msza ^{VI}~~6~~ 260; nim. ^{VII, VIII}~~Msza 7, 8~~

prez

1) popreyazam v's prezmylaxedze, alyscu...
effyaovaly... offara
1449 (R. XXV 16)

sp. l'wov. pre mylaxedze - per misericordiam
SKJi 55

2) prez ~~schemanya~~, - b. 165 Pen 12, 1
sp. l'wov. bez schemanya - sine murmuratione
SKJi 88

Przez (cum acc.)

Przysięgam wam przez święty Mojżeszow
zakon, przez Boga żywego i wiecznego, przez niebo
i ziemię, że tego słowa nie mam Rom.

691.

Præ = per

Caiphas... poradził k niemu mówić: Zaklinam
cię i napomnęgam præ Boga żywego, powiedz
nam, jest li ty Chrystus, syn Boga żywego
[adiuro te per Deum vivum] Róm. 717.

Prer

Pilat.. rzekł k nim: Przystępuję wam prer
moc cesarską i zdrowie, ... ileci wane głowy
mają ścinany być Rom. 756.

Przerca

Przysięgam wam przeze ce(814)sarskie zdrowie, iżę ni-
jednej winy nanim niemogę najdz, o którą by miał
umrzeć, ale uczyni[ł]li co przeciw wam albo przeciw
waszemu zakonu albo mowi[ł]li którą krzywdę przeciw
wam, gotow jestem, jego pokaźnić i zakazać jemu, iżęć
sie nigdy do żydowskiej ziemi niewroci. Rozm. 813—814.

przez (ca) Polaryl...

zimą przez wody (linie górną)

wszystkie wody JH

Par 106, 35.142, 6

mer

dossa moza yado szema

prz 4075 body (sine aqua) to be

Fl 142,6

juer

sine

Jacon gospodnos juer zašale
obracajócy durre

Fl ~~37~~

1818, etc.

James
2 Gen '68

29kon James Zakadu
Cinnaculota

Par 18, 8-14

$\sqrt{\text{sinus}}$ = sine
(cum gen.)

De clusodio: notam sine quarta, vulgariter
puz[e] zwona et proclamacio gloriosa

1414 Giek. nr 17

Przer (bes)

914 profzna Clenotu trfzy veze fwyr-
chu²⁾ a lew przeglowy | nafczi

1416 Pozu pr 914

cl. rb. nr 864 dluw) tchst JA III 482
mu 133)
A KJA III 316 w 133

Przersej-

Sluzba ma naprotk wslawicrna, Jaska,
 mala, przez przeslanay, panno ma nam,
 leyszay + ca 1428. P. 480. Line quous, obice
 przez przere (!) woschey rapory - 484. Ex con.
 bradietione przez otkmory - 486. Peromptorie
 przez roku - 496.

Przez

Tholyc chwala przez przestania

ca 1440 R XIX 100

Przez

Offerimus preclare maiestati tue de tuis
donis ... hostiam puram ... et calicem
salutis perpetue, obyathvgemy dostoyney
vyelebnoschy thwey przeswyathley vyelykoschy
s twych darow ... obyathą s tvey zaslugy
czistą ... y kelych sbąwyenya przesz kon-
czą 1446-7 Msza XIV s. 184

Przez

< Damy > ... obyathu nyepokalana
chleb swathy zywotha wyecznego y kelych
sbawyenya przez koncza (offerimus...
hostiam immaculatam panem
sanctum vitae aeternae et calicem
salutis perpetuae)

1456 Msza 6 n. 262

wy(e)cznego 7, 3 I, III

przezkoiecznego 4, 8 IV, VIII

Pner -

Oddporenje pneszrozumu to jest
sleepota celowycera) Bibl. Wam.

1873. m. Glog. facs. $\sqrt{\frac{1}{2} \text{XVI}}$

Præz

Primo est pax ^{inramorosa} inperurbabilis,
secundo est securitas ^{inramorosa} inestimabilis, ...
quarto est eternitas ^(pne|corosa) interminabilis

XV med. Gl Voc 78v

Prer - sine

Pannaq astanaq a pres
poruschenya - rings manens.
et sine corrupcione

$1/2 \overline{XV} SKJ \overline{V} 258$

juice

chick juice house

BR Leo 8,26

panes
rjen

chleb panes kraassa

panes abgenc fermento

Beb 82,1

juice

Кормление ... Какое питание
а juice питания в обществе

Вз Лев 9,3

frer
gen.

reque'

Myjsta (pro) takes
omurovanci, celi frer mura,
dredziny... sphi s lacy albo
frer lasow

Bar Num 13, 20-21

~~Bar 16 to 19~~

~~14 a 29~~

Przez - sine

Ję ludzie przez odziewa y przez sili y przez domisku
umyenia ku boiu BZ Judith 5, 27. ~~Odłamyl się~~

Z goni odłamyl się kamyen przez rōku ib. dan. 2, 34.

A erator, acz bōdre przez pybory pyperdretyōt spra-
wedywich? B ib. Gen. 18, 28. Kud... witrredt przez
erysla (innumerabilis) ib. Ex. 12, 38. Prziwyod pau

~~krōlga~~ przezgu genu Teqlathfalarana... zewre gy
... pagubyl przez rozrey obroni (nulla resistente) ib. II par.
28, 20.

3181

Przez

hereditas obmorta dziedzina podmarła
nel puszczina przez dziedzica

br. Cel. 5; br. Cel. 234

Przez (cum gen.)

Hereditas obmorta wr. dryedryna odomas-
ta albo puxera przez dryedryca. ex. XV
Tab. 526.

Przez 'bez'

Ibroya spelna przez panczerko

1471 Gótsfor 284.

-----26a

Trubacz Konyk Gnyady ly-
schogaby Vrony rowny ob-
oy Strushek Kon Vrony
srzedny podpacho kopynyczy

Podschamy kon Gnyady kopyx
srzedny sbroya spelna prze-
sz panczerza Kon przedny
szyvy strzel pan oboy lep

Kon Czyszavy strzel srzed-
ny dobrj pan oboy lepka

Kon Vylczathy srzedny ple-
ch vterque oboy kap Kon

plesznywy strzel srzedny
grubye kolanye pan oboy

lep /k.146v/ Jarub Prusch

Valach vrony rowny pan o-

boy Maczyeyek cum Grzybo-
wsky

GórsJaz 284 k.146r-v

Prusch

Przez — sine

syosthry przy placzu mogą też myć się
albo y na szokny kythlyk albo kyecrek
plothna... a to przez zsmarzczenia
albo też przez pynthowania.

1484 Reg. 709

Posar-tine

Pranyen... se sryebye selonice vypuknuzt, selonice sryeblye
pranye rashady, gwyacuda yanna boiz upadu R. XIX, 57.

o part.

Prayer.

Gen saye prayer rashimocy
H saystaych yansy boor lid
Saebral.

R. ~~APV~~ a 3b.
y. past.

Prze

Trzeci porządnie prze męskiego, do:
tknienia na de wrythi prawa przy so-
dronego biegu Rozn. 46.

Frer = sine

Jedno się Jesus narodził... natych-
miast [oię] pokarata gwiar da nowa...
w ciwrdreniu powietrza frer podparcia
[sine sustentamento] Rom. 68

Przer = sine

Białosic jego serw jakoby m biate
mleko przer wsne [j] przygany a nasil:
n[i]e krasne [albedo fuit oculorum
lactei coloris, omni carens carie
magnique decoris] Rozm. 149.

Prere = sine

Było na wyspach piętore pickła jedno
miasto... prere wrytkiej męki, ktorqiby
kto mógł cruc' [sine omni pena materiali]

Qom. 395.

Prer = sine

Baranek Boży prer nakatn s wieliką chwata
albo sława - przyja? za sie grechy swieckie
Rom. 802.

frer
ger

myndigt fra dem frer l'oezbi

Lab 28 6 33

paes
2ga.

paes lyerbi pyenyó'de
infanta peruniã

Bah 264 b 35

Przer

Przer zakala bódó (unimaculatus
C10)

Sol 14,2

18,14

przez

ładni pocorni nje gest przez nadne

$\frac{1}{2}$ XV R. XXII, 245.

porzez

Zawendi tako bilo, eze nysradni slu-
ga cristow nje bil porzez porzeckij-
wjenstwa

$\frac{1}{2}$ XV R. XXII, 248.

juer

Alye Casaner
joralanya

Godie juer

B2 Ex 12,5

Deut 18,13

frere

~~Boies by John ( ) misty
proceeding to mine~~

(frere array myui)

Cherchez valuer deinde, femme fort

I Reg 18, 5

But 184 a 7

Przer-sine

Bogorlawyony yez panye, shy, yen,
 zez yez przer poeralkke y przer kony,
 era nan 75. Nye osthawyt ~~sch~~ mnye
 przer pomoery shway 45.

Præx (cum gen)

nullum opus malum est impunitum,
præx pomsly

c. 1500 Ex. Stow 81

Prer(e) = absque

Przykazał był Bóg Mojżeszowi w sta-
rem prawie o baranku wielkonożnym...
a ten miał być biały a prere postrocin
(phocoryn) [erit autem agnus absque ma-
cula] Rom. 442.

Prer = sine

Który między wami jest prer grecku,
Ten pierwszy kamień uderz na niego [qui
sine peccato est vestrum, primus in illam
lapidem mittat] Rom. 465.

Prox & sine

Nie będzie li stowick w miłości boję
cui prox śmiertelnego grechu, nie będzie
wysubkana modlitwa jego Psal. 608.

Porcer - sine

[Isc] Laco sm[er]ne p[ri]ve y Laco sm[er]ne
narodne [toqo], ienze p[re]z poc[et]ka R[us].
cr 36. s begem ocem jec crolenal

317

~~318~~

prze

Tako mi etc. ifz em b{y}ul pozllem
do Andr{z}ea | o tego czloweka czo
pzre{s} licza obelzon | ifz by pomogl
fwy^m scholtiffem^m prawa yto | gego
fzona flufzala {yprawa mv nepo-
mogl} *Et alii IV in testimonium.*

L. 2025.

1398 Kościan nr 46

Przez (2 gen.) - sine

przez przyczyni - (live causa)

Prz 2.49,4

(Leop. bez)

fruct - sine

Priznyodl jan fructo genu
Toglathefalaran... , sense sy... popubyl
fruct mrey obroni (nullo resistente)

B2 II Par 28, 20

9ner (2x) (bez)

403. Symon Potrkowfzin¹⁾ obfzalował |
Przbignewa²⁾ Borowfkego Omlyn |
o dokoffkÿ an¹⁾ mu nechchal Otpo-
we|czecz¹⁾ prefz Czotek y prefz
ftryge y | danomu rog do welikich

·rocow | name *pro re* Szimana ftryga
yego

1599 Pozn w 403

Lehn : m 3017

JA iv 188

Przez - in absentia

Nechchal odpowiesz przez orzeczenie y przez stryge
(= stryja) 1399 dekur. I, No 3017.

Przebieg choroby

-----783
/15/ Czo woith /16/ ma a-
lbo moze /17/ a kako szan-
dycz /18/ o pyenadze albo
o gyne /19/ proste rzeczy
przesz przy/20/szasznykow
wprosthey /21/ zaloby Sp-
rawa rzek /22/ Woith moze
na /23/ kasdy dzen szan/24
/dycz o pyenadze /25/ al-
bo o gynne proste rze/26/
czy przesz przyszasznykow
/27/ Kyedy przysza/28/szn-
yczy banda /29/ wybrany ka-
ko ony ma/30/ya przyszaga-
cz ku pra/31/wu a yaka
przyszaga /32/ ma bycz

-----783
/15/ Czo woith /16/ ma a-
lbo moze /17/ a kako szan-
dycz /18/ o pyenadze albo
o gyne /19/ proste rzeczy
przesz przy/20/szasznykow
wprosthey /21/ zaloby Sp-
rawa rzek /22/ Woyth moze
na /23/ kasdy dzen szan/24
/dycz o pyenadze /25/ al-
bo o gynne proste rze/26/
czy przesz przyszasznykow
/27/ Kyedy przysza/28/szn-
yczy banda /29/ wybrany ka-
ko ony ma/30/ya przyszaga-
cz ku pra/31/wu a yaka
przyszaga /32/ ma bysz

Przen for. e. f.

-----136d

acz by geden maszczyszną
nyemyal

/11/ przythem bycz a mo

/12/galy tho nyewyasty

/13/ przesz maszczyszny

szw/14/gathczycz Czyly

mvsą /15/ kszobyę naszwy-

adzcz/16/stwo myecz ma-

szczysz/17/ną A kako wy-

ele albo /18/ czo gest

prawo prawe /19/ MOzely

ta nye/20/wyastą myecz

/21/ szwyadeczstwo /22/

gynych dobrych cznych /23/

nyewyasth ysz szye dz/24/

yeczją zywo narodzy/25/lo

Ort0ssol 76,3,w.11-25

Przez J. C. S.

-----139a

Dzyeczy moga szwa oczczy-
sna... rowno myedzy szobą
dzyelycz

ale /4/ nyzadne znych mo-

ze /5/ gymyenyne czo mv na

/6/ gego czaszcz od vmarlo

/7/ komv oddacz albo prze

/8/dacz przesz drugyeh

dzye/9/czy przyszwolelya

po/10/dlug prawa prawego

/11/ GEden myescz/12/any

vnasz /13/ vmarl a zоста-

wyl po /14/ szobyne gymye-

nyne stoya/15/cze y nyes-

toyacze wtho /16/ gymye-

nyne wyaszal sz/17/ye ge-

den myesczany

OrtOssol 77,3,w.3-17

Przez p.o.c. Gen

-----149b
/7/ Cykth nyemosze /8/ sz-
wego dluszny/9/ka wsdzerz-
ecz al/10/bo wsczagnacz
gwalto/11/wnye przesz woy-
tha /12/ albo gego poszla
pod /13/ PJtalysczye n/14/
asz o prawo /15/ thymy sz-
lowy gdy by /16/ czego w-
naszem mye/17/szkyem pra-
wye nye /18/ naleszyono a
ta rzecz /19/ nalezona by
wszyem/20/szkyem prawem
pyss/21/anym
Mozem ly tho szyemszkye
prawo wyerzycz zanyemyecz-
szkye prawo albo czo o tho
gest prawo

Przez

-----149a
/23/ MOzely ktho /24/ szw-
ego dlu/25/sznyką vlapycz
y prz/26/ed woythą przywye
/27/szcz przesz poszła albo
/28/ przesz przykazanyą
/29/ woythowszkyego a /30/
na wyaczey gdy by /1/ szye
kryl albo vczekal /2/ a
gdy by nyemogl m/3/yecz
woythą albo posz/4/lą mo-
gl ly by gy gw/5/althow-
nye wszderzecz /6/ albo
czso gest prawo

OrtOssol 81,3 3,w.23-30 -

81,4,w.1-6

Smiesz por. c. 9.

-----+-----200d

/22/ Gdysz ten ozalo/23/
wany nyevffa/24/czon na-
goracz/25/ey rzeczy ytesz
przed thym /26/ otha rze-
cz nyezacz/27/yerdzon y
prosto nawn /28/ zalowa-
no przesz szwy/29/athkow
tedy moze sam /30/ swa
raka vkazacz na /1/ krzy-
szv nyewynnosc s/2/woya
podlug prawa

OrtOssol 101,3,w.22-30 -

101,4,w.1-2

Przez p. r. s.

Przez

Statuimus, ut quicumque citaverit vel citari procuraverit aliquem sine legitimo actore vlg. prezs powoda, taliter citato ipse citans vel procurans talem citacionem vlg. pentna (dziesięć) ce penam solvere tenetur

¹⁴⁰⁰
XV in. AKPr II 72

Przez

Statuimus, quod si aliquis citaverit vel
citari procuraverit aliquem sine legitti-
mo actore, vlg. dicendo przez powoda, ta-
liter ipse citans vel procurans citacieme
nem, penam, que vocatur pancznadzescza,
solvere teneatur ca 1430 AKPr II 187

Przez

Statuimus, quod si quis citaverit vel
citari procuraverit aliquem sine legi-
ttime actore vlg. przez[#]s powoda, pentna-
<dzies> cze penam solvere teneatur ca 1430

AKPr II 408

Przez

Statuimus, quod si quis citaverit vel
citari procuraverit aliquem sine actore
legitimo, vlg. przez povoda, taliter ci-
tato ipse citans ... vlg. pentnaczescz,
penam solvere teneatur 1432 AKPr II
282

Przez

przez powoda

Statuimus, quod si quis citaverit vel
citare procuraverit aliquem sine causa
legitima vel actore vlg. przez powoda,
taliter citato ipse citans vel procurans
talem citationem penam pyanthnadsesze
solvere teneatur 1434 AKPr IV 364

Przez

Statuimus, quod si quis citaverit ...

aliquem sine legitimo actore vlg. przez

powoda, taliter citato ipse citans ...

penh<nadzieś>cza penam solvere teneatur

1441 AKPr II 471

Przez

Statuimus, quod si quis citaverit ... aliquem sine legitimo actore vlg. przez powoda, taliter citato ipse citans ... penam pentnadze(ś)cza solvere teneatur

1444 AKPr IV 182

Prorez (cum gen.) = sine

Si quis citaverit vel citari procuraverit aliquem
sine legitimo actore vulgariter prorez powoda,
poenam... solvere citato teneatur. 1444 Bandt. Jus Pol.
45.

Przez

Statuimus, quod si quis citaverit ... aliquem sine legitimo actore, vlg. przez powoda, taliter citato ipse citans vel procurans talem citationem penam pyancznadzyszczą solvere teneatur 1449 AKPr II

Præz 'sine'

Statuimus, quod si quis citaverit vel
citari procuraverit aliquem sine actione
legitimo, vlg. præz poroda ... pena na-
dzesca penam solvere teneatur

XV ¹⁰ ~~med.~~ AKr II 10

Przez

Statuimus, quod si quis citaverit ... aliquem sine legitimo actore, vlg. przez powoda, taliter citato ipse citans ... penam pyńcznadzestha solveere teneatur 1458

AKPr II 121

przesz

absque actore, przesz

powodu

1463

~~XV~~ ex AKR IV 448 (LV)

Przez

Statuimus, quod si quis citaverit vel
citare procuraverit aliquem sine actore
legitimo vlg. przez powoda, taliter ci-
tans ... penam XV solvere citato tenetur

1472 AKPr II 218

Przez

Statuimus, quod si quis citaverit vel citari
procuraverit aliquem sine legitimo actore,
vlg. przez powoda, taliter citato ipse
citans vel procurans citationem, penam
piasz nadzescza solvere teneatur

1472 AK Pr V 111

Przez

Statuimus, quod si quis citaverit ...
vel procuraverit aliquem sine legiti-
mo abtore, vlg. przez powoda dicto,
sine taliter citato ipse citatus vel
procurans talem citacionem pącznadzeska
penam solvere teneatur 1474 AKPr IV

643

Przez

Statuimus, quod si ~~quis~~ aliquis citaverit
vel citari procuraverit aliquem sine
legitimo actore, vlg. przez powoda, ta-
liter citans . . ., penam pyanthnadzescza
citato solvere tenestur 1478 AKPr IV

Przez 'sine'

Statuimus, quod si quis citaverit vel
citari procuraverit aliquem sine
legitimo actore, vlg. przez powoda,
taliter citato ipse citans ... , penam
pyancznadzestia solvere teneatur

XV p.post. AKr IV 19

Id. ib. 279

juer
zgen. 'her'

tego my szamy srobó ne morremiy
dostópicz a tho presz danu ducha só, tego
A teze ~~pres~~ pres jomocz jánij merie

Gu 16 26-8

pres. ibar'
280.

pres. data

En 129 18

James (her)
2800.

James danu

Gu 172 a 34
174 a 27

Prer -

tego sram od syebye mycer
nye moga, pres danu ducha
svyanthego xv. Mee. Dod. 35.

Przez

Sine tuo numine pręes twojego darw albo

gymena XV p.post. GlKórń II 191

James Ober
Zger

James Parsons

Gu 12a 20
1786 17.78

James
(see)
open.

James Pomoy

Gu 172 a 35
1736 22

juer

juer jomoo

El 87, 9, in. Part

juer
(ber)

juer jomocy
sue adiutorio

Pub 87,4

juer - sine

Nye ostkanysh nnye juer
pomocy

Nov 95

Prer = sine

Kiedy Jezus popelnit rok od swego
urodzenia a jeden miesiac, poczat prosto
stać a chodzic na swych nogach prerere
wzrej pomocy a prerer podpirania [sine
sustentaculo] Rom. 98.

Przez = sine

Nigedon supply przez smery i terre proz wmp-
crena ne gesty sep on do krolestwa nebestkego
byl dostal Gn. 178, a.

juer
'ber'
3 gen.

juer uarra

Ju 1806 2

proez

Sine quomnis obice proes proese
Wschey Zapory ca 1928 PT I 484

Przez (cum gen.) = sine

Prosa srobye na pomocz boga wszyech=
mocznyego w troyczy yedynego by my
raozyl szeszlacz drysz dar ducha swa=
thego szwyszokoszy krolewthwa nybye=
skega przesawady dyabla przeklatego
1450 Mac. Dod. 120.

Przez

48b

abe jawney vkazowacz, pod naszą mylosezą; ale
żona tako yątego w swem wienye na myszkacz
be przedacz przez przekazy.

/151/. O zbiegłem kmyeczv tv patrz. /

2/ /V/stawiany, aczby od nas abe od naszych
oddanych kmyecze w noczy zbieszą s dziedzini,
edy rzeczy, ktorich odbieszą w swych domoch,
an dziedzyczny ty wszytky otrzyma, a pan, pod
terego są on zbiegli sklony, kmyecza se
szythkyny rzeczany y z wyną rzeczoną pyathnadzess-

Dział. 61-62

Præter = sine

Præter uerbum = illaesus

Jesus smilowawszy sie nad nim przy-
kazał lwowi, aby natychmiast dziecie
przyniosł rasie præter uerbum [qui con-
festim puerum illesum reportavit] Rom.
160.

прер
'бер' аби чом мнѣ мѣ мнѣ
зген. Хрѣсти на темѣ то свѣце

прер грѣха тако слышлы

Ју 1896. 23

press

2 gen. (62)

porodryer press grecku
y press nyemo cy

ju ap. 16

Przez

Przez grzechu narodziła,
o Maria... bacz grzesz nykom
myloszywa

ca 1500 SprJ MW 19

juer

Bo ics ty polib 1/1 usisthy
juer koiqce se mame

juer 44ny

(Pub: Aer)

Fl 3,7

L. 14,2

Smc causa

Przer = sine

Temore wchodzi przer wini Fl. 14, 2 (qui ingreditur
sine macula). Przer zakala bódz Fl. 18, 14 (imunden-
tatus ero). Neponucron bódz od porolena
w porolene przer ela Fl. 9, 27 (sine malo)
Bez bog ne podpomał me, przed uala probiwala
bibila w pekle durra moia Fl. 93, 17 (paulo-
minus habitasset in inferno anima uera).

fructus
liber

maior fructus myriam quod est ierem serere
sine causa

Fl 72, 13

Sin, Pub 72, 13

-----73d

Czy to mają /29/ gynie
przyszasniki /30/ kszoby
wybracz anye /31/ Raczcze
a tesz raczcze a/32/ny za-
dny czlowyek ma /1/ Sza-
dycz przyszasnika /2/
przegyny vrazd przesz /3/
gego vyny Daley tesz ba/4/
dzely kthory przyszasz/5/
nyk wszath wgyny v/6/rzad
od radzcz mogą kte/7/mv
pryszwoycz gyny /8/ prz-
yszasznyczy atho ro/9/szv-
mem gdy to nygest /10/na
przczyw gystym przyszan
dze

OrtOssol 50,2,w.28-32 -
50,3,w.1-9

Przebieg p.c. g.

Przeber

Też raczece uny xadny orlowek ma
* xadnyez przyxasnyka. przez tego
wyny.

~~2. pol. XX D.S. Obr. VI 364~~
sim. il. 345. 384.

* (ma: ^Eradzić)

~~II⁺ IV III⁺ 364~~

Pmer

14a

wyączey posiał, gedno dw pacholkv s slvszebny-
kyem; sądza tesz nye ma kazacz dzieczkowacz ny-
kogo przez vini abo alysz sądownye bądźe zdan
na dzieczskowane. Faknyali to ktori sądza gy-
naczey vczini, moczą albo smyalosczą swą kazacz
kogo przez vini dzieczkowacz, a tho dla swego
poszytkv, tedi sądza temo, kogo tako dzieczkowa-
no, bydlo abo gynsze rzeczy tako wżate albo
gego kmyeczowy, aczby tesz byli dzieczkowany,
powiadayącym a skarszającym, ysz nyesprawye-

Dział. 19

Przez (bez)

14a

wyączey posiał, gedno dw pacholkw s slvszebny-
kyem; sądza tesz nye ma kazacz dzieczkowacz ny-
kogo przez vini abo alysz sądownye bądze zdan
na dzieczskowane. Fakryali to ktori sądza gy-
naczyey vczini, moczą albo smyaloscą swą kazacz
kogo przez vini dzieczkowacz, a tho dla swego
poszytkv, tedi sądza temo, kogo tako dzieczkowa-
no, bydlo abo gynsze rzeczy tako wzate albo
gego kmyeczowy, aczby tesz byli dzieczkowany,
powiadajaczym a skarszaczym, ysz nyesprawye-

Dział. 19

naszym poddanym nye blii. Vstawiany, abi nye mogli wyączey smyec zbyeszecz abo odydz, gedno geden abo dwa do gynszey dziedziny, kromye woley tego pana, pod którym są abo nyesskaya; gedno w tych sehtvkach kmyecze yawno wszytczy mogą zbieszecz, tho gest, gdy pan kmyeczewy szoną albo dzewką pokala yawno; druga sztvka, gdy kmyecze o wyną pana swego byliby w klatwy; trzecza, gdy o wyna panyską kmyecze dzeczskowanoby czastokrecz abo drapyeszono; czwarta, gdy san pan swe kmyecze przez viny zbyya abo

lupy. W tych sztykach nyetylke jeden abo dwa
ale y wszytka dziedzina mosze są rvszycz.

/74/. Syrothi nye maya dawnosczy.

/G/dysz wdowa po sznyerczy nasza swego wesz-
nye dzieczy w swą opycką nyemayące doskonalych
lyat, the gest dwanaesze lyath, a gdyby nyekto
gyn w tych lezech schcedą nyekterą w gynyenyv
vczynyl, aczby macz o to nye chezała abo nye
mogła czynycz, tedy tym dzieczom dawnoscz nye mo-
sze bycz przypysana, aczkolyby o to nyczs nye
mogli abo nye chczeli asz do lyat doskonalych

Prer = sine

Prer wimj nie chce' jego jac' ani sadic'

Rom. 770.

puer

puer myta

(Lit. kramie)

Quedel ies lud tray puer myta

Sine pretio
H 43, 73

frases
igen.

siue

izyuzde dermo frases
pyenyódiy

32 Ex 21, 11

~~Bab 67 634.~~

~~83 a 9~~

juice
2 gen.

Alto Grata tremu

potrelyen, juic's life, cross post
porricior

82 dent 23, 20

Bab 143 b 13

puer

puer lochoy legal ierm y chodisil
Pub: her zherci

Sené imigentate

Pl 58,4

pres. sine

Neponurron bōdij od jocolena
es jocolene prese zla Fl 9,27
(sine malo)

muze ne pomusrou bédó, od pocelena
u pocelena
muzeza
Put: ber zteyo

Fl 9,28

juer

Passok obriciril sam za ssó
Sandzizogeri vjpravitor kose kone
od Voyerecha juere shedi

1402 Pier v 195

Prer (ber)
prere

824 Tako gim pomozi bog yfwāti krzisz
iaco | fmi przitem bili yfze voczech

wranczil | Naflawa domicolaÿa do
Baworowfke|go *in decem marcis*
astego gÿ [flupil]¹⁾ flu|bil vipravicz
przefefzkodi. *Alii in testimonium.* |

1403 Pozn nr 821
Rich VI nr 420

juere-sine

Sayemeyero juere rhadi danghego
juere pomyon

Jul 20

~~abcćdefghchijkllmnóprsśtuwzzz~~

przez

Obluthne gymyeny...

przemynalo yak sbilsky
a my gydym przez stholsky.

MOK J. T. 194, 438.

~~Pr. S. S. M. 437 438~~

188

~~De morte prola Nehring~~

~~Aitpla Spidenka. 201~~

Przez

Scultetus prenominitis pueris tenetur
agrum colere tam ad tempus hyemale quam
ad tempus estivale seminibus cum pro-
priis absque una parte agri, vlg. przez
gyedney ploszy 1436 StPPP XI 684

Przez

debet̄ in eodem molendino... molare
sine mensura alias przez miarkę.

1449 p^{er} 2 x̄ix 330.

przez

Niczas na tem swięcym nie moze
przez przez mędrzacy a przez pra-
cie

1/2 XV R. XVII, 244.

puer

molare debent in molendino
sine emolumentis olg. puer nyeri

1454 Agri XI 401

Przez

Az do sĩa lagryki oleia, ale sol wbi bila
dana przez myari (absque mensura)

B2 = Esdr 7, 22

power

power energy ~~transfer~~ structure

BE Lev 25, 18

Przez e gen.

Aby przez logarytmy zostały
nieprzypadkowe wartości wybrane,
są one zostały by same same.

Es. ex. XV OF XIV 220

Prer(e) = size

Pilat... neko? pred wrytkim ludem, iie ktokol-
wie chce (!) pomariać Jeesusa, ten porytáp prerere
wnego strachu i chce rastapić i bronie Rom.

805.

juer
gen

abque

juer teyo sluber

B2 Bait 28,1

Bab ~~10264~~

~~108833~~

~~138634~~

-----71d

A ma o/8/stacz przesz wsz-
ey sprawy/9/edlywey odmowy
pod/10/lug prawa maydborsz
/11/ Pytalyscze nasz /12/
o prawo thym/13/y szlowy
Gdy by /14/ ktho koko za-
byl wmyesz/15/kyem prawye
albo gyne /16/ czo nyesp-
rawnye vczynil /17/ y szl-
osczywe albo czo szle /18/
go atego szabytego czlo/19/
wyeką albo temv szye /20/
stalo nyeszprawnye czo /21/
szlego przyyaczyel nye
/22/ chczałby tego fordre-

waga

OrtOssal 49,3,w.7-22

Praca p.c.g.

-----97a

Tedy on tego /31/ przyszą-
stwa wolen /32/ y proszen
gest ale pr/33/zyszaszely
ku przyszą/1/stwu bez wy-
ręczone/2/go czassv ten
nyemoze /3/ szyć szam sza-
[ndzycz pr/4/zesz przyszą-
stwa przez /5/ szwe obes-
czye bo przy/6/szasznyk
moze do czassv /7/ czyagn-
acz wczvdze zye/8/mye po-
szwem obesczv /9/ albo vdz-
yalu tako az w/10/szdy sz-
drugymy przysz/11/asznyky
ma ortele

Ort0ssol 60,3,w.30-33 -
60,4,w.1-11

vpsc. driale'

Przez p.c. s.

-----133a

/2/ ATho czyrpyal rok /3/
y dzyen az strzechy /4/
albo szrynnny wo/5/dą czy-
eklą przed przesz /6/ ge-
go dwor albo dom /7/ prz-
esz prawey odmowy /8/ sz-
lowye ysz przeczyw /9/
temv wczasz przed pra/10/
wem nyeodmowyl /11/ albo
zabronyl ten mv/12/szy
tesz tho daley czyr/13/
pyecz
nyszly by myal lysth albo
sprawa ktore szwyadeczst-
wo yszby daley tego nye-
myal czyrpyecz podlug
prava

OrtOssol 75,1,w.2-13

pr. c. s.

Frantz

-----149d

ten może podług lepszego
swojego rozumienia pisać na-
yćz orzeczenie

Wyrok /4/ wyrok nasz przy-
szą /5/ a przymająć
przez /6/ szyszą albo
przez /7/ ygany zapra-
wo tedy /8/ ten orzeczenie ma
myćz moc /9/ ale yćz la-
yćz tedy /10/ szą sznym
do wyższego /11/ prawą
gdzie to obycz /12/ ay szła
po prawo

aktorego orzeczenia tego do-
puszczają wyższego prawą al-
bo poczwyrdzą to może
przyyćz zaprawo

Ort0ssol 82,1,w.3-12

Przez J. C. S.

-----149d

ten moze podlug lepszego
szwego roszvma pyszma na-
ycz ortel

yw/4/yrzecz naszwa przy-
szagą /5/ a przymaly gy
przesz p/6/szyszagy albo
przesz prz/7/ygany zapra-
wo tedy /8/ ten ortel ma
myecz mocz /9/ ale gy la-
yaly tedy mv/10/szą sznym
do wyszego /11/ prawą
gdzye to obycz/12/ay szla
po prawo

aktorego ortela gego do-
puszczą zwyszego prawą al-
bo poczwyrdzą tho maya
przyyac zaprawo

Ort0ssol 82,1,w.3-12

Furcz per.c.f.

-----176d
albo maly gescze ktore v-
kazanye czynycz albo czo
gest o to zaprawo
/7/ Nato proszyny wasz na
/8/vczczye nasz Gestly
then /9/ powod doszycz v-
kazal Sty/10/my przyszasz-
nymy lu/11/dzyny y takim
thysz tra/12/mow y szkle-
ppem gego /13/ wmvrze j
oszyadzenym /14/ daleko
przesz rok y dzyen /15/
przeszewszy od mowy /16/
szlowye przesznagaba/17/
nyą

albo maly ktore gyne vka-
zanye czynycz dzyedzyczne
a kako to ma vczynycz

Przebieg p.c.s.

Przeze — bez

Stymy przyskaszonymy ludzymy y takym
thysz [pro thych] tramow y skleppem
gego w mone osyadrenym daleko przez
rok y dzien przesze wszey odmowoy
słowe przez nagabany

Oct. Br. VI 384

~~II 2 17 384~~

Przer(e)

Natychmiast sili w radę, jako by ji podali
Pilatowi, iż by ukryłował przere wnejj mowy
Rom. 743.

Pres

Pres nyena visci nyeporyasri
(inimicitis) nyecerso s tpo acimilbi

82 Num 35,23

porzez

Vypyala srebra y koscry
grosno sypcry procz luthoscy

MPK 7. I: 182, 42.
~~Dybl. o 3. 182, 42~~

jures
ubi

hominum rade y jures nigrosocry
absque consilio et sine prudentia

Ful Dent 41

/28/ गया any szadny Sand
 /29/ sstara obyczaya gayly
 /30/ ale tako przesz gayo-
 ne/31/go szandu przednymy
 /32/ szye prawowano aony
 /1/ tako szyedzely y szwy
 /2/athczyly a woyth tesz
 /3/ ku prawu nyepzysz/4/
 agl a tako gego szan/5/du
 szwyathczyenye szę /6/ sta-
 nye w zapowjedza/7/ny cza-
 sz myedzy dw/8/yema myes-
 czanyno/9/mą a o gydacze
 gy/10/myenye a ony nye są

Fizet por.c.f.

-----18c
/4/ PRyaczelsz/5/ ky pokl-
on na/6/przod myly /7/ prz-
yaczeyele py/8/talysczye
nasz o /9/ prawo takymy sz-
lowy /10/ Gdy mąszczyszną
poymye /11/ zoną a szwey
zenye wya/12/nvge naszwe
gydaczem /13/ gymyenyv Stho
grzyw/14/yen albo mnyey lu-
bo w/15/wyączzey przes szą-
dv aten /16/ tho masz vmrze
yszosta/17/wy poszobyie dlu-
gy ydz/18/yathky czo lath
nyema/19/yą ybratha albo
szyostry masza

Przez p.c.g.

Præz - sine

potens erit uel potencia inequitare et se
intromittere in totas medietates uillem...
has medietates, quas Budek ibidem pro-
nunc tenet, absque citacione et concitacione
alias præz posz w y præz przyrowyestw

1475 AG L XVIII 103

przez

Wszystkie mnychy y opathy
posyła przez scaplaty

MO K 7. I. 193, 409.

~~21 0. 0. 402 409~~

Przez

in die prefixo... iusticiam... et jus primum
more hospitalitatis absque omni difficultate
... absque quavis incursione pene alias
przez potij exely iusticiam facere et mini-
strare debent.

1472 Kool. Mar. L 256

Przer

arato labrasse tenelas, item ducturas per se
sine vicinis alias przerw sprzajie facce tenela
~~przer time~~

DT LB I, 171

~~Lebiski Materj. DO Słownika~~

2008

te/11/dy ona tego zostanye
 /12/ bez szkody y bez
 odmya/13/ny szwey szkody
 rzeczy /14/ To prawo layal
 hannus /15/ przesz szwego
 Rzecznika /16/ y przyszagl
przesz ortela /17/ nalawy-
 czy y wyrzekl /18/ taky
 szoby ortel albo /19/
 prawo Gdy hannus n/20/ye-
 chce wyerzycz they /21/
 panyey aby thy pyena/22/
 dze szgey rzeczamy szgy/
 naly bez gey wyny al/24/
 bo nyeprzyszrenye

Szewc
 for. c. g.

Przez

Przesch lodzey - sine rate.

14MMPKY 76

cf. Bez

Przez

dimina Ofka decessit stentis alias przez plodu

1492 19 2. XIX 401

Prze

Jacz x srodę jmez drocry

Bz Jan 15, 2

a b c ć d e f g h c h i j k l m n ó p r s t u w z ź

Przez (cum gen.) = absque

*Item parvuli mutuo se diligunt absque omni
dolo przez sdrady, obludy. XV RR. Fil. I 203.*

p. post.

~~Przybot. Urywek kazania dla młod
(w. XV) RR. FIL. t. I, str. 203~~

Przez

Ihedy przez phszelk yey bole sary
umarla mathka myy losary
ca 1500 Spr 5 NW V 13

Przez: sine

Przykaratei, μ by się (!) mnożyli od
siebie rodząc ptasiecy, ale by się scho:
dziłi- przez gorącoi'ci [ut de se genus
hominum multiplicent, mandasti; sed
sine libidinis ardore convenirent] Romus.
34.

Przer = sine

To, dziecię porodziła dziewica bez ojca,
to jest bog urodził się na świecie przer
matki [hunc infantem peperit virgo sine
patre ipsumque deus genuit in celo sine
matre] Rozm. 96.

Przezi = sine

Przezi siebie ja nijednego wesela nie
będe mieć [sine te solatium nullum ac:
septabo] Rom. 171.

Przez = sine

Deiweica Marja... nalarła Piotra... i rekła
jemu: ... gdzie jest... syn moj, gdzie i drześ
przez niego a gdzieś ji ostawił kromia siebie?
Rozm. 737.

Przez = sine

Przez lekarstwa i przez siła jednym
słowem a reki włożeniem jestem wdro-
wion [sine medicamine curatus sum et
herbis] Rom. 232.

Prer = sine

Christus... jednem głosem rewniwo-
w okropnym cynie przez wrej bronie po-
bił; przeniośb Rom. 629.

Przez(e) = sine

Tej nocy mam podan być w ręce
nieumłóciwemu ludu żydowskiemu prere
wszego miłosierdzia Rom. 590.

fructus sine

A Lud. ^(supererenti e nymy) ~~misraal~~ fructus cysta (cinnu-
merabilis)

BR Ex 12, 38

Outgus promiscuum innumerable
ascendit cum eis

Przez

Taco nam bog pomozi, ize przez czazu
wyszla, a ya gey nicz ne wsayl 1395

PKKr 242

Pörrer.

Ne 11 mögö wölö wischet frank künec pres crassa
1400) Supp. VIII, No 9844.

Perez

Woyerech wibeql of paney forserz exoszu 1402 J.R.
VI, 204.

Junez

Ezer wól mego cłoweka 4/2J
dzen ⁺synu Hogo Micholaya Junez
craśu Gualtem

1405 Hube 76 105

Pizer

pr. c. g.

Ysre my ten kucer sbeq pmer craw
ode mye a thego kucera carval
w cras . w godrynaq myc dadracz
zemskiej slawocry wynyobz o the
sbyeglocz

1448 Fik 276

press

Jaco mine karal wayth oth
panyey press crassm wstac

? Cars s. LX

P. J. H.

Przez

przez czas

1275. (853) yako(m) ya tho wyem yprzythim Byl ysze
woczach Marczina schina szwego hu michala copanskego < vged-
nal > sza Rzadne odzenye y dal mv szuknya sza trzinacze (854)
grozi a Bothi zapoltrzcza groza < a on oth nyego przesczasu
othszethl >.

1470 Zap Warsz nr 1275

Prosa

Prose itesu ciista... gest tolye bogu
ocacru... welka cresce y chwala na
wely welcom, albo przes wyeka day
(per Christum... est tibi Deo patri...
omnis honor et gloria per omnia
saecula saeculorum)

1424 Insa 3^s. 63; sim. Insa 1, 6, 8
I, VI, VIII

na ~~3, 4, 6, 7~~ III, IV, VI, VII

prose wloka (woceni)

juer - sine

2 gori adlarmyl gjo kamjen juer

adku

BR Jan 2, 34

cher juncy' ker wali'

proci - sine

cf 2. Mala

By bog ne podpomogel me, proci
mala jubilatibi esta, w pokle dusse
moia (paulominus habitasset in
inferno anima mea) H 93, 17

Prze (bez)

365 † elze czło sò xandzu B^{er}atoui kò-
ne pobrani | tomu pobrani prze-
mego kalfana radi | vzitka. *Item*
sex testes debent iurare:
iaco to Swat|czimi etc.

1398 Pan w 365
Lekin I w 2732

James

James Mago Giddens

B2 Jan 31, 27

mes
agen.

mes meso syedromya
ignorante me

Bab 34 k 36

Prer (cum gen.) = sine

Kto kolic nauca... prer, dopunzenia wyzszego
biskupa, tego mamy umowyci Rom. 789.

-----149a
/23/ MOzely ktho /24/ szw-
ego dlu/25/sznyką vlapycz
y prz/26/ed woythą przywyę
/27/szcz prze'sz poszła albo
/28/ przesz przykazanyą
/29/ woythowszkyego a /30/
na wyaczey gdy by /1/ szye
kryl albo vczekal /2/ a
gdy by nyemogl m/3/yecz
woythą albo posz/4/lą mo-
gl ly by gy gw/5/althow-
nye wszderzecz /6/ albo
czso gest prawo

OrtOssol 81, 3, w. 23-30 -

81, 4, w. 1-6

Przez pr. s. f.

-----169d

Gdy by raczce sprzyswo-
lenym który wyelkyerz sz-
lowye wffalą y ten poczy-
wyrdzon by byl

o pospo/29/lyte y o vszy-
theczne My/30/esczkye Te-
dy raczce no/31/wy jsta-
rgmy nyemaya /1/ Nycz
czynycz Any koko /2/ wsz-
adny vrrad kszwey /3/ wo-
ley postawycz szlowie /4/
wybracz kszluszbye mye/5/
sczkyey przesz wyedzenya
/6/ any woley pospolstwa
/7/ myesczkyego

Przez p.c.g.

OrtOssol 89,3,w.28-31 -

89,4,w.1-7

Przeze

Przeze ushego omyla a. wantpnyenya-
hand dubium.

ИИМРК у 59

Præx (cum gen.)

procul dubio, præsertim vāthpyenya

c. 1500 Et. ~~Sto~~ 81

Prozer (cum gen.) = sine

Sine intromissione alias prozes gayenya

1446 Jym Proc. 227

Przez

przez szemranya

1449 A. XV 165

rp. lw. bez szemranya-sine muturacione
SKJ I 88

Pl 1, 9.

Pner - sine

pzes pythanya -

sine remuneracione/sic,
pro murracione)

1438

R XXII 355.

-----124c

A wysznaly ktho ten vczy-
nek

nanye szamoszy/11/odm do-
szwyathycz przed /12/

prawem tego maya ta/13/

kyesz szczacz szlowye osz-
an/14/dzycz Ale bandze

ktho o /15/ taką rzecz

prosto ozalow/16/ąn prze-

sz wolanyą to gest /17/

przed szwyeczky m szandem

/18/ ten tego odyecz szam

swą /19/ rągą a raczcze

nyecz tego /20/ nyemaya

szandzycz po/21/dług pra-

wego prawa

OrtOssol 71,3,w.10-21

Przerz p.c. 97

-----176d
albo maly gescze ktore v-
kazanye czynycz albo czo
gest o to zaprawo

/7/ Nato proszyny wasz na
/8/vczczye nasz Gestly
then /9/ powod doszycz v-
kazal Sty/10/my przyszasz-
nymy lu/11/dzyny y takim
thysz tra/12/mow y szkle-
ppem gego /13/ wmvrze j
oszyadzenym /14/ daleko
przesz rok y dzyen /15/
przeszewszey od mowy /16/
szlowye przesz nagaba/17/
nyą

albo maly ktore gyne vka-
zanye czynycz dzyedzyczne
a kako to ma vczynycz

OrtOssol 92,2,w.7-17

Przez p. J.

-----177b

MAyaly czy przyszaszny
ludze odmyasta ktemv pos-
taweny aby myedzy sasza-
dy obesrzely albo oglada-
ly myedzne sczyany

/28/ albo gyne krzywdy o-
bv/29/dowane myedzy sza-
sza/30/dy rosprawyly tedy
ma /31/ przythem zostacz
podlug /1/ Gych wysznanya
y /2/ przythym tako gdzie
ten /3/ czlowytek myal sz-
we /4/ tramy y wszklep
daley /5/ przesz rok y
dzen przeszp/6/rawnego
nagabanya /7/ to podlug
prawa

Przez mi. S.

Ort0ssol 92,2,w.28,31 -

92,3,w.1-7

Przer = sine

Sine omni erestacione alias przer wseraganyd
1/2 xv Bial P.dk. 124.
dub

Przez

14d

odpowiadany na szalobą dowoda /s/ a tento nye
stanye, tegdy dla gego nyeposlysszenstwa na trz
czem roku ma bycs zdan, a powodowy ma bycs
przysadzona wlostna drzerszawa y ma bycs dano
gemv w dzedziną wwyasanye a sampyercza yvss
ma odstapycs y straczycs owszeyky przez przy-
sadzony naszego sadzey. Acslibi byla szaloba
o dlug abo o zastawą, a pozwan pyrwe, wtore y
trzecze, a tento by samyeschkal abo stacz nye
chczal kv wyprawienyv zastawy, tedi sadza ma
przysadzics wszystko, czso gest zastawiono

Dział. 20

/30/ czosz gest od swey od-
cz/31/yszny albo maczerysz
/32/ny szwemv mazowy /1/
Przesz przyszwoleńy /2/
szwych przyrodzonych /3/
podlug prawa prawego /4/
DAley mayaly /5/ dzyeczy
gyne /6/ dzyeczy mogaly sz-
woya /7/ oczczyszną dobrze
oddacz /8/ spryszwoleńym
szwo/9/yh dzyeczy ale dzy-
eczi /10/ czo mayą gynne
dzye/11/czy thy nyemogą od-
dacz /12/ swey oczczyszny
przesz /13/ przyszwoleńya
szwog/14/yh blyszych przy-
rodzo/15/nych Sprawa prawego
OrtOssol 45,1,w.30-32 -
45,2,w.1-15

Przesz p.c.s.

/30/ czosz gest od swey od-
 cz/31/yszny albo maczerzysz
 /32/ny szwemv mazowy /1/
Przesz przyszwoleńa /2/
 szwych przyrodzonych /3/
 podlug prawa prawego /4/
 DAley mayaly /5/ dzyeczy
 gyne /6/ dzyeczy mogaly sz-
 woya /7/ oczczyszna dobrze
 oddacz /8/ spryszwoleńym
 szwo/9/yh dzyeczy ale dzy-
 eczi /10/ czo maya gynne
 dzye/11/czy thy nyemoga od-
 dacz /12/ swey oczczyszny
 przes z /13/ przyszwoleńa
 szwog/14/yh blyszych przy-
rodzo/15/nych Sprawa prawego
 Ort0ssol 45,1,w.30-32 -
 45,2,w.1-15

Przez J. c. f.

-----74c
przesz /12/ przyszwolenyą
przy/13/rodzonych thych
tho /14/ dzieczy kthomy
szyą o/15/pyeka Sprawa
prawe /16/ Gesth ly powy
/17/nyen przysza/18/sznyk
czo ku prawu pr/19/zyszagl
prycz ku szan/20/du na
dzen polozony /21/ albo
ku gymyenyv go/22/raczemv
szandv gdy /23/ mv przy-
kazv albo ma/24/yą ly to
gemv przyka/25/zacz a ka-
ko a gdy by /26/ on pota-
em przykaza/27/nyv nye-
przyszedi

Przer

-----84a

/6/ pytal prawa od tych
trz/7/ech szyostr Mozely
thą /8/ panny oddacz szw-
emv /9/ maszowy nyewyescz-
kie /10/ rzeczy przesz
przyszwole/11/nyą przyro-
dzonych dze/12/dzyczek
Gey masz rzekl /13/ Gdysz
mnye moya zo/14/na dla sz-
wogey nyew/15/yesczkyey
rzeczy szlowye /16/ thą
gyerda za zdrowe/17/go
szywothą wgayonem /18/sza-
ndze xmanxly ya yvss /19/
kthora od powyedcz dacz
/20/ albo nye

OrtDssol 55,1,w.6-20

Janusz p.r.s.

-----114a

ale gey takye od vmarle
stoyacze gymyeny
nyemoze od/26/dacz przesz
przyszwole/27/nyą gey bl-
yszych przy/28/rodzonych
podlug pra/29/wa prawego
a tho gest /30/ Sprawa
maydborszkye /31/ IAKo
wyele lath /32/ ma myecz
dzeczą /1/ Acz by Slowye
mya/2/1o latha a wkthor-
ych /3/ leczye mogą gye
szandz/4/ycz o gorące
rzeczy gdy /5/ wnych
zagoraczą wphaczono

OrtOssol 67,2,w.25-32 -

67,3,w.1-5

Przez por. e. g.

-----129b

moze dobrze zona... mazo-
wy szwemv dacz szwe gyda-
cze gymyeny

przesz przyswole/9/nyą
szwych blyszych /10/ prz-
yrodzonych Sprawa /11/
Gdy by czlow/12/yek myal
/13/ nakogo szwyedzecz ly
/14/sth o dlug za gayo/15/
nego szandv a then /16/
czlowyck rzeklyby Jam /17/
powyadanyv tego /18/ lys-
thą ten dlug zap/19/lacz-
yl a ten lysth w/20/yerz-
aczy przy nyem zo/21/sta-
wyl
gemv

OrtOssol 73,3,w.8-21

Fischer p.m.c. 2.

Przepr. c. 9

-----160c
ludom czo szye szgotowaly
tako daleko ysz kszadowy
prycz nyemoga

thym szye /24/ godzy przy-
szadzycz wy/25/azany czasz
athey pr/26/zyszagy nyemo-
ze daley /27/ woyth odda-
lycz albo /28/ odlozycz

przesz gych pr/29/zyszwo-
lenya ale lvdzom /30/ czo
tako blyzsko szyedzą /31/
ysz moga wylozonego /1/

czassv tho gest sandv /2/
patrzycz y mvszą Tycz /3/
przyszagy moze woyth /4/
dobrze odlozycz

anye mayaly poraky-----

Ort0ssol 86,1,w.23-31 -

86,2,w.1-4

ogniem ma zgnąć. 33/ Przeto chcemy, gdy-
by nyekto / tako naleszon, aczby do kosczoła
abo do klasztoru nyekako vczeł, tedy przez
poruszenya swiátosczy ma bycz zlostnyk wżath
a podlug prawa osádzon. Ale ysze taczzy zlosnyczy
ly odpyranyv swey zlosczy wżaly sobye w oby-
czay myeszkuacz w myesczech*abo we wsyach,
gdzesztoby syą nyemyeczskym prawem odpyraly,
a tako czástokroc swą chytrosczą od smyerczy
wychodzą, przeto chcem, aby zly gori nye myal,
ale wszady potapyon. Vstawiamy, aby gdy takymv
Dział. 32-33

frax ober
gen.

frax omigrena

ju 178 29

Przes.

si nie kontrowersyjne

przedmiotowe.

1440 R. XIX. 242.

czassen strawywszy, od swego gynyenya zbyeszaw-
szy, po stronam zbygaya, wbstwo tapyacz. Prze-
te chczem, aby taczy acz nye noczą ale wyną bybil
skarany zbiegowie od swego gynyenya a po stronam
zbyiayacz, to gynyenye, od ktorego odbyegaya,
naszemu stolu przez wszego odmowienya przysądzo-
no. Aczby taczy naszą mylosez przenaleszly a gy-
nyenye odzierszely, 32/ a wszakoss chczem, a-
by nyedzy slachtą rowney czczy nye nyely. /
/67/. O placze slvszebnykowem.

/P/odlug starego obyczaya bylo, ysz gdy
Dział. 31-32

~~_____~~ ✓ *post*
F.

sine contradictione

processu athenariensis

~~Brückner Kaz. śrw. 3. R. XXV, 174.
Rozpr. 25, str. 174~~

2055
post.

~~*Cast. 414. R. 49.*~~

Przez (cum qu.)

Yannis clausis proes otworzenia drzewy. p. 1450
Gr. Fil. IV 573.

Przez (cum gen.)

Cum continuacione nunquam deficiens przez
omerkana ne prestaray por. c. 1450 Fr. Fil. IV
576.

Smerz

Statim

6b

lakony sądze y gych vřzadnyczy, isze gdy nyc-
ktory szienyanyn wyną przepadnye sadownye, te-
dy byora zakłady a przez wszego zamieszkania
myedzy sobą dzela, lasky any myłosyerdza sza-
dnego nyemayacz. Przeto my chcżacz ten obyczay
zatraczycz, vstawyamy, aby sądza abo wogewoda
albo starosta albo oprawcza, albo ktoricole
gych namyestnyk zakład weszmye o wyną na naschem
szienyanynye bogatem abo vbogem, slachczyczy
albo prostem, tho gest konye abo gynsze bydlo
abo ktorekole gynsze rzeczy, nyc maya rozstargacz
Dział. 9

Przer = sine

Przer zamykania (sine protelacione)
pp. xv R. xvi, 343.

Przez (cum gen.)

Przez transamerikana. p. 1450 R. Fil. IV 579.

Przes (612)

17a

wydał tą raną, ktori the zaprzal są gey wy-
dзец; ale ysze po zaprzenyw słvszebnyka przes
zanyeszkanya 23/ Ian dokonale / swyatky, kto-
rimi są sawyodl, postawyl, ktorzy poznali,
ysz raną tą ystą obeszczely, przeto my sezna-
szy Ianowy swyatky skazalysny y wstawily przy-
pwszczycz.

/44/. O doswyatczenyw ran.

/P/yotr na Iana szalował, ysz gy wranyl,
a Ian tess mowyl, ysz gy Pyotr wranyl, a ra

~~22-23~~
22-23

Przez

Nicolaus... se subscribit in suis rebus
al. na lyezare na stojare, a thro
przez wozego zamyszkaiya

nr 557
1462 Ks II warsz I 440

Przez

poddanych taki obyczaj w wynach chcemy trzy-
 macz. Aczby ryczerz riczerza abo slachezyez
 slachczyca ranyl abo vderzył przez wylanya
 krwi, tedy slachezyczowy tako vranyonemv wy-
 na rzeczona pyathnadzessszya przez tego, czso
 vrany abo vderzy na bycz zaplaczona. Aczby gy-
 nego vderzył, ktoryby nye myal prawa ryczerskye-
 go, tedy grzywną grosszy za taką raną; ale
 kmyeczowy schesz grzywyen, kto gege vderze,
 ma zaplaczycz.

/90/. Gdy kto vrany kmyecza abo zabyge.

Dział. 40

obsequia sanguinis effusione

Prorez = sine

Agemus etiam deum ... pro mulieribus
bonumque, ut sine offensa, yrby ~~pro~~ prores
obrasseya ... daret eis deducere proles

xv ^{SKP.} ~~Spoken~~ I 148
@X.

Przez (cum gen.)

Obmissis offensis - przez obraczenia.
 $\frac{1}{2}$ XV Tab. 513.

Przez

Jakoż też sam miły Cristus indzie mówił, gadając się zżydy, iż przez uwłoczenia czci Boskiej synowie zwoleni mogą się zwać bogi, bo otem sam mówił przez Dawida proroka rzekąc: Rozm. 839.

Przer. - abique

Przer. uwiesielenia mojego nie ostawię
się [abique consolatione te mea non dimittē
tam] Rom. 171

były sadzeni.

/154/. Kasdy zbroynye na slvszycz na woyna.

/A/lye ysz w zbroynem riczerstwye czeses krolewska y wszego krolewstwa zalyseszy, powynen kaszdy slvachezycz podlug mocy gymyeny swego y przychedow prze pospolyte dobre pewnymy lyvdzmy zbroynymy slvszycz, gdyss gych gymyeny w pokoyv gest y przez wschege gabanya.

/155/. O monecze w krolewstwye.

/G/dysz geden krol gest, gedno prawo i gedna moneta we wszystkym krolewstwye na bycz.

Præse (cum gen.) = absque

Absque dolo præse lsey. I¹/₂ XV R XXII 348.

Przez (cum gen.) 'sine'

Przech pokricztwa - sine simulacione

14 MMPKJ 126

Przez (cum acc.) = ~~pr~~ a

The dedrina w Rogowie nie jest przez się
manxa gdyż socrum nekugistoscz ... podana

1420 AV Gr. VIII ~~2/355~~ 151

24.

Przer-

Wzrymily... procuratora... obyczwyczaj...
wyekuyssze ymyecz, crotkoly przez gich pro-
curatora... obrondzonoby bilo + ca 1428₂ Tyszl.
I, 480.

Przes (cum acc) = per

Przes opykadnyky panowye swyetsko-
soky y kosnyelny... wyobrazony sp
per gubernatores domini seculares
et Ecclesiae.. designanter

in XV omky. V 429/30.
med.

Szere

3b

syądz, jaco nye mogly jacz wynowaczoza, a jaco nye byly przyczynoze snyerocy zabytego; tedy byskvp ma dacz rozgrzeszenye. A wszdy wynowaczecz ma bycz powolan, a przez kogokoleby byl vlapyon, ma bycz wydan byskvpowy.

/4/. Aczby pan chezal skvpycz dzessyaczyną.

I tesz ktorykoleby pan po swej wazy dzesyaczyną chezalby kvpycz, ten przed swyątym Iacubem ma targowacz s prelatem, ktorogo gest dzesyaczyną. Paknyaly zamyeszka, tedy prelat kromye wszego nagabanya pana, 5/ dzesyaczyna
Dział. 4-5

Ktoryszto zbieg w rocze od swego wyszczą s kro-
lestwa abe s zemye na graniczach badaćs kro-
lestw, any zemyanom szkody ma nye czynicz, ale
szona gege w tem rocze spokojem w gymyenyv ge-
ge nyeporvszona ma myeskacz; a gdy ten rok my-
nye, aczby tento zbieg w noczy abe we dnye ze-
myanom skody czynil, za to swey czczy nye stra-
czy; a tess aczby yath, nygedney smyerczy za to
nye ma czyrpiecz, ale yaty ma bycz nam abe na-
szym starostam postawien a y za to przez nas
szadną wyną nye ma bycz karan, ale gemv ma bycz
Dział. 61

-----
dan sąd na sprawienie. A gdyby nye chciał stacz
kv sadv, ale kryłacz syą po stronam zemyanom
schkedy bądze czynyl, tedy gege greody y nyasta
y wsy nam maya bycz przyłaczony, a gynsze gy-
nyenyne pospolite myedzy namy y ryczermy naszymy
na poli na bycz rozdzelono.

obeszrzenia y syedlenia, nysz drugy, a takc ow
rospuszczony y tess nyedbayaczy dla polepszenia
y zbdowania dzal przez przyaczele vloszony,
wzrzvca, a to po dlvgem czasye, dla ktorego o-
byczaya domownyk czastokrocz odtraczy syą od bv-
dowania y polepszenia swego gymyenia. Przeto my
chczacz ten obyczay zatraczycz, wstawjamy, aby
gdy bracza abo przyaczele blyszszy abo daleczy
rozdzielaya syą, a wtem dzale bada myszkacz
przez trzy lyata y trzy myesyacze w mylczenyv
a przed sadem tego nye wzrvszaly, wygawszy

Prer

Je starodawná prer prerothky naše
u (per antecessores nostros) w nyektovem
capitule ... gest wyslowyomo, yske
zona ... pri wrysthkem dobre ...
myalaby ostax Jul 74

Prer

Syroczestwu dzeer... doradzier
laskawye rozdayacz, yest nyegdy
pres ocere do lalk rostropnosery
nye bądacz vychowane, sz przygody
smyerery ostaya, a thalosz exstho-
kwoer pres nyektrove (per nonnellos)
u sadrech dla ocere bywaya gabany

lul 75

Prer

Syroczestwu dzeerz ... doradzier
laskawye zadayacz, yesz nyegdy
pries ocere (per patres) do latk
rostropnosery nye badacz vychrowane
sz przygody smyewery ostaya... ustawiang
aby ocere zywach mogl dzeekem
swogim ... ustawyer pewne opyekadlnyky

Seel 75

Przeze

Yze prze niewdziacznosex przez dziecxy
oerexo verynyona a prze ponyxenye
stadla (quod propter ingratitudeinem
patri factam per filios et propter
depressionem status sui)... myedxy
oboye stronae mywaczkoe a gnyew
pochodxy... ustawiamy Sek 75

porzez ~~ab~~ 2 acc. 'per'

porzez tego puerezan (mediante actores) na zalobi otpo 2
wyedaw bandze przipandzon Sub. 87.

juer
24cc.

najlebszyemu

juerem kucyego dobrego jermi
por cum

B2 Tol. 12,3

Bat. 323 63

Prer

Jaco Marcin, gdy wlasny Mycolayowa, Janawa
y moja pres myernyka podle xane sa dkeloni
y myeroni, tedi thi pryszchetw, nige dalsz drelisz
y myerisz 145f A K Pr VII 51.

a prziaczelom zabytego schesz grzywien; pa-
klyby nye myal czyn placzycz a bylby yath, te-
dy glowa za glowa.

/62/. Geden ma bycz powolan o naszoboystwo.

/G/dy trze abo wiaczey byliby pomowieny
o naszoboystwo, aczkoly podlug starego prawa
ten, czso koge pomowyl w naszoboystwie, sam po-
przysyagl, a tym w vynye y w glowie bywaly po-
tapyeny, przeto wstawiany, aby gednomv dane wi-
na abo pomowyon o glowa y poprzyssyaszon przez
tego, kte nany nowy; ale drwdzy mogą bycz po-

25(66)

Przer

27b

na wina przez sąsady, tedy sam wlosną ręką
odygdze.

/76/. Nykt przez czygey woley czvdza rzecz
ma dracz /s/.

/G/idzyk szalował na Falka, ysze gdy schedł
w drogą, tedy w drodze zasnął, tedy Falko nad-
szedwszy gy sspyącz, wzał gemv myecz y s tobo-
lą, w ktorey byly trzy skoczczcye pyenyądzi; ale
acz gemv wroczył myecz y tobolą, ale trzech
skoczczow gemv pyenyądzy nye wroczył a na swoy

Dział. 35

czynycz, aczlyby tesz po dokonanych lyczecz
 zanyeszkali czynycz a dawnoszczby wyszla, tedy
 yaco y o gynsze sztvky podlug dawnosczy maja
 mylczez.

/75/. Dobri czlowiek naganyony sam ma odydz.

/A/by zemyanye abo gynszy maszowie spyrw
 w swey czczy szadnym zlodzeystwem nyeporvsze-
 ny od nas abo swych sasyad myely nyektore za-
 35/ chowane czczy dla swego oczyszczenya, a
 to gdy gemv / dla gego masstwa o zboy nye da-

/131/. O posagv dzewcze namyenyonem.

/V/stawiamy, aczby nyektori zemyanyn za
szywota swego dzewką swą 53/ za masz dal, pe-
sag gey dostateczny namyenywszy, tedy po sz/nyer-
czy oczczowie ta dzewka na braczy wiaçzey nyc
syscze. Aczliby gedna abo wiaçzey dzewek po
smyerczy oczcza zostali, teyte dzewcze za posag
na bycz opravieno sste grzywien przez braczą tej
panny; aczlyby byla panna wegewedzina a gymy-
nye wielikye, tedy sste grzywien, ale gdyby bylo
wiele dzewek a gymyenyne male, tedy gymyenyne na

Dział. 52-53

in Sul 57

poddanych taki obyczaj w wynach chcemy trzy-
macz. Aczby ryczerz riczerza abo slachezyez
slachezycza ranyl abo vderzył przez wylanya
krwie, tedy slachezyczowy tako vranyonemv wy-
ną rzeczona pyathnadzessszya przez tego, czsa
vrany abo vderzy ma bycz zaplaczona. Aczby gy-
nego vderzył, któryby nye myal prawa ryczerskye
go, tedy grzywną grosszy za taką raną; ale
kmyeczowy schesz grzywyen, kto gego vderze,
ma zaplaczycz.

/90/. Gdy kto vrany kmyeczza abo zabyge.

Pier

24

/I/an poszyczył Pyotrowy dzesyący grzywien
y wzał po nyem za nye rakomye Wawrzyncza. Po-
tem Pyotr Ianowy zaplaczył pyenyądze krom rą-
komyey, a potem Pyotr Wawrzyncza pozwał o rą-
kogemstwo, a tente przed sądem rzecl, ysze pye-
nyądze gemv są zaplaczony przez gyszczca. Tedy-
my skazaly doswyathczyez zapłaty.

/103/: O wyanye a przy czem dzieczy mayą ostacz.

/G/dy masz vmrze, tedy szona przy wienye
swem ma ostacz, pyenyadzoeh, perlach, kamyenyv.
Dział.43

46 (134)

Przez

45b

a gdy kto klusya zathnye, poltory grzywny, za szrzebcza dw lyath pyacz grzywien, acz gy kte vrany; acz badze starszy nysz dw lyath, a badze przez kogo zabyth, tedy ten, czyg gest szrzebyecz nacz smye przysyadz, to ma zaplaczycz.

/142/. O dzieczkowanyv lyasa y gayv.

58/ /V/stawiamy tesh, acz geden z drvgym ma-
yacz graniczne rozgechane, przegechawszy graniczne
w lesye drwa kv swemv poszythkv rabal, ten czyg
lyas gest, za pyrwe ma wzacz syekyra, za wtore

Dzial. 57-58

Pmer

48a

dan sąd na sprawienie. A gdyby nje chciał stacz
kv sadv, ale kryjącz syą po stronam zemyanom
schkody bądźze czynyl, tedy gege grody y myasta
y wsy nam maya bycz przyłączony, a gynsze gy-
nyenye pospolite myedzy namy y ryczermy naszymy
na poli ma bycz rozdzelone. A gdyby byl yat
przez kogo naszego a nam wydan, tedy ten ma bycz
na naszej lascze, telko przyaczele take yatego
tenv, czso gynye a nam wyda, nygedney lsczywos-
czy nje maya czynycz any nyeprzyiasny tagemney

Dział. 61

57 (147)

Prer

49d

ktora ma byc wieczna y dobra w wadze, aby tym
64/ wyaczy byla wdziaczna i przyjemna. / 1/

/156/. O wyna panyską kmyecz nye ma byc czadzany

/8/ prawa boszego gest, ysz zloscz godnego
nye ma byc schkedna drugemu. Vstawą tą ma byc
dzerszane, ysz o wyna albo rakegemstwo panyskie
kmyecz nye ma byc czadzany, ale gestly czso pan
albo slachta komv wynyen, ma zaplaczycz z wlosnego.

/157/. O rakeyny nyewybawyonen przez diwzanyka.

/I/sz z lacznesczy obwyżazanya kv wyelgym
schkedan lyvdze przychedzą, ma s prawa byc

Dział. 63-64

W tym miejscu dodał pisarz już na brzegu "Pre"

Præs.

mathka bosa bawdaci præs
sueha pryathego.

1453 R. ~~200~~. 211.

a /8/ nyest go wyączey dos-
to/9/gyen podlug prawa pra-
wego /10/ DAley pytalysz/11/
czye nasz o pra/12/we thy-
my slowy Gdy/13/by szye ra-
dczczą albo /14/ przyssasz-
nyk albo pospol/15/ny czlo-
wyek ktorykoly /16/ bądz
przylubowal by /17/ szye ku
dworu albo przy/18/mylowal
albo dzierzal /19/ Atho szg-
yednal aby my/20/astho py-
szane prawo /21/ albo przy-
wiley szlomyo/22/no albo
szkazono przesz /23/ gwalt-
owną raka albo /24/ gwalto-
wne

Przez pr.c.Ae.

Przez

Gdyby szyć radzera... przyłubował by szyć
ku dworu..., a tho szyćedzał, aby myastho
pyszane prawo... szłomyono albo szkaxano
przez gwałtowną raka..., co gęō gęgo pokula

~~2. p. 1. 11~~ Orł. Urłel 120

Przez (cum acc.)

prvi przez salomę fludovani otto
jest zivotu dzericzego
ca 1461-67. Sermon 415. r.

~~1424 / 108 Mns. Ms. 415 r.~~

Sermones r 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Przez

Jakom ya ssamoschydym nye gonyl
gwalthem Daboga... any przesz
mya y przesz nye mogli byth (s) zabyth
bycz

1469 Zap Wasz nr 2930

Przez (cum acc.)

Jakom za kmyerzyw Jacobowy po rankoyesth-
ny przez Mykolaya, voytha sz Lanthryna, mnye
wyranekonego mye posrachalem

1471 TymProc. 274

През

yakom ya kmeeryewy Jacubowy po
rankoyesthwy prez Mykolaya woytha.
w mnye byranxonego nye pocracalem

1471 Wolff Zap. 82

Przez

Jakom ya Philippowi kmeckiewi ... rol v o-
zimynie przez Philippa, podoranych nie ra-
oral gwalthem 1471 Tym ^{Wol.} ~~Wol.~~. 53

122

1521. (707 r. 1481) yako ya tho wyem ysche slachathna
katharzina szona nyegdy vrodzonego (708) andrzeya szadzyego
ploczskyego sz golkowa rzeczy szkradzyonych przeszkatharzina
szlusebnycza yey vsythku nyema thako my bog pomoschi ysvyathi
krzysch. — yako ya thych rzeczy < kthoreby > przesz katharzzina
byly szkradzioni szlusebnyczą moya vsythku nyemam etc.

14812ap Waresz nr 1521

Przez 'per'

dando diem ei terminum per procuratorem
tuum alias przez wathamana thwego.

1487 1492 XIX 254

juice

Puree vrya... brotha ma-
kraschsa otkromona sra

Plan 42

Przer) = per
(cum acc.)

Przeday obylie, gdy srye godzy, a nye thedy,
gdy przes vbozyego nye moze byer kupryono.

II 1/2 XV R. T. XL I.

Przer

2 acc.

przeno! nie

poslal bog syna swego....

aby zbawion byl swyath przexen.

Ev. ex. xv Pf VIII 305

Prer

Falschwyje, nyedobre mowy,
ktozy crudny panny, ~~marz~~,
pyrwym gzechem nyermarany,
bo prer boya zachowany.

ex. ~~son~~ xv. Pr. Fil. r 103.

Przez = per

Wzrocznie o tem, jako, dzwonyra maryja
zwyastowana przez anjela, anyola
Gabriela mvey mathere Annyze Polan.
6.

1: Quod virgo Maria annunciata fuit
Anne matri sue per, angelum!

Prer = per

Ve mnie prismo ma [sie] popetwie,
ktore swięci prorokowie mowili, bo
prer mie ma swiat być odkupion
[ut in me compleatur scriptura
per me seculum salvandum que testatur]
Romu. 166.

Przez = per

Przed jego siłą nazy bogowie... stać nie
mogli ani śmiać, bo przez tego ma być
zkażona nasza wiara [per ipsum enim
destructur eorum iam cultura] Rozm. 94.

Przer = a

Ten istny Natanael ... kiedy był przer
Filipa werwan, pana naszego Jezukrystem
i Bogiem werwał i wyrwał [ubi a Philipo
pro vocatus sit, Christum et deum fatetur]

Rom. 215.

Przer = per

Popelnia się wszystkie pisma, które są
przez proroki pisany o synu człowieczym
[consummabuntur omnia, quae scripta
sunt per Prophetas de Filio hominis] Rom.

403.

Przez

Syn człowieczy pojdrze, jako o nim
pisano przez proroki ~~Psalm. 145~~ [filius
quidem hominis vadit, sicut scriptum est
de illo] Psalm. 546.

Prer (num acc.)

John's the rock, Pilate, ... bo tem počivde avr
slovo Boie prer Davida proroka vreceno Rom.

788.

Przez

Christus... nekł?... Verily ojcie, iże nie podług
mej winy idę na mękę ... ale (!) się popętniło,
co jest nieczono przez proroki Rom. 610.

Prer

↑ napetní to sie slovo, ktoré rezona (!)
prer proroka Pozn. 731.

Prer. per

Ustedny w radę kupiti... roty figulowas...
Tedy sie napewniło... so byto reuono prer
Jeremiana proroka [Tunc impletum est,
quod dictum est per Jeremiam prophetam
Mat. 27,9] Rom. 764.

Przer (cum acc.) = per

Ten, przer którego jest świąt, stworzon, dobrze
można wyznaczyć, iż by tego świąt, który
z niego Form. 686.

Pner - per

Jestli ktho plin₃er s traffth₃...

jar.. wytomyl.. thakom jestly byl

zapowiedrian pres vrad remsky--

ma zaplacit [Quando aliquis

flicus cum stribus.. obstaculum..

effregerit.. talis aretatus per officium

terrestre.. debet condemnari]

1498 Muc Hps VI 275.

през

слова, для моего разума и переживания,
ваше имя моего учителя и моего

Ред 118 стр. 3

Przez

Ale acz ta korona była tarnowa, wszakoż była wyobrażona przez koronę złotą aronową (aaromawą) biskupa wyszego. Rozm. 831.

Przer (cum acc.)
~~mop~~ z

przeż mole bgrize (za dretnye

(veteratur)
ca 1461-67. Sermon. 110. v.

1424 / 108 Mns. H 110 v.

Sermones r. 1461-67

230

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns-karta

Przez 2 a.c.

Braczya... maya, myecri odzyenye schare...
vya,wschy nyxby sye ynako podlug crassow...
zvydzialo przez stharsche!!)... kthore mu
odzyenye drossche noszicy

1484 Reg. 708

Przez

A ta mowa i pożądanie przyszła y skończyła się
przez Sylwestra Rozm. Pam. 476
l.p. XV)

Przer. (cum acc.)

W Szadomyrzę czo wrażesz sthals ^{ok. XV}
Przer. Thatary placzywe dralo. Mac. Jod.
139.

Przez

Skusze wielkie luda... stypeli wskre-
szenie Lazarowa, które sie stało przez
Rom. 442.

pres
racc.

pres so

ultra

za samice dany bódó fyjór rublas,
a za samice trj. Seerokesykei a pres
so samyecz da fyjór naczce rublas, a zone
dresyódór Bilev 27,7 Bab 86 67
iponad so

pres
2000.

Ty to sa kryáeróta daimos
prosser orlyadr súp:

Ex 6, 14

per familias suas

Bul 46 b 5

Ordnac 106: przed gaynym
szodem

Przed
zamianą

gymyeny
zaprowadz

for e. Hc.
SukreZ

Potem przyszed ten, czso to 141b
gdy yvsz gego dzien zapla-
ozenia przemynal

przesz /27/ gayony szand
a rzekl /28/ Gdysz ge py-
rwey zapo/29/wyedal tego
vmarlego /1/ czlowyeka
gymyeny /2/ przeto ysz
lezal nyemo/3/czen anye-
moglem od /4/ nyego myecz
od pow/5/yedzenia naczym
bich /6/ myal patrzycz
zaplati /7/ zamoy dlug
pogego sz/8/myerczy a yv-
sz moy /9/dzyen zaplacze-
nya prz/10/emynal

A on tho gymyeny szwe o-
demnye nygdy nyewyszwoyl

OrtOssol 78,2,w.26-29 -

78,3,w.1-10

coram nobis et nostro
Capitaneo edmissis non fuerit

47b

/150/. O zbieglen z ziemie, komvby dana vyna.

/V/stawiamy tesz, aczby nyekomv dawszy wy-
na, aczkoly przed nas gy pozwane abe naszego
starosta, a tegote nye chczone przypuszczycz kv
oczyszczeniyy swey nyewynnosczy przez nas abe na-
szego starosta, a tente dla tego nyeprzyppvscze-
nya zabieszalby, przete aby zabieszanye abe
sgechanye takye gemv na sromotą nye obreczone,
vstawyamy, aby ten, komvbysmy abe nasch staros-
ta take vczynyli, tedi ma poswiatczycz na nas

Dział. 60

Sul 60: puzeth namy alio puzeth na-
szym starostą nye cybli przypuszczon

juer

Gyny nyemoczny stepy y chromy
juer tego juosbó' oradowyeny byly

Bar 320

Prer. pro

Poganstwo sypkie kiedy są powiedzeli:
porcie Jozefowo a dziewice Marje...
wielmi sie smęcił prer Jesucrista
miłego [pro duli puero Jesu Cristaban-
tur] Rom. 118.

Przez (cum gen.)

[Przez ^{syn boży} ocena, gymnasium od niektórych czasów przez prze-
stane zawsze se poradza. XIV Poc. 232.
Ex.

Przez (cum gen.)

Boga proszmy nabozni, abi... przez wstozimanie [s] genu spiewalibisami chwala. MW. 2a

Prerez - sine

Vit raniril Markowi za sedm griven preres osmi
let 1397 Lekn. II, № 1035. Jan dajal dva roki
slance pre[k] Slawanciney voley 1400 prik. 25.

Prasek obrperit sam za sed Sandriwogewi viprovier
kone od Vayercha przere skodi 1402 i. b. 95.

Przer

(bez)

Tako mi pomozi | bog ifwoti crzifz
iaco mi micolay fpla|wki dw grziw-
nu nezaplacil przezfz | fzehci scoth¹)
- - -

1398 Pzn m 386
Leln! m 2724

Przez

przez

Ifz to fwateczø Jaco Gunczerz p^{radel}
za|placzil potrowi ziberlichowy ne-
tanfz|cowo yVnino fpelna yneoftal
mu dlu|fzen panczidzefzant grziuen
przefedw^a)

a) *Piek. 1174*: prze seden.

1407 Kosiów nr 335

Prace

Yako mam esto grziwan praca esny scodi

o nyewyprawyeni (e) a pyenandsi, w ktore pan

Massey esasa nego wrócił

1427 Pysdr nr 240

Przez

1343

Taco mý pomofz bog † Jacc | dla
nyezapłacena pyenadzy zapana |
Jana, Jeferfkego czterdzeyfczy grzi-
wen | przefpoltory fzkodzenyem dze-
facz {grziwen} *Et testes:* | Jaco to
fwacza | — — —

1430 Pozu w 1343

juer (ber)
pen.

juer jednego latka

ju 1819 24

frues
ger.

frues gengo tsydrscy lyat
argenti novem annis

Bib 221a3
266a1

prze

Jaco to fwateczø Jaco przy|biflaw
ne[wfzøł] {bral} ginego | lifta
irøcoým^a) zafto grzi|wen przeftri
ifadzeftancz | grziwen

^a) Piek. 1423 tego wyrazu nie odczytał

1410 Kościan nr 429

Prax 'sine'

Knollka rinowata zaplaowice

trinaes kopy ~~prax~~admy grossow.

1411 ³⁵⁴ Cers. ~~Prax~~ f. g

Przez = sine

Jako mne Stanislaw rpszil 12a Vita pol-
szosty kopy przez ctir grossy 1423 AKPr VIII 46

Prze

2690. (166) Jacom ya nyewinowath dzirszcowy posasznich
penedzi cztirzech copp przespoczwartha grosza.

1427 Zap. Kancz nr 2690

Przeł

463. (387) Jaco pyotr nyeranczil zame dwu koppu przedszescianci groszi vocechowi. — Jako ya tho wem Eze pyotr nyeranczil zawoczecha dwu kopu przedszescianci groszi vocechowi.

1435 Zap Wana nr 463

Przer — sine

dwie kopie greschi w polgroszech
frees dwudziestu greschi. 1469 Caers. LXXXV

Jacomme Karal "royth" oth panycy
przerz oca sszu wstocz. ? Caers. LX

przes mey woly. 1415 Caers. LXXXI

Prze

1392. (338^v) (Jakom Jak nyedzyrsza sczy) Jako Ja nyedzyrsza
sesczy koph przeszdwv dzyesthu groschj wpolgroszczeh (any mnye
Marczynem Bochenkyem obszylal abych Jo Jemu dal) Janowych
Jacowych Swoleyh.¹

1475 Zap Kana nr 1392

Przeze

1498. (217) Jako Ja nyewszal wdomv oczcza mego (dwy)
dzessaczy kop grosszy wpolgroszczeh przeszedwdzeszthu grossi
agych nyewnoszlem wdom szwoy any vszythku gych mam. —
Jako ya tho wem ysch Sigmonth nyewszal wdomv.

1479 Zap Kanu nr 1498

prz
~~dwadzieścia~~

Tako mÿ pom^ozi boog. y fwanti †
Jakom | dwadzeſzcza grziwen przef-
d^o dwu grⁱwnu | groſzow ſzirokich.
zaplaczil zacza|ſcz. dzedzinÿ Ja-
cufzew[a] {in} Jaroslawkÿ
Et testes in testimonium.

1418 Koſcian nr ~~684a~~
684a

Przekł (auto gen.)

Obrócili się pithchessich grzywn
pruskich przez półtora grzywn
1402 Math. 117.

prze
~~grzywno~~

123

Jaco nad wýfnanýe dobyellawa
Raczcow|fkýego wýdalem Sto ~~grzy-~~
wen prze pýa|czy grzywen groflý
Szyrokých na dzedzý|na Nyenawifcz

1422 kóscian^{mf} (954

Przer

Yako swyaczczō, jako pan Przedpelk ma scodi
ste grziwen przesz esmy grziwen o nyewypra-
wyenye pyenadszy, w ktore pan Maczey oessa
pana Przedpelkowego wrōezil

1427 Pyzdr nr 840

Przez

1540

Tako gemu | pomozÿ bog † Jako
tam dal trzÿdzechczy | grzywem
przelpoltorÿ grzÿwnÿ natho | dze-
dzyczthwo ynaginne potrzebÿ |

1432 Poznań nr 1540

Pau

958 Taco mu etc. yaco yest Jaroflaw
Sech|ninich penądy zachowal crzy
grzywny prezofmy grofy ywlitek
gich ma *Sandiuogius sic iurabit*.

1418 Pau ,nr 958

Przez (umyślnie) = sine

Półthlik za oszczędzaniem grupem przedan
przez groźna

1427 AkBr. VIII a ~~1070~~ 168

Przez (bez)

882

Tako mÿ pomolzy bog y fwanti † |
Jako me pyotr zlotnÿk negabal |
prawem ocztyrzÿ krzywnÿ prze-
trzech | groszew¹) alyfz temu trzy
lata mynolÿ |

1412 Prm m 882

Przebieg

Yako prvi tom bili, yese Voyslaw zaplascil
sa Boguchcala trzy graywiny prze wyordunka

1420 Ryadr nr 633

Przez
D

Iaco pan Jacub Pruszczyzsky wynowath my my
za szwego oczcza trzy grzywny przesz
werdunka za szukno lokczem odmerzonye
1432 S10cc XVII 30

przez
dziedzinę

[[It]] Jaco ezffom zařał LX scothu
przeff troÿ|ga Barthoffzewÿ tom
zařał na fweÿ dze|dzÿne na dan-
browe tu gdzem zapowÿe|dzal

1422 Koscian^m/958

Przes

Yako caso sayo the copo dobitka przes

pyanczora, the sayo to na non na praven

na Dambosa

1423 Pysir nr 740

Pres

1114 Taco m (!) etc. yaco czom izayal
feczdzełat | scota przestroyga bar-
thoffevy tom | zayal naffvey dze-
dzyne nadambrove | tv gdzeyzapo-
vedzal |

1422 Pozn m 1114

mój pier

Jaco Maczek moy szoltys Szlufkowo
zayal | ofznoronacze fkota afzedm
kop drobnego | przeiz troyga kme-
czem szrogaczewa na | prawey za-
kazny

1427 Koscian ms 1136

Przer - bez, sine

Poltruce copii scotu pres puzszyorga
1427-1432
Pyrdry (Rocz Hist. XV 212.

Przer - bez

Mikolaj ... kayanl... sto owyecz
prozess trojga Ryzdry ¹⁴³²⁻¹⁴³⁷ ~~to~~ hist.
XV 246.

Przez

1499

Tako gemu pomofz [p] bog yfwyan-
thy † | Jakof {m}ya zaparzÿza ran-
czyl yprzythem | byl ytim pyenya-
dze otliczal dzewyancz | dzeffyanth
griwyen przefdwu copu | amÿedzy
tymÿ pyenyandczmÿ pyancz | dze-
ffyanth grzywen ypyancz {Grziwen}
prafkych | aoftatek pofpolnyey mo-
neti

1428 Pozn w 1499

Prze

285. (430) Jakom ya zaplaczil Jacobowy pandzesczandth¹
grosszy przesdw. — Jakom ya przitem bil Jan.

1428 Zap Warsz nr 285

Przez
Przez

1451

Taco mam (!) | pomofz bog etc.
Jaco to fwacza Jfze [pana] | paný
febronya Swým fzynem Szmacze-
yem | Skrapyewa nevrabyła [d] pol-
torafta prze | rabli [y] przezedcztir
dww zaclathnu ydww | branynu
gwaltowne wedwunafcze Szoberow |
nich awofzmidzefanth podleifchil (!)
ynevilovi | rib {narczeline} taco do-
brich iaco dwadzefcza grziwen yed-
no | tu gdziezey [podano] {wfdano}
nawedercow y vidzerzala trzi lata |
dobrowolno nawedercow — — —

143T Pozn nr 1451

Przez

587. (237^v r. 1446) Jacom ya newinowath dorothcze czytirdzesath grossy przez poltrzecza grossza. — Jaco ya to wem Jan newinowath dorothcze czitirdzesath grossy przez poltrzecza grossza.

1446 Zap Warsz nr 87

Prez

w gam gemu (1) za yutra (peno) cinsz dawal
a on go nye chcyal wsscz ani krowi
wrocnicz ale go chowal dwie nyedzele
pres dw stnu

1428 Zap Hanz nr 2808

Przez

Czaso zayanł szolthyszew szin s Kokosszk
dobytka pro marca *przed dw grosszu, the
zayanł na Kokosszkach w szapuseze szwego
pana zapowjednem

1436 Pyzdr nr 1058

prae sine

A kérdés, acz bölde prae. pyóczy
pyóczolésyót grauycollysch?

BZ Gen 18, 28

Si minus quinquaginta iustos
in regione fuerint

James
28th.

James Joyce

James Joyce

Box 20625

Przeze

3051. (259) Jakom ya drogy dobrowolney kxadzv Janowy szgodaczow vicaryemv szelukowa nyezasthapył gwalthem anym go vderzil dwoyasi kamyenyem amy (!) go gonył any wthem gemv szgynaly bothy pyerz sschaffran y vszda Jako wyerdunek przeze dwo (!) quarthnykow Thako my pomozi boog y szwanthi Crzisch.

1471 Zap Wawst nr 3051

Prozess (cum gen.) = sine

Yako ya chleba y gochu y torech seth klepk
prozess dw kopu ... Alberto kmethoni ... nye xa-
proal quattem

14 73 Tym Szd. 28

Własny, praeis

Prze

42. Jaco Wanczenecz wżal marczinoui | scztirzi clody fiedzi przepraua.

1388 Pozn. nr 42

Lehsz I nr 335

Grzesz (bez)

193. Jakom petrowi ne wól kona przełz |
prawa {ani fdzil} fza dzezszøncz
grziuin

1396 Pozu nr 193

Lekn I nr 2183

Hubełb nr 278

JA IV 186

Prez (bez)

c. Jakom petroui ne fdzil trziri{ch}²)
koni {prez prawa} ani gemu oto
nigdi za schode ftal — — —

1396 Pozu m 193

Sekn I m 2 183

Atubez6 m 278

JA iv 186

Prer : (bez)

225. .... y rønl kon

presprawa y. chlopa

1397 Pozn w 225

Lehn; w 2560

presprawa?

Przez

1545

Tako nam pomozÿ bog † Jaco tho |
fwÿathczÿmi Jfze Opacicha Sgnelz |
na Skonuentem wſzala geſt Jathka |
Mÿaſſnã wcoſtrzÿnÿe Marcinowÿ |
kmÿothowiczu zefplauia przeſ-
praua |

1432 Pozu nr 1545

przez

Iurent in hunc modum:

† Jako to swatczan jaco Czandz |
Opath iø stafzka ýkowa gy^{a)} |
wzøł nanem trzy grzywný | przyfz-
prawa

a) L. 2181: Coszko, y.

1398 Koscian nr 108

Przer

O to mey (= wie) przer praua ^{i przer winy} ~~et~~ etany (= klas)

1398 | App. VIII, No 6409.

Przez (cum gen.)

V1

Ne porandag... rreky przez prawa yego. ~~XV~~ ~~1625~~
~~Lata N. 1625.~~

Dek V.

przez

Taco mÿ pomofzy bog yfwonti † |
Jaco tho fwacczø Jaco pan hincz|ca
kafal fwim ludzim przeczla|wa przez
prawa fczoncz Gofte|uiczem — — —

*Mater, frater, soror Przeczslai contul
potestatem.*

Piek. 566.

1403 Koscian nr 198

Pres (her)

825 Iako gim pomoz bog y Iwätı¹) | |
Jako to fwathezø yako pan hincz-
ka | pobral Copczeuim dziezem¹)

ymena | zapoltora Ita grziwen pref-
p^{ra}ua¹) |

1405 Pau nr 825
I. eh VI nr 822

Przez

1165 Tako gim pomoz bog etc. yako to
fwacza | yako wilam newfzał wo-
czechowy | kmothouiczu Sgory ýme-
ną yako dze | facz grziven prze-
sprawa.

1424 Pozn nr 1165

przez

Jacom nyewzał mÿxÿ kmece|wÿ
zapanczinayfcze grzywen gÿ|mÿe-
nÿa przef^{ra}wa

1425 Kościan m/265

przez

Jacom nyewzal they pąnczÿ k|me
czem kałdemv zapanczna|fcze grzy-
wen gymenÿa przep^{ra}wa

1425 kałcian nr/266

Przer (bee)

601

Tako gim pomozi bog yfwanti | †
Jaco to fwatczø Jaco Mi|kofz Sze-
bot newfzanl. Mico|lagewi trzech
krziwen y panczi|nacze¹) fcoth
prze**f**brawa anitego | vzitka mal.

1406 Pozn w 609

Piek vī m 1038

przew

Tako mi pomozi bog . yfwanti †
iaco | panÿ poluiczska wżola nam-
ne | Grziwnō przeſprawa — — —

1413 Kościaru nr 476

Pnez

933 marca:

Tako mi | pomoz bog y fwanthi †
yaco my Po|trafz Chelmskÿ w|zł.
polpãti grzÿ|wnÿ prze|szprawa Tes-
tes: yaco tho | fwaczÿmÿ

1418 Pocz mi 933

~~grzywna~~ przez

Jaco tho⁵ fwatczą Jaco pan {Jan}
Xankÿ newzał | gwałtowne prze-
prawa Jacobowy Mÿefczan | inowÿ
z dołka dzewanczÿ grzywen zem-
fkÿch

1422 Kościan^{nr}/938

przez
grzywna

Jaco to fwateza Jaco pani Sar-
nowska nŷewza|la trzech grzywen
groffŷ Marczinowŷ pa|czalŷ prze-
prawa

1426 Kościaru^{nr/}1181

Gres (bea)

675 Tako gim pomozi bog yfwati¹) | †
Jaco to fwaczø Jaco Benak. | nebil.
maagdalani (!) anigeg pow|fczøg-
nã¹) przesprawa anigeg | wfadzal.
wlaneczuch.

1410 Pan w 675
Pień VI w 1378

Prus

1024 Tako gim. etc Jako to fwatczą
[ymi] yfz | woczach Dafchewfkÿ
nÿe zegnal Mÿ | colaÿa zgego [domu]
domv yako | dwe grÿvnÿe
przeprawa. |

1418 Prus nr 1024

Prer (3x)

982 Jaco. fwaczcza yfze pan Micolaÿ
Nebofz | wízał mlyn yacubowÿ
weraÿcowe przeſz | wyny przeſz-
prawa yaco yedennaczfze | grzywen
przeſzwerdunka a wyfcze wtem |
oftaly fbofzu

1419 Pozn w 982

JP xxxvii 120

Przez

Swaczcą, ysze pan Micelay reboscz wszął
mlyn Yacubowy w Craycowe przesz wyny, ~~przez~~
przesz prawa, yato yedenna⁶²⁵² sze grzywen przesz
werdunka 1419 JP XXXVII 120

Pres (2x)

1044 Jaco to fwatczą etc. ýfze Gantkow-
fkÿ | Micolaj wízał grzywną fkme-
cza Sta | niława przeprawa prze-
fwini ne ch | czącz mv dacz kobilÿ
naraĳÿ na pan | fke fkazane |

1419 Pozu nr 1044

Pnes (2x)

1046 (29v) Tako gim etc. Jaco xacz dze-
kan | wfał przesprawa przeswini
Micola | yewy Sezodrowy crowa ya-
co pol | tori grzywni a fyto yaco
cztirzy grzy | wni y ota krzywda
od nego od fze | dl |

1419 Pozu nr 1046

a yego blyszy n/3/yechcze
 tego zalowacz /4/ Tedy mo-
 ze to Sandza /5/ albo woy-
 th zalowacz /6/ przeto a-
 by ta glowa p/7/rzesz pr-
 awa nyepzeszla /8/ ale
 stanyely szye komv /9/ czo
 szlego nyespraw/10/nye Ja-
 ko roszboy Czya/11/szkye
 vranyenye albo /12/ czo
 kolye takyego komv /13/
 Wola ly ten nagwalth /14/
 szlowye nyestoycze ya/15/
 ko by nyasto zaloby

James J. J. J.

Przeze

Przeze aby ta glowa trzako przez
prawa myprzesla Dat Mac 61 (forodek)

Przez

6. Jacom nevegnal cobili w micne-
wø |¹⁾ dziedzino przezyego wolej

1386 Pozn nr 6

Lelesz I nr 80

Przes (cum gen.)

A przes z ich role nema tego
kastabica ani predack przes ich
role 1402 Matk. 117.

Przez

Yakom ya nyo dal kunyoc(aia) panu Hilayoty
waqes, nazpat go kaszal wlossicz na pod przez
syego woley

1437 Fyedr nr 1128

Prze

1559. (259) Jakom² ya nyeodwozyl zakow < violenter > na-
thwem konyv przesz twey volyey anym czy go szkazyl podla
poszwv < yako (dwy) pyaczdesszyath (!) grosschi > thako. — Jako
ya tho wyem etc.

1484 Zap Wanz nr 1559

Pres

106. [Jaom] Jacom przitem bili ifz Jakufz szpetrafzem | mal umowø ifz petrafz nemal przedacz dze|dzini przeifz Jakufzewe woli

Alii vero in testimonium:

Jacoto¹⁾ fwaczø.

1391 Pozn nr 106

Lehn I nr 985

Przez

1178 Tako gym pomolz bog etc. jako
tø swacza | jako benak nevcynyl
rakoym profzno | potrafichevich.
any lifta dal pylacz ny | peczacy
przywelzyl, anyge potrasz dal |
pylacz przezbenakowey woley |

1424 Pozu nr 1178

proser

absque erodanis voluntate
al. proser yscroay volyey

1449 Apr XIII 298

Przez (tzn. bez)

189, tokomi pomorzi¹) | bog ifwonthi
k{r}ifz ifz przez me | wole pani kan-
dida gnala dwoqe | scotta na mę
dziedzina²) amim¹) (!) | posli flal[a]
do ne bich ge ezal | zaplaczicz

1396 Poznań nr 186

Lebuz nr 2109

Hubez nr 259

James

James May 100ly

1475 Cts 5. LXXXI

~~pani~~ przez

Jaco to fwatczą Ize¹ xandz Januff
lam | fwą moczą wladzyl fwego
czloweka | wprzylepicze panye doch-
ny wyano² przez | ge vole³ wge
twerdzą [przez ge wole]

XXX 14) Ize wyano vole

1421 Koscian^{ms}/918

Prer

2750. (200) Jaco moya penczancz dozamacowa lista zamego sina dlug przesmeg volog przywieszona. — Jaco ya tho wem Eze damianowa penczancz dozamacowa lista zagego (!) sina dlug przes-gego volog przywieszona¹.

1427 Zap Wansu nr 2750

Przer. (cum gen.) = sine

Jaco moja penezaner do Lemahowa lystha
za mego sina dlug przer mey voley prziwecrona

1427 Spis J.N.W. vm 2,34

Рубль (снм ген.)

Јасо моја пензија до Лема-
кожа листа за неко сина дуг форес
меу волеу професиона

1484 R Hist. LXIX 331

-----55c
yago szem gy na/22/yał czy
czo gest prawo /23/ na tho
odpowyedzal /24/ andrzey
Gdysz moya /25/ zoną nycz
moze vczyn/26/ycz przesz
mey woley /27/ bo ya ges-
them gey pra/28/wy opyeka-
lnyk ma/29/ly ten nagem
stacz te/30/dy gdy szyą
stalo przesz /31/ mogey
woley czyly /32/ nyema My-
edzy gych /33/ obvdwu rze-
czy ten ortel

Przer m.c.s.

Ort0ssol 42,1,w.21-33

Przez p.c.s.

-----56a
/16/ Gdysz ya mam czwar/17/
tha cząszcz tego domu po
/18/ swey zenye a zona mo
/19/ yą szoby na swą cza
/20/ scz nyzadnego opyekal
/21/ nyka wybrała any /22/
mogła mymo myą /23/ spra-
wa wybracz wtey /24/ rze-
czy tego ya czyrpyą /25/
gwalth od pyotrą na /26/
swey czwarthey częsczy /27/
ysz on przesz mey wo/28/
ley wczągnal wthen /29/
dom

OrtOssol 42,2,w.16-29

Przez

(przez wolej ,

nie bierze niekuchnego przez
woley jego.

Dec 5 4.

Index.

Notwithstanding sundry provisions
thereof.

R. ~~11~~, 241.

Przez (bez)

740

Tako gemu pomozi bog | yfwanti †
iaco Virzbanta | ynermerza prze-
meÿ voley | nedalimi vrzelena
vdze|fzancz cop platu nadzedzine |
yfsatrzimalimÿ dwadzefcza | cop
platu, dwu latu |

1403 Pan m 740
niek vi nr 491

przez

nem de Daleszino, scabinos et domi

Jaco Bawor dal Janowi przedacz |
Szoltiftwo zacztirzi melzancze do- |
browolnye an nepoftopil yemu |
vprawifni ifzedl przeſyego voley |
precz

Piek. nie notuje.

1405 Kościan nr 285

Pres

wby Jaco tego pacholka czofzm gy |
yła owczące Maczeyewi raký ot-
thegøm | fzacunku newzał anýmgo
mą wola | pufzczil ale mý vcekl
przefmey wolej |

1420 Pan m wby

Przez (hes)

637 Tako gim pomozi bog yfwati¹) | †
Jaco to fwatezø Boriflaw | drogo-
flawowi zazidi ranczil . | togim¹)
dawal . rokÿ przeſbori | flawowey
voli¹) ÿ zato pocztø | pral.

1408 Pozn m 637

Piek vj m 1213

JP xxxvii 163

prez

Jan Jan dayal dwa roki
Hance pre[2] Slaguncsiney roley

1400 Pier VI 25

Przez (ber)

847 Tako gim pomozi bog ý fwanti | †
Jako tho fwatezø. Jako Mar|czin
vyyal. f. zalogi przezdz|czinne
vole

1413 Poznań nr 847
ZP XXXVII 166

Pres

854 (51) Tako gim pomozi bog y fwan-
ti¹) † | Jako przitem bilÿ . kedÿ
Wpoznanu | Wgrodze nawelkem
domu kediz | Jura Sztatzkem rofz
prawali [fze]² | yze Woczech y Virz-

bantha neranczÿ|lÿ Statzkowÿ za-
tho yfbÿ Jura | nemal daÿacz. pe-
nandzÿ nabe | fzdrowszko. anÿ cu-
powacz przezftatz|coveÿ woley.
podedwemaltoma | grziwen *Ulti-
mus*: Jaco to fwatezy

1414 Poem in 854
Pny 6 10

Prze

922 Taco gim pomoz bog yfwanti † |
Jaco to fwaczezą yaco pan dobro |
goft pruffimfky wlek tone¹) naye |
fzerze popowfke tone¹) mocza²)
agwa|ltem przespana wirzbanczi-
neÿ woleÿ

1417 Poau in 922
Przyb 12

Przez

Tako gim pomozi bog ý fwanti
†. Jako tho fwatezø Jako Mar
czin vÿÿal f zalogi przefzdze
czinne vole.

1413 JP XXXVII 166

Przez

Tako ġim pomozi bog yfwāti²⁾
†. Jako to fwatezø Boriflaw
drogoflawowi zazidi ranczil
togim³⁾ dawal rokÿ przeſbori
flawowey voli⁴⁾ ÿ zato pocztø
pral.

1408 JP $\overline{xxvii}$ 163
= prelu VI $\overline{346}$

Przez-tine

bes prisoelenya

Gdi slyacheryez slyacheryankam porras voley radny-
eryelow wryantkam priyachyelyewy w zonabi vidal,
tezdi s gimyonya wlootnego yan vipossazi Sul. 90.
Swyazepchere prrere skodi drughego paser powynnen 20.

Przew - sine

Przewyazny matzathki nye mo-
gat a then zakon wsthapicki
bez wolej a przez podpuszczenia matz
kon woych 1484 ^{Reg.} Rafil IV 108

-----20c
pewnye dlugy czo /21/ ony-
ch wye Opyekald/22/nyk al-
bo prawem ban/23/dze vpom-
nyan Tego dla /24/ nyecha-
ly blyshy przy/25/rodzeny
po tych tho dze/26/czach
moze przedacz y za/27/pla-
czycz ale są ly bly/28/
szy przyyaczele tedy nye
/29/ moze stoyacze gymye
/30/nye przedacz przesz
woley /31/ tych tho dzye-
czy a the/32/dy ma tha rz-
ecz przedlu/33/szona bycz
do lath tych /1/ tho
dzyeczy sprawa-----

OrtOssol 27,1,w.20-33 -
27,2,w.1

Pr. c. g.
Przew

-----55c
yago szem gy na/22/yął czy
czo gest prawo /23/ na tho
odpowydzal /24/ andrzey
Gdysz moya /25/ zoną nycz
moze vczyn/26/ycz przesz
mey woley /27/ bo ya ges-
them gey pra/28/wy opyeka-
lnyk ma/29/ly ten nagem
stacz te/30/dy gdy szyą
stalo przesz /31/ mogey
woley czyly /32/ nyema My-
edzy gych /33/ obvdwu rze-
czy ten ortel

OrtOssol 42,1,w.21-33

Przesz pr.c.f.

Prer

theady nyemore stoyazerego gijmyenya

preszwoley klych dzyecy pnewlaer

Ostetnac 22 (yora)

na wina przez sąsady, tedy sam wlosną ręką
odygdze.

/76/. Nykt przez czygey woley czwdza rzecz
ma dracz /s/.

/G/ idzyk szalował na Falka, ysze gdy schedł
w drogą, tedy w drodze zasnął, tedy Falko nad-
szedwszy gy ssyącz, wziął gemv myecz y s tobo-
lą, w ktorey byly trzy skoczczce pyenyądzi; ale
acz gemv wroczył myecz y tobolą, ale trzech
skoczczow gemv pyenyądzi nye wroczył a na swoy

~~Best~~ Preez x ger.

Nye more stoyare gymyeny pzedack
preez woley thych tho dryecry (ane
willen der winder)

GrE Br VI 345

Przez (cum gen.)

Przez nyc more, any gest wolen czynice
zadnego vtrędu przez swego pana. II $\frac{1}{2}$ XV
R. T. XLVII.

Przez

*~Cuius regnum
~plenus est~*

przez dzięki

Et misit Ochosias rex quinquagenarium et
quinquaginta viros cum eo, ut vocarent He-
lyam et invitum pres dzeky ducereht XV
med. Gl Wroc 55 v

Przez dieki

Uśmiech nychył się miął czuły wreszcie bracie przez
drapki pana gwałtu (domino invito) / Lul. 44.

Præter = praeter

Kto bogem præter gospodua? Fl. 17, 54.

finca

copraei

libro bozem finca gospodna
praeter danimum

Il 17, 34

puer

Y bitogor ... aternacore tysy' erow
luda a sedmised puresz tyel, ktoris
so' smartli

B2 Num 16, 49

absque his

puer

slipper asitro & myem, cross
bóche plada samcrovego, mycem, puer
* san y puer puladencras

82 Dent 20, 14
absque mubcoribus et infantibus

Proxer - praeter

To są słowa zaślubienya, któreto przykaral pan Moysesowi, aby go serwidził... przez tego ślubu (praeter illud foedus), gęzeto gim zaślubił BŻ Deut. 29, 1.

6183

pres

zpe.

To są cłota zastubcyenya,

ktorez to puchasal jam mayzeriozi,
aby se scemiozyl ssyni isnad.

Skiami w zenti meabkey

pres, tego slubu, fenze to gim
zastubal na orok

fracter illud feculus

R. Dewd 28, 1

'efuier'

Bab 15167

przez
na myślenie? O co uoiu mnysie just

a przez czyebysie azo yerm
czczyal na zyciemy?
a de

Il: od crebe

Pub 72,24

Przez (cum gen.)

III 18

Styc czyn grzechu nieczystego przez urząd
du malzenskiego. ~~z XV Jan. 161~~

Dek III 18.

III 1-6. ~~10-14.~~ ^{11, 17} 22.25-30
Przez
15: krom

war. f. przez.

juocer

juofugit inordinate al.
juoyess orsedu

1443 AgR XIV 71

Przet (bez) ? (nie)?

455. Tako nam pomozi bog yfwanti | †
iacoto fwatezimi iaco Jan dayal |
dwa roki hance preflawancziney |
voley |

1400 Pozn nr 455

list VI nr 68

Prze

* Instawscy srobie pccer gycgo,
pccer swego syna gycdinego-
Rozdal powrim zemym lud

Aleksy w. 126

juer sine

Enesskuzenya saloo partu

1466 RXXII 18

Trer = sine

Line affezione - pressandose
in. XV Swed. 49

juer

ber

gen.

pressakatu

Zu fl. 155 b

Prrez (cum gen.) = sine

Prre slaczenya neerystego sine sui commixtio-
ne. c. 1450 Kr. Fil. IV 570.

Przer

przepraszam trogy

przepraszam

Fl 129, 4

C. R.

pracy

Śrenió jlednó... w słowoscr *preP
2 globó pueby wyócyer v*ny
Pl 106,39 (~~372~~)

a malitia inhabitantium

cut: od zlocrcy myserkagóerter v mycy

proq

procedi tunc

propter

Fl 86, 9.

Lin. Prol

już

Proszymy, aby prześluził naszego
obca tego odpuszczal nam

Gen 50,17

44 623

Prze 2

Panye ... yensze sz woley oczeza y sz
moczy Duchu swantheho, spiritu sancto,
prze^{per} szmerzez troyo swath vszyvylesz,
wybaw maye przyeszsz to nyaswothszye
czyalo ykrew troyo od wszyoch szloszezy
moyeh ca 1431 Msza XII s. 223

Przeł

Taliter glorificatus in sua fama per
merita, prześzasywa, huius virginis
permansit 1456 ZabUPozn 98

Prze

Przysięgam... sprawiedliwosci vszyscy... w tento
prawo, a tego ne opuścisz ni przestradną mylosz,
ani przestradną nena wyszer, ani przestradny
dar. II $\frac{1}{2}$ XV Lab. 539.

mez?

mezslava vasp tvee ja cem
stuzl fang tveetce

FL 16,5

propet

L. Puf

mez?

mesódi trāc

frayto

Fl 47, 10

— Per

power

power station yuma tango

power

El 78.9
C. Paul

juice

prePradi

mayor dolos

Fl 72,18

Lin. Paul

Prze2

Prześly wyszk - turpis lucra

14711MPKy $\bar{v}$ 137

IPet 5,2 ^(dla 4 celny)

Przel

Przel swada - propter sedicionem

144 MPKY $\bar{V}$ 124

dec 23, 19

Przez

Tibi que reddunt vota sua eterna deo ...
tobye dawają długie szlusby wyecznemu bogu
... przez szina thego, Jhesu Christa, mayacz
uczasthnosc y pamyacz czczyacz 1446-7

Msza XIV s. 181

juoz

or to juoz Samiškane mare

En gl. 156 a

(prijet)

Prze2

Zacíniały very nasre pre śmierć wybranego
s Lion Rom. 736.

Prez.

... Jagneska s Dambrowky... przed gayonym
vecrem nyeszalowa. schama any
preswego pcuratora opolosmy griniwy
any tesz onye capowala prawa.

1429-37 Bibl Warsz. 1861. III. 25.

quer?

Querlosor (pro iniquitate)
mydzalem rozpyczaję etyopske
Cut Hab 11

ps

Xps przyjechał dwucyfe błędny
pysma jednocę przez ~~52~~ 52 wyentego
bucha wzyawya - Lut 28 aye.

rozprawy
nr 10

-----96d
/16/ wmyescze anymamy /17/
stego przyszastwa ktore/18/
go vszythku any pla/19/tu
Mozely szam szyebie /20/
przyszasznyk szadzycz /21/
przesz guba swego obe/22/
szęą Czyly nyemoze /23/ a-
lbo czo gesth prawo /24/
Gdy ktho przym/25/ye przy-
szastwo /26/ na szwą przy-
sz/27/agą Tako ysz on kt-
he/28/mv przyszasze dokto
/29/rego czassv agdy cza-
sz /30/ przydze

Przez J. K. W.

Tedy on tego przyszastwa
wolen y proszen gest

[Handwritten signature]

Prer

per arma pre sbroya

§. xxv, 258

Przet

~~pro~~ prz :

Przet wchescie z pro sottelja. xv. R. xv. 169.

~~gag. nr. 1619 mac. 2 gr. w. H. 303~~

Pr. Kar. vno I 32

668

Rozpr. 2~~4~~ str. 69 pocz. w. XV

Prez

pre slawą omową slawą

p. xxv, 258

Prozez (cum acc.) = per

Yako ya chleba y grochu ... Alberto kme-
thoni ... prozez oblyky nye zapral qualtem

1473 Jym Lgd. 28

Pocz

Nimirum pocz drzew

XV med. Gł Wroc 23A w/gm

press

Press roku peremptorie

ca 1428 PFI 486

pres

Ex contradictione pres Othmany
ca 1428 PF I 486

Przez

sine

pochođzący we wszystkym przy
karaniu y w sprawach dyvosnoscach
borych przez skargy ex. xv / R. xxiv. 95.

Zam. P. M 1119

Br. Kaz. srw 1 str 58

Rozpr 24 95 kon XV

3578

James 'Ger'

James W. Zytka
Superior Ave

Feb 30, 7

Przez (cum gen.) = sine

Pilat... nekł:... Baraba jest gorny krówiek
wnego (wszego) świata, bo jest przez pakona,
przez miłosierdzia Róm. 809.

Prozer (cum gen.) = sine

To eno podlug obyxnanyx rta, sluchayeye
s pylnosera a prozer klopotu [quod vobis secun-
dum consuetudinem legitur, sine tumultu et
contentione audite].

XV JA. IV 92

Tree - line

Pub. in ST. 9 months later

~~Handwritten text~~ Brief
I

sine commodo suo

presumptive suo

~~Brückner Kas. Br. w. 8.~~

~~Bozpr. 25. str. 178~~

~~Ass. 414 b. 242.~~

2399

R. XXV, 178.

Przez - sine

Przykaszę by ku przykaszcie bez
wymeczonego czasu ten nye more srye
zani szandrycz przez przykaszcie przez
swe obecyie.

Oct. Kat. 185

~~II⁷ XI Silber. CXI 185~~

Phot. XIV, R. XXV, 155

~~Prüfung~~ Prüfung
L.

in multis eris non
deerit infirmitas rye-
barke ipressa nyemocy

~~Prüfung Ka. Brw. 3.~~

~~Bozr 25. 165~~

~~Let. I. 473. 6. 95~~

1241

~~polow...~~
~~polow...~~

press (ber)
open

press smerey

Gu 178 a 70

Przez [cum gen.] 'absque'

Przez roboty - absque iugo
14HMPKJÿ 111.

Przez prymieschaniya - absque temperamento.

14H iB. 105

Przez

nostra

Omnia bona deo ditigimus per mare huius
mundi, sine naufragio, przez vpadu, anime

XV p.post. GlDom 57

Præter (cum gen.) = sine

Præteritum — sine byes præter opera-
Non minimum peccatum vult
esse sine emendatione
in XV enky. I, 426.

Przez = sine

Pamięczy przez pomnena memoria sine obliuione
c. 1450 Bril. IV 577.

przez
absque sinu regis
przez pospolstwo albo sborai^o
~~pot. Lat. I J 236 k. 59~~

~~Brückner Kaz. serw. 3.~~

~~Rozpr. 25, str. 161~~

~~Sieciechowski dr. pol. XV~~

dr. pol. XV, R. XXV, 161.

1683

Przy

przesy sine

c. 1500, yH, 10, 383.

Przer = sine

Przer sikhlymchenya = sine Sumulku | 1443 | R. XXII, 40.

~~Przer kakunya = selvo... partu | 1466 | R. XXII, 18.~~

Irrex (cum gen.)

nullum bonum opus est irremune-
ratum, proes odola nra

c. 1500 Erz. ~~Sto~~ 81

Przez

Tibicen, traxitque vagus per pulpita vestem,
nye fstavy sa presz rosmaythe szkladacze

XV ex. GłKórn II 212

-----97a

' Tedy on tego /31/ przyszą-
stwa wolen /32/ y proszen
gest ale pr/33/zyszaszely
ku przyszą/1/stwu bez wy-
rzeczone/2/go czassv ten
nyemoze /3/ szye szam sza-
ndzycz pr/4/zesz przysząs-
twa przesz /5/ szwe obes-
czye bo przy/6/szasznyk
moze do czassv /7/ czyągn-
acz wczvdze zye/8/mye po-
szwem obesczv /9/ albo dz-
yalu tako az w/10/szdy sz-
drugymy przysz/11/asznyky
ma ortele

Ort0ssol 60,3,w.30-33 -
60v4,w.1-11

Przez por.c. etc.

frater
racc. 4 femse sō nam okasuge
sigo velika svōtosar)

ovellit frater gōs ariti Xc post sy...

sanctioris magna, qua eum deus...
magnificavit

In gl. 1646

proer

2 acc.

Quarto purgatur granum per
flagellum et hinc respondet purgatio, que fit

per intubationem per nodum

In gl. 426

juer

ipuel'?

Ure priydo, jaan... # vipuzoril
gest jaan proses pri sanzantky 2 riko-
gama thya

Prer - per

A on swyathlosser swyathra
pres wra poryal - et ipse
lucem mundi per te cepit

$1/2 \bar{x}v$ sicy $\bar{v}.258$

mes

rac

rozpadli s_o se prekonⁱ loktor⁴
u r^ohu g^epo mes¹ r^oce m^ocznego
T^oczka

BZ Gen 48, 24

Bab 43 6 2

48 & 25

Janer

1475 Ags XIX 515

proser

1487 (?) Ag 2 XIX 254

juarez

1482 Ag XIX 239

прис
расс.

прискутты

Гу гл. 42a

pres

2 acc.

- pres fait

Gu gl. 42a

James

James Johnson

In gl. 716

juer.
2000.

jueruelika /sc. signa/

In gl. 100 b

juice
200.

juice case x snano

In gl. 4016

James
2 acc.

James Snodman

Gu gl. 1016

frer
2 acc.

frer pego ymó

En el 170a

już

przes sztywnego ducha

Aut 28 arg.

James

James Costa

Par 48, 17

f

juces
zucc.

juces rókóó
le succ

Bab 61 a 9

80 a 5

проез
звез.

проез завоженица

Бао 68.7

James
racc.

James Shaysessa

Bab 776 10

Pner - propter

pres. - nec propter (duas) causas

$\frac{1}{2} \bar{X} \text{ sky } \bar{r} 267.$

~~M. Brückner~~ Brückner

Simospolepisre nye ryvottha R. XXV, (180.)

~~Brückner Kaz. št w. 3.~~

~~Rozpr. 25, str. 180~~

2737

~~Ossal. 474 h. 285~~

Przer (cum ~~apc. b~~)

przez pokutka

ca 1461-67. Sermon. 149. v.

1424
108

v. Mns. ~~nr. 1490.~~

282

Sermones r. 1461-67
Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Przey
£

przeuszaby (= 2864)

1455. JA.14.489.

153

~~ARCHTOMYIV str. 480r~~

~~ca~~ r. 1455

przer

(2900.)

przer me karanye kobogo

1449 R. XXV 167

Prayer

Consolatione p[ro]phet[arum] et tholomye
1453 R. XLVII, 351.

~~Præf. præf.~~

quod figuratur nomine
septenarij præf. præf.
erock

~~Brückner Kaz. St. W. 8.~~

~~Rozpr. 25 str. 154~~

~~Patt. I. 475. h. 9. 1199~~

no. L. XV, R. XXV, 154.

Przez

proh dolor wr. przez grzech

c. 1420 / R. XXIV. 86,

~~Yaa. nr. 1299. k. 100~~

Br. Kar. s'mo. 1. 49.

Rozpr. 24 str. 86 pocz. w. XV

3083

Przez

ex aqua ~~przez~~ (wode) et spiritu a dulcheu (venascit)

~~przez = ex (aqua); R. xxiv, 75.~~

R. xxiv, 75.

~~Reg. nr. 1297 K. G. S.~~

Pr. Kaz. sio. 138

Rozpr. 24 tr. 75 pocz. w. XV

1592.

Przer (cum acc.) = ad

przez owoc
(ad fructum)

ca 1461-67. Sermon. 349 r.

$\frac{1424}{108}$ Ms. № 349 r.

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Ms. karta

Imex (cum acc) 'per'

per recidivacionem, przez odnye-
padnyenye

c. 1500 Err. ~~Star~~ 81

Præx (cum ac.) 'per'

per spacium, præ præseruere

c. 1500 Et. ~~Sto~~ 81

Przez = per

Per patulas rimas przesz othforenyz
skaly albo przesz othforenyz skna.

II $\frac{1}{2}$ XV Pr. Fil. III 288.

Pner - per

ale pnes tq near

sed per hoc

2 prot. XV.

Bibl. Warsz. 1866. T. 316.

Przez (cum acc.) = per

Per salvatoris viatica przez drogy
zbawycyela. $\text{II} \frac{1}{2} \text{XV}$ R. Fil. III 288.

Przez ~~feum acc. p = per~~

przez drogofcz madrofci schrebr. 911
(per precium sapiencie argenteae)

ca 1461-67. Sermon. 416. v.

$\frac{1424}{108}$ 24 Mns. 416 v.

561

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Przer (cum acc.) = per. i
~~ixc. jans jone~~

~~przer~~ ya/z

(per quam)

ca 1461-07. Sermon. 415. v.

~~1424 108. Ms. N. 415 v.~~

545

Sermones r. 1461-07

Kapit. Krak. № 1424/108 Ms. karta

Przer = per

przez
(per)

ca 1461-67. Sermon. 349. r.

~~1424 / 108 Mns. H. 349 r.~~

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Przez (cum acc.) = per

przez dobro

(per bonum opus)

ca 1461-67. Sermon. 322. v.

~~1424 / 108 Ms. R. 322 v.~~

453

Sermones r. 1461-67

Kapit Krak. № 1424/108 Ms. karta

Przer. (cum acc.) = per
~~ppp~~

przez piwovodne przestampyenne

(per originale transgressionem)
ca 1461-67. Sermon. 111. r.

$\frac{1424}{108}$ 24 Mns. R. 111 r.

231

Sermones r. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. kar¹o

Przer (cum acc.) = per
~~p~~ ~~L~~

przez zafalstwo

(per insolentiam)

ca 1461-67. Sermon. 149. v.

1424

108

Mns.

N. 149 v.

283

Sermões n. 1461-67

Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta

Przer (cum acc.) = per

przez buchoszcz

(per ariditatem)

ca 1461-67. Sermon. 96. v.

~~1424~~
~~108~~

~~V. Mns~~

~~K. 96v.~~

119

~~Sermones r. 1461-67~~

~~Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta~~

~~Irax~~ (cum app.) = per

przez gnem

(per iracundiam)

ca 1461-67. Sermon. 96. v.

~~1424 74 Mns. 58 96 v.~~
~~108~~

105

~~Sermones r. 1461-67~~

~~Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta~~

Przez (cum acc.) = per

przez pichę
(per superbiam)

~~1424 Mns. N. 96 v.
108~~

ca 1461-67. Sermon. 96. v. 104

~~Sermones r. 1461-67~~

~~Kapit. Krak. № 1424/108 Mns. karta~~

Præter (cum acc.) = per

gdi præter omissionem
cum per negligentiam

ca 1461-67. Term. 91. v.

Prozes (num acc.) = per

Per ordinem, wlgariter prozes wzrazh fra-
ternitatis

1456 Tym Lad. 79

Prer - per

Pres pokalamye - per maculam

$\frac{1}{2} \times \bar{v} \text{ suk} \bar{v} 254$

præx

præfz oona
(per fenestras)

JA. IV, 93.
~~AI. IV, 93.~~

~~Col. Poln. St. II. f. 11.~~

~~216~~

Inrex = per
n, p

Preß nejewjerna,

Per inordinatum (anoreum)
1444 Gr. Fil. IV 590.

~~LUB. Kilka za bytków~~

~~A. S. Glosypoezat w XV~~

~~Pr. E. t. IV str. 590~~

3

¹⁾ zob. Pr. fil. II str. 591. (nieznaną w innych za bytkach)

~~frzes~~ ^{frzes} ~~frzes~~

per nigromanciam

frzes exarnoksyastro

R. XXV, 183.

~~Brück u. K. 1837~~

~~Bozp. 25, str. 183~~

2981

~~Ces. d. 444. L. 333.~~

~~James~~ Jones

per magicam artem
processu carnobusca

R. XXV. 179.

~~Booker T. Washburn~~

~~Receipt, St. 178~~

2588

~~Assd. 114. h. 268.~~

~~proca p. 200.~~

per casum
proca p. 200 R. XXV, 183.

~~Brückner Kaz. str. 3~~

~~Bozpr. 25, str. 183~~

~~os. 411. 19. 342.~~

3019

~~Fr. 209~~
~~Fr. 209~~

per asperitatem

per asperitatem

~~Brückner Kaz. Sr. w. 2.~~ 2832

R. XXV, 181.

~~Rożn. 25, str. 181~~

~~Ossol. 414, b. 302.~~

~~W. W. W.~~ ~~W. W. W.~~

przeszkutnosci R. XXV, 180.

~~Brückner Kaz. str. 3.~~

~~Rozpr. 25, str. 180~~

2719

~~Ossol. 414 k. 283~~

przez
per auctoritatem

przez okrutnośc R. XXV. 175.

~~Osiot 414 k. 120~~

~~Brückner Kaz. śl. w. 3.
k. cz. 25. str. 175~~

2121

Prorez

proress wmarthwene postem =
per mortificationem p. 1420 R. 1114, 82;

~~zag. nr. 1299 k. 7.~~

Br. Kar. s. r. w. I. 44.

Rozpr. 24 str. 81 pocz. w. XV

2243

Proxer (cum acc.)

Nad vprawa, vel proxer vprawa, dominidam
cum domino duce... non debuisti aliquo one-
ramine kmethones domini ducis onerare

1452 Tym ~~24~~ 46
Sqd.

Przez

Ago sup. te ex parte dm. duce pro eo quo.
nad uprawą, vel przez uprawą su.
dno. duce Boleslas no. debnisti aliquo
onerar. kmethos.

1453 Bibl. Warsz. 1861. III. 23.

puce

Possibly ... *Sanya thugo ducha*,
aly my mekl puez sselova
Srre⁺ glossno

Mar 108

1/31 Lit Rel III 1367 : *srre = a rre^o*
(rre^o)

Proer = propter

Gedy anioł pokazał się Józefowi:.....

Ja z nieba postan k Tobie, byś się uwe-
selit, utrudzona potwierdził proer Jhesusa i
puer dziewię Maryę [propter Jhesum puerum
et virginem Mariam] Rozu. 89.

przez ser

Ne skąd, sebrana sich ze kroy
ani pounner bōdō, gmon sich przez
wargi moie

Sl 15, 4

(acc Memor ero monumentum eorum
per labia mea)

Przez (cum acc.) = per

postava poborna przez prostosiz
(statura humilis per. humilitatem)

ca 1467-67. Serm. 66. v.

Przez-per, propter

Tyto są kszyszota domow przez czelyadz swq BZ Ek. 6, 14.
Uczynily opyffer czarnokszyszynyzy przez swee czari takesz ib.
8, 7. Gdzem v wamy przebiwal, tozem bil przez wolyf bozq
ib. Tob. 12, 18. Przez nyenawisei y nyepryaseni (inimi-
citiis) nyeczo v tego ucimlbi ib. ~~Gen 27, 46.~~ Num. 35, 23.
Jesno myq przez dzewky (propter filias) Heth ib. Gen. 27, 46.
Bo przez do dobrq ofplatq sabye na staro zqromadziak
ib. Tob. 4, 10.

6185

Pres -

Als presz thego yensche tho
w thabye veryny - sed illo doctore
quo auctore

$\frac{1}{2} \bar{xv} \text{sky} \bar{r} 279.$

~~Przez (cygnale) w x x x~~

przez zambi kasrosczi

(zakaffane* albo vitargnyenyf

in dentibus invidie (morsus)

~~*zakasanie~~

1424 / 108 [104] Mns. Fr. 130 v.
ca 1464-67. Sermon. 150. v.

Sermones r. 461-67
Kant. Krak. M. 1424/108 Mns. karta

Per = per

Per infamiam et bonam famam
protesti myslawa slawna ex mony
1453 R. XLVII, 351.

Præses (cum acc.) = per

Per auctores.. vexilli alias præses
Bethmani 1429 Mart Hist. XXIV 528.

Przer (cum acc.)

— naradra se przer mylossendra albo wndtr[ne]—

XIV Poer. 232.

Prze

293. (16) Octore konyem rostranczenye Margorzatha namya zalowala tho myan vipuszczila przesposli. — tho przeszme poselsthwo vipuszczila.

1428 Zap Warsz nr 293

Inez

per continentiam pro
dresene

XV med. G. W. 231v

Przez

Pres tve swete weschrznene Bogur G

Przez

yestlily wszeduszyl przes ten
skalath then prepatul

1482 ³ 207 ± VH 60

Przez

Per salutacionem angelicum, presz
podrovyenye 1456 ZabUPozn 86

Przez

Instat, nastaye, namque tempus, quo
iam tolletur, prses ktorasz oddalona,
obprobrium tuum 1456 ZabUPozn 90

Przez

Per dependenciam przez pochodzenie

XV ex. GlKörn II 213

/110/. O pospolytem dobrem.

/V/stawycznye pospolstwo czyny czastokrocza rostargnyenyne, w ktoremszeto bracza abo gynszy przyaczele na gnyew abo swar czastokrocza przy-
45/ chodzą a tako w szkoda vpadają. / Wiele ludzy wzięły to w obyczay myeszkaacz w osobnosczy swych domow abo syedlysk, czaszcz, ktora na nye slvsza z rozdzelenyia oczczyzny, a to przez przyaczele, aczkole tego dzalv przed oblycznoscs krola abo xandza nye przywyoda. Ale czastokrocza sya przygadza, ysze geden pylnyeyszy gest syebye

przez

Tako my bog pomofzy y fwonti | †
jaco ja [[Micholay] {Micholay} | Mo-
rzeczky | [[czo] tacy wele mam
fkody Swich^a) | dzedzinach Jaco
poltori fta grzywem | przez Crag-
wiczew lift czfo szodal — — —

a) L. 2478: v Swich.

1400 Koscian w 149

-----17b

/1/ DOrotha zalowala /2/
szwym rzecznykyem na /3/
barbarą rzekacz panye /4/
woycze Ja zaluya na /5/ Ba-
rbarą o geden dom /6/ czo
doroczye /8/ Przyszasznyk-
ow ortel /9/ gesth prawy a-
lbo spraw/10/yedlywy atho
thako /14/ Pytalysczye na-
sz opra/15/wo Geden czlowy-
ek go/16/szcz przyszedl do-
myasta /17/ tego czlowyeka
burgra/18/bya przesz gego
rzeczy odmawya

OrtOssol 22,2,w.1-18

Przer - per

Dajce my then dar myly panye, żebych gych
 mogła zalowacz przez wyana y przez prawda
 y przez gyny, skwoye dzwone) Naw. 160. Przer
 crya, Maria, wschylko dobre ^u konyono jest 43.
 Ya greachna proscha cryebye przez two mylo.
 sryendrye 106. Skwyanty angyol zayastowal
 przer szwyatka trojera y przer wschylko myla.
 Dajendrye boga 73. ~~Naje odno any myje przer~~
~~ma ogelyka y glaba 47~~ Przer crya... wrotka
 nakraschra odhworrona sra 42. Poorly...
 szwyatwego ducha, aby my ozekl przer szlowa
 szwe glornis 106.

juer

Srnyanty angyol 24yastovai
juer s srnyasha kroyera y juer
vsechytiko mylo vyerdnye boza
Mar 93

Przez

Przez *quadrata*. $\frac{1}{2}$ XV Tab. 513.

Przer — absque

Wstawiamy, aby pierwszy rok proces moim
wymow, ale wthory proces prama, ^{ny enoia}
proces mygenyena ^(absque confessione) ~~ex powiadcy~~ ~~(a jork 10-~~

~~Przer~~
dzenia ^{capitana} byli otkładamy.

~~no. H. H. H. J. J. 306~~

absque confes-
sione

~~Lubiński Materij. DC Siewnik~~

Sul. 73

Przez (ber)

59/ Tako gim pomozi bog yfwanti | †
Jaco przitem bili yfz Pafzek. | ran-
czil. Pýglowfke[mu] | go | list vÿ-
pra | wicz. otmefczan Szreczfchiich
prze | gego fcodi

1406 Poznań nr 591

list VI nr 1016

Przew

~~LXII~~

Przew dragy = inwia

~~Pr. bez dragy~~

1471,

MPKJ. V, 64

~~LXII~~

Ps. LXII

v. bez

Frzes

Frzesch potreby - sine racione.

144 MPKY 80

Præx (cum gen.) = sine

Line felle præx solery. c. 1450 in Fil. IV 576.

Przez

Przesek palicze = abique fuste

B. bez palicze

144 MPKJ. V. 110

przez

sine, extra

wzrostle przezoxala (im compare sine extra
cosus SK) 68)

1449

R. XXV 164

Prere = sine

Włosy na jego powiekach nie były
barzo miękkie ani barzo schyłone ale
były czyste, prere wzej pawady [mun:
di sine vizio] Rom. 149.

Przez

14c

rokv sapyers stanye a powod nye stanye, tedy sapyercza ma bycs wyzwolon od rzeczy przez powoda pozwanye; aczby tesz sapyercza nye stal sam abo przez posla, tedy dla nyeposlyszensytwa ma bycs zdan w wynye dw wolw.

/37/. O zastawie dziedziny patrz. /

20/ /R/ychla rzecz w nyektorych sztykach gest potrzebna abo tesz nyepotrzebna, a wszakosz przy sadzech a rozgodzenyw rzeczy rychloscz nye ma bycz dzerszana. Przeto chcem, gdyby nyekto byl pozwan pyrwe, wtore, trzecie kv

Dział. 19-20

Prer (cum acc.)

Judas... crym (cryem) tu sgrengy?, prer
to bydie i ungron Rom. 761.

Inez

Ines nas narra moe ledrie uniejinona
[per quem nostra potestas destructur]
Rom. 28.

nye bylo sklonyono, tedi zgoda y pokoy myedzi
lvdzmyby zgynaly, a kaszdy, czsoby syą gemv
lvbylo, wczynyl; ale ysze nawiaczsza dobrocz
gest od lvdzi na swięcze sprawiedlywosc z mylo-
wacz, czwdzego nye drapacz opczego, a swego
podlvg boszey woley y mylosczy vszywacz, prze-
te aby nyesgodny wczynchnali a zgodny przespjecz-
nosc z myeli, wkładi y prawa są przez rącze bo-
sze wst wyony.

Kazimirz z Boga mylosczy krol polsky, wy-
znawiany thymto pysnem, chcąc aby poddany

juer
2 acc.

poj pamocaj?

qitoyedó ... lyud may ...
2 srennye 'epipskijey
juer goernaa znamyora

per

Ex 7, 4

mēse

Bib 47 a 35

prez

Assignamus... liberam captationem piscium... per piscatorem... qui tribus diebus... retibus... tribus capiet, hoc est quarta, sexta, sabbato feriis et absque ordine al. prez coggi

(1436) 1609 DomP, 366.

Przez Dzieki (i)

cf. Dzieki Skłp. Anula

Keszaloz mi sobe tri grziwne obranciez; przez
dzank tedi sa rankayme tri grziwne ranczili 1418
Paw. VII, № 91.

Przez dzień

cf. Dzięk 1418 J Paw VII nr 91

~~MPK j I 183,69.183,74.~~

~~184,108~~

Inez ~~slizki~~ = invitus

Inventus - ^(d)przespenky

XV p.pr.

~~I / 2 XV~~ XLVII 358.

(R.)

~~Dziękuję~~ Porozmawiaj - gadalem, muszem
of. Data 5.6.1910. druk.

an* ma przez drenki wstacy
Stota w. 45

~~Stota~~

~~Arch. XII, 500, esp. e. 1410.~~

~~Stota~~

1/.

o. 1410. JA. 14. 500.

Przez ~~dzięka~~

Głównie STV

druk. Ststep. Dzięka

~~przez~~ przez
~~przez~~ (gen. bez)

ct Dzikka Ststp.

Gdyż przyniosła yadu garnek,
moszyszgy pych przez draki,
~~gdy przyniosła ayctylkocy, marky~~

De morte w.

~~WPKZ.T. 183/69.~~

~~Al. o sm. 69.~~

przez

ct. Dzięka St. stp. dniek

Ostan tego, wrech thoby wyela,
przez ~~dzakryjka~~ sęnyo rosiedela.
dzakryjka

De morte w.

~~M. P. R. J. T. 183, 74.~~

~~26. o sm. 74~~

przez

cf. Dzięka Stęp. druk

Srawsdy ya gothawa ^(pro gothowa) (nosra,

przez * dyky noorlego praska

De morte w.

~~MARZ. I. 184/108.~~

~~M. 108.~~

Przez dzięki

cf. Dzięka

MPKj I 183, 69. 183, 74. 184, 108
          -        √   -   √   -   √
                  +   +   +

Przez - per
Ale yze myemal

✓ Sekoy przez to dziezem obikly byli przychadzacz, Sul. 75.

tegodla ... vstavjanny

per hoc

Prze c. Dąbaj. Pierzchick (i)

10

Przez c. (przez) Mała

Przesz. of. Nieprzewidywanie

Przez cę. Przerato
Przeratoc'
Przerator